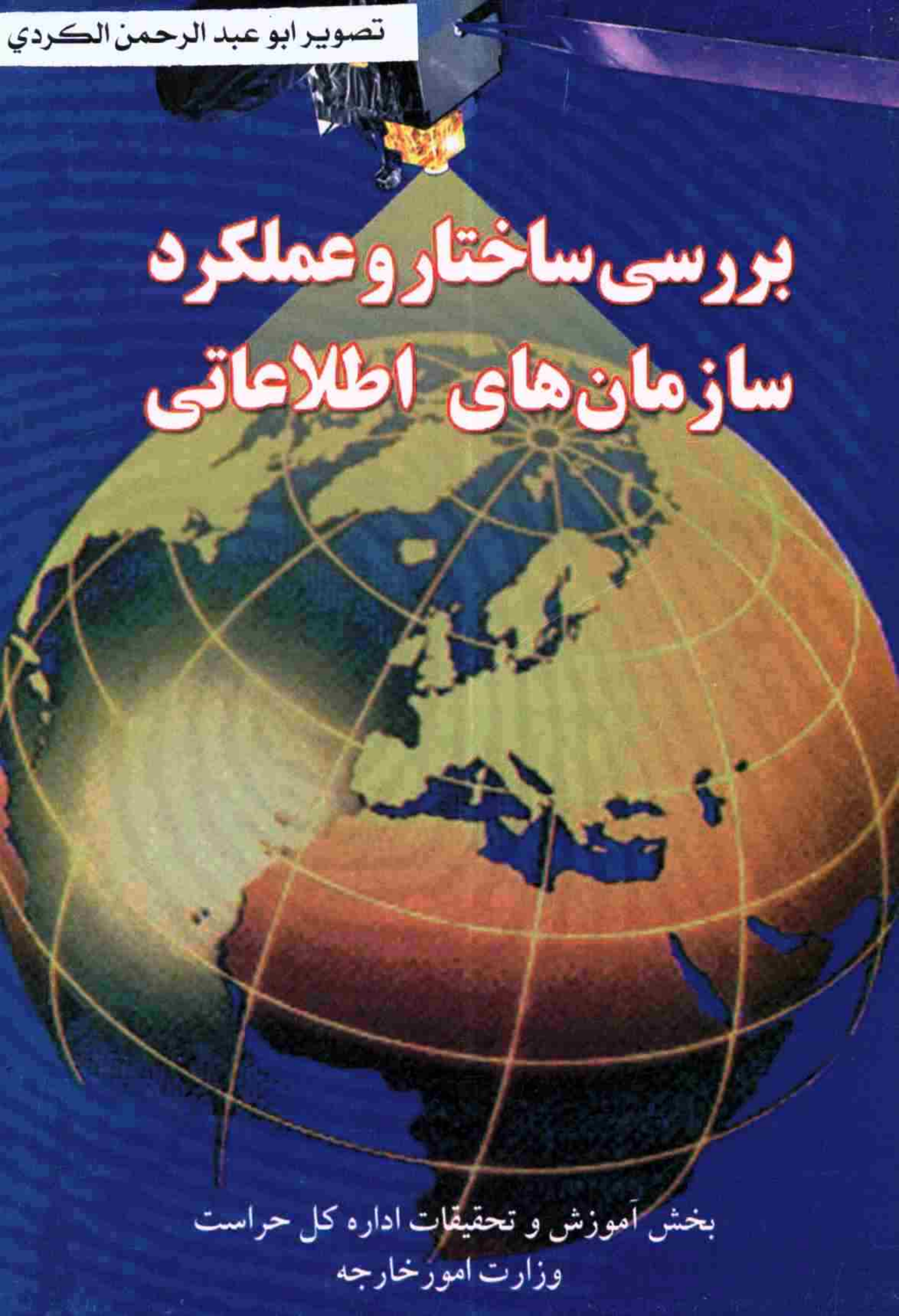
بررسی ساختار و عملکرد سازمان‌های اطلاعاتی

بخش آموزش و تحقیقات اداره کل حراست
وزارت امور خارجه

بسم الله الرحمن الرحيم

بررسی ساختار و عملکرد
سازمان‌های اطلاعاتی

بخش آموزش و تحقیقات اداره کل حراست
وزارت امور خارجه
تهران ـ زمستان ۱۳۸۹

فهرستنویسی پیش از انتشار

بررسی ساختار و عملکرد سازمانهای اطلاعاتی برای بخش آموزش و تحقیقات اداره کل حراست وزارت امور خارجه .- تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰

چهارده، ۲۳۸ ص.: جدول، نمودار.- (مباحث کلیات: ۳۱)

بها: ۳۸۰۰۰ ریال ISBN 978- 964-361-057-8:

فهرستنویسی: بر اساس اطلاعات فیپا (فهرستنویسی پیش از انتشار).

ص.ع. به انگلیسی: Study of Structure & Functions of Inteligence Organizations

کتابنامه: ص. ۲۳٦-۲۳۸.

۱. سازمان اطلاعاتی. الف. ایران. وزارت امور خارجه . اداره کل حراست. بخش آموزش و تحقیقات. ب. ایران. وزارت امور خارجه. مرکز چاپ و انتشارات.

٤ ب ۲ س JF ۱۵۲۵ ۳۲۷/۱۲

کتابخانه ملی ایران م ۸۰-۱۵۸۹۰

بررسی ساختار و عملکرد سازمان‌های اطلاعاتی

بخش آموزش و تحقیقات اداره کل حراست

چاپ اول: ۱۳۸۰ چاپ دوم، زمستان ۱۳۸۹

شمارگان: ۵۰۰ جلد

حروفچینی: اداره کل حراست

صفحه آرا: مریم افروخته

طرح روی جلد: فرنوش دولتی

صفحه‌آرایی، طراحی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه

دفتر مرکزی: مینی سیتی، میدان شهید محلاتی، خیابان نخل، خیابان وزارت امور خارجه

تلفن: ۵-۲۲۴۷۲۷۳۲، دورنگار: ۲۲۴۷۲۷۳۶

فروشگاه مرکزی: میدان انقلاب، اول کارگر شمالی، پاساژ البرز، شماره ۱۱، تلفن: ۹-۶۶۴۲۹۰۲۸

فروشگاه شماره ۲: خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی

صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۴۷۴۶، تلفن: ۲۲۸۰۲۶۶۲

فروشگاه شماره ۳: انتهای خیابان شهید باهنر، میدان شهید باهنر، تلفن: ۷۱-۲۲۲۹۲۲۷۰

فروشگاه اینترنتی:www.mofa.ir

فهرست مطالب

مقدمه

عصر ما شاهد تحولی بنیادین در ساختارهای کهن قدرت و ثروت می‌باشد. این تحول تا بدان حد گسترش یافته که بدون تردید معادلات حاکم بر جوامع بشری را بر هم خواهد زد. همان طور که تاکنون جوّ حاکم بر زندگی بشر، سایه قدرت و ثروت بوده است انتظار می‌رود این دوره به پایان رسیده و به جای آن دانایی رشد و تبدیل به یکی از ارکان تشکیل دهنده‌ی قدرت گردد.

از بارزترین علل کارآیی مؤثر دانایی، آن است که قدرت پیشگویی، پیش‌بینی و در نتیجه فرار از مهلکه و شتاب به سوی جلب منافع را تولید می‌کند.

دانایی از سیاست‌های پنهان حریف در گستره‌ی یک کشور برای تعیین نوع برخورد با آن تا چه اندازه مؤثر خواهد بود؟

با تعویض اهرم‌های قدرت، جهانیان در حال گذار از یک تفکر سنتی به یک تفکر نوین هستند که در نوع جدید، سرمایه‌داران یا سیاستمداران به دلیل اتکای به نیروهای پیشین که در قالب‌های زر و زور پنهان می‌شد، قدرت را قبضه نمی‌کنند: بلکه ایشان تنها در لوای دانایی است که فرصت عرضه و تحمیل خود را می‌یابند، زیرا:

- اطلاعات، ***چشمه جوشانی*** است که هر چه بیشتر از آن بهره گیرند فزونی می‌یابد.
- اطلاعات، ***رود پرخروشی*** است که هر چه بیشتر پیش رود، شتاب بیشتری می‌گیرد.
- اطلاعات، ***اقیانوس موّاجی*** است که در برخورد با هر ساحل، دنیای جدیدی می‌آفریند.

بنابراین هر یک از طیف‌های جامعه بر اساس زمینه‌ی طرح و عمل خویش می‌توانند اطلاعات را زیربنای فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، نظامی، اقتصادی، روانی و غیره خود قرار دهند، زیرا اطلاعات مناسب، قابل اعتماد، صحیح و به موقع:

- جنگ را به پیروزی می‌رساند.
- صلح را به ارمغان می‌آورد.

ـ راه‌ها را نزدیکتر می‌کند.

ـ عملیات روانی را مؤثر و خرد کننده می‌کند.

ـ اقدامات اقتصادی را قرین موفقیت می‌کند.

ـ دوست را از دشمن جدا می‌سازد.

ـ فریب را کشف می‌کند.

ـ محل سرمایه‌گذاری را تعیین می‌کند.

ـ نوع برخورد را مشخص می‌سازد.

ـ مسیر را معلوم می‌کند.

ـ جبهه متحد می‌سازد.

ـ دشمن را رسوا می‌کند.

نتیجه آن که امروز اطلاعات مفید و قابل اعتماد، تحولات شگرفی در اصول، مؤلفه‌ها و شاخص‌های قدرت به وجود آورده که سیاستمداران را ناچار می‌سازد، قبل از اتکای به نیروی نظامی خویش به ابزارهایی از جمله ابزار زیرین دل‌ببندند تا در صحنه‌های متغیرِ تبادل، بازی و معامله‌ی با اطلاعات ناچار به ورود در جنگ‌های ناخواسته نشده و در صورت تحمیل جنگ آن را تاحد امکان به تأخیر انداخته و مترصد فرصت‌های تازه باشند:

ـ ***اصل نیاز به ندانستن***: انکار دانایی خود.

ـ ***اصل نشت‌های هدایت شده***: افشاگری اطلاعات طبقه‌بندی شده.

ـ ***اصل مجاری دوگانه***: ارسال پیام‌های متناقض برای درک واکنش رقیب.

ـ ***تاکتیک تبخیر***: شیوع شایعات بی‌اساس برای گم شدن حقایق.

ـ ***تاکتیک موجی***: انتشاراطلاعات حجیم‌برای غرق کردن کنجکاو.

ـ ***تاکتیک قطره چکانی***: هدایت ذره‌یی اطلاعات به مراجع گوناگون.

ـ ***تاکتیک زمان‌بندی***: انتشار با تأخیر برای جلوگیری از بروز واکنش حریف.

ـ ***تاکتیک مجاری مخفی***: افشاگری رسانه‌های گروهی که از منبعِ نامشخصی اطلاعات افشاگرایانه دریافت می‌کنند.

زیرا سیاستمداران معتقدند: ***نشت های هدایت شونده، موشک‌های اطلاعاتی هستند که آگاهانه پرتاب می‌شوند و کاملاً دقیق هدف‌گیری شده‌اند.***[1]

بر واضح است که در صورت تعویض ابزار سنتیِ قدرت با ابزار جدید، کشورهایی که طبق الگوی سنتی، ابرقدرت بوده یا قدرت‌های درجه دوم منطقه‌یی به شمار می‌رفتند، کماکان برای حفظ بنیادهای قدرت خویش روی به ابزار جدید آورده و از امکانات قدیمی برای دستاورد جدید بهره‌برداری می‌کنند. در عین حال کشورهایی که برابر الگوهای پیشین، فاقد جایگاه قابل قبولی در نظم پذیرفته شده جهانی بودند با تغییر الگوها و شاخص‌های تعیین‌کننده‌ی قدرت، به فکر ایجاد جایگاهی مطمئن و پذیرفتنی برای خود می‌باشند.

در این حالت صحنه‌ی جهانی، محل برخورد تلاش‌های متضادی است که هر یک برای کسب دانایی بیشتر و تحمیق حریف اقدام به استفاده از شمشیر دو لبه‌ی اطلاعات نموده و هر کدام:

- از سویی، خواهان اطلاعات ناب و دست اول هستند.
- و از دیگر سو، تمایل به ایجاد نفوذ و رخنه در نظام جمع‌آوری رقیب داشته و تلاش می‌کنند تا اخبار کذبی را وارد آرشیو اطلاعاتی او نمایند.

بدیهی است با حضور سازمان‌های پیچیده و تشکیلات گسترده‌یی که با لطائف‌الحیل، خویشتن را به همه‌ی صحنه‌های زندگی بشر تحمیل کرده‌اند، تصمیم‌گیران جامعه به تنهایی قادر به فرار از نیرنگ رقیبان و جذب اطلاعات صحیح و به موقع نیستند، بنابراین گریزی به جز بهره‌گیری از سازمان‌های اطلاعاتی در کلیه زمینه‌های زندگی بشر باقی نمی‌ماند.

نتیجه‌ی گرایش سیاستمداران به سازمان‌های اطلاعاتی، دستاوردهای خیره کننده‌ی داشته تا آنجا که به راحتی می‌توان ادعا نمود در پنجاه سال اخیر این سازمان‌ها بوده‌اند که:

- بارها، بشر را به سوی جنگ، هدایت کرده‌اند.
- از بروز درگیری‌های خونین، نجات بخشیده‌اند.
- به اهداف سیاسی، جامه‌ی عمل پوشانیده‌اند.

---

1. الوین تافلر - ***جابجایی در قدرت*** - ترجمه‌ی شهیندخت خوارزمی - نشر سیمرغ - سال ۱۳۷۳ - صفحه‌ی ۱۶۹

ـ کشوری را از رکود اقتصادی، نجات داده‌اند.

ـ بحران داخلی را حل نموده وبحران هایی در کشور حریف ایجاد کرده‌اند.

ـ نقش ویرانگری درکشور رقیب داشته و توطئه‌ی دشمنان‌را بی‌اثر کرده‌اند.

ـ دولت‌های ناهماهنگ با سیاست خویش را سرنگون و مزدوران را به قدرت رسانیده‌اند.

ـ نتایج جنگ‌های منطقه‌یی را تغییر داده، یا معکوس نموده‌اند.

ـ به کشوری کوچک، قدرتی خارق‌العاده بخشیده‌اند.

ـ ابرقدرتی را متلاشی نموده‌اند.

ـ توازن سیاسی ایجاد و ائتلاف نظامی تشکیل داده‌اند.

ـ منافعِ مناطقِ دورِ دست را جذب و مردم آن سامان را فریب داده‌اند.

ـ در مناطق محدود و کوچکی، تفرقه انداخته‌اند.

ـ تهاجم فرهنگی را سازمان بخشیده‌اند.

از این رو می‌توان اظهار کرد که در عصر ما سیاستگذاری از اموری است که به وسیله‌ی سازمان‌های اطلاعاتی صورت می‌گیرد و این عمل در کلیه زمینه‌های زندگی بشر خود را نمایان می‌سازد. امروزه کمتر رییس دولت یا وزیری در پهنه‌ی گیتی یافت می‌شود که قبل از انعقاد یک پیمان اقتصادی یا فرهنگی یا دیدار دوستانه از کشوری مشخص، سعی در یافتن مواضع آشکار و پنهان سیاستمداران آن کشور نباشد. بدیهی است، نظام یاری دهنده‌ی سیاست گذار همان سازمان اطلاعاتی است که به مرور، اطلاعات خویش را تکمیل نموده تا در زمان نیاز زیربنای روابط سیاسی ـ اقتصادی و غیره را بنیان نهد و با راهنمایی‌های سودمند خود، سیاستمداران را از گرداب تیرگی و نادانی رهایی بخشد.

از آنجا که در عصر ارتباطات، هر نوع درونگرایی محکوم به شکست و نابودی حتمی است پس چاره‌ای جز انتخاب یک رویکرد اطلاعاتی و ارتباطاتی وجود ندارد. نتیجه آن که در عصر حاضر می‌توان گفت:

به کارگیری سلاح اطلاعات یک انتخاب نیست ؛یک ضرورت است.

ضرورتی فراتر از سیاست، اقتصاد، فرهنگ و حتی نیروی مسلح، همان گونه که نفوذ به قدری ساده و بدیهی است که در کوتاه مدت نیروی مسلح را به راهی غیر از آن چه که خواسته‌ی مسؤولین باشد هدایت می‌کند، پس فایده‌ی چنین نیرویی چیست؟ و با خسارت ناشی از آن چه تناسبی دارد؟

کوتاه سخن آن که هر سازمان اطلاعاتی کارآمد در جهت وصول به خواسته‌های زیر تلاش می‌کند:

- توطئه‌های پنهان دشمن را کشف و عقیم سازد.
- ائتلافات سیاسی مخالفین را در هم بکوبد.
- خائنین داخلی را رسوا کند.
- نیازمندی‌های اطلاعاتی را تأمین نماید.
- تصویر روشنی از هدف را به دست دهد.
- کاربرد هریک از قوای مردمی و دولتی را معین سازد.
- تبلیغات را جهت داده و هماهنگ کند.
- عملیات روانی دشمن را بی‌اثر نماید.

بدیهی است سازمانی قادر به انجام امور فوق و وظایف متعدد دیگر است که با بهره‌گیری از پرسنل مجرب، آموزش‌های کیفی و کمی، تجارب اطلاعاتی و درگیری‌های پایان ناپذیر شبانه‌روزی با عوامل مخفی رقیبان، در صحنه‌های داخلی و خارجی هر روز به نوآوری مشغول بوده و دمی از کوشش باز نایستد.

بخش آموزش و تحقیقات

اداره کل حراست وزارت امور خارجه

فصل اول
تاریخچه و اهمیت سازمان‌های اطلاعاتی

۱ـ دوره‌های شکل‌گیری و تاریخچهٔ سازمان‌های اطلاعاتی:

سازمان‌های اطلاعاتی نیز مانند هر تشکیلات انسانی دارای تولد، رشد، بالندگی و دگرگونی‌های فراوانی در طول زمان بوده‌اند. این فراز و نشیب‌های تاریخی، تاریخچه‌ی سازمان‌های اطلاتی را تشکیل می‌دهند که در مجموع تا عصر حاضر به چهار دوره تقسیم می‌گردند:

دوران یکم: جمع‌آوری فردی بدون وجود سازمان‌های جمع‌آوری کننده در خدمت جنگ.

در این دوران حاکم یا سردار جنگی برای اطلاع از وضعیت نیروهای حریف و موقعیت منطقه‌یی جنگ یا میزان آمادگی وی، اقدام به اعزام فردی با خصوصیات قابل ملاحظه نموده تا پس از بازگشت، اطلاعات مناسبی برای تصمیم‌گیری درباره‌ی تاکتیک جنگ در اختیار گذارد.

عملیات اطلاعاتی پیامبر گرامی اسلام (ص) و اقدامات اطلاعاتی در راستای جنگ‌های باستانی از این نوع جمع‌آوری می‌باشند.

دوران دوم: تشکیل سازمان اطلاعاتی و ارتباطی منسجم به منظور برقراری ارتباط مطمئن در خدمت سیاست.

این دوران از سال ۱۵۷۰ میلادی که زمان تشکیل اولین سرویس اطلاعاتی توسط فرانسیس والسینگهام نخست‌وزیر وقت انگلیس بوده تا جنگ اول جهانی ادامه یافته است.

از ویژگی‌های مهم سازمان آن است که راساً اقدام به جذب، گزینش نیرو، استخدام، آموزش، تفکیک مأموریت و تقسیم اهداف نموده و دارای اهداف پایدار می‌باشد.

علت تشکیل چنین سازمانی که در ابتدا منحصراً به امر ارتباطی اشتغال داشته، توسعه‌ی امور جاسوسی در پایتخت‌های اروپایی در آغاز دوره‌ی رنسانس و پیدایش سیاستمداران عمل گرایی چون ماکیاولی ودیگران بوده است.(۱)

بدیهی است در چنین شرایط سیاسی که شروع یک دوره رقابت سخت و طولانی برای

---

۱. فیلیپ آمیگه ـ **عصر زرین دیپلماسی** ـ ترجمه‌ی کاظم شیوا رضوی ـ نشر رضوی ـ تهران ـ ۱۳۶۶ ـ صفحه ۴۲

گسترش قلمرو در مستعمرات بوده، مهم‌ترین اصل برای بقای حاکمیت نظام سیاسی، وصول اطلاعات جامع و به موقع، در مقابل ابلاغ دستورات جدی و تعیین‌کننده در زمان مناسب برای مقام‌های محلی است و این خود سبب پدیدآمدن چنین سازمان اطلاعاتی عریضی گردید.

دوران سوم: تأسیس و بکارگیری سازمان‌های منسجم اطلاعاتی جهت جمع‌آوری، بررسی و هدایت عملیات و پیدایش پیمان‌های اطلاعاتی.

این دوره از جنگ جهانی اوّل در سال ۱۹۱۴ میلادی آغاز و تا پس از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۷ میلادی) ادامه یافته است.

در جنگ جهانی اول، کشورهای متعددی به نام متفقین در مقابل کشورهای دیگری به نام محور، قرار گرفتند که از بدیهی‌ترین مسایل آنها تبادل اطلاعاتی بوده و لذا برای اولین‌بار پیمان اطلاعاتی ایجاد و همین طور به خاطر ضرورت زمان جنگ، اولویت جمع‌آوری در خدمت جنگ بوده است. ضمن آن که برای اولین‌بار سرویس‌های اطلاعاتی اقدام‌هایی را رأساً طراحی، برنامه‌ریزی و به مورد اجرا گذاشته‌اند که از آن نمونه می‌توان به چند مورد زیر اشاره کرد:

ـ گروه‌های نجات: این گروه‌ها با هدایت عملیات ویژه‌ی سازمان‌های اطلاعاتی در سرزمین‌های تحت اشغال دشمن، افراد با نفوذ یا خلبانانی که هواپیمای آنها ساقط شده بود را از کشور مورد نظر فراری می‌داده‌اند.

ـ خرابکاری در تأسیسات نظامی، اقتصادی حریف که صرفاً بوسیله‌ی نیروهای اطلاعاتی، پیگیری و اجرا گردیده است.

ـ اشاعه‌ی تبلیغات کذب و هدایت عملیات روانی در کشور متجاوز به وسیله‌ی ستون‌پنجم و رسانه‌های گروهی که مستقیماً تحت هدایت سازمان اطلاعاتی بوده‌است.

ـ ایجاد حصارهایی از دروغ و کذب برای فریب دشمن در صحنه‌ی عملیات رزمی، به منظور انحراف از مسیر درست و مجبورکردن حریف به اخذ تصمیمات ناصحیح یا حداقل تأخیر در تصمیم‌گیری.[1]

---

۱. آنتونی کیو براون ـ ***حصاری از دروغ*** ـ مترجم محسن اشرفی ـ نشر نی ـ (ماجرای پادوکاله در جنگ دوم).

دوران چهارم: تأسیس و بکارگیری سازمان‌های اطلاعاتی تخصصی و تشکیل شورای امنیت ملی بر اساس اطلاعات تخصصی ارگان‌های مسلح و اطلاعاتی کشور، به منظور سیاستگذاری در همه‌ی زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، علمی، فرهنگی، نظامی و غیره ...

در دوران چهارم که تقریباً با تأسیس C.I.A (۱۹۴۷ میلادی) آغاز می‌شود، پدیده‌یی به نام، جنگ سرد متولد و رشد خود را تا مرحله‌ی بلوغ کامل انجام داد.

از آنجا که به نظر متخصصین ستیزه شناسی و ژئوپولیتسین‌ها جنگ سرد نیز مانند جنگ گرم بوده و دارای کلیه‌ی مظاهر قطعی جنگ از قبیل لشگرکشی، تهیه‌ی استحکامات، سربازگیری، عملیات روانی، اختراعات ادوات جنگی مدرن و بالاخره عقد قراردادهای دفاع جمعی مانند: ناتو، ورشو، سنتو و غیره ... می‌باشد.(۱) بنابراین برای اداره‌ی چنین جنگ وسیعی که آمادگی همیشگی کشور خودی و هم‌پیمان در مقابل یک ابرقدرت با سلاح‌های مخرب اتمی و موشک‌های قاره‌پیما را طلب می‌کند؛ گریزی نیست جز استفاده‌ی دایمی از اطلاعات مطمئن و بررسی شده که با سرعت مناسب در اختیار تصمیم‌گیران سیاسی قرار گیرد، لذا سرویس‌های اطلاعاتی جهان به عنوان مشاور سیاسی، نقش خود را در زمینه‌های تصمیم‌گیری با ارایه اطلاعات مفید و به موقع ایفا می‌نمایند.

از مهمترین آثار جنگ سرد آن بود که متخاصمین و هم‌پیمانان آنها که تقریباً تمامی روی زمین را اشغال نموده بودند، هر کدام به دنبال کوچک‌ترین فرصتی برای وارد نمودن ضربات بزرگ به حریف بوده و چون ظاهراً آتش جنگ خاموش بود، در جوی منافقانه، پرده‌یی از فریب و تزویر به روی هر حرکت سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حتی پدیده‌ی ورزش که یک حرکت مردمی بود کشانده بودند.

در چنین وضعیتی بسیاری از اطلاعاتی که از مجاری آشکار و پنهان به آرشیو سازمان‌های اطلاعاتی می‌رسید، علی‌رغم ظاهر فریبنده ممکن بود تنها فریبی برای حریف باشند، بنابراین هرگونه تصمیم‌گیری در زمینه‌های فوق که برخلاف میل باطنی سیاستمداران، وارد حوزه‌ی عملیات جنگی ویژه شده بود نیازمند به آگاهی از اطلاعات پشت پرده داشت.

---

۱. دکتر عزت‌ال... عزتی ـ ***ژئوپولتیک*** ـ چاپ دانشگاه افسری ـ تهران ـ ۱۳۷۱ ـ صفحه ۱۱۴

بدیهی است در فضایی پر از تزویر و دروغ، پی بردن به منظور خصم در هر زمینه که باشد، نیاز به اطلاعات زمینه‌ساز آن دارد تا امکان تلافی یا عمل متقابل وجود داشته باشد.

از ویژگی‌های دیگر این دوران اختراع و بکارگیری وسیع دستگاه‌های دروغ سنج بوده است.(۱)

کاربرد این دستگاه‌ها بر روی سه سوژه بیش از سایر زمینه‌ها می‌باشند.(۲)

ـ کارشناسان اطلاعاتی: هر ۶ ماه یکبار برای اطمینان از وفاداری فرد.

ـ عوامل جاسوسی: در بدو استخدام و هر سال یکبار (در صورت امکان) برای اطمینان از صداقت آنان.

ـ پناهندگان سیاسی: قبل از تخلیه‌ی اطلاعاتی، برای جلوگیری از ورود اطلاعات هدایت یافته.

به هر حال دوران چهارم شاهد دخالت و فعالیت سازمان‌های اطلاعاتی جدید در زمینه‌ی هدایت عملیات ویژه در صحنه‌های سیاسی بیش از سایر زمینه‌ها بوده، که در پاره‌یی از آنان، براندازی حکومت کشور هدف مد نظر بوده و با بهره‌گیری از روش‌های اطلاعاتی ـ عملیاتی، اقدام لازم برای شکست و تعویض حکومت مورد نظر صورت پذیرفته است. از نمونه‌های براندازی می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

(۱) ـ دخالت مستقیم C.I.A در ایران: براندازی نظام قانونی این کشور در سال ۱۹۵۳، که طی آن کِرُمیت روزولت به عنوان رهبر عملیات سیا وارد ایران شده و اقدام به تحریض، تشویق و تطمیع سران قدرت در داخل کشور نموده و آنها را با هم مرتبط و بالاخره با ایجاد یک حرکت هماهنگ، دولت وقت را سرنگون کرد.(۳)

(۲) ـ دخالت مستقیم C.I.A در شیلی به سال ۱۹۷۱: حکومت سالوادور آلنده در نتیجه‌ی

---

۱. پلی‌گراف، دستگاهی است برای ثبت حرکات عصبی و ناخواسته‌ی غیر ارادی که باهر دروغ به نوعی از انسان سر می‌زند.

۲. فیلیپ آگی ـ ***C.I.A و جعل اسناد*** ـ ترجمه حمید احمدی، مؤسسه‌ی اطلاعات، تهران، ۱۳۶۲، صفحه‌ی ۵۴

۳. ادوارد جی آپشتین ـ ***قصه‌ی کودتا*** ـ ترجمه‌ی حسن رهنما ـ انتشارات رسا ـ تهران ـ ۱۳۶۳

کودتایی (ظاهراً) داخلی، سرنگون گردیده و از اولین اقدامات رژیم کودتا، بازگرداندن کلیه‌ی سهام کارخانجات و معادن مس آن کشور به شرکت‌های امریکایی بوده است، همان گونه که روی کارآمدن دولت کودتا، نتیجه‌ی سه سال تلاش بی‌وقفه عمال سیا در شیلی بود، که طی آن توانستند به مرور اهداف واسطه‌یی زیر را کسب نمایند تا در نهایت کودتا به موفقیت برسد:

ـ هدایت عملیات روانی گسترده برای تضعیف موضع رییس جمهور قانونی شیلی.

ـ هدایت عملیات مخرب در نظام حمل و نقل کشوری و فلج نمودن آن.

ـ منسجم نمودن جبهه‌های پراکنده‌ی مخالف حزب سوسیال دمکرات حاکم.

ـ وارد نمودن ضربه‌ی نظامی به پیکر رژیم آلنده و پیروزی عوامل کودتا.

(۳) ـ دخالت سیا در ماجرای خلیج خوک‌ها که منجر به تجاوز مرزی نیروهای مزدور تحت فرمان سیا به سواحل کوبا و دستگیری و اعتراف ایشان گردید.

۲ـ اهمیت و کاربرد سازمان‌های اطلاعاتی:

سازمان‌های اطلاعاتی از دیدگاه‌های گوناگون دارای اهمیت بوده و به همین نسبت دارای کاربرد هستند، همان طور که زمینه‌های مختلف زندگی بشر، امروزه دستخوش دخالت ها و تحریک‌های اطلاعاتی می‌باشد. ذیلاً چند نمونه از مهم‌ترین عرصه‌های حضور سازمان‌های اطلاعاتی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

الف ـ سیاسی: از آنجا که جوامع بشری، طبیعتاً در حالت صلح و آرامش، امنیت نسبی بیشتری داشته و کمتر شاهد فجایع دلخراش و خانمان‌سوز خواهند بود، همواره با بروز جنگ و آدمکشی روی مخالفت نشان می‌دهند.

پدیده‌ی فوق بخودی خود با روحیه‌ی توسعه طلبی حکامی که خواهان گسترش قدرت خویش می‌باشند در تعارض است و لذا این بار نوبت به انواع اقدامات پنهانی و اطلاعاتی برای کسب قدرت بیشتر سیاسی در کشورهای هدف می‌رسد تا بدون برانگیختن حساسیت مردمی در کشور خودی و بدون بروز درگیری‌های نظامی که مستلزم صرف هزینه‌های سنگین، نیرو و وقت فراوان

خواهد بود به اهداف بلند پروازانه دسترسی یابند.

بدیهی است، حاکمی که بدون ایجاد یک جنگ بتواند حاکمیت خود را در قلمرو سایر کشورها افزایش داده و به دین ترتیب منافع بیشتری به دست آورد، مورد احترام بیشتر ملت خود نیز قرار خواهد گرفت. یکی از حکامی که با توسل به شیوه‌های اطلاعاتی توانست بدون درگیرشدن در یک جنگ واقعی اقدام‌های سیاسی جسورانه‌یی صورت داده و قسمت‌های اعظم کشورهای همسایه‌ی خود را تصرف نماید **هیتلر** بود.(۱)

ب ـ *اقتصادی:* هر اندازه که قدرت نظامی و سیاسی یک کشور بزرگ و قوی باشد بدون هماهنگی با قدرت مناسب اقتصادی در دراز مدت قابل دوام نیست.

بر این اساس سرویس‌های اطلاعاتی مهاجم سعی می‌کنند با طرح‌های وسیع مخفی بر دارایی و اقتصاد کشور هدف لطمه زده و پیشرفت و توسعه‌ی اقتصادی او را عقب نگه دارند، در این صورت مردم آن کشور ناراضی و پشتیبانی خود از حکومت مرکزی را دریغ نموده و در بلند مدت قدرت سیاسی در معرض خطر قرار می‌گیرد که به تبع آن، نیروی نظامی هم که صرفاً مصرف کننده اقتصاد کشور است رو به تحلیل رود.

نمونه‌ی دیگری از طرح سرویس‌های اطلاعاتی در امر اقتصاد، وابسته کردن صرف کشورهای هدف به اقتصاد کشور خویش می‌باشد، این امر ممکن است از طریق اهدای کمک‌های بلاعوض (ظاهراً) در مورد خاص (مثلاً نظامی) به انجام برسد. کشورهایی مانند: ترکیه، فیلیپین، پاکستان و مصر از این جمله‌اند. نکته‌ی جالب این است که این کشورها علی‌رغم دریافت ظاهری مبالغ معتنابهی کمک مالی، سال بعد نیاز بیشتری به این کمک‌ها خواهند داشت و از اعلام درخواست خود مبنی بر کمک بیشتر نیز ابایی نداشته و به این ترتیب قدرت سیاسی خود را برابر تجاوزگر به زیر سؤال می‌برند.

استفاده از سرویس‌های اطلاعاتی در امور اقتصادی جهت دیگری هم دارد، به این معنا که این سرویس‌ها با طرح‌ریزی‌های گوناگون سعی در یافتن منابع اقتصادی کشورهای دیگر نموده و

---

۱. آنتونی کیو براون ـ ***حصاری از دروغ*** ـ ترجمه‌ی محسن اشرفی ـ نشر نی ـ تهران ـ ۱۳۷۱

سپس با توسل به حیله‌ها، نیرنگ‌ها و خرید افراد بانفوذ، اقدام به چپاول ثروت ملی آن کشورها و انتقال آن به کشور خود می‌نمایند.

ج ـ *استراتژیکی*: جهان با همه‌ی وسعتی که دارد ناگزیر به علل اقتصادی و ارتباطی دارای اماکن مشخصی به نام منطقه‌ی استراتژیک می‌باشد که منطقه‌یی خاورمیانه و از آن جمله کشور جمهوری اسلامی ایران از دیرباز محل تلاقی اندیشه‌ها، راه ارتباطی مهم شرق و غرب عالم بوده و پس از کشف نفت نیز علاوه بر این مورد، مرکز پیدایش ثروت سرشار طبیعی شده و همین طور پس از جناح بندی شرق و غرب و شروع جنگ سرد، کشورما به عنوان هدف مطلوبی برای شوروی جهت دست یابی به آب‌های گرم و ثروت بی‌کران نفت و گاز و نیز هدف مطلوب تری برای غرب جهت چپاول اموال، ایجاد بازار مصرف و جلوگیری از دست یابی شوروی به خلیج فارس گردید که در این راستا، تهران و بعضاً سایر شهرهای ایران مانند؛ اهواز، تبریز، اصفهان، خرمشهر وکرمان شاهد توطئه چینی‌های وسیع و منحصر به فرد سرویس‌های اطلاعاتی مشهور جهان بوده‌اند.

بدیهی است قدرتی که بر تنگه‌ی هرمز تسلط داشته باشد قادر به تأمین منافع بسیار سرشار اقتصادی ناشی از نفت خواهد بود، نفتی که تا بی‌کران زیر زمین ادامه دارد و تا یکی دو قرن آینده ارزان‌ترین سوخت مصرفی جهان خواهد بود.

از آنجا که اهرم اقتصاد، از سیاست کشورها جدا نبوده، بلکه به تعبیری می‌توان اظهار داشت که نتیجه‌ی سیاست بهتر، دست‌یابی به اقتصاد شکوفاتر می‌باشد، پس به دلیل عقل باید پذیرفت که بیشترین فعالیت سرویس‌های اطلاعاتی صرف یافتن راهی برای تسلط بر بزرگراه‌های اقتصادی جهان می‌باشد.

بنابراین علت اتحاد سه کشور انگلیس، فرانسه و اسراییل، در حمله به مصر و اشغال قسمت‌هایی از خاک آن کشور تنها به خاطر دست‌یابی به آبراه استراتژیکی بود که فاصله‌ی دریانوردی اروپا – خاورمیانه و خاور دور را بسیار کوتاه می‌کرد. پس باید اذعان داشت که دست‌یابی و کنترل مناطق استراتژیک جهان یکی از مهم‌ترین کاربردهای سرویس‌های اطلاعاتی می‌باشد.

د ـ *فن‌آوری در جمع‌آوری و ارتباط*: نقش اطلاعات در فن‌آوری و صنایع حساس و

مهم که جنبه‌ی استراتژیکی دارند؛ اهمیت فوق‌العاده‌یی دارد و هر کشوری که سازمان اطلاعاتی قوی‌تر با کاربرد عالی‌تری داشته باشد موفق‌تر خواهد بود، زیرا چنین سازمانی با کسب اطلاع پنهانی از فن‌آوری‌های پیشرفته از طریق نفوذ یا سرقت اسرار عقب افتادگی کشور خود نسبت به سایرکشورها را جبران و حتی نسبت به یکایک دشمنان واقعی یا فرضی تفوق می‌یابد.

کارگزاران K.G.B و G.R.U در مدت چند سال فعالیت پنهانی توانستند با کسب اطلاعات مهمی از بمب‌های اتمی، هیدروژنی و انواع موشک‌های دوربرد و میان برد، عقب‌ماندگی رژیم سوسیالیست شوروی از پیمان ناتو را در زمان خروشچف جبران کنند.

نمونه‌ی بارز کسب اطلاعات فنی و فن‌آوری از طریق نظام اطلاعاتی با مخارج سرسام‌آور، توسط دولت بعث عراق طی سال‌های جنگ تحمیلی به منظور تأمین نظریه‌های غیر بشری و بلند پروازانه‌ی صدام، صورت گرفته که می‌توان به ماجرای ساخت توپی با طول لوله‌ی ۱۶۰ متر و کالیبر یک متر و گلوله‌هایی به وزن یک تُن با برد بیش از ۶۰۰کیلومتر که توسط دکتر جرالد بول طراحی شده و بالاخره توسط یک سرویس اطلاعاتی غربی ردگیری و خنثی گردید، اشاره نمود. همین طور دست‌یابی به کارخانجات تولید بمب‌های شیمیایی و دست‌کاری موشک‌های اسکاد توسط متخصصین ربوده شده؛ آلمانی، فرانسوی، مصری و برزیلی و نیز دست‌یابی به فن‌آوری هسته‌یی و غیره اشاره نمود.

از جانب دیگر فنون و علوم اطلاعاتی و حفاظت اطلاعاتی نیز، هم‌زمان با ابداعات و اختراعات گوناگون، روز به روز توسعه‌ی فراوانی داشته و در واقع بخش مهمی از اختراعات و فن‌آوری مدرن در خدمت سرویس‌های اطلاعاتی، در امر تسهیل عملیات جاسوسی و ضدجاسوسی کشورهای ذینفع درآمده است. آن چه تاکنون از کاربرد فن‌آوری در امر ارتباطات، انگیزه‌یابی و استخدام عامل، توسط سرویس‌های پیشرفته کشف گردیده سبب حیرت زایدالوصف کارشناسان شده است، که از آن جمله می‌توان به دستگاه تله‌تایپی که به اندازه‌ی یک کف دست، کوچک شده یا دستگاه تبدیل مورس به حروف و اعداد که به اندازهٔ یک ماشین‌حساب جیبی می‌باشد و یا فرستنده‌ی جیبی اس – اچ – اف با برد ماهواره‌یی و هم چنین استفاده از مدادهایی که با ظاهر معمولی، قادر به نامریی‌نویسی

بوده اما در مقابلِ هیچ معرفی به جز معرف اصلی خود واکنش نشان نمی‌دهند، اشاره نمود.

آن گونه که در اسناد لانه‌ی جاسوسی (جلد ۶۸) آمده است، برای انگیزه‌یابی و انجام مقدمات جذب یک جاسوس ایرانی، علاوه بر انجام آزمایش دروغ سنجی، وی را تحت آزمایش دیگری به نام (جی – بی می‌نیمم) قرار داده‌اند تا در پایان فرمول جی – بی – می‌نیمم فرد مذکور را به شرح زیر به ستاد C.I.A اطلاع دهند: (E - MIUS - C - Plus - C - foc . U plus co)

هـ ـ ***اطلاعات نظامی***: آن دسته از اطلاعاتی که در تصمیم‌گیری های نظامی مفید بوده و راه‌گشای عملیات نظامی باشد را اطلاعات نظامی نامند. چنین اطلاعاتی موقعیت ویژه‌یی خود را از دوران نخستین لشگرکشی‌ها در تاریخ زندگی بشر نشان داده است، تا آنجا که اولین دست‌نوشته‌ها موقعیت حساس و ویژه اطلاعات نظامی و لزوم کسب آن قبل از هرگونه تصمیم‌گیری را یادآوری نموده است.

سن تزو (فیلسوف چینی عهد باستان) می‌گوید:(۱)

ـ فرماندهی که از وضعیت نیروهای خودی و دشمن ***بی‌اطلاع*** باشد نباید تصمیم به جنگ بگیرد زیرا ورود به چنین جنگی، نتیجه‌یی جز شکست حتمی ندارد.

ـ وارد شدن در جنگی که فرمانده، از وضعیت نیروهای خودی کاملاً ***اطلاع*** دارد، اما هیچ مطلبی از دشمن نمی‌داند، ممکن است به پیروزی یا شکست بیانجامد و این نسبت حدود پنجاه در صد است.

ـ نتیجه‌ی ورود در جنگی که فرمانده، ***اطلاعات کاملی*** از وضعیت نیروهای خودی و دشمن دارد، پیروزی حتمی است.

همان طور که ذکر شد تنها ملاک تعیین پیروزی و شکست در تئوری پردازی سن تزو **اطلاعات** است و از عناصر مهم دیگر از قبیل عده‌ی نیروها، تجهیزات و سازو برگ، خصوصیات زمین و ... ذکری به میان آورده نشده است، زیرا دسترسی به اطلاعات، بهترین تصمیم‌گیری را میسر می‌سازد.

---

۱. سن تزو ـ **هنر جنگ** ـ مترجم حسن حبیبی ـ انتشارات قلم ـ تهران ـ ۱۳۶۴ ـ صفحه ۱۹

بدون اطلاعات، فرماندهی آگاه، هرگز تصمیم بـه خـودکشی نگـرفته و از فـنون تأخـیری، بازدارنده و غیره بهره‌برداری خواهد نمود تا بالاخره به پیروزی دست یابد.

۳ـ اطلاعات و حفاظت اطلاعات از نظر اسلام:

نظر به اهمیت فراوان اطلاعات و نقش سازنده‌ی آن در زندگی بشر، پرواضح است که دین مبین اسلام به این مسأله نیز بها داده و در هر دو جنبه تعرضی و تدافعی آن، اقدامات مفیدی به انجام رسانیده که در این بخش تنها به ذکر خلاصه‌یی از آنها اکتفا می‌شود:

الف ـ تاکتیک‌های اطلاعاتی: به عنوان یک اهرم تعیین‌کننده در سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها، نقش اطلاعات بر کلیه رهبران اسلامی و به خصوص پیامبر گرامی حضرت محمد مـصطفی (ص) کاملاً مشخص بوده و ایشان بدون بهره‌گیری از این عنصر مهم، اقدام‌های عملیاتی خود را سازمان نمی‌داده‌اند. ذیلاً چند نمونه از اقدام‌های اطلاعاتی آن حضرت که به صورت فردی و بدون انسجام سازمانی، اما با بهره‌گیری از اصول و قواعد اطلاعاتی، مورد هدایت عملیاتی، ارزیابی و تحلیل قرار گرفته ارایه می‌شود.

ـ ***جمع‌آوری مستقیم حضرت رسول اکرم (ص)***: قبل از آنکه دو لشکر در جنگ بدر به یکدیگر برسند، حضرت رسول (ص) برای کسب اطلاعات به همراه معاذ بن جبل، بسویی حـرکت کرده و بین راه پیرمردی به نام سفیان ضمری را مشاهده که به وسـیله‌ی مـصاحبه وی را تـخلیه اطلاعاتی نموده و موقعیت لشکر دشمن و همین طور میزان آگاهی لشکر دشمن از موقعیت نیروهای اسلام را در می‌یابند.(۱)

ـ ***جمع‌آوری به وسیله‌ی افراد نفوذی***: عباس، عموی پیغمبر گرامی (ص) که مسلمان واقعی بوده اما اسلام خود را مخفی نگهداشته بود اخبار نظامی مربوط به حمله‌یی کفار قـریش در جنگ اُحُد را در شهر مکه کشف و به وسیله یک فرد رابط (اجیر شده) به آن حضرت اطلاع داد.(۲)

---

۱. حسین صبوری، اهمیت حفاظت اطلاعات ازدیدگاه اسلام، نشر صحیفه، پاییز ۱۳۶۹، صفحه‌ی ۷۲

۲. همان منبع ـ صفحه‌ی ۸۵

ـ *جمع‌آوری عدوانی*: در جریان جنگ بدر، به دستور حضرت رسول اکرم (ص) و رهبری حضرت علی (ع) یک گروه گشتی مسلمان، با یک عملیات غافلگیرانه چند تن از افراد لشکر کفار را اسیر نموده که پیامبر گرامی (ص) شخصاً از ایشان بازجویی نموده و اطلاعات مفیدی را کسب و سپس برای ادامه‌ی بازجویی آنها را در اختیار انصار قرار دادند.(۱)

ـ *جمع‌آوری از طریق عملیات گشت شناسایی*: در جریان جنگ بدر یک گروه شناسایی با شرکت عمار یاسر و عبداللّه بن مسعود جهت سنجش میزان روحیه‌ی دشمن، به هنگام شب اعزام شده، که پاسخ آنها حاکی از وحشت لشکریان کفار بوده است.(۲)

ـ *جمع‌آوری به روش شنود*: دو نفر از مسلمانان به نام طلحه بن عبیداله و سعید بن زید بن عمرو برای آگاهی از لشکرکشی و حرکت کاروان ابوسفیان به یک منزلگاه بین راه عزیمت و در اطاقی به شنود مشغول شدند تا از این راه متوجه زمان ورود ابوسفیان به آن منزلگاه گردیده و سپس محل را ترک نمودند.(۳)

ـ *جمع‌آوری به روش دیده‌بانی*: به فرمان حضرت پیامبر اکرم (ص) دو نفر از مسلمانان در یک تپه بلند در مسیر کفار در جریان لشکرکشی آنها از شام به مدینه مستقر شده و با استتار خویش، دیده‌بانی نموده و اخبار واصله را مرتباً گزارش می‌کردند.(۴)

ـ *بررسی اطلاعاتی*: بر رهبران اسلامی، بر اساس صراحت قرآن کریم پوشیده نبوده است که هر خبر خامی باید تحت بررسی قرار گیرد تا میزان صحت و سقم آن مشخص شود و از تصمیم عجولانه بر اساس اخبار مجعول و فریب خودداری گردد، تا به پشیمانی گرفتار نشوند.

«یا ایّهاالّذین آمنوا اِن جائکم فاسقٌ بنباء فَتَبَیَّنوا اِن تُصیبوا قَوماً بِجَهالةٍ فَتُصبِحوا عَلی ما فَعَلتُم نادِمینَ»(۵)

ای ایمان آوردگان، اگر شخص فاسقی خبری برای شما آورد، درباره آن تحقیق کنید (تا) مبادا به گروهی از روی نادانی آسیب رسد و (در نتیجه) از کرده خویش پشیمان شوید.

---

۱. همان منبع ـ بنقل از ناسخ‌التواریخ جلد یکم
۲. همان منبع بنقل از ناسخ التواریخ جلد یکم
۳. همان منبع بنقل از ناسخ‌التواریخ جلد یکم
۴. همان منبع بنقل از ناسخ التواریخ جلد یکم
۵. قرآن کریم ـ سورهٔ حُجُرات ـ آیه ۶

از آیه فوق و احادیث متواتر، اصول و قوائد مسلمی برای فن بررسی اطلاعاتی توسط محققین و اندیشمندان اسلامی، استنباط گردیده که مباحث مفصل مرتبط به خویش را دارد.[۱]

ـ ***هدایت عملیات اطلاعاتی:*** در جریان جنگ احزاب، بنی‌قریظه که یهودیان مقیم شهر مدینه بودند، به عنوان ستون پنجم لشکر کفار، با آنها هم پیمان شدند اما حضرت پیغمبر اکرم (ص) به وسیله‌ی یک فرد تازه مسلمان به نام نعیم بن مسعود بن عامر با اجرای یک عملیات پنهانی و تماس‌های مکرر، طرفین پیمان را نسبت به یک دیگر بدبین نموده و مثلث شوم بنی قریظه - بنی‌غطفان و قریش را از هم جدا نموده و شکست دادند.[۲]

ـ ***سازماندهی عملیات روانی:*** در اثنای حفر خندق در جنگ احزاب، میان مسلمانان شایع شد که بنی‌قریظه، با دوهزار تن از لشکریان کفار قصد حمله به شهر و قتل عام مسلمانان را دارند که پیامبر گرامی اسلام (ص) به وسیله‌ی اعزام پانصد نفر سرباز مسلح در مسیرهای مختلف هم راه با ندای بلند تکبیر سبب ایجاد آرامش در قلوب مؤمنین و رعب و هراس در قلوب یهود و مشرکین گردیدند. هم چنین در جریان جنگ خیبر برای جلوگیری از کمک بنی‌غطفان به یهودیان خیبر، به وسیله‌ی عناصر مسلمان نفوذی، در میان آنها شایع شد که مسلمانان از راه دیگری قصد حمله به قبایل غطفان را دارند و لذا جنگاوران به منزلگاه‌های خویش بازگشته و به قصد دفاع از آبادی خود تا پایان جنگ خیبر حرکتی نکردند.

ب ـ تاکتیک‌های حفاظت اطلاعاتی:

ـ *رازداری:* یعنی حفظ اطلاعات از دسترسی دشمنان اسلام. این عمل قاعدتاً به وسیله کتمان یا تقیه، امکان‌پذیر بوده و با سه روش زیر در مورد اقدام‌های کلی نظامی پیاده شده است:

ـ پاکسازی افراد مشکوک از میانه سپاه اسلام برای جلوگیری از جاسوسی.

---

۱. دکتر بهشتی ـ فن بررسی اطلاعات ـ دانشکده‌ی فارابی

۲. حسین صبوری ـ اهمیت حفاظت اطلاعات از دیدگاه اسلام ـ نشر صحیفه ـ مشهد پاییز ۱۳۶۹ ـ بنقل از فروغ ابدیت

ـ عدم طرح دوستی صمیمانه با کفار (به نص صریح قرآن کریم).[۱]

ـ عدم اعلام برنامه‌ی حمله و تهاجم، حتی در میان سربازان و مجاهدان خودی.[۲]

که در این رابطه قرآن کریم می‌فرماید: و فیکم سَمّاعُونَ لَهُم وَاللّهُ عَلیمٌ بِالظّالِمینَ (و در میان شما جاسوسان آنها وجود دارند...)

ـ ***توریه:*** سخن گفتن بگونه‌یی که مخاطب معنای خلاف واقع را بفهمد اما گوینده معنای مطابق واقع آن را قصد کند. مثلاً اگر کسی از شما پرسید آیا مادرتان در خانه است؟ و او در خانه بود اما نخواستید پاسخ درست را صریحاً به دهید می‌توانید بگویید او اینجا نیست و با دست به آشپزخانه اشاره کنید. توریه نزد شیعیان به هنگام اضطرار و اجبار بسیار استفاده شده و توسط علمای اسلامی نیز تجویز گردیده و منظور از آن فریب اطلاعاتی دشمن در کسب اخبار واقعی است.

به طور نمونه یکی از طرفداران متعصب خلیفه اول از یک فرد شیعی می‌پرسد به نظر تو چه کسی از میان اصحاب پیامبر اکرم (ص) از همه افضل است؟ و او پاسخ می‌دهد: ***مَن بِنتِهِ فی بیتِهِ*** (کسی که دخترش در خانه اوست) و منظورش از «او» اول پیامبر بود «او» دوم حضرت علی (ع)، اما آن شخص تصور نمود که منظور گوینده از «او» اول ابابکر و «او» دوم پیغمبر اکرم «ص» است پس نتیجه‌ی دلخواه خویش را در می یابد.[۳]

ـ ***حفاظت اسناد و مدارک:*** قیس بن مسهر، یکی از فرستادگان حضرت امام حسین (ع) به کوفه بوده که حامل نامه‌ی آن حضرت به تنی چند از شیعیان مقیم آن شهر بود. وقتی که سربازان عبیداله بن زیاد او را شناسایی و دستگیر کردند او نامه را بلعیده و به این ترتیب جان مسلمانان شیعه مورد خطاب امام حسین (ع) را حفظ نمود.[۴]

ـ ***وجوب مخفی کاری و حفظ اسرار:*** با توجه به تلاش سخن چینان و عوامل خبری خلیفه ه ی عباسی، حضرت صادق (ع) در فرازی از سخنان خویش می فرمایند: گروه‌هایی که در مسجد تشکیل شده و راز ما را فاش می کنند از ما نیستند و به خدا قسم من امام آنها نیستم پس چرا

---

۱. یا ایّهاالّذین امنو لا تتمدوا بطانة مِن دونِکم – سوره آل‌عمران آیه ۱۱۸

۲. قرآن کریم ـ سوره توبه ـ آیه ۴۷

۳. حسین صبوری ـ اهمیت حفاظت اطلاعات ـ بنقل از المکاتب المحرمه

۴. شیخ عباس قمی ـ منتهی الآمال ـ انتشارات توس ـ قم ـ ص ۳۴۹

خود را به من می چسبانند، چرا نام مرا از سر زبان های خود نمی اندازند...

– ***حفاظت گفتار:*** زبان وسیله‌یی برای پرده برداشتن از اسرار است و در تعلیمات اسلامی و سخن امامان معصوم (علیهم السلام) خصوصاً امام صادق (به خاطر ویژگی خاص آن عصر) در مورد لزوم حفاظت گفتار و دم فرو بستن از افشای راز مطالب مهمی وجود دارد، از جمله امام صادق می فرماید: راز تو از خون توست پس نباید در غیر رگهایت جریان یابد.

ـ ***ضد جاسوسی:*** زنی بنام ساره که از رقاصان قریش بود، به عنوان جاسوس وارد مدینه شده و به وسیله‌ی یکی از منافقین، خبر حمله قریب‌الوقوع فتح مکه را دریافته و نامه حامل خبر را در موهای بلند خویش جاسازی کرده و به سرعت به جانب مکه روان شد، اما حضرت رسول خدا (ص) نسبت به این موضوع آگاهی یافته و دستور دستگیری ساره و اخذ خبر را دادند و این امر اجرا شد.[۱]

ـ ***تقیه:*** این لغت به معنای حفظ جان در مقابل خطرات ناشی از اظهار حق بکار رفته و در صورت اضطرار به مسلمین توصیه شده و در مواردی، واجب می‌شود. امام‌صادق (ع) می‌فرماید: تقیه سپری است الهی میان او و مخلوقاتش.[۲]

آن گونه که از بررسی مفهوم تقیه در امور اسلامی بر می‌آید آن را با لغات اطلاعاتی زیر می‌توان مترادف دانسته و تشریح نمود:

ـ پوشش: استفاده از داستان واقعی برای پوشاندن کار اطلاعاتی.

ـ تجاهل (خود را به نادانی زدن): اعلام بی‌خبری در مقابل دیدگان خصم.

ـ ضد بازجویی: گمراه کردن تلاش حریف در کسب اطلاعات از راه بازجویی.

ـ فریب و خدعه: نقش آفرینی و هدایت عملیات نیرنگ برای نفوذ در آرشیو دشمن و ایجاد اهداف کاذب برای او.

ـ پیشگیری: جلوگیری از لغزش و شکسته شدن پوشش در مقابل حریف با ابتکارات و امکانات فردی.

---

۱. محمد محمدی اشتهاردی ـ داستان‌های شنیدنی از جنگ بدر و اُحُد و فتح مکه ـ انتشارات اسلامی ـ جامعه‌ی مدرسین حوزه‌ی علمیه قم ـ سال ۱۳۷۲ بنقل از قاموس الرجال و سیره ابن هشام

۲. اصول کافی ـ ج ۳ ـ صفحه‌ی ۳۱۴

ـ *هدایت عملیات حفاظت اطلاعاتی*: روزی حضرت رسول خدا (ص) به عبدالله جحش فرمان دادند تا در محلی در بیابان کمین کرده و با همراهان خویش به کسب اخبار، از نقل و انتقالات نیروهای دشمن بپردازد. در این سفر کلیه همراهان عبداله از اصل مأموریت بی‌خبر بوده و عبداله، نیز پس از رسیدن به منزلگاه، متن پیام کتبی حضرت پیامبر اکرم (ص) را باز و قرائت نمود، پس از آن با تراشیدن موی سر خویش از پوشش سفر حج عمره استفاده نمودند.(۱)

ـ *حفاظت فیزیکی*: پس از اتمام جنگ جمل و فتح بصره امیرالمؤمنین (ع) دستور فرمودند تا کلیه راه‌های ورودی و خروجی شهر کوفه کنترل شود و نام افرادی که به شهر وارد می‌شوند ثبت گردد تا افراد ناشناس، شناسایی شده و جاسوسان اعزامی شام دستگیر شوند.(۲)

۴ـ ضرورت وجود سازمان امنیتی:

نظام‌های حکومتی ممکن است به صورت‌های لیبرالیستی، سوسیالیستی، آنارشیستی، پارلمانتاریستی ، دیکتاتوری، سلطنتی یا شیخ نشین باشند، اما به هر حال نیازمند به تصمیم‌گیری هستند، زیرا:

اولاً مدیریت به معنای فرایند تصمیم‌گیری است. ثانیاً مسئوولین حکومتی، مدیران رده بالای کشورند و از آنجا که هر تصمیم بدون اتکا به اطلاعات، لزوماً تصمیمی منطقی جهت حل مشکلی خاص نیست، پس هر تصمیمی نیاز به اطلاعات دقیق، قابل تطابق و مرتبط با موضوع دارد که در سایه‌ی آن، زوایای تاریک موضوع بر تصمیم‌گیران روشن شود و ابهامات مرتفع گردیده و به مسئوولین این قدرت را به دهد که در چالش تصمیم‌گیری گرفتار نشوند.

تصمیم‌گیری‌های سیاسی در داخل و خارج کشور ضرورتاً به وجود سازمان اطلاعاتی نیازمند بوده و به شرح زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد:

ـ *داخلی*: صحنه‌ی داخل کشور ممکن است محل بروز مخالفت‌ها با نظام حاکم و

---

۱. حسین صبوری ـ اهمیت حفاظت اطلاعات از دیدگاه اسلام ـ نشر صحیفه ـ پاییز ۱۳۶۹ ـ صفحه‌ی ۱۳۶

۲. همان منبع ـ بنقل از مناقب ابن شهرآشوب ج ۲ ـ ص ۲۷۱

شکل‌گیری حرکت‌های ضد دولتی بوده و نظام را تهدید به براندازی نماید در این صورت لازم است که دولت وقت برای **حفظ خود** برخی از اقدام‌های اطلاعاتی در راستای حفاظت از حاکمیت و نظام را سازمان به دهد که در نهایت مجموعه‌ی این تدابیر منجر به تأسیس ***سازمان امنیتی*** خواهد شد. بنابراین سازمان امنیتی به سرویسی اطلاق می‌گردد که هر گونه تعرض اطلاعاتی پنهانی حریف و دشمنان احتمالی یا واقعی را، به حوزه‌ی اطلاعات و عملیات خودی، کشف و خنثی نماید. چنین سازمانی ابزار کار لازم را در اختیار گرفته و طبق قانون تأسیس و در اختیار بالاترین رده حاکمیت کشور قرار می‌گیرد و از آنجا که محل نفوذ و رخنه دشمن قابل پیش‌بینی نبوده و منحصر به جایگاهی خاص نیست، عرصه‌ی فعالیت این سازمان هم به تبع آن ممکن است مشتمل بر جایگاه‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی، فرهنگی، اجتماعی و ... باشد. بنابراین:

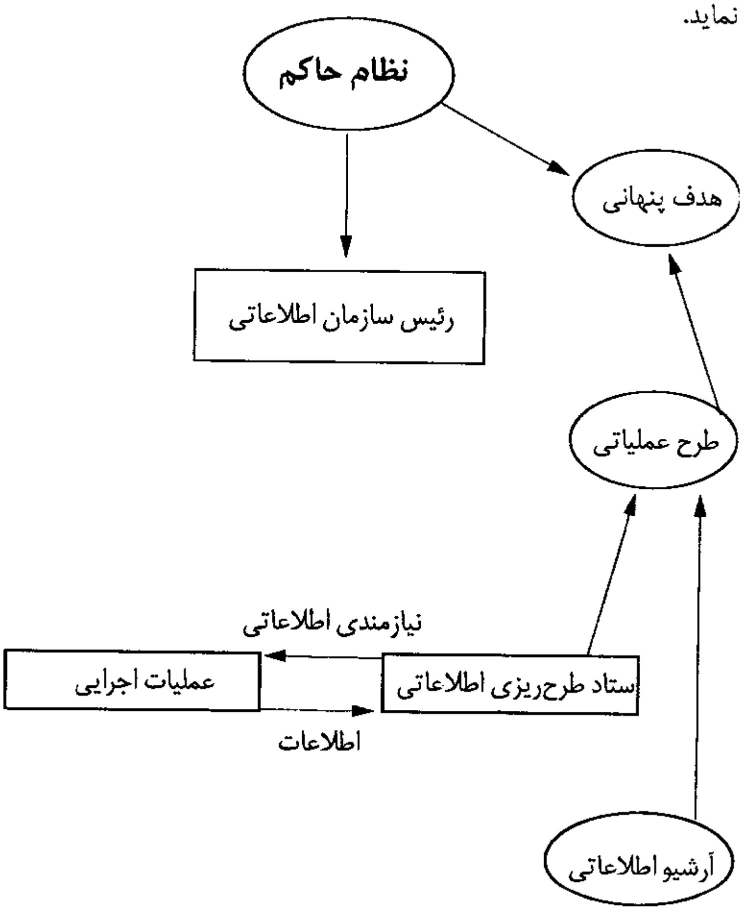
سازمان امنیتی و حراستی، ارگانی برای حفظ نظام حکومتی است

- خارجی: صحنه‌ی روابط بین‌الملل سرشار از منافع مشترک و تضاد منافع میان کشورهای مستقل است، لذا عرصه‌یی تصمیم‌گیری سیاسی، **عرصه‌یی پر از رقابت** در صحنه‌های خارجی است که در آن تصمیم‌گیری سیاسی نیاز به اطلاعات وسیع مرتبط با موضوع دارد، به این منظور هر یک از ارگان‌های دولتی که به نحوی مرتبط با سیاست خارجی هستند، دارای یک آرشیو اطلاعاتی بوده ولی اطلاعاتی که این آرشیوها را غنی می‌سازد، غالباً از ناحیه‌ی آشکار جمع‌آوری می‌شوند؛ بنابراین از این دسته از اطلاعات نمی‌توان در حوزه‌ی اشتراک منافع با دولت‌های خارجی بهره‌گیری نمود پس تصمیم‌گیری سیاسی در زمینه‌های مربوط به تضاد منافع با دولت‌های بیگانه نیاز به آن دسته اطلاعاتی دارد که به طریق آشکار نمی‌توان آنها را تهیه کرد، زیرا حریفان همواره سعی در مخفی نگهداشتن این‌گونه اطلاعات دارند و چون ساختار تشکیلاتی ارگان‌های دولتی براساس جمع‌آوری آشکار شکل گرفته، طبعاً قادر به تهیه‌ی چنین اطلاعاتی نیستند و از این جهت ضرورت تشکیل یک سازمان اطلاعاتی برون‌مرزی که براساس پنهانکاری، اقدام‌های جمع‌آوری خود را سازمان دهد، خودنمایی می‌کند.

بنابراین: ***سازمان اطلاعات برون مرزی، مسئوول جمع‌آوری اطلاعات خارجی جهت ارایه به مسئولین کشور است.***

۵ـ چگونگی عملکرد سازمان‌های اطلاعاتی:

از آنجا که جمع‌آوری پنهان تنها برای تکمیل دانسته‌های قبلی که براساس جمع‌آوری آشکار کسب شده‌اند، بکار گرفته می‌شود، ناگفته پیداست سازمانی به اطلاعات پنهانی نیاز دارد که مطابق طرح و برنامه‌ی از قبل پیش‌بینی شده‌یی دست بکار شده و برای رفع نواقص آن اقدام به جمع‌آوری پنهان نماید.

جایگاه سازمان اطلاعاتی در نظام حکومتی

در توجیه این نکته باید خاطر نشان ساخت که تنها بهره‌برداری کنندگان از جمع‌آوریِ پنهان، سازمان‌های اطلاعاتی هستند؛ زیرا جمع‌آوری اطلاعات پنهان بدون طرح جمع‌آوری و نیازمندی اطلاعاتی میسر نیست.

بنابراین ابتدا کشوری مستقل وجود دارد، سپس یک سازمان اطلاعاتی که وابسته به حاکمان آن کشور است و بالاخره طرحی برای هدایت عملیاتِ خاصی که به وسیله همان سازمان تهیه و سرانجام تلاش جمع‌آوری پنهانی برای پاسخگویی به نقاط ابهام طرح آماده شده، و لذا جاسوسی (جمع‌آوری پنهانی) ابتدای زنجیری است که سر دیگر آن بوسیله‌ی یک قدرت مستقل هدایت می‌شود.

بنابراین: ***«نیازمندی اطلاعاتی کلید جمع‌آوری پنهان است»***

در صورت عدم حضور نیازمندی اطلاعاتی محرکی برای فعالیت جمع‌آوری پنهان وجود ندارد.

۶ـ سازماندهی تشکیلات اطلاعاتی در صدر اسلام:

در اسلام همه‌ی امور تحت قواعد منظم و مستمر درآمده و هیچ امری به خود واگذار نمی‌شود اما با کمال تعجب در صدر اسلام اثری از یک سازمان اطلاعاتی منسجم که دارای اعضای دایمی، آموزش یافته و مجرب باشد دیده نمی‌شود، علت این امر را می‌توان در جوانی و تازه تأسیس بودن حکومت اسلامی دانست، همان گونه که به جز ده سال در زمان پیامبر اکرم (ص) و پنج سال در زمان حضرت علی (ع) حکومت اسلامی، به معنای واقعی کلمه ایجاد نشد و در همین مدت کوتاه نیز امت مسلمان مواجه با حملات متعدد کفار و مشرکین و جنگ‌های بسیار زیادی بود که عملاً فرصت لازم برای تأسیس چنین سازمانی سلب شد، ضمن آن که کمبود تعداد مسلمانان واجد شرایطی که مناسب کار اطلاعاتی باشند مزید بر علت بود، اما این مهم همواره در تفکر رهبران راستین اسلامی وجود داشته و به مناسبت‌های مختلف از لزوم سازماندهی یک مرکز اطلاعاتی سخنانی ایراد فرموده‌اند که از آن جمله است متن نامه حضرت علی (ع) به مالک اشتر درباره کنترل کارگزاران حکومتی به

وسیله‌ی عیون (منابع خبری)[۱]

به طور کلی ویژگی‌های یک سازمان اطلاعات اسلامی از قول عده‌یی از علمای مذهبی به شرح زیر می‌آید[۲]:

- ***حفظ اولویت در اهداف اطلاعاتی***: سازمان اطلاعاتی باید بر محور واقعیت‌ها باشد و تحت تأثیر فریب‌ها، دروغ‌ها، تلقینات افراد یا تحلیل‌های فردی نباشد.
- ***عدم غرض ورزی***: تمایلات فردی مأموران اثری در جمع‌آوری نداشته باشد.
- ***بی‌طرفی در جمع‌آوری***: شجاعت لازم برای پذیرش واقعیات تلخ موجود باشد.
- ***بکارگیری فن بررسی اطلاعاتی***: اطلاعات دریافتی مورد ارزیابی قرار گرفته و از خوشبینی‌های بدون دلیل، اجتناب گردد.
- ***خودداری از انحراف در اهداف***: در زندگی خصوصی دیگران دخالت نکنند.
- ***لزوم تهیه اخبار کامل***: اطلاعات جنبه روشنگر داشته و به صورت آماری باشد. زیرا اخبار کلی، مشکلی راحل نمی‌کند.
- ***لزوم تشکیل سرویس اطلاعاتی منسجم***: جریان اطلاعات باید مستمر و منظم باشد، زیرا بسیاری از مسایل پیچیده اطلاعاتی، ماهیت خود را در یک مقطع نشان نمی‌دهند و با گذشت زمان متولد شده یا تکمیل می‌گردند.
- ***لزوم تشکیل آرشیو اطلاعاتی***: تبادل و نگهداری اطلاعات، باید مکتوب بوده و متکی به حافظه نباشد، زیرا حافظه در افراد مختلف گوناگون بوده و با تعویض ایشان دانایی‌های اطلاعاتی از بین رفته یا کاهش می‌یابد.
- ***مبارزه با نارضایتی‌ها و آثار براندازی***: تشکیلات اطلاعاتی باید از حالات مأمورین حکومت باخبر بوده و بوسیله‌ی گروهی از افراد مورد اعتماد، اخبار مهم کارکنان دولت را دریافت نماید.

---

۱. نهج‌البلاغه فیض ـ نامه علی (ع) به مالک اشتر نخعی

۲. آیت الله ناصر مکارم شیرازی ـ مدیریت و فرماندهی در اسلام ـ چاپ جامعه‌ی مدرسین حوزه‌ی علمیه قم

با توجه به موارد فوق پیداست که دین مبین اسلام برای امور اطلاعاتی امت، لزوم تشکیل سازمان اطلاعاتی را از جمله امور مهم مسلمانان می‌داند.

در چنین تشکیلاتی رسیدگی به مسایلی چون جذب نیرو، آموزش، سلسله مراتب مدیریتی، بررسی اخبار، بهره‌کشی اطلاعاتی و غیره از نظر دور نمانده است.

۷ـ تکنیک‌های عملیات اطلاعاتی:

در عصر حاضر بیشترین شیوه‌های هدایت عملیات اطلاعاتی به وسیله سازمان‌های اطلاعاتیِ کشورهای سلطه‌گر که پیشینه‌یی طولانی از دخالت در سایر کشورها برای تحمیل اراده بر حکومت آن کشورها دارند با بهره‌گیری از موارد زیر به اجرا در می‌آید:

الف ـ ستون پنجم: بکارگیری آن عده از نخبگان سیاسی کشور هدف که در عمل مشغول بکار هستند و اقدام لازم برای کنترل عملیات سیاسی و اقتصادی در دستگاه حاکمیت حریف را بنفع براندازان، بانجام می‌رسانند. در سطوح پایین‌تر ستون پنجم به آن دسته از افراد عادی جامعه اطلاق می‌شود که با انتشار انواع شایعات وهم‌آلود و ترس‌آور یا افشاگرانه و تفرقه‌انگیز، مردم را از حکومت جدا و آنان را وحشت زده می‌نمایند. اولین بار این واژه توسط ژنرال فرانکو در اثنای درگیری‌های داخلی اسپانیا بکار گرفته شد، فرانکو چهار ستون از سربازان خود را در چهار سوی مادرید مستقر و آن را محاصره نمود در حالی‌که ستون پنجم سربازان او با لباس‌های مبدل وارد شهر شده و به ایجاد ترس و انتشار شایعات وحشتناک در میان مدافعان و خانواده‌های ایشان مشغول گردیدند.

ب ـ براندازی گام به گام: این روش موفقیت را مرحله به مرحله به چنگ می‌آورد و هر مرحله به آن اندازه‌یی کوچک است که خصومت شدید و حساسیت زیادی را در حریف بر نمی‌انگیزد تا تابه واکنش جدی وادار شود، مانند وقاحت زیردستان در مقابل رؤسا، اعتیاد به مواد مخدرِ جوانان و میانسالان کشور حریف، خودسری و یأس آنان، که عمده‌ی ابزار آن می‌تواند مجلات، کتب، فیلم‌ها و سریال‌های خاص و جهت‌دار تلویزیونی و غیره باشد.

ج ـ مانع تراشی: از تاکتیک‌های تأخیری است که به عنوان سلاحی بکار گرفته می‌شود تا

حریف، فرصت‌های ارزشمند را از دست داده و از محقق ساختن طرح‌های مهم ملی بازداشته شود، ابزار این تاکتیک عبارت است از: بحث‌های بی‌پایان و انشقاق در کنفرانس‌های منطقه‌یی و بین‌المللی، وتو (بی اثر کردن) تصمیم‌های جدی و کارساز سازمان ملل برای رفع بحران‌های منطقه‌یی که توسط ابرقدرت‌ها صورت می‌گیرد و غیره.

د ـ *عملیات روانی (تبلیغات مسموم)*: این تکنیک با طرح اتهامات مسموم و گمراه کننده، حریف را وادار به واکنش‌های پرخرج و مستمر می‌کند تا در نهایت خسته شده و نیرویش تحلیل رود که از جمله محمل‌های این اتهامات می‌توان مواردی چون: نقض حقوق بشر، قاچاق مواد مخدر، توزیع بیماری‌های خاص واگیردار و غیره را نام برد که کشور حریف را در عمل وادار به استفاده از حداکثر قوا برای رفع اتهام نموده و او را خسته و فرسوده می‌کند.

از دیگر ابزار عملیات روانی استفاده از انتشار شایعاتی است که متناوباً حالت‌های متضاد مانند تشنج و آرامش را که یکی امید می‌آفریند و دیگری نقش برآب می‌کند، در نتیجه میزان اعتماد مردم به طرح‌های آینده‌نگر ضعیف شده و قدرت مقاومتشان سلب می‌گردد.

هـ ـ *ترور شخصیت*: افراد نفوذی عناصری هستند که در این تاکتیک در قالب خیرخواهان، قربانیان خود یعنی مقامات و مسؤولین کشور را، چهره‌های واپس‌گرا، ظالم، فاقد صلاحیت علمی، اخلاقی و مکتبی معرفی می‌نمایند. این حملات که به منظور خارج کردن افراد دلسوز از صحنه‌های سیاسی ـ اجتماعی بکار برده می‌شود در صورتی که سازمان یافته و همه جانبه باشد، قربانی را در حالت دفاعی قرار داده و برای چاره‌جویی ناگزیر مقدار فراوانی از انرژی سازنده خویش را هدر خواهد داد.

و ـ *فریب*: روشی است که در آن نیروی اقدام کننده با ابزار اطلاعاتی و شبکه‌های جاسوسی اقدام به تزریق اطلاعات کذب و نادرست به نظام تصمیم‌گیری حریف نموده تا بر مبنای آن، آرشیو اطلاعاتی اورا مخدوش و غیرقابل استفاده نماید. (بلحاظ اهمیت این بحث در روابط سیاسی، مستقلاً در همین نوشتار تحت بررسی مفصل قرار خواهد گرفت.)

ز ـ *ایجاد تفرقه*: ساده‌ترین تکنیک براندازی ایجاد اختلاف و تشدید آن میان اقشار

مختلفی است که ناچار هر روز با هم کار می‌کنند، مانند فقیر و غنی ـ سرمایه‌دار و کارگر ـ رییس و مرئوس ـ تولید کننده و مصرف کننده، راننده و مسافر و ...، این عمل از راه تولید شایعات در مواقع خاصی مانند افزایش حقوق، تورم، تدابیر خاص اقتصادی و غیره، شدت گرفته و موجبات رویارویی و در نتیجه رکود اقتصادی، بدبینی و بالاخره تفرقه در جامعه می‌گردد.

ح ـ سوء تعبیر در لغات سیاسی: یکی دیگر از روش‌های کم خرج براندازی ایجاد دگرگونی در مفاهیم خاص سیاسی به منظور مسأله‌دار کردن منطقه هدف بوده و در واقع به منظور ترور شخصیت کلی یک نظام بکار می‌رود مانند سوء تعبیر در اصطلاحاتی از قبیل: جهان سوم، بنیادگرایی، افراطیون، حقوق بشر و غیره. در این شیوه با ژست‌های تبلیغی چنان نشان داده می‌شود که گویی بنیادگرایی امری ناپسند و خارج از حوزه انسانی است ولذا بنیادگرایان بصورت افرادی عقب افتاده معرفی می‌شوند. هم چنین است بحث حقوق بشر که مرتباً تحت تفسیرهای سوء قرار می‌گیرد.

ط ـ تجاوزات آشکار و محدود مرزی: از جمله اقدام هایی است که با منظورهای چندگانه زیر از جانب کشور متجاوز صورت می گیرد:

- سنجش میزان اقتدار نظام حکومت حریف.
- آگاهی از سرعت انتقال در اطلاع رسانی.
- نمایش قدرت.
- تضعیف موقعیت نظام حریف و به تبع آن نیروهای مسلح حریف.

ی ـ کودتای نظامی: سازماندهی حرکت گروهی از نظامیان حریف به منظور واژگونی دولت حریف، که مستلزم بکارگیری اطلاعات و امکانات زیر در سطوح مختلف کشور حریف می‌باشد.

- آگاهی از میزان مشارکت مردمی در امور سیاسی.
- رابطه با نظامیان خاص و استخدام ایشان در جهت اجرای عملیات کودتا.
- سازماندهی وسیع نیروهای مخالف دولت به خصوص در نیروهای مسلح ..

ک ـ محاصره‌ی اقتصادی: یکی از شیوه‌های خشن تحمیل اراده به خصم بوده و منظور از آن تسلیم شدن کشور هدف در برابر خواسته‌های کشور اقدام کننده می باشد. برخی از این گونه ابزار

عبارتند از:

- برهم زدن قراردادهای تجاری منعقد شده قبلی.
- وضع مقررات منع داد و ستد بازرگانی با هدف، (بین کشورهای هم پیمان)
- وضع قوانین خاص به منظور برقراری نظام تنبیه شرکت‌های طرف قرارداد تجاری با کشور حریف با هدف قطع معاملات بازرگانی آنها.

محاصره‌ی اقتصادی یکی از خشن‌ترین دخالت‌های آشکار در کشور حریف بوده و در سلسله مراتب ابزار سیاسی قبل از بکارگیری نیروی مسلح قرار دارد، یعنی خشن‌تر از محاصره اقتصادی، تنها تجاوز مسلحانه است.

ل - ***تهاجم فرهنگی:***[۱] تکنیکی است که در بلند مدت اثرات منفی آن بر روی نسل جوان کار ساز بوده و نتایج آن حداقل به گذشت زمانی برابر با طول عمر یک نسل (حدود ۲۰ سال) نیاز دارد.

منظور از بکار گیری این تکنیک ایجاد فاصله‌ی عظیم فکری و فرهنگی بین نسل های میانسال وکهن با نسل جوان است که در نتیجه آن هیچ دو فرد پیر و جوانی همدیگر را درک ننمایند، بدیهی است ***نظامی*** از این فاصله بزرگ انسانی بهره برداری خواهد کرد که نه وابسته به پیران است و نه وابسته به جوانان.

فردی‌که از نظر فکری وابسته‌ی فرهنگی باشد گر چه مدارج علمی و تجربی را گذرانده و خواهی نخواهی به احراز مشاغل حساس دولتی رسیده باشد، فاقد بنیه فرهنگی قومی (که او را به سرزمینی آباء و اجدادی پیوند می‌زند) بوده و لذا ممکن است با کمال جهالت زیر هر قرارداد ذلت باری را با افتخار امضا نماید و حتی در مجلس شورای ملی برای از دست رفتن حقوق انگلیس و روس دعوا به راه بیندازد.[۲]

امروزه استعمارگران به دلیل بکارگیری بسیار پیشرفته‌ی ارتباطی، نیازی به تربیت تعداد

---

۱. مقام معظم رهبری از این واژه مترادف با شبیخون و غارت فرهنگی نیز یاد کرده‌اند که دقت و تأمل در واژه‌های بکار گرفته، میزان جسارت دشمن در هجوم بی‌امان براندازانه را نشان می‌دهد.

۲. مجالس دوره‌های اول و دوم صدر مشروطه، آوردگاه بعضی از نمایندگان وابسته به سفارتخانه‌های بیگانه بوده است.

خاصی شهروند برای احراز مشاغل و پست‌های دولتی در سال‌های آینده ندارند، بلکه تمامی افراد و اقشار یک جامعه را به صورت توأم تحت تخریب فرهنگی قرار می‌دهند تا همه‌ی آنها را کم و بیش به منافع خود در سراسر جهان آشنا نموده و در فکر ایشان قدرت برتر را از آن خود نموده و به ایشان تفهیم کنند که مالک آسمان‌ها و زمین!! و منافع حاصله از آن هستند.(۱)

بعضی از ابزار مورد استفاده تکنیک تهاجم فرهنگی عبارتند از:

- ارایه مدها و آرایش‌های غیر بومی.
- هجوم برنامه‌های فاسد تلویزیونی و ویدیویی.
- به زیر سئوال بردن اعتقادات و باورهای مذهبی.
- قطع رابطه‌ی نسل جوان با سنت‌های قومی از طریق تجددگرایی.
- ایجاد گروه‌های ضد فرهنگی (رپ ـ رس ـ متالیکا ـ هوی متال و ...)

تأسیس و تبلیغ گروه‌های ضد فرهنگی که در آن‌ها منکرات تبلیغ شده و ارزش‌های معنوی به زیر سؤال می‌روند، بزرگ‌ترین آسیب را به جوانان کشورهای جهان وارد نموده و می‌رود تا نسل‌هایی بیافرینند که به هیچ اصول اخلاقی پایبند نباشند و هیچ حریمی را مراعات نکنند. نگاهی به صفحه‌ی حوادث روزنامه‌ها، میزان جنایات، تجاوزات فردی، آمار طلاق و کشتارهای فجیع مؤید این ادعاست.

م ـ ایجاد پیمان‌های نظامی، اطلاعاتی و منطقه‌یی: از آنجایی که هر کشوری امکانات محدودی دارد، تأثیرات او بر روی مسایل سیاسی منطقه خود نیز به همان اندازه محدود می‌باشد و لذا در شرایط خاص، بعضی از دولت‌ها با انعقاد پیمان‌های نظامی یا اطلاعاتی با کشورهای دیگر یا بلوک‌های قدرتمند، میزان قدرت و به تبع آن میزان تهدید از جانب خویش را افزایش می‌دهند، که این خود روشی برای تحمیل اراده‌ی سیاسی است.

بسیاری از پیمان‌های منطقه‌یی که عملاً فاقد پشتوانه‌ی اجرایی هستند صرفاً به منظور ایجاد تهدیدات سیاسی ظهور پیدا کرده‌اند که از جمله آنها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

---

۱. روزنامه‌ی ایران ۷۵/۴/۲۳ ـ مقاله‌ی کنفرانس بین‌المللی ارتباطات در قاره‌ی آسیا

- پیمان همکاری میان شش کشور عضو حاشیه خلیج فارس علیه ایران.
- پیمان ۲ + ۶ شامل کشورهای حاشیه خلیج فارس + مصر و سوریه در برابر تهدیدات بالقوه در منطقه.
- پیمان همکاری امنیتی بین ترکیه و اسرائیل

ن ـ ***خرابکاری:*** بکارگیری آندسته از شیوه‌ها و روش‌هایی است که نیروی اقدام کننده را در تحمیل اراده سیاسی به کشور حریف از طریق عدوانی موفق می‌سازد.

بکارگیرندگان چنین روش‌هایی از طریق انفجار اماکن حساس، غیر حساس و ترور شخصیت‌های مهم یا عادی جامعه قصد دارند تا مصالحه‌یی سیاسی را بر حکومت کشور هدف تحمیل نمایند.

خرابکاری انواع و شیوه‌های گوناگونی دارد که نمونه‌هایی از آن به شرح زیر است:

- ***خرابکاری مکانیکی:*** نوعی خرابکاری فرسایشی است که اثر کمتری از خرابکار بجای گذاشته و در مدت طولانی‌تری اثرات مخرب خویش را نمایان می‌سازد. این شیوه شامل راه‌کارهایی مانند افزودن شیء، کاستن شیء یا ساییدگی است. بیشترین انگیزه خرابکاران در این شیوه فردی و غالباً انتقامجویی از رؤسا و مسؤولین بوده و توسط کاربران صورت می‌گیرد.
- ***آتش سوزی:*** استفاده ازمواد محترقه و آتش زا که در اماکن خاص مانند انبار کالا خسارت های سنگینی به جای می‌گذارد. آتش سوزی دارای خسارت فراوان اما با تولید وحشت اندک است. از این رو افرادی که اقدام به این عمل می‌کنند خواستار وارد کردن بیشترین خسارت ممکن به امکانات موجود هستند.
- ***انفجار:*** گرچه میزان خسارت بمب‌های انفجاری (به ویژه بمب‌های صوتی) در مقایسه با آتش‌سوزی پایین است اما تولید وحشت بالایی در پی دارد، بنابراین انفجار معمولاً در جهت هدایت عملیات روانی در سطح جامعه سازماندهی شده و هدف آن ترساندن مردم و نمایش ضعف قوای امنیتی کشور حریف است.

انفجار به دو صورت صوتی و تخریبی صورت می‌گیرد و در بسته‌بندی‌های مختلف در معابر، مراکز عمومی، ایستگاه‌های راه آهن و مترو، داخل اتوبوس و غیره قرار داده می‌شود. جهت اجرای کامل یک سناریوی عملیات روانی بعضاً مشاهده شده که اقدام‌گران پس از چند مرحله خرابکاری واقعی، اقدام به فریب نیروهای خنثی کننده و امنیتی کشور حریف نموده و با عنوان نمودن تخریب قریب‌الوقوع مجتمع‌های مسکونی، رعب و هراس فراوانی در میان مردم و ساکنان آن حوالی ایجاد می‌کنند.

ـ ***خرابکاری مدرن:*** نوعی خرابکاری و ترور دسته جمعی است که به وسیله انتشار مواد شیمیایی یا میکروبی،هراس فراوانی در مردم به وجود می‌آورد. آخرین نمونه‌ی بکارگیری آن را می‌توان در ژاپن توسط فرقه‌ی «آئوم» دانست که در مدت کوتاهی منجر به مرگ حدود نود انسان و مصدومیت یکصد و هفتاد نفر گردید. خرابکاری مدرن اثرات سوء آتش سوزی و انفجار را با هم در اختیار دارد، یعنی با خسارت بالا و تولید هراس فراوان است.

ـ ***خرابکاری فنی:*** دستکاری سیستم های پیشرفته فنی، رایانه‌ی و ارتباطی، به نحوی که موقتاً آن‌ها را از کارآیی مؤثر خارج نموده و ضایعاتی به آن وارد نماید.

این نوع خرابکاری را می‌توان از راه نزدیک به وسیله عناصر نفوذی و یا از راه دور به وسیله خطوط ارتباطی یا تابانیدن اشعه‌های مخرب، فرکانس‌های آزار دهنده، ویروس‌های رایانه‌ی، پارازیت و غیره به انجام رسانید.

س ـ ***تحریکات داخلی:*** منظور از تحریک، ایجاد تنش‌هایی در کشور هدف به منظور منفعل ساختن حکومت مرکزی می‌باشد. ابزار ایجاد چنین تحریکاتی عبارتند از:

ـ ***بکارگیری گروه‌های سیاسی مخالف دولت:*** سازماندهی، ائتلاف، تسلیح و تبلیغ در مورد خط مشی‌های ضد دولتی به منظور ایجاد اهرم‌های فشار در داخل و خارج کشور حریف تا وادار نمودن وی به مصالحه و تحمیل اراده‌ی سیاسی.

ـ ***تنش های قومی ـ قبیله‌یی ـ نژادی:*** مسایل کوچک قومی ـ قبیله‌یی بوسیله دولت‌های متخاصم بزرگنمایی شده و سپس از طریق تسلیحِ مردم آن دیار، تحریکاتی

علیه حکومت مرکزی حریف ایجاد می‌شود، کانون این نوع بحران‌ها در داخل کشور هدف بوده و تأثیرات آن بر امنیت عمومی بیشتر از تهدیدات خارجی است.

- ***حرکت‌های مردمی، شورش و ناآرامی*** : بدلایل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و گاهی سیاسی ممکن است عده‌یی از مردم به طور اتفاقی تجمع نموده و تحریکات ضد دولتی مانند: آتش زدن خودروها و ایجاد راه‌بندان را انجام دهند که این گونه حرکات، خوراک تبلیغی فراوانی علیه حکومت‌ها ایجاد می‌نماید.

۸ـ آشنائی با فریب اطلاعاتی:

مقدمه:

بدون تردید پیشرفت سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی مرهون بهره‌گیری از تکنیک‌ها و تجارب گذشتگان این امر می‌باشد چنان که برخی از این تشکیلات سابقه‌یی چند صد ساله دارند و هر چندگاه با شگردی جدید سعی در ارایه سیمایی مخوف‌تر برای فتح قلل موفقیت اطلاعاتی داشته و دارند، زیرا به خوبی دریافته‌اند که نیمی از عوامل پیروزی در نبردهای اطلاعاتی در گرو مرعوب نمودن حریف و نیمی دیگر در سایه‌ی طرحریزی‌های پیچیده‌یی است که حریف را در تار و پود خود غرق نموده و از راه به بیراهه می‌کشاند.

در این مسیر فریب اطلاعاتی همواره سخن اول را در نبردهای اطلاعاتی به خود اختصاص داده است. پدیده‌ی فریب مسیرهای پیچ در پیچ را آسان و سهل نشان داده دور را نزدیک نموده و سراب را چشمه‌های جوشان به نظر رسانده و لذا تشنه کامان و تازه کاران جویای اطلاعات را در وادی تنگاتنگ خود غرق ساخته و فریب داده است.

به دلیل تنوع بسیار گسترده در طراحی عملیات فریب که ریشه در نوع و گرایش افکار شخصی انسان‌ها دارد بر هر محملی از قبیل کشاورزی، صنایع، بانکداری، تجارت، امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و نظامی حمل شده و به سوژه‌ی خود چنان می‌نمایاند که فارغ از هر امر اطلاعاتی تنها در فکر پیشبرد مقاصد وی شکل گرفته و باز و گشاده است، اما در عمل پس از مدت‌ها اتلاف وقت و مادیات و احتمالاً جان انسان‌ها و کسب اطلاعات فاقد ارزش، چون به پشت سر نگریسته شود هیچ

گونه اثری از پیشرفت در طرحی که سابقاً بسیار بدیهی می‌نمود نمایان نمی‌گردد و البته این موضوع خود دلیلی بر تفاوت میان اخبار فریب و اطلاعات هدفمند است.

به هرحال اندیشمندان امور اطلاعاتی در راه مبارزه با دشمن اذغان می‌دارند که فریب‌های منطقی و اصولی در واقع ارائه عالی‌ترین شکل در هدایت تفکر دشمن است و البته یک جنگ پنهانی دایم و تمام عیار در زمان صلح و جنگ به شمار می‌رود.

نظر به اهمیت فریب و ضرورت استمرار آن، غالب سازمان‌های اطلاعاتی مسلط جهان دارای قسمتی ویژه به نام «دایره‌ی فریب» یا اسامی مشابه آن می‌باشند.

این نوشتار کوشش مختصری در جهت شناسایی فریب و ساز و کار بکارگیری آن بوده و امیدواریم که این مسیر رهروانی آگاه و خردمند یافته تا تلاش مؤثرتری در بازشناسی فریب و شگردها و شیوه‌های آن ارایه دهند، چنان که بررسی اوراق بجای مانده از عملیات اطلاعاتی یکصد ساله اخیر نشان می‌دهد که مرتباً عملیات فریب اطلاعاتی در صحنه‌های مختلف زندگی مردم این کشور شکل گرفته و در سایه شوم آنها قراردادهای تحمیلی، وام‌های ذلت بار، ویرانی کشاورزی، وابستگی صنعتی، غارت سرمایه‌های ملی و... به ارمغان آمده است.

برای توجه ذهن کافی است از خود سئوال کنیم آیا فردی که قرارداد مشارکت کشف، استخراج و صدور نفت با یک کشور خارجی را به امضا رساند، نمی‌دانست که سهم مالک اصلی آن باید بیش از ۵٪ کل درآمد باشد یا این که می‌دانست اما مورد فریب قرار گرفته و اسباب این فریب به صورت مهره‌های نفوذی بیگانه در اطراف او چنان چیده شده بودند که وی راه دیگری جز همین انتخاب را نمی‌یافت و در واقع به دلیل قرار گرفتن در یک محیط پر از نیرنگ تنها قدرت انتخاب یک پاسخ تک گزینه‌یی را داشته است.

ارزش عملیات فریب هنگامی فزونی می‌یابد که بدانیم مهم‌ترین هدف آن منحرف نمودن سازمان اطلاعاتی و امنیتی حریف بوده و تلاش دارد عناصر عملیاتی را به بیراهه برده، تیم‌های تعقیب و مراقبت را تجزیه کرده، مأموران ارزیابی عملیات اطلاعاتی حریف را با سوژه‌های بی‌مورد سرگرم نموده و بالاخره چشمان اطلاعاتی یک کشور را نابینا سازد تا خود بتواند از آب گل آلود ماهی بیشتری صید نماید.

۹ـ حوزهٔ عملیات فریب:

آنگاه که راه‌کارهای سیاسی در حوزه اشتراک منافع نتواند بیشترین سود را جذب کند یا توقع سیاستمداران ،فراتر از دستاوردهای آشکار ایشان در صحنه‌های تبادل سیاسی و اقتصادی باشد، سازمان‌های اطلاعاتی دست بکار شده، با استخدام و گماشتن مهره‌های ذی نفوذ در ترکیب قسمت‌های بررسی اطلاعاتی کشور هدف، اقدام به جمع‌آوری نتایج تحلیل‌های ایشان نموده تا بر همان اساس قدرت تهیه سناریوهای فریبی که حریف آن را قابل باور بداند، می‌کنند.

در نتیجه تهیه و القای چنین سناریوهایی که در عمل به قطعات مختلف تقسیم شده و هر قطعه‌ی آن از روشی خاص به نظام جمع‌آوری حریف می‌رسد، صید آنگونه تصمیم خواهد گرفت که برای او در نظر گرفته شده است.

در مثال قبلی که مرتبط با قرارداد فروش نفت به شرکت نفتی با مشارکت یک کشور خارجی و دریافت ۵٪ از کل سود شرکت بوده است، اوضاع رسمی نفت کشور از طریق رسانه‌های گروهی خارجی نابسامان ترسیم شده، به وسیله‌ی بروشورهای شرکت‌های نفتی نوع نفت خام مربوطه نامرغوب تشخیص داده شده و از طریق کارشناسان اقتصادی قیمت نفت با توجه به هزینه‌های مربوط به اکتشاف، استخراج و صدور آن پایین اعلام گردیده، بازاریابی دشوار ارزیابی شده و بالاخره کارشناسان نفتی در مشاوره‌های خود وضعیت اسفباری را بر اوضاع نفت ترسیم نموده و سپس موش‌کورهای درون نظام حکومتی کشورِ قربانی که مأموریت ارایه نتایج ارزیابی‌های حاصله در میزگرد ﻭ جلسات داخلی مقام‌های آن کشور را به عهده دارند، این گونه گزارش داده‌اند که ایشان به حداقل منافع نیز رضایت دارند، آنگاه است که پیشنهاد شرکت تنها ۵٪ از کل سود را به مالک ارایه داده که مورد توافق امضا کننده نیز قرار می‌گیرد.

مثال فوق صرف نظر از پورسانت و یا هرگونه خیانت آگاهانه‌ی امضاکنندگان تشریح شده و از نظر عملی در صورتی شکل می‌گیرد که کانال‌های جمع‌آوری اطلاعات کشور مالک منحصر به مجاری خاصی بوده و در اختیار کارتل‌ها و تراست‌های نفتی باشد.

چنان چه مثال فوق را در اوضاع اطلاعاتی که بیشترین هدف نفوذ می‌باشد مورد بررسی قرار دهیم این نکته روشن خواهد شد که با توجه به اهرم فریب و حضور موش‌کور مستقر در بررسی

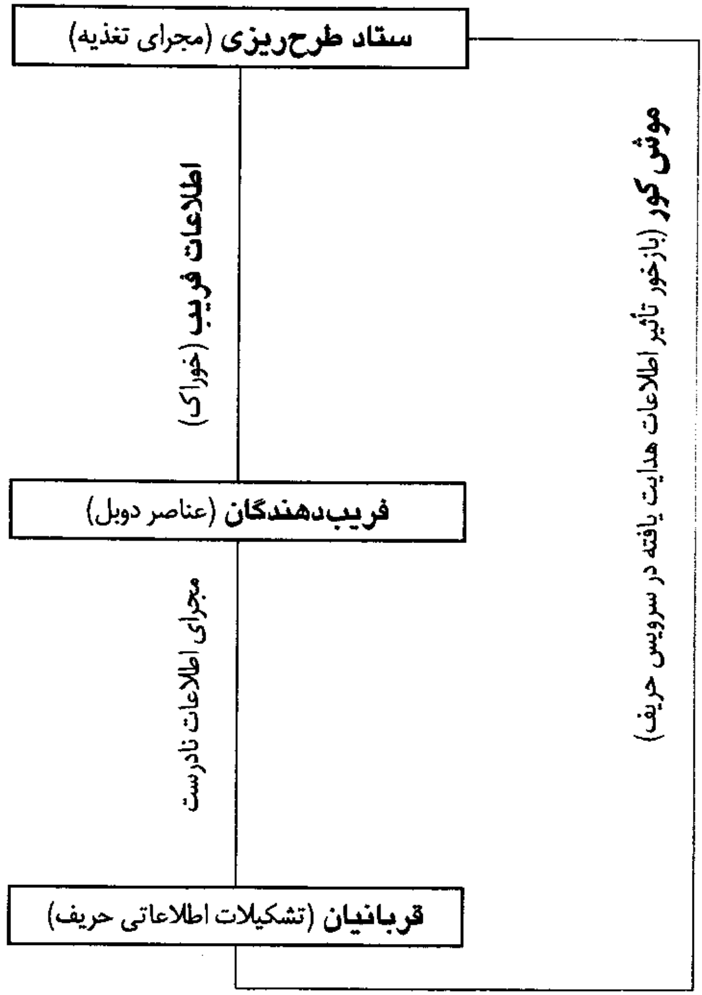
اطلاعاتیِ تشکیلات هدف، قدرت اثرگذاری بر روی طرح‌های عملیات پنهانی وی که هدف غایی از فریب می‌باشد، به دست می‌آید.

در واقع فریب اطلاعاتی کامل عبارتست از طرح‌ریزی و اجرای سناریوی کاملی که به قربانی این گونه تفهیم نماید که طرح عملیاتی تهیه شده قابل اجرا نبوده بلکه می‌باید طرح دیگری با شکل و شمایل تلقین شده آماده و مورد بهره برداری قرار دهد. در این صورت طرح‌های فریب در قلب سازمان‌های اطلاعاتی رقیب مورد پذیرش واقع شده و مدت‌ها ایشان را به خود مشغول نموده بدون آن که پیشرفت قابل تشخیص و اقناع کننده‌یی به دست آید. قابل ذکر است که دشوارترین طرح فریب، طرحی است که با هدف نفوذ به یک سازمان اطلاعاتی، آماده‌ی اجرا گردد ولذا طرح‌های فریبی که با مقاصد سیاسی و عمدتاً اقتصادی تهیه و به اجرا در می‌آیند غالباً به راحتی و با کمترین هزینه به اهداف مطلوب می‌رسند.

پایان جنگ سرد که در عین حال توأم با کاهش تنش‌های امنیتی میان دو بلوک قدرتمند شرق و غرب بود، منجر به خانه تکانی گسترده‌ی سازمان‌های اطلاعاتی ـ امنیتی پیشرفته شد، پیامد طبیعی این آزادسازی که طی آن هزاران کارشناس عملیات پنهانی وارد عرصه‌ی سیاست و اقتصاد گردیدند، این بود که روش‌های سنتی اطلاعاتی و راه‌های میان‌بر و مقرون به صرفه به بازار سیاست و اقتصاد نیز کشیده شد. تا آن جایی که امروزه کمتر مؤسسه‌ی تجاری ـ صنعتی پیشرفته‌یی حاضر است بودجه‌ی تحقیقات و پژوهش‌های گزاف را تحمل نماید، زیرا روش‌های اطلاعاتی نتایج تحقیقات شرکت رقیب را در کوتاه‌ترین زمان و با کمترین هزینه در اختیار قرار می‌دهند. بنابراین حوزه عملکرد عملیات فریب نه تنها تشکیلات اطلاعاتی ـ امنیتی بلکه مؤسسات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، نظامی، تسلیحاتی و غیر آن می‌باشد. حتی اخبار واصله حاکی از آن است که برخی از نیروهای اطلاعاتی K.G.B سابق به باندهای مافیایی کالا و قاچاق مواد مخدر در روسیه و سایر کشورها پیوسته و یکی از دلایل قدرت‌گیری این باندها نیز ناشی از همین امر است ولذا از این پس نه تنها در روابط میان کشورها بلکه در روابط درونی اجزای یک کشور نیز می‌باید در انتظار شکل‌گیری عملیات فریب نشست.

۱۰ـ چگونگی اجرای فریب اطلاعاتی:

فریب اطلاعاتی یک اقدام مجرد و منفرد نیست بلکه مجموعه‌ی عملیات پیوسته و مداوم و در عین حال پنهانی است و آن چه که سبب بقای آن می‌گردد تعیین ساز و کار است که در صورت شکل‌گیری قدرت مانور عملیات فریب را توسعه دهد. در این صورت چرخه فریب باید دارای روش و اسلوب معین با بهره‌گیری از مهره‌های کاشته شده‌یی باشد که به صورت زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

«چرخـــه‌ی هدایت فریب اطلاعاتی»

در توضیح چرخه‌ی فوق لازم است هرکدام از باکس‌های مربوطه مورد بررسی دقیق قرار گرفته و مسایل مرتبط با آن تشریح گردد:

۱ ـ مجرای تغذیه: مجرای تغذیه در اصطلاح واژگان فریب به ستادی اطلاق می‌گردد که وظیفه تهیه‌ی اطلاعات فریب را به عهده داشته باشد. این ستاد براساس آگاهی‌های قبلی خود از میزان اطلاعات انباشته شده در آرشیو اطلاعاتی سازمان حریف که به مرور در اثر عملیات اطلاعاتی مختلف کسب شده، بگونه‌یی اطلاعات فریب را تهیه و انتشار می‌دهد که با حداقل ایجاد سوءظن مورد توجه و استقبال قربانی قرار گیرد.

توضیح بیشتر مجرای تغذیه که در واقع مغز تصمیم‌گیری و محل تولید طرح عملیاتی برای رسیدن به اهداف پنهانی حکومت و نیز محل بررسی اخبار وارده به تشکیلات و تعیین نیازمندی اطلاعاتی می‌باشد، در کتاب بررسی سازمان‌های اطلاعاتی تحت نام ستاد طرحریزی اطلاعاتی اثر نگارنده آمده است.

۲ ـ اطلاعات هدایت یافته (فریب): مجموعه‌یی اخبار فریب، اطلاعاتی است که براساس آگاهی قبلی از میزان، کیفیت و روش تعیین صحت و سقم اخبار توسط پرسنل بررسی کننده اخبار وارده در تشکیلات قربانی تهیه می‌گردد.

اخبار هدایت یافته نمی‌تواند کاملاً درست و در پاسخ به نیازمندی اطلاعاتی حریف باشد زیرا در این صورت عملیات، فریب نخواهد بود و از سوی دیگر نمی‌تواند کاملاً ساختگی باشد زیرا به سرعت مورد کشف حریف واقع خواهد شد. بنابراین ضروری است که تدابیری مورد استفاده واقع شوند که طی آن اخبار جهت یافته خاصی که انتشار آنها به سوی مجرای تغذیه اطلاعاتی قربانی خطر فوری و مهمی ایجاد نکرده اما در عین حال از درستی و صداقت قابل ملاحظه‌یی برخوردار باشد تا اطمینان حریف را جلب و وارد آرشیو او گردد.

ساز و کار تهیه‌ی اخبار هدایت یافته تابع این قاعده است که توجه تشکیلات حریف را از نقطه مطلوب وی دور ساخته و متوجه نقطه‌یی دیگری که سازمان خودی بر آن اشراف بیشتری داشته باشد بنماید.

بر این اساس چنان چه سیر نیازمندی اطلاعاتی حریف متوجه اطلاعات سیاسی وزارت امور خارجه در امر ایجاد روابط با کشور (الف) باشد مأمور دوبل باید با ظرافت خاصی مانند پوشش تعویض محل خدمت عامل جاسوسی، اطلاعات هدایت یافته‌یی درباره‌ی روابط اقتصادی با کشور (الف) یا کشور دیگری را به سازمان اطلاعاتی استخدام کننده (قربانی) ارایه نماید. بهره‌ی این عمل در بلند مدت تعویض طرح تهیه شده در ستاد تشکیلات اطلاعاتی حریف می‌باشد، زیرا نیازمندی‌های قبلی بر اساس همان طرح بوده و اطلاعات هدایت یافته کمکی به تکمیل آن نخواهد کرد و لذا بعید نیست که قربانی در طرح اصلی خود تجدید نظر نماید. هرگونه تجدید نظر قربانی در طرح خویش علایم مهمی از موفقیت فریب خواهد بود،زیرا این تعویض با هدایت عملیات فریب صورت گرفته و لذا دشمن در دامی گرفتار خواهد شد که برای وی تدارک شده است.

۳ ـ فریب دهندگان: منظور از فریب دهنده، تشکیلاتی است که با آگاهی از نحوه‌ی عملکرد نظام جمع‌آوری حریف به فکر ارایه یک طرح پیچیده برای منحرف کردن وی از طرح‌های عملیاتی او افتاده و در این مسیر اخبار مورد نیاز اورا براساس نیازمندی اطلاعاتی وی بگونه‌یی آماده و در اختیارش قرار می‌دهد که با کمترین سوءظن مورد قبول واقع شود.

فریب دهندگان اعم از آن که در خدمت یک سازمان اطلاعاتی، سیاسی، اقتصادی یا غیر آن باشند دارای روش یکسانی مبتنی بر جلب اعتماد اولیه قربانی و سپس گمراه نمودن وی هستند.

ایشان در ابتدا طرح کلی فریب را آماده و سپس آن را به قطعات کوچکی هم چون جزییات یک پازل تبدیل کرده و هر قطعه را به روش خاصی در اختیار قربانی قرار می‌دهند اما به هرحال مهم‌ترین قسمت عملیات همواره به نحوی طراحی می‌گردد که قربانی قطعه‌ی اصلی پازل را در ظاهر به زحمت کسب نموده و به دست آوردن آن را نتیجه‌ی تلاش و خوش فکری خود بداند که از همین نکته می‌توان به موفقیت فریب پی برد.

۴ ـ مجرای اطلاعات هدایت یافته: بدیهی است هیچ تشکیلات پنهانکاری اخبار دریافتی از مجاری عمومی را نپذیرفته و حداقل با دیده‌ی شک و تردید می‌نگرد و لذا چاره آن است که به منظور القای اخبار فریب از کانالی استفاده شود که مورد وثوق و اطمینان حریف باشد، ناگفته

پیداست که چنین کانالی منطبق بر همان مسیری است که حریف خود آن را ایجاد نموده و مدتی نیز اطلاعات صحیح و مورد نیاز خویش را از آن دریافت کرده باشد.

اداره‌ی هدایت عملیات فریب بر اساس مطالب فوق نیاز به شناسایی و سپس بکارگیری حداقل یک عامل جاسوسی فعال برای حریف (قربانی) دارد که در این مسیر ناگزیر به همکاری با تشکیلات ضدجاسوسی کشور خود می‌باشد.

پس از شناسایی عامل مذکور با استفاده از ترفندهای اطلاعاتی، او در دام فریب گرفتار شده و ازاین پس اخبار هدایت یافته را بجای اطلاعات ناب و دست اول به سازمان استخدام کننده خویش ارسال می‌دارد.

ارزش کار چنین عاملی که اصطلاحاً جاسوس دو جانبه نامیده شده اما در واقع همکار تشکیلات فریبکار گردیده زمانی افزایش می‌یابد که در اثر تزریق ذره‌یی اخبار هدایت یافته چنین وانمود کند که دارای دسترسی بالایی بوده و لذا قدرت پاسخگویی به بیشترین نیازمندی اطلاعاتی را دارد از این پس تعداد بیشتری از نیازمندی‌های اطلاعاتی مختلف به سوی او روانه گشته و به این ترتیب تشکیلات فریب قدرت شناسایی طرح‌های اطلاعاتی رقیب (قربانی) را در می‌یابد.

بنابراین روشن است که از لحاظ وسایل ارتباطی بکار رفته در تماس‌های اطلاعاتی نیز مجرای اطلاعات هدایت یافته باید همان مجرایی باشد که از نظر قربانی به رسمیت شناخته شده و قبلاً مورد استفاده واقع شده باشد، زیرا تعویض ابزار یا مسیر تبادل اطلاعات به هرصورت سبب ایجاد بدگمانی در قربانی و در نتیجه شکست عملیات فریب خواهد شد.

در توضیح این مسأله باید اظهار داشت که در واقع نوع تماس و تبادل اطلاعات عامل دو جانبه باید بدون دخالت سرویس فریبکار و تنها بر اساس آموزش‌ها و داده‌های سرویس قربانی و قدرت مانور شخص عامل باشد زیرا هرگونه سفر خارجی بیرون از قاعده، سهل‌انگاری در اصول حفاظتی یا تظاهر به رقیق شدن خطرات، سبب نوعی بدگمانی در قربانی خواهد گردید.

۵ ـ قربانی: گر چه ممکن است قربانی که خود عالی‌ترین هدف هدایت فریب اطلاعاتی بشمار می‌رود یک شخص، گروهی خاص و یا یک شرکت اقتصادی یا مؤسسه‌ی غیر دولتی باشد، اما

غالباً قربانیان چنین عملیاتی تشکیلات اطلاعاتی کشور مخالف هستند. بنابراین عملیات فریب، غالباً جنگی است که در دو سوی آن سازمان‌های اطلاعاتی صف آرایی نموده و ابزار جنگی آنها اطلاعات، اخبار و مطالب هدایت یافته می‌باشد.

یک قربانی مشخص هنگامی انتخاب می‌شود که به وسیله راه کارهای پنهانی به قصد جمع‌آوری اطلاعات و جاسوسی به فردی از اتباع کشور خودی نزدیک و او را ترغیب به همکاری نموده و از این همکاری مدتی گذشته باشد، پیداست که عامل استخدام شده که در نتیجه‌ی آن همکاری که البته بدون هرگونه کنترل ضدجاسوسی خودی صورت گرفته قدرت جلب اعتماد سازمان استخدام کننده را یافته است، در نتیجه بالا رفتن میزان اعتماد سازمان استخدام کننده به عامل رفته رفته، اقدامات کنترلی از قبیل بررسی دقیق اخبار ارسالی عامل، اطمینان از صداقت وی و تاکید بر سلامت روش ارتباطی کاهش یافته و پس از مدتی بخاطر اطمینان بیش از حد به عامل بدبینی به وی نزدیک به صفر خواهد رسید، زیرا عادت پذیری از خلقیات انسان است و چنان چه ده بار به اخبار مشخص یک عامل حداکثر نمره تعلق گیرد خبر یازدهم بدون بررسی کارشناسانه و از روی عادت حداکثر نمره را خواهد گرفت و همین امر علت اساسی در فریب قربانی است. در واقع قربانی با عادت پذیری از روش‌های اصیل اطلاعاتی در تعیین میزان صحت و سقم اخبار و نیز میزان قابلیت اعتماد عوامل خبری غفلت نموده است و اخبار فریب را می‌پذیرد، قابل ذکر است که خبر فریب می‌تواند آن چنان زیرکانه باشد که کمتر اثری از هدایت یافته بودن خود بجای گذارد و نیز می‌تواند چنان ناشیانه باشد که سبب سوختن عامل فریب و قطع ارتباط با وی گردد.

٦ ـ موش کور: موش کور فرد یا نظامی است که در حلقه‌ی اطلاع رسانی از پشت جبهه اطلاعاتی حریف، مهمترین وظیفه را بر عهده دارد.

واقعیت این است که عملیات فریب در صورتی در بلند مدت کارآیی دارد که عنصری از عناصر وابسته به جریان ضدجاسوسی قادر باشد هر گونه تحلیل و بررسی حریف پیرامون اخبار هدایت یافته از کانال فریب را مشخص و نوع برخورد حریف با آن اخبار را معین سازد تا بر اساس تحلیل‌های درونی حریف بتوان اخباری را به کانال فریب هدایت نموده و ضمن بالا بردن ضریب اطمینان حریف،

بیشترین تأثیر را در گمراه نمودن کارشناسان اطلاعاتی حریف بگذارد.

علت اطلاق واژه موش کور به چنین فردی آن است که می‌باید به داخل اماکن امن اطلاعاتی حریف نفوذ نموده و توان دست‌یابی به نتایج تحلیل‌های اطلاعاتی درون سازمان‌های اقدام کننده‌ی ایشان را داشته باشد و این عمل بگونه‌یی است که هویت اصلی وی شناخته نمی‌شود. این اقدام شبیه عملکرد موش کور در نزدیک شدن به مخازن و انبارهای غذایی از راه‌های پنهانی بدون دیده شدن و شناخته شدن می‌باشد.

موش کور اگر تنها یک فرد باشد بهتر است به یکی از شیوه‌های زیر انتخاب و به کار گمارده شود:

الف ـ انتخاب یکی از رهبران عملیات جاسوسی حریف و استخدام او به عنوان جاسوس نفوذی در تشکیلات خویش: این اقدام به سختی امابه مرور زمان و با درنظر گرفتن شیوه‌های عملیاتی رهبر عملیات جاسوسی حریف و سپس فریب دادن او صورت می‌گیرد.

در این زمینه داستان استخدام یک کارشناس اطلاعاتی سیا در ایستگاه اطلاعاتی فرانکفورت قابل ذکر است:

آلبرت ،کارشناس جوان C I A که در اولین مأموریت خود به آن ایستگاه اعزام شده بود به وسیله‌یی خبرچینان K G B مورد شناسایی سازمان حریف قرار گرفته و در یک اقدام اطلاعاتی در مسیر یک دیپلمات روسیه قرار می‌گیرد. آن دیپلمات که خود را اطلاعاتی و از کارشناسان K G B معرفی کرده بود بعد از چند جلسه ملاقات با آلبرت به وی چنین تفهیم می‌کند که K G B یکی از کارشناسان ایستگاه قانونی C I A در فرانکفورت را به استخدام خود در آورده و او موش کوری است که اخبار جمع‌آوری شده و تحلیل‌های C I A را به سفارت روسیه تحویل می‌دهد و لذا چنان چه من به شما اطلاعاتی بدهم، سفارت ما بزودی به این همکاری پی برده و مرا شناسایی خواهند کرد از این رو من حاضر هستم اطلاعات مورد نیاز C I A را تهیه و واگذار کنم به شرطی که زمان و مکان تحویل اسناد را به نوع دیگری به سازمان خود گزارش دهید.

آلبرت که همه جا به دنبال جمع‌آوری اطلاعات برای مطرح کردن بیشتر خود بود این پیشنهاد

را مغایر با اهداف جمع‌آوری ندیده و فوراً از آن استقبال نموده و قول می‌دهد که دو عنصر زمان و مکان را در گزارشات خود طبق توافقات قبلی با دیپلمات روسیه عنوان نماید.

پس از نزدیک به ده ماه همکاری که طی آن گزارش ملاقات‌های خلاف واقع در زمان‌ها و مکان‌هایی که هرگز به وقوع نپیوسته بود و در مقابل در اماکن و زمان‌های دیگری واقعاً انجام گرفته بود در یکی از ملاقات‌ها دیپلمات روسیه به آرامی اما با خشکی به آلبرت پیشنهاد همکاری داد و در مقابل حیرت آلبرت افزود: اکنون ما مدارک گسترده‌یی از شما داریم که در ملاقات‌های پنهانی فراوانی شرکت کرده‌یی که هرگز به سازمان خود از آنها گزارشی نداده بودی و لذا شما پیش از این عملاً با ما همکاری اطلاعاتی داشته‌اید. وقتی آلبرت عکس‌ها، گزارش سفر خود شامل بلیط‌های رفت و برگشت و اقامت در هتل‌هایی که آنها را هرگز به مافوق خود گزارش نداده بود مشاهده کرد به حدی درمانده شد که بالاخره چاره‌یی جز قبول (هر چند موقت) پیشنهاد دیپلمات مذکور را در خود نیافت این موضوع یکی از شیوه‌های استخدام مأمورین اطلاعاتی در هدف بوده و زمانی که با اهرم تطمیع نیز هماهنگ شود و به آرامی فرد اطلاعاتی را گرفتار نماید واقعاً موش کور مورد نظر را در محل کاشته است.

ب ـ استفاده از شیوه مخفی کامل: در این روش فرد اطلاعاتی از کشور «الف» در سنین جوانی به طور غیرقانونی وارد کشور «ب» شده و پس از یکی دو سال زندگی وارد مجامع دانشگاهی گردیده که پس از اخذ مدارک تحصیلی معتبر از کشور هدف به مشاغل حساس در وزارت خانه‌هایی که به نوعی با سازمان‌های اطلاعاتی داد و ستد پرسنلی دارند پیوسته و در بلند مدت با اتکا به استعداد ذاتی، نکته سنجی، تحصیلات طی شده، چاپلوسی و نشان دادن علاقمندی زایدالوصف، خود را به مسؤولین نزدیک نموده و در کانالی قرار می‌گیرد که به طور طبیعی به سازمان‌های اطلاعاتی سرازیر گردد. گر چه این شیوه نیاز به صرف مدت‌های طولانی وقت داشته و غالباً در عملیات رخنه برای قراردادن مهره‌های مورد نظر در مناصب بالای سیاسی در کشور هدف مورد توجه قرار می‌گیرد اما به هر حال یکی از روش‌های تهیه موش کور نیز بشمار می‌آید.

ج ـ نفوذ توأم انسانی و الکترونیکی: **از آنجایی که استخدام عناصر رده‌های بالای اطلاعاتی در سازمان حریف توأم با مشکلات، ریسک پذیری‌ها و صرف زمان طولانی می‌باشد یکی دیگر از**

شیوه‌های کاشتن موش کور در قسمت بررسی اطلاعاتی حریف استفاده توأم از عوامل انسانی رده پایین و ابزار جاسوسی الکترونیکی است. در این شیوه کافی است یکی از کارمندان رده پایین اعم از آبدارچی، نظافتچی ساختمان، بایگان، دفتردار، تلفنچی و امثال آن را که دارای دسترسی طبیعی به اتاق کارشناسان عالی رتبه و محل تشکیل جلسات هستند به دام انداخته آنگاه از طریق ایشان اقدام به نصب ابزار استراق سمع الکترونیکی با برد کوتاه نمود. اکنون موش کور واقعی سیستم فنی کنترل از راه دوری است که به وسیله یک انسان در محل هدف نصب و به وسیله‌ی تشکیلات اطلاعاتی مهاجم مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

۱۱ـ تشخیص فریب:

مهم‌ترین مسأله‌یی که همواره فکر و ذهن قربانی را به خود مشغول می‌دارد تشخیص اطلاعات درست از غلط و بالاتر از آن تشخیص فریب و قطعات سناریوهای آن می‌باشد.

گرچه با وجود موش کور در کوتاه مدت یعنی بعد از دست‌یابی به اطلاعات نمی‌توان صحت و سقم آن را به درستی تعیین نمود، اما به هر حال فریب یک نکته حایز اهمیت را همواره با خود دارد و آن غیر قابل اجرا بودن طرح‌های تهیه شده است.

چنان چه در یک سازمان اطلاعاتی و یا هر تشکیلات غیراطلاعاتی (از قبیل مؤسسات اقتصادی) طرح‌های عملیاتی به خوبی تهیه و مورد تحلیل و تفسیر واقع شوند اما عملاً دارای موانع بزرگی در اجرا باشند که پس از مدت‌ها هیچ اقدام خاصی در آن مورد به وقوع نپیوسته باشد، آن طرح، فریب بوده و به وسیله نیروهای حریف در مسیر تصمیم گیرندگان قرار گرفته است.

از این نکته می‌توان آثار بسیاری از طرح‌های فریب که مراحل مختلفی از قبیل جمع‌آوری اطلاعات، بررسی اطلاعاتِ جمع آوری شده، تشکیل میزگردها و کنفرانس‌ها، تهیه دستورالعمل‌های اجرایی، دید و بازدیدهای فراوان و رهنمودهای بی‌پایانی که هرگز منجر به نتیجه‌ایی نشده‌اند را دریافت.

به طور مثال ممکن است در صحنه‌ی عملیات رزمی ماه‌ها طرح‌ریزی عملیاتی و تهیه

مقدمات برای هجوم به منطقه‌یی خاص با استفاده از تانک و هلیکوپتر طراحی شده و هزینه‌های گزافی متحمل شد اما هر بار پس از وارد شدن به فاز عملیاتی مشکل بزرگی چون باتلاقی بودن منطقه عملیات، درختزار بودن آن، غیر قابل پشتیبانی بودن و... قد علم نموده و به هر حال عملیات را مکرراً به تأخیر انداخته تا جایی که علیرغم صرف زمان و هزینه‌های گزاف و خسته شدن نیروها از آن طرح صرف نظر گردد.

۱۲ـ مقابله با فریب:

از آنجایی که عوامل یک فریبِ کامل شامل دو بخش عمده است؛ اول، اطلاعات که در واقع قطعات جدایی از هم یک سناریو فریب هستند و دوم موش کور که در داخل هدف مسؤولیت جمع‌آوری و انتقال تحلیل‌های اطلاعاتی بر روی قطعات مزبور را به عهده دارد، می‌توان دو رشته از اقدام‌ها برای مقابله با فریب را به انجام رساند:

الف ـ بررسی اطلاعاتی: گر چه تمامی سازمان‌ها و نهادهایی که به نوعی در تهیه و جمع‌آوری اخبار اشتغال دارند از ارزش و جایگاه والای بررسی غافل نیستند اما تنها آن نوع از بررسی در شناخت ماهیت فریب می‌تواند یاری رساند که هر خبر وارده را به جزییات قابل انفکاک از یکدیگر تقسیم نموده و هرکدام از آنها را به تنهایی مورد بررسی قرار دهد، زیرا ماهیت اخبار فریب، دروغ و غیر واقع نیست بلکه جهت دار و هدایت یافته است، بنابراین اخبار فریب موج حاملی به نام اخبار تأیید شده دارند و سوار بر اخبار کاملاً صحیح و قابل باور گردیده تا به این وسیله از مجرای باورهای انسانی عبور نموده و جایگاه خود را در طرح‌های عملیاتی صید (قربانی) ارتقا دهند.

نتیجه آن که بررسی اطلاعاتی به ناگزیر تمامی سؤالات خود را برای هر بند از اخبار که مفهوم واحدی را تداعی می‌کنند مطرح نموده و به تک تک آنها پاسخ می‌دهد تا در مجموع به خبر وارده یک نظر کلی که معدل تمامی نتایج می‌باشد به دهد با این وجود معدل نباید هدف اصلی خبر را فراموش نماید. **به طور مثال خبری که ۹ جزو آن نمره‌ی ۲۰ می‌گیرد اما یک جزو آن نمره‌ی غیرقابل قبول دریافت می‌کند در کل معدل قابل قبولی خواهد شد در حالی که منظور از موزاییک کردن تمامی خبر ده**

جزیی مزبور به کرسی نشاندن همان یک جزو غیرقابل قبول بوده است و لذا در این نوع بررسی باید کارآیی و هدف اخبار نمره مجزایی از معدل داشته باشند.

ب ـ تجدید سازمان: همان گونه که قبلاً ذکر شد موفقیت طرح فریب در گرو تلاش موش‌کور است. از مشخصات مهم موش کور آن است که ظاهراً خودی بوده و لذا مورد اعتماد قرار می‌گیرد و در عین حال دارای دسترسی قابل اعتنایی به نتایج بررسی‌های اطلاعاتی است و لذا در صورتی که وقوع فریب مسجل باشد چاره‌یی به جز تجدید سازمان متبوعه به طور کلی باقی نمی‌ماند زیرا مهم‌ترین تلاش موش کور که با توجه به مشخصات ذکر شده دارای مقامی نسبتاً بلند مرتبه در نظام تصمیم‌گیری قسمت می‌باشد، آن است که با شناخت صحیح از زیردستان حتی‌المقدور افراد دیگری را به صورت آگاهانه یا ناآگاهانه مورد سوء استفاده قرار داده و از دسترسی ایشان نیز بهره جوید، در این حالت در صورت قطع دسترسی موش کور باز هم توان آگاهی از نتایج تحلیل‌ها را خواهد داشت.[۱]

تجدید سازمان عملی دور از انتظار نبوده و گر چه ظاهراً دارای نتایج بدی مانند تعطیلی موقت قسمت را به دنبال دارد اما این خصوصیت را خواهد داشت که سازماندهی حریف و ابتکار عمل وی درباره نفوذ و رخنه در نظام خودی را به هم ریخته و فرصت کافی برای شکل‌گیری مجدد تشکیلات با استفاده از عناصر سالم و کاملاً قابل اعتماد که از فیلترهای تأیید صلاحیتی عبور کرده باشند را فراهم می‌سازد. نگاهی به پیشینه‌ی سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی نشان می‌دهد که غالب این سازمان‌ها به صورت کاملاً فراگیر و بعضاً محدود در هر دوره چند ساله اقدام به تجدید سازمان نموده و به این ترتیب تفکر نفوذ را بهم ریخته و نقشه‌های دشمنان خودرا که بعضاً به صورت جدی به فعلیت در آمده‌اند نقش برآب می‌کنند.

در صحنه‌ی اقتصادی نیز لو رفتن پروژه‌های کلان غالباً منجر به خانه تکانی و تعویض هیأت مدیره شرکت‌ها می‌گردد. عملی که هر روز به نوعی در مطبوعات انتشار می‌یابد.

فصل دوم

سازمان‌های اطلاعاتی امریکا

مقدمه:

در طول تاریخ ۳۰۰ ساله‌ی تشکیل جامعه‌ی متمدن و شهرنشین در امریکا کـه سـابقه‌ی فرهنگ و تاریخ مدون دارد، سرویس‌های اطلاعاتی متعددی برای کسب اخبار از دشمنان خارجی هم چون؛ انگلیس و فرانسه، و نیز دشمنان داخلی مانند درگیری‌های شمال و جنوب یا جنگ‌های گسترده سفیدپوستان و سرخپوستان به کار گرفته شده‌اند، اما به دلیل عدم درک ارزش مؤثر اطلاعات در زندگی روزمره و همین طور عدم بهره‌برداری از یک سازمان خاص به منظور تهیه، پرورش و انتشار اخبار، هربار پس از رفع معضل جنگ، سازمان اطلاعاتی مذکور منحل و سوابق آن دستخوش تفرقه و بعضاً انتشار در جامعه گردید، تا این که اولین تشکیلات منظم و مدون اطلاعات خارجی بنابه ضرورت جنگ جهانی دوم تنها با درک این مطلب عقلی صورت گرفت که اطلاعات، قـادر بـه جـلوگیری از خسارات ناشی از غافلگیری است.

شاید اگر حمله‌ی برق‌آسا و غافلگیرکننده‌ی نیروی هوایی ژاپن به بـندر پِـرل هـاربور (در اقیانوس آرام) انجام نمی‌شد، مسؤولین سیاسی امریکا مدت‌ها بعد نیز به فکر تشکیل چنین سازمانی نمی‌افتادند. از آن پس سازمان‌های اطلاعاتی به سبک مدیریتی جـدید یکـی پس از دیگـری در ساختار سیاسی امریکا به وجود آمد که ظاهراً هر یک وظیفه جداگانه‌یی داشته و هر قشر از جوامع داخلی یا خارجی هدف جمع‌آوری حداقل یک سازمان اطلاعاتی منسجم قرار گرفته‌اند.

در ایالات متحده‌ی امریکا مجموعه‌ی تشکیلات اطلاعاتی، یک جامعه‌ی اطلاعاتی قوی را تشکیل داده که رییس جمهور بر این جامعه رهبری داشته و رییس هریک از سازمان‌ها را انتخاب می‌نماید. بنابراین نقش رییس جمهوری در جامعه اطلاعاتی امریکا، نقشی تعیین کننده است، اما با توجه به تخصص و سنتی بودن اطلاعات یعنی این که برای رسیدن به هر هدف، مدتی طولانی نیاز به مقدمه، چینی و طرحریزی و اجرای عملیات می‌باشد، در عمل رییس جمهور نقش فعالی به غیر از مهر تأیید زدن به فعالیت‌های پیشین و آینده‌ی سرویس‌های اطلاعاتی را نداشته و آن طور که مشهور

است اگر رییس جمهور قصد درگیری با سرویس اطلاعاتی را داشته باشد، ممکن است علاوه بر از دست دادن سِمَت و آبرو، جان خود را نیز از دست بدهد.(۱)

تاریخچه‌ی تشکیل سازمان اطلاعاتی در امریکا:

اولین سازمان جاسوسی مدرن امریکا پس از جنگ جهانی اول، در سال ۱۹۲۲ در زمان ریاست جمهوری «هاگردینگ» به وجود آمد که هدف اصلی آن خنثی نمودن فعالیت‌های جاسوسی دشمنان در داخل امریکا (ضد جاسوسی) بوده و به نام «F.B.I» سازمان پلیس فدرال امریکا مشهور گردید. این سازمان تا بعد از جنگ جهانی دوم (۱۹۴۷) مسؤولیت حفظ امنیت و مراقبت‌های پلیسی کشور را بر عهده گرفت و لذا به طور کلی سازمانی که تا آغاز جنگ جهانی در خارج از امریکا به نفع این کشور جاسوسی نماید، وجود نداشت.

با وقوع جنگ جهانی دوم سران کاخ سفید بر آن شدند تا سازمانی قوی که بتواند در خارج از مرزهای امریکا در صفوف دشمن نفوذ کرده و اطلاعات نظامی و حیاتی کسب نماید را به وجود آورند. لذا رییس جمهور وقت این کشور «فرانکلین روزولت» اولین اداره‌ی اطلاعاتی امریکا به منظور جاسوسی در بیرون مرزهای این کشور به نام «اداره‌ی خدمات راهبردی» موسوم به O.S.S(۲) را تأسیس نمود.

با تأسیس اداره‌ی خدمات راهبردی در اثنای جنگ جهانی دوم و با بهره‌گیری از امکانات نظامیان امریکا، فصلی جدید در کار اطلاعاتی امریکا آغاز شد. دخالت همه جانبه‌ی نظامیان اطلاعاتی در جزییات زندگی مردم داخل و خارج امریکا به بهانه‌ی ضرورت زمان جنگ، به آرامی ایشان را در امور اطلاعاتی صاحب نظر و مجرب ساخته به نحوی که علیرغم متأخر بودن در سال‌های پایانی نبرد، قدرت درگیری اطلاعاتی با نیروهای محور را یافته و در بعضی از این برخوردها دشمن خود را شکست دادند. اما با پایان پذیرفتن جنگ جهانی دوم در عمل مشروعیت بقای این سازمان

---

۱. ماجرای ترور جان اف کندی توسط هَری اسوالد. کتاب نیرنگ، ادوارد جی اپشتین، انتشارات اطلاعات.

2. OSS = The Office Of Strategic Service

اطلاعاتی، با تشکیلات عریض و طویلی که در سراسر جهان نشانه‌ها و پایگاه‌های آن به چشم می‌خورد از دست رفت و چون از طرف دیگر چنین بازوی قدرتمندی در دست نظامیان می‌توانست نقطه تهدیدی بر علیه نظام سیاسی کشور باشد، تصمیم به انحلال اداره‌ی خدمات راهبردی گرفته شد.

اگر چه اداره‌ی خدمات راهبردی با استفاده از حمایت‌های مالی و سیاسی سردمداران امریکایی و سرمایه‌داران غربی، موفقیت‌های زیادی در نفوذ به سازمان‌های اطلاعاتی آلمان نازی و حتی هیأت حاکمه‌ی روسیه کسب نمود، اما بالاخره نوبت به انحلال آن رسیده بود. اما پیدایش جنگ سرد همزمان با خاموش شدن شعله‌های نبرد میان دو ابرقدرت شرق و غرب، مقام‌های سیاسی امریکا را به بازنگری در مورد نحوه‌ی انحلال تشکیلات اطلاعاتی خود و تحت نظر گرفتن اقدام‌های پنهانی شرق نمود. در نتیجه‌ی این تفکرات، هری ترومن رییس جمهور وقت امریکا در ۲۲ ژانویه ۱۹۴۶ با تشکیل کمیسیونی به نام «اداره‌ی اطلاعات ملی» که متشکل از وزیر امور خارجه، وزیر جنگ و وزیر دریاداری بود سازمانی بنام «گروه کارآگاهی مرکزی» با عنوان اختصاری C.I.G[1] تشکیل داد.

پس از یک سال (۱۹۴۷م) با روی کار آمدن ژانرال هیلن کوتر به ریاست این سازمان و تصویب قانون امنیت ملی در کنگره، پس از انجام تغییرات در تشکیلات و ادغام و حذف پاره‌یی شعبات، نام این سازمان به C.I.A[2] آژانس اطلاعاتی مرکزی تغییر یافت و رسماً سازمان جاسوسی آمریکا بصورت سازمان مستقل و متمرکز مسؤولیت فعالیت امور مربوط به جاسوسی و ضد جاسوسی ایالات متحده در خارج از مرزهای این کشور را به عهده گرفته و وظیفه‌ی ضد جاسوسی در داخل کشور را به پلیس فدرال F.B.I (اداره تحقیق فدرال) محول نمود.

سیا وظیفه کنترل اقدام های اطلاعاتی، اجتماعی، تبلیغی و نظامی ابرقدرت شرق و همین طور به ثمر رساندن سایر اهداف بلند پروازانه‌ی امریکا را به عهده گرفته و در این راستا فارغ از هر مرز جغرافیایی با بهره گیری از تجارب و مأمورین اداره‌ی خدمات راهبردی بعنوان یک سازمان اطلاعاتی غیرنظامی که مستقیماً تحت نظر رییس جمهوری است، شروع به عمل نمود.

---

1. CENTRAL INTELLIGENCE GROUP
2. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY

علاوه بر دو سازمان فوق، ایالات متحده چندین سازمان جاسوسی بزرگ و کوچک دیگر که هدف آنها رقابت با دو سازمان یادشده در کسب اطلاعات بود تشکیل داد که مهم‌ترین آنها عبارتند از:

آژانس اطلاعات دفاعی آمریکا؛ D.I.A[۱]:

سرویس اطلاعاتی ارتش امریکا که در سال ۱۹۶۱ در زمان «جان اف کندی» توسط وزیر جنگ وقت «رابرت مک نامارا» تأسیس گردید. هدف از تشکیل این سازمان ایجاد رقیبی برای «سیا» و در حقیقت نظارت برکار آن به طور پنهان بود. «دیا» با بکارگیری جاسوسان کارآزموده و مجرب در رشته‌های اطلاعات نظامی در پست‌های وابستگی نظامی سفارتخانه‌های آمریکا علاوه بر کارهای جاسوسی، به صورت مخفیانه بر امور «سیا» نظارت می‌نماید. این سازمان هم اکنون دارای ۵۰۰۰ مأمور ارشد است که زیر نظر پنتاگون (ستاد مشترک ارتش آمریکا) فعالیت می‌نمایند.

آژانس امنیت ملی (N.S.A)[۲]:

این سازمان همان تشکیلات جاسوسی الکترونیکی آمریکا است که به منظور مقابله با فعالیت‌های الکترونیکی دشمن و هم چنین جاسوسی الکترونیکی در محل مأموریت این نیروها تشکیل شده است. مرکز این سازمان در ایالت مریلند در منطقه‌یی به نام فورت‌مید می‌باشد که از چهار اداره به شرح زیر تشکیل شده است:

الف – اداره‌ی رمز و کشف دولتی.

ب – اداره‌ی دیپلماتیک.

پ – اداره‌ی تحقیق و بازرسی.

ت – اداره‌ی امور کارکنان.

این نوشتار تنها سعی در معرفی سازمان اطلاعاتی سیا و ان اس آ داشته و لذا اشاره‌یی به

---

1. Defenece Intelligence Agency

2. National Security Agency

سرویس‌های اطلاعاتی دیگر ندارد.[۱]

وظایف و اهداف تصویبی سازمان سیا:

برابر مصوبات سال ۱۹۴۹ وظایف سازمان سیا در دوره‌ی آغازین تأسیس عبارت از موارد زیر بوده است:

الف – راهنمایی شورای امنیت ملی در موارد مربوط به فعالیت‌های اطلاعاتی بخش‌ها و قسمت‌های دولتی که مربوط به امنیت ملی باشد.

ب – اعطای تذکرات به شورای امنیت ملی برای هماهنگی فعالیت‌های اطلاعاتی. به عبارت دیگر تذکر و پیشنهاد به شورای امنیت ملی به منظور هماهنگی فعالیت‌های اطلاعاتی در سطح شورا و در میان سازمان‌های مختلف دولت صورت می‌پذیرد.

ج – ارزشیابی اطلاعات مربوط به امنیت ملی و تدارک انتشار مناسب چنین اطلاعاتی در داخل سازمان‌های دولتی (تهیه بولتن‌های اطلاعاتی).

د– جمع‌آوری اطلاعات و ارزشیابی و طبقه‌بندی آنها و سپس در اختیار گزاردن این اطلاعات به شورای امنیت ملی.

ه – انجام خدمات و فعالیت‌های اضافی مربوط به داخل کشور در مسیر تأمین امنیت ملی که در این مورد رییس سیا مسؤول جلوگیری از افشای منابع و روش‌های جاسوسی می‌باشد.

ساختار سیاسی سازمان سیا:

قانون امنیت ملی امریکا که در سال ۱۹۴۷ به تصویب رسید، اساس تشکیل سازمان‌های اطلاعاتی امریکا بوده و تا به امروز نیز تمامی فعالیت‌های این کشور در زمینه‌ی اطلاعاتی، توجیهی جز حفظ امنیت ملی نداشته‌اند. حتی دخالت‌های این سازمان در امور داخلی امریکا با استناد به

---

۱. بنا به گزارش مطبوعات امریکایی و برخی از کتب موجود مانند دولت بی‌قانون تعداد سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی امریکا به هفت تا یازده مورد می‌رسد.

توجیه حفظ امنیت ملی بوده‌است.

اعضای شورای امنیت ملی عبارتند از: وزیر خارجه، وزیر دفاع، معاون رییس جمهور، دادستان کل و وزیر خزانه‌داری. ریاست این شورا به عهده رییس جمهور است و رییس سیا به عنوان مشاور رییس جمهور در جلسات مربوطه شرکت دارد.

- شورای امنیت ملی شامل سه گروه زیر است:

الف – هیأت طرح ریزی: وظیفه این هیأت تهیه موضوع‌ها و دستور کار جلسات شورا و تعقیب اجرای تصمیمات آن می‌باشد.

ب – هیأت هماهنگی عملیات: وظیفه بررسی و تأیید عملیات اجرایی سیا مانند تبلیغات براندازی، عملیات شبه نظامی و.... را به عهده دارد. اعضای این هیأت را رئیس سیا، معاون وزیر خارجه و معاون وزیر دفاع تشکیل می‌دهند.

ج – کمیته‌ی مشورتی: تقسیم مأموریت‌های اطلاعاتی بین سرویس‌های مختلف اطلاعاتی را به عهده داشته و ریاست آن با رئیس سیا است و اعضای آن عبارتند از رییس آژانس اطلاعات دفاعی (اداره‌ی اطلاعات ارتش)، رییس اطلاعات و تحقیقات وزارت کشور و معاون سیا.

سازماندهی تشکیلات سیا:

الف: سازماندهی اولیه:

سازمان سیا در بدو تأسیس از یک ستاد مرکزی جاسوسی که به چهار بخش زیر تقسیم شده تشکیل گردید که هر بخش تحت عنوان یک مدیریت اداره می‌شدند:

الف – بخش علوم و فن‌آوری.

ب – بخش اطلاعات.

پ – بخش نقشه‌ها و طرح‌ها.

ت – بخش پشتیبانی.

هرکدام از این بخش‌ها وظایف خود را با استفاده از کارمندان رسمی که بیش از ده هزار نفر بوده و رابطین که در بخش اطلاعات حدود ۲۰۰,۰۰۰ نفر برآورد شده‌اند انجام می‌دادند.

ـ بخش علوم و فن‌آوری، آخرین اطلاعات و تصاویری که توسط هواپیماهای جاسوسی و ماهواره‌های تجسسی امریکا برداشته شده را در اختیار می‌گیرد. به مرور زمان سیا در این بخش سرمایه‌گذاری‌های عمده‌یی نمود به طوری که هم اکنون به ماهواره‌های پیشرفته جاسوسی متعددی که هرکدام وظایف ویژه‌یی دارند مجهز گردیده است. هم چنین از هواپیمای بسیار پیشرفته و فوق‌العاده سریع ضد رادار که قادرند در خارج از دید رادارهای دشمن عکس‌های تاکتیکی بسیار دقیق از ادوات و تأسیسات دشمن بگیرند برخوردار می‌باشد.

– بخش اطلاعات: کلیه اخبار و اطلاعات نظامی، سیاسی، اقتصادی، علمی، صنعتی، فنی و اجتماعی که از منابع گوناگون به این بخش می‌رسید مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار گرفته و ارزیابی و برآورد می‌گردد. این بخش هم‌اکنون نیز یکی از بخش‌های وسیع سازمان می‌باشد به طوری که بیش از دویست هزار نفر از انواع کارمندان رسمی و رابطهای نیمه وقت در حرفه‌های مختلف مانند: فیزیکدان، ریاضی‌دان، شیمیدان، جغرافیدان، زبانشناس، معدن شناس، مهندس برق و الکترونیک و رایانه، روانشناس، پزشک، کشاورز حتی کارشناس آب و جنگل را مورد بهره برداری قرار می‌دهد.

– بخش نقشه‌ها و طرح ها: در این بخش اطلاعات تهیه شده مورد استفاده قرار گرفته و طرح‌ها و نقشه‌های لازم تهیه می‌شوند. دو بخش نقشه‌ها و اطلاعات مانند دو عضو مهم مغز و دست سیا بوده و مکمل یکدیگرند. در حقیقت طرح‌های اصلی فعالیت‌های آینده‌ی سازمان در این بخش مورد بررسی قرار گرفته و به مرحله‌ی عمل در می‌آیند. این دو بخش که مدیریت عملیات هم نامیده می‌شوند از مهمترین مدیریت‌های ستاد مرکزی سیا می‌باشند.

– بخش پشتیبانی: این بخش مسؤولیت تدارکات و ارتباطات کلیه واحدهای تحت امر سیا در خارج از کشور را به عهده دارد.

ب: سازماندهی تکمیلی:

پس از تغییرات مختلفی که بنا به سلیقه‌ی مقام‌های امنیتی در ساختار تشکیلاتی سیا صورت گرفت در حال حاضر این سازمان دارای چهار معاونت می‌باشد که عبارتند از:

الف - معاونت اطلاعات: ستادی است که مقررات را تعیین و در قسمت‌هایی از جمع‌آوری دست داشته و اطلاعات را ارزشیابی و سپس ارایه می‌دهد. این معاونت متشکل از چندین اداره است که هرکدام از آنها وظیفه هماهنگی در مورد اجزای جامعه‌ی اطلاعاتی را به عهده دارند. این ادارات عبارتند از:

- اداره‌ی اطلاعات جاری.
- اداره‌ی برآوردهای مالی.
- اداره‌ی اطلاعات بنیانی.
- اداره‌ی اطلاعات علمی.
- اداره‌ی تحقیقات و گزارشات.
- اداره‌ی ارجاع مرکزی.
- اداره‌ی دریافت اخبار خارجی.
- مرکز تفسیر عکس.

ب - معاونت طرح‌ها: این معاونت امور مربوط به خدمات پنهانی را به عهده داشته و پایگاه‌هایی در تمام کشورهای خارجی دارد. این معاونت به دو بخش تقسیم می‌شود:

- بخش عملیات: مربوط به فعالیت‌های سری معاونت مزبور.
- بخش کارمندان عالی رتبه: مسؤول بررسی و هماهنگی تمام فعالیت‌های عملیاتی؛ این بخش خود به سه گروه تقسیم می‌گردد:

گروه اول: کارمندان اطلاعاتی برای جمع‌آوری اطلاعات خارجی.

گروه دوم: کارمندان جنگ‌های روانی و عملیات شبه نظامی که کار عملیات روانی و شبه‌نظامی انجام می‌دهند.

گروه سوم: کارمندان ضدجاسوسی که دارای وظایف حفاظت از عملیات و جمع‌آوری اطلاعات برای ردیابی جاسوسان خارجی را به عهده دارد.

معاونت طرح‌ها دارای چند بخش منطقه‌یی است که اعضا هر یک از این بخش‌ها مسؤول بررسی عملیات اطلاعات خارجی، جنگ‌های روانی و ضدجاسوسی در منطقه‌ی جغرافیائی خاص خود می‌باشند. بعضی از بخش‌های مهم‌تر آن عبارتند از:

- بخش اروپای غربی.
- اروپای شرقی.
- خاور نزدیک.
- نیمکره‌ی غربی و افریقا.

علاوه بر بخش‌های فوق در معاونت طرح‌ها بخش سازمان‌های بین‌المللی و خدمات فنی و بخش تکمیل مدارک نیز وجود دارد که وظیفه بخش سازمان‌های بین‌المللی رابطه‌ی سیا با سازمان‌های کارگری و دانشجویی در جهان است و این عمل به وسیله‌ی افسران عملیاتی سیا در این بخش صورت می‌پذیرد.

وظیفه‌ی بخش خدمات فنی، پشتیبانی از عملیات تمامی بخش‌های منطقه‌یی است و تحقیقات لازم را برای پیشرفت قابلیت‌ها و نیز برای توسعه‌ی میزان کارآیی حفاظتی علیه وسایل و تجهیزات تکنیکی سازمان‌های اطلاعاتی خارجی و همین طور تأمین مدارک جعلی و پوششی در کمک به ایستگاه‌های خارجی سیا صورت داده و به عنوان یک مرکز اطلاعات در معاونت طرح‌ها می‌باشد.

ج ـ ***معاونت عملیات***: معاونت عملیاتی سیا که در سال ۱۹۵۲ تحت نام پوششی اداره‌ی هماهنگی سیاسی O.P.C[1] خوانده می‌شد مهم‌ترین ارگان در درون سیا به شمار می‌رفت که تحت ریاست فرانک وایزنر قرار داشت اداره‌ی هماهنگی سیاسی مأموریت انجام عملیات شبه نظامی، سیاسی و تبلیغات پنهان سیا را با استفاده از شبکه‌های جاسوسی، رسانه‌های گروهی و دست

1. OFFICE OF POLICY COORDINATION

نشاندگان خود در سراسر جهان به عهده داشت و در واقع آن چه که به اقدام‌های مداخله‌گرانه‌ی سیا مربوط می‌شود در حوزه‌ی فعالیت این معاونت بود و به همین دلیل انبوهی از کارشناسان سیاسی، اقتصادی و نظامی در این قسمت اشتغال داشتند.

البته جاسوسی در هر زمینه، الزاماً یکی از مهم‌ترین عملیات حکومت‌ها را تشکیل می‌دهد که در همان حال سری‌ترین ایشان نیز هست ،لذا همواره پرده‌یی از ابهام بر چگونگی فعالیت و سازماندهی مخفی وجود دارد، با استفاده از همین موضوع است که سازمان‌ها بعضاً سعی در غلو و بزرگ نمایی خود در اذهان مخالفین برای محدود شدن فعالیت اطلاعاتی حریفان و احساس آرامش و امنیت در کشور خودی می‌نمایند. این قبیل بزرگ نمایی‌ها توسط رسانه‌های گروهی، فیلم‌های سینمایی و هنرپیشه‌های معروف نیز صورت گرفته و از یک سازمان مخفی صورتی زیبا و قدرتمند به جامعه تحویل می‌دهد، تا آنجا که مردم عادی آرزوی آشنایی با یکی از مأمورین را در سر بپرورانند و لذا این گونه سازمان‌ها علاوه بر آن که کیفیت و سازماندهی مشخصی برای مردم ندارند در عین حال از مقبولیت عامه و پشتیبانی اطلاعاتی نیرومندی در داخل کشور خود بهره‌برداری می‌نمایند ولذا دستگاه‌های حاکم از این مقبولیت استفاده نموده و دائماً در صدد تقویت آن با واگذاری پرسنل متخصص و امکانات مادی بیشتر به آن هستند و به هر حال در صورت تقویت چنین نظام‌هایی پایه‌هایی قدرت رژیم آن کشور نیز مستحکم‌تر خواهد شد.

در زیر مجموعه‌ی معاونت عملیاتی سیا، مهم‌ترین قسمت، اداره‌ی کل عملیاتی موسوم به (C.O.P.S)[1] می‌باشد. این اداره‌ی کل در واقع مسؤولیت اجرایی عملیات اداره‌ی هماهنگی سیاسی را به عهده داشته و بعدها توسط کارکنان سیا و روزنامه‌نگاران آمریکایی به نام «بخش عملیات کثیف» مشهور شد.

این معاونت از بدو پیدایش به منظور اجرای فعالیت‌های اطلاعاتی سه واحد مستقل به شرح زیر تشکیل داده است:

الف – سرویس جمع‌آوری اطلاعات خارجی.

---

1. COORDINATION OPERATIONS POLICY STAFF

ب – سرویس عملیات جاسوسی و ضد اطلاعاتی.

پ – سرویس مداخلات مخفی در کشورهای خارجی.

دو سرویس اول رسماً به تصویب کنگره امریکا رسیده ولی سرویس سوم به علت نوع فعالیت و مغایرت داشتن با قانون اساسی آن کشور و قوانین بین‌المللی به صورت مخفی تشکیل و به فعالیت خود در کشورهای خارجی به صورت مخفیانه و غیر رسمی ادامه می‌دهد. مراکز این سرویس‌ها در کشورهای خارجی معمولاً در سفارتخانه‌های وزارت امور خارجه تحت عنوان مراکز عملیاتی (ایستگاه اطلاعاتی) می‌باشند.

مأموران این سازمان که در کشورهای خارجی فعالیت دارند ظاهراً عضو واحد سیاسی سفارتخانه‌های این کشور بوده که در مسؤولیت‌های دیپلماتیک انجام وظیفه می‌نمایند. این مأموران تحت نظارت مستقیم دفتر سیاسی سفارت در انجمن‌ها، احزاب سیاسی، شرکت‌ها، مجامع شهری، گروه‌های دانشجویی، اتحادیه‌های کارگری، وسایل ارتباط جمعی، مراکز اداری، و به ویژه نظامی نفوذ کرده و مأموریت خود را انجام می‌دهند.

در کشورهایی‌که امریکا بنا به دلایل سیاسی مجال حضور بیشتری دارد مدیران رده‌های مهم عملیاتی بعنوان رؤسای پایگاه در محل سفارت، کنسولگری و یا در پایگاه‌های نظامی امریکا در آن کشور حاضر شده و امور اطلاعاتی را توسعه می‌دهند.[۱] چنین افرادی در حال حاضر در عمان، عربستان سعودی، فیلیپین، مصر، سودان، آلمان و هر کشور دیگر جهان تحت عنوان دیپلمات به فعالیت‌های جاسوسی مشغول می‌باشند.

(د) معاونت پشتیبانی: این معاونت همان گونه که از نامش پیداست وظایف مربوط به امور پشتیبانی را عهده‌دار و از شش اداره تشکیل شده است. این ادارات عبارتند از:

ارتباطات، آموزش، حفاظت، پشتیبانی، مالی و کارگزینی.

در پایان بهتر است به ساختار سلسله مراتب تشکیلات امنیتی و اطلاعاتی امریکا اشاره شود

---

۱. ریچارد هلمز پس از تعویض از ریاست «سیا» با شغل پوششی سفارت رهسپار ایران گردید تا در جو مناسب این کشور به توسعه‌یی فعالیت‌های اطلاعاتی علیه اتحاد شوروی سابق و اعراب مخالف اسراییل بپردازد.

که در سال ۱۹۴۷ بر اساس قانون امنیت ملی به تصویب رسیده است. هر چند که این سلسله مراتب در پی حوادث گوناگون (مانند خلیج خوک‌ها، واترگیت و وقوع انقلاب ایران[۱]) دچار تغییراتی شد اما تغییرات، بیشتر شامل عملکردها، تعویض چهره‌ها و روش‌های کار بوده و نه ساختار سلسله مراتب این تشکیلات.

سلسله مراتب تشکیلات امنیتی

۱ ـ هیأت مشاورین ریاست جمهوری در امور خارجه.

۲ ـ اداره‌ی مدیریت و بودجه.

۳ ـ مجمع امنیت ملی.

۴ ـ مدیر اطلاعات مرکزی.

۵ ـ هیأت اطلاعات ایالات متحده.

۶ ـ کمیته‌ی مشورتی منابع اطلاعاتی.

۷ ـ آژانس اطلاعات مرکزی.

۸ ـ آژانس امنیت ملی.

۹ ـ آژانس اطلاعات دفاعی.

۱۰ ـ کمیسیون انرژی اتمی.

۱۱ ـ اداره‌ی تحقیقات فدرال.

۱۲ ـ بخش پژوهش‌های اطلاعاتی.

۱۳ ـ شعبه‌ی خزانه‌داری.

۱۴ ـ اطلاعات نیروی زمینی.

۱۵ ـ اطلاعات نیروی دریایی.

۱۶ ـ اطلاعات نیروی هوایی.

۱۷ ـ اداره‌ی تشخیص هویت ملی.

---

۱. در زمان کارتر بعلت عدم پیش بینی سازمان «سیا» در سقوط شاه، تغییراتی در عملکرد سازمان داده شد.

بودجه‌ی سازمان سیا:

براساس اطلاعات منتشره در سال ۱۹۸۲ سازمان سیا ۲۵ درصد کل بودجه‌ی امریکا را به خود اختصاص داده است.

همین طور در سال مالی ۱۹۸۴ دولت ریگان ۳ میلیارد دلار از بودجه‌ی ملی امریکا را به بودجه‌ی سیا و ارتش آن کشور افزوده است. به طوری که در همان سال بودجه سالانه سیا از ده میلیارد دلار تجاوز نمود. این افزایش ناگهانی باعث ازدیاد سریع حقوق کارمندان و تشدید عملیات جاسوسی امریکا در جهان خارج در فاصله سال‌های قبل از فروپاشی اتحاد شوروی گردیده است.

ویلیام کیسی که در سال ۱۹۸۴ ریاست آن سازمان را به عهده داشت تأکید بسیاری بر افزایش پرسنل و افزایش عملیات جاسوسی سازمان داشته و از درز این مطلب در رسانه‌های گروهی ابائی نداشت. او در مصاحبه با جراید اعلام نمود: «ایالات متحده‌ی امریکا نباید خود را از استعداد جاسوسی محروم سازد و باید همواره از کانال‌های خصوصی خود برای اعمال نفوذ در کشورهای دیگر استفاده کند.»

هم اکنون با احتساب هزینه‌های مربوط به پروژه جاسوسی ماهواره‌یی که اطلاعات آن در اختیار سیا قرار می‌گیرد، رقم بودجه‌ی این سازمان از چهل میلیارد دلار در سال تجاوز می‌کند.

محل سیا:

ساختمان ستاد مرکزی سیا در مزارع سرسبز لانگلی به فاصله ۱۵ کیلومتری واشنگتن D.C (پایتخت امریکا) در ایالت ویرجینیا قرار داشته و در زمینی به مساحت ۱۲۵ هزار متر مربع احداث گردیده است. ساختمان ادارات مرکزی در آپارتمان ۸ طبقه‌یی به شکل H بنا شده و تا کاخ سفید و پنتاگون (محل جلسات رؤسای ستاد مشترک و فرماندهان نیروهای مسلح) حدود ۲۰ دقیقه فاصله دارد، مساحت ساختمان‌ها ۵۰,۰۰۰ مترمربع بوده که با صدها درخت بلند محصور شده است. پارکینگ این ساختمان در مجاورت آن به ظرفیت ۳۰,۰۰۰ اتومبیل واقع شده است.

از نظر حفاظت فیزیکی این ساختمان به ظاهر ساده و زیبا کوچک ترین حرکات هر

جنبنده‌یی را تا شعاع ۶ کیلومتری خود تحت کنترل دارد و ورود و خروج افراد بوسیله‌ی شبکه‌های تلویزیون مدار بسته در اتاق کنترل نمایش داده می‌شوند. دورادور این ساختمان به وسیله مأمورین مسلح پاسداری می‌گردد. براساس آمارهای ارایه شده، دولت امریکا سال‌ها پیش برای این ساختمان حدود ۴۶ میلیون دلار هزینه نموده است.

روش جذب نیرو در سیا:

این سازمان تا کنون روش‌های مختلفی در جذب نیروهای جوان تجربه نموده که بیشتر آنها بهره‌برداری از روش انتخابی بوده است بدین منظور، ساز و کار زیر به نقل از کتاب خاطرات سیا[۱] یادآوری می‌شود.

۱ ـ اعزام مأمور از واشنگتن (لانگلی، ویرجینیا، قرارگاه سیا) جهت نشان کردن دانشجویان سال آخر در رشته‌های مورد نیاز در دانشگاه‌های معتبر سراسر کشور.

۲ ـ مصاحبه‌ی ابتدایی با دانشجویانی که معرف معتبری از میان کارکنان سیا داشته باشند.

۳ ـ تحقیقات محرمانه‌ی عملی و تطبیق با سوابق.

۴ ـ آزمایش هوش، استعداد و شخصیت از طریق تست.

۵ ـ مصاحبه با روانشناس.

۶ ـ آزمایش دستگاه پلی گراف یا دروغ سنج یا مصاحبه فنی.[۲]

---

۱. خاطرات سیا، فیلیپ اگی، انتشارات اطلاعات، سال ۱۳۶۲

۲. دستگاه دروغ سنجی چیست؟ آخرین مرحله از مصاحبه‌های استخدامی پرسنل داوطلبِ کار در سیا و همین طور بازجویی نهایی از متهمین و مظنونین دستگیر شده شامل بازجویی به کمک دستگاه پلی‌گراف یا دروغ سنجی است.

قبل از استفاده از دستگاه دروغ سنجی یکسری سئوالات مرور شده و در ضمن آن تکمیل می‌گردد به نحوی که بعداً مظنون، داوطلب استخدام یا متهم دستگیر شده تنها با گفتن بلی، خیر پاسخ مورد نیاز را ارایه دهند. سئوالات شامل موارد زیر است:

آیا شما... هستید؟ آیا متولد سال ... هستید؟ آیا هرگز از نام یا هویت دیگری استفاده کرده‌اید؟ برگه‌ی تقاضای کار را شرافتمندانه پر کرده‌اید؟ هرگز عضو گروه‌های خرابکار و تشکیلات برانداز بوده‌یی؟ هیچ وقت کمونیست بوده یا در سازمان‌های کمونیستی عضویت داشته‌یی؟ هیچ به کشورهای خارجی مسافرت کرده‌یی؟ هیچ یک از مأمورین دولتی خارجی را می‌شناسی؟ از مأمورین دولت های کمونیستی؟ آیا هرگز با یکی از مأمورین اطلاعاتی

مجله اشترن، چاپ آلمان در مرداد ماه ۱۳۵۹ طی گزارشی با استناد به خبری که توسط خبرگزاری آسوشتیدپرس از واشنگتن مخابره شد چنین نوشت:

«مسؤولان سازمان جاسوسی امریکا معتقدند برای تجدید فعالیت این سازمان ابتدا باید از وجود عواملی استفاده شود که قدرت تحمل و جرأت و جسارت انجام دستورات سیا را داشته باشند و برای استخدام چنین عواملی اخیراً در ۱۲ روزنامه امریکایی آگهی‌هایی بدین مضمون انتشار و مستقیماً از مردم کمک خواسته شد:

برای استخدام در جست و جوی افرادی هستیم که هنوز جرأت و جسارت آن را داشته باشند که برای انجام کارهای ماجراجویانه و حادثه آفرین، آمادگی کامل داشته باشند. هرگاه مایل باشید به اقصا نقاط جهان سفر کنید و از اوضاع و احوال عالم با اطلاع شوید یا حوصله ماجراجویی داشته باشید

کشورهای خارجی آشنا شده‌یی؟ هیچ برای کشورهای خارجی کار کرده‌یی؟ برای سرویس‌های اطلاعاتی بیگانه؟ آیا کسی از شما خواسته است که در اینجا استخدام شوی؟ هرگز مواد مخدر استفاده کرده‌یی؟ امروز مسکن خورده‌یی؟

مصاحبه قبل از آزمایش بیش از یکساعت طول کشیده و ممتحن سؤالات را عمیقاً بررسی نموده اسامی، تاریخ‌ها و محل‌ها را یادداشت می‌کند و سؤالات را دوباره به گونه‌ی مضاعف شامل (بغیر از) یا (علاوه بر) می‌پرسد تا سؤالات کامل شود.

یک کاربرد اساسی دروغ سنج در اداره‌ی امنیت سیا برای حفظ سازمان در مقابل ریسک‌های امنیتی و نفوذ سرویس‌های اطلاعاتی حریف بوده و به بازجو شوندگان اطمینان داده می‌شود که کلیه‌ی پاسخ‌های آنان محرمانه تلقی شده و در پرونده آنها بایگانی خواهد شد.

دروغ سنج (پلی گراف) شامل سه دستگاه است که به بدن فرد مورد آزمایش متصل می‌شود. هر یک از دستگاه‌ها تغییرات فیزیولوژیکی به خصوصی را اندازه می‌گیرد که با سه قلم فلزی روی کاغذ مخصوص متحرکی علامت گذاشته و منحنی‌هایی را رسم می‌کند.

یک بازوبند سنجش فشار خون وجود دارد که بدست یا پا متصل می‌شود. یک لوله چین دار لاستیکی بقطر تقریبی دو اینچ که به راحتی روی سینه قرار می‌گیرد و در پشت گره می‌خورد و یک وسیله دستی با الکترودهایی که در کف دست بسته می‌شود و با فنرهایی در پشت دست محکم می‌شود. بازوبند یا پابند تغییرات نبض و فشار خون را اندازه می‌گیرد و وسیله دستی تغییرات عرق کردن کف دست را می‌سنجد. اگر بعضی سؤالات بدرستی جواب د ده نشود آزمایش از ابتدا دوباره آغاز خواهد شد و گاهی تا به هفت مرتبه که هر بار حدود یک ساعت و بیشتر به طول می‌کشد این آزمایشات تکرار خواهد شد. چنان چه بازجو شونده افکار خود را به محلی غیر از سؤالی ک، شنیده منحرف نماید دستگاه این مطلب را کشف می‌کند.

کارشناس دروغ سنجی در آخر طوری با بازجو شونده رفتار می‌کند که او تصور کند دروغگویی کرده و در آزمایش مردود شده و بعدهم تا چند روز پاسخ قطعی را به تعویق می‌اندازند تا او مطالب ناگفته را اعتراف نماید.

در سازمان ما به هدف نهایی خود خواهید رسید.»

قابل توجه است که در ابتدا چنین آگهی‌هایی تنها یک مانور تبلیغاتی بوده و کسی از این طریق در سازمان استخدام نمی‌شد اما اکنون سال‌هاست که بیشترین نیروهای اطلاعاتی از روش فراخوان عمومی که ظاهری مردمی دارد و قدرت انتخاب بهترین گزینه را ایجاد می‌کند بهره‌برداری می‌شود.

آموزش در سیا:

۱ ـ برنامه کارآموزی افسری جزء (G.O.T) شامل شش تا نه ماه و گاهی تا یک سال شده و به تدریج تخصصی‌تر می‌شود و بعد از پایان آن دوره، کار در سازمان سیا در قسمت‌های تجزیه، تحقیق، مطالعات مخصوص، گزارش نویسی و یا عملیات محرمانه آغاز می‌شود.

۲ ـ کسانی که دوره‌ی وظیفه را طی نکرده باشند در یک واحد به خصوص ارتش یا نیروی هوایی که تحت کنترل سیا اداره می‌شود دوره‌ی به خصوصی را طی می‌کنند که یک سال به طول می‌انجامد و یک سال باقیمانده در یک مأموریت نظامی شرکت می‌کنند.

۳ ـ برای پیوستن به عملیات محرمانه پنج تا شش سال باید در انتظار طی دوره‌های مختلف بود.

۴ ـ انتقال به یک واحد نیروی هوایی در واشنگتن که در عمل پوششی برای یکی از واحدهای سیا می‌باشد.

۵ ـ طی آموزش‌های تئوریک مشتمل بر تحصیل دکترین مخالف نظام سرمایه‌داری.

۶ ـ آشنایی با تاریخچه‌ی سازمان سیا.

محل آموزش مقدماتی:

کمپ پیری، ایالت ویرجینیا:[1] مکان اردوگاهی و آموزشی مأمورین اطلاعاتی سیا در

---

۱. این قسمت عیناً از کتاب خاطرات سیا نوشته فیلیپ اگی نقل شده است.

محلی به نام کمپ پیری در همان ایالت می‌باشد که در میان دو رشته کوه محصور بوده و با دنیای خارج رابطه‌یی ندارد. محل سایر پایگاه‌ها و ایستگاه‌های سیا بستگی به مناطق جغرافیایی آنها داشته و بعضاً در خارج از امریکا می‌باشد.

درب ورودی کمپ پیری مانند یکی از دروازه‌های معمولی به نظر می‌رسد و دژبانی از آن محافظت می‌کند. این محل به فاصله‌ی پانزده دقیقه از ویلیامزبورگ در جاده‌یی که به طرف ریچموند می‌رود قرار دارد.

برای رسیدن به محوطه G O T (محل آموزش‌های مقدماتی) که تنها بخشی از این اردوگاه بزرگ را به خود اختصاص داده، باید از پیچ‌و خم‌های کوهستانی آن منطقه ظاهراً نظامی گذشت.

در این اردوگاه اولین جلسه افراد تازه وارد، در آمفی تأتری است که آن را گود می‌نامند و در آنجا فرمانده پایگاه که قبلاً رییس یکی از ایستگاه‌ها در خارج از کشور بوده است به تازه واردین خوش آمد گفته، آنگاه افسر امنیتی پایگاه توضیحاتی در مورد بایدها و نبایدهای انزوا می‌دهد. (توجیه اردوگاهی)

بعضی از شرکت کنندگان این دوره خارجیانی هستند که حتی نباید بدانند که در ایالات متحده بسر می‌برند. این گونه افراد کارآموزان سیاه یا کور نامیده می‌شوند و محدود در منطقه‌یی بدور از محل G O T و سایر فعالیت‌های عادی قرار دارند.در این منطقه بعضی وقت‌ها صدای آتش اسلحه و انفجار و حرکت هواپیماها بگوش می‌رسد.

در پایگاه درختان انبوهی است و دور آن با نرده‌های بلندی محصور شده و در جاهای مناسبی تابلوهای اخطار تحت این عنوان کار گذاشته شده است:

«منطقه‌ی نظامی ایالات متحده، تجاوز ممنوع»

در حد شمالی پایگاه، رودخانه‌ی یورک جریان دارد و خود پایگاه از داخل به قسمت‌های مختلفی تقسیم شده که به شدت کنترل می‌شوند. منطقه‌ی اداری در سمت ورودی قرار داشته و محل کارآموزی G.O.T، منطقه‌ی خانه‌های سازمانی کارکنان، فرودگاه و محل مشخصی برای تعلیمات عبور از مرز، خرابکاری، کار با اسلحه و تیراندازی، عملیات هوایی و دریایی، گریز و فرار و ملاقات‌های

پنهانی است.

از آنجایی‌که این پایگاه زمانی پناهگاه حیات وحش بوده آهوان فراوانی در آن محل وجود داشته و چند شکارگاه و دریاچه مصنوعی نیز در آن منطقه وجود دارد.

دوره آموزشی به رشته‌های معمولی، اطلاعات خارجی (جمع‌آوری)، ضد اطلاعات و عملیات شبه نظامی و روانی تقسیم می‌شود.

مدت زیادی صرف مطالعه‌ی ابزار عملیات پنهانی می‌شود تا مهارت شغلی بدست آید. همین طور تمرینات عملی فراوانی هم در داخل و اطراف اردوگاه صورت می‌گیرد تا قسمتی از تکنیک‌های جنگی برای آفریدن سناریوی دفاع از خود در شرایط دشوار بکار رود.

نظر به این که تمام عملیات پنهانی در زمینه‌های سیاسی انجام می‌شوند اولین چیزی که مورد ملاحظه قرار می‌گیرد این است که عوامل مورد نظر که محیط عملیاتی یا آب و هوای موقعیت را تعیین می‌کند چگونه است. این عوامل شامل دوستانه یا خصمانه بودن دولت میزبان، بالا یا پایین بودن سطح کیفیت و تجهیزات سرویس امنیتی داخلی میزبان و سایر سرویس‌های اطلاعاتی فعال در آن منطقه، هدف‌های معلوم و فرضی این سرویس‌ها، مؤثر بودن و مجهز بودن سازمان‌های کمونیستی و یا سایر سازمان‌های انقلابی محلی، زبان محلی، لباس و دیگر آداب و رسوم، جو سیاسی عمومی، محدودیت یا آزادی نسبی کشور هدف می‌شود.

تمرین‌های عملی:

۱ ـ تقریباً یک ،بعدازظهر در هفته در شهرهای اطراف کمپ صرف تمرین مراقبت و ملاقات با مأموران به کمک مربیان می‌شود. مورد عملیات در سال اول معمولاً این است که افسر سرویس اطلاعاتی حریف را متقاعد کنند که برای مخارج شخصی خود پول قبول کند و بدون اطلاع مافوق‌هایش وظایفی را به انجام پرساند.

۲ ـ تمرین عملیات نفوذ در حزب کمونیست روی تقویت روحیه‌ی مأمور متمرکز شده که شهامت بیشتری پیدا نموده و نقش فعال‌تری در مأمور حزبی که به نظرش ناچیز می‌آید، بازی کند.

۳ـ عملیات روسیه شامل یکسری ملاقات‌های آماده کننده با دیپلمات یک کشور ثالث است که منجر به استخدام او به عنوان مأمور نزدیکی به یک فرد اطلاعاتی می‌شود.

۴ـ بهره گیری از دانشمندان خودی که در جلسات مربوط به کشورهای بیگانه شرکت می‌کنند برای بدام انداختن همطرازهای خود از کشور حریف.

با توجه به از هم فروپاشی اردوگاه سوسیالیسم و پناهندگی اکثریت آنان به دامان غرب، به نظر می‌رسد برخی از اولویت‌های تمرینی فوق نابود و کوشش برای جمع‌آوری اطلاعات بر علیه جنبش‌های انقلابی، بومی و حکومت‌های محلی رتبه‌ی یکم در اولویت‌های تمرینی سیا را به خود اختصاص می‌دهد. زیرا بررسی کتاب اسناد لانه جاسوسی(۱) ثابت می‌کند که سرویس اطلاعاتی سیا از بدو پیروزی انقلاب کسب اطلاعات غیرعلنی در مورد جمهوری اسلامی را سرلوحه‌ی فعالیت‌های خود قرار داده و بر همین مبنا به کلیه ایستگاه‌های خود در سراسر جهان دستور آمادگی کامل برای فعالیت برضد این هدف را داده است و لذا اتفاقی نیست که پایگاه قانونی سیا در هنگ گنگ، رم، فرانکفورت بطور همزمان بر علیه جمهوری اسلامی فعالیت می‌نمایند.(۲)

استفاده از رمز و کُد در تمرینات:

سیا برای مکاتبات و مکالمات بین نیروهای خود اقدام به استفاده از کدهای مخصوصی نموده که در یک دوره سابق، نام رمز سازمان (کوبارک) و تمام اجزای آن با اسم (کو) آغاز میشد. خدمات پنهانی (کودوو)، اطلاعات خارجی کارمندان و عموماً عملیات (کوتوب)، کارکنان و عملیات ضداطلاعاتی (کودسک)، کارکنان و عملیات شبه نظامی و روانی (کوکاج)، نامیده می‌شدند.

رؤسای سیا و علل تعویض آنها:

بین سال‌های ۱۹۴۷ تا ۱۹۵۰ سیا در عمل فاقد یک رییس رسمی و قانونی بود، کار این سازمان به صورت گروهی به مدیریت ترومن (رییس جمهوری) و مشارکت آلن دالس، هیلن کونر با

---

۱. به خصوص جلد شماره ۶۸ این مجموعه ۲. همان منبع

همکاری فرماندهان عالی رتبه ارتش اداره می‌شد. اما در اکتبر ۱۹۵۰ بر اثر بروز اختلاف در سطح مدیران، ترومن یک نظامی به نام ژنرال والتر بدل اسمیت را به ریاست سازمان سیا منصوب و آلن دالس را به معاونت او منسوب نمود.

پس از ترومن، آلن دالس به وسیله‌ی رییس جمهور جدید یعنی آیزنهاور به ریاست سیا رسید که با همکاری برادر دیگرش، جان فوستر دالس که همزمان وزیر امور خارجه‌ی امریکا بود روحی شیطانی، بزرگ و مداخله‌گر در کالبد سیا دمید و با بهره‌گیری از پوشش‌های سیاسی در اقصی نقاط عالم به ماجراجویی‌ها و دخالت‌های بی‌پایان اطلاعاتی در صحنه‌ی سیاسی عالم پرداخت، به نحوی که در طول حکومت آیزنهاور، سازمان جاسوسی سیا تحت رهبری آلن دالس تقریباً تنها مرجع تصمیم‌گیری سیاست خارجی و بعضاً داخلی امریکا شناخته شد.

با آغاز دهه‌ی ۱۹۶۰ و رسوایی‌های ناشی از فعالیت‌های اطلاعاتی در سراسر جهان مانند سقوط هواپیمای جاسوسی یو - ۲ در خاک شوروی، لو رفتن تهاجم مزدوران به کوبا در خلیج خوک‌ها و غیره، جان اف کندی ضمن تعویض آلن دالس و روی کار آوردن جان مک کین که یک سرمایه‌دار بزرگ بود اقدام به ممنوعیت دخالت سیا در کنگره و تشکیل یک پارلمان به نام سازمان اطلاعات دفاعی برای رهبری سیا نمود. او با این اقدامات توانست جو عمومی ضد سیا را تحت کنترل درآورد، اما از جانب دیگر برای خود دشمنانی بزرگ در سیا به وجود آورد که بالاخره منجر به قتل وی گردید.

پس از جان مک کین، سرمایه‌دار دیگری به نام "ویلیام رابون" به ریاست سیا رسید.

این دو شخصیت هیچ کدام تجربه‌ی اطلاعاتی نداشتند و از اعضای حرفه‌یی سازمان نیز نبودند و در ابتدای شروع کار با مخالفت‌های کارمندان سیا مواجه گردیدند.

در ۳۰ ژوئن سال ۱۹۶۱، ریچارد هلمز از سوی جانسون رییس جمهور وقت امریکا به ریاست سازمان سیا برگزیده شد. هلمز اولین رییس سیا از بین کارمندان این سازمان بود، وی کارمندی قدیمی بود که حدود بیست سال سابقه‌ی خدمت مداوم اطلاعاتی داشت و در سمت‌های مختلف کار کرده بود ولذا در طول ریاست خود بر این تشکیلات از اقدام‌های اطلاعاتی بسیاری از قبیل بکارگیری مؤسسات دانشجوئی در امور اطلاعاتی و جاسوسی، انتشار نشریات و کتاب‌های تبلیغی به نفع امریکا

و تشکیلات اطلاعاتی آن فروگذار نکرد. یکی از روش‌های هلمز در اداره‌ی سازمان سیا این بود که تعداد بسیار زیادی از محققین و استادان دانشگاه‌ها را به خدمت گرفت و به این ترتیب سعی کرد به سازمان سیا چهره‌ی تحقیقاتی و پژوهشی بدهد. وی از همان ابتدای امر، روابط سیا با مطبوعات را شخصاً به عهده گرفت و تلاش کرد که نظر مساعد مطبوعات را به سوی سیا جلب نماید. هلمز به طور مستمر مهمانی‌هایی به افتخار روزنامه‌نگاران ترتیب می‌داد، که در آن نویسندگان جراید به طور انفرادی و یا دسته جمعی دعوت می‌شدند. در این مهمانی‌ها هلمز شخصاً با روزنامه نگاران صحبت کرده و روابط دوستانه‌ی ایجاد می‌کرد.

از جمله کارهای هلمز این بود که معمولاً قسمتی از وقت ملاقات صبحگاهی با دستیارانش را با ارائه پیشنهادات و تصمیم‌گیری درباره یافتن مناسب‌ترین مأمور سیا برای معاشرت با روزنامه‌نگاران اختصاص می‌داد. هدف از این کار آن بود که سیا را بیشتر یک سازمان تحقیقاتی و باز جلوه دهد و تصویر آن را به عنوان یک سازمان مرموز و مخفی از اذهان بزداید.

ریچارد هلمز در سال ۱۹۷۳ از ریاست سیا کنار گذاشته شد. در مورد سقوط وی دلایل زیادی را ذکر کرده‌اند که یکی از این دلایل اختلافاتی بود که هلمز با نیکسون بر سر مسأله‌ی واترگیت داشت.[1] نیکسون مسؤول اصلی رسوایی واترگیت را شخص هلمز می‌دانست، ولی هلمز به سادگی حاضر به پذیرش گفته‌ها و تهمت‌های وی نبود و ادعای نیکسون را رد می‌کرد. از دیگر دلایل سقوط هلمز مسأله‌ی درگیری‌های نظری موجود بین جناح‌های مالی و نظامی یعنی شرکت‌های نفتی و مجتمع صنعتی نظامی بود که هلمز از محافل نفتی حمایت می‌کرد.

نیکسون که تلاش‌هایش در مخفی نگهداشتن دخالت حزب جمهوریخواه در ماجرای واترگیت بی‌نتیجه ماند، جیمز شلزینگر رییس کمیته انرژی هسته‌یی و فارغ‌التحصیل دانشگاه هاروارد را به ریاست سیا منصوب ساخت. اولین اقدام شلزینگر، کاهش هزینه‌های سنگین سازمان از

---

۱. واترگیت نام ساختمانی واقع در شهر واشنگتن می‌باشد که در زمان ریاست جمهوری نیکسون مأموران حزب جمهوریخواه با همکاری سیا وارد این ساختمان که محل رأی‌گیری و مذاکرات حزب دمکرات بود، شده و با تجهیز نمودن ساختمان به مذاکرات اعضا حزب گوش می‌دادند. این ماجرا تصادفاً کشف و تبدیل به یک افتضاح سیاسی گردید.

طریق اخراج و پاکسازی حدود ۷ درصد از مأمورین این سازمان بود. او با چنین اقدامی به تضعیف و کاهش اعتبار سیا در محافل سیاسی و افکار عمومی کمک ورزید.

طبیعتاً چنین برخوردی، مخالفت‌های بسیاری در درون سازمان و هم چنین در خارج از آن علیه شلزینگر به وجود آورد. به این ترتیب نیکسون، شلزینگر را که فقط پنج ماه عهده‌دار ریاست سیا بود به عنوان وزیر دفاع برگزیده و بجای او ویلیام کلبی را به ریاست سیا منصوب نمود. ویلیام کلبی فارغ‌التحصیل رشته حقوق از دانشگاه‌های پرینستون و کلمبیا بود و قبل از تأسیس سیا در دفتر خدمات راهبردی کار می‌کرد و در اوایل جنگ جهانی دوم به فرانسه و نروژ رفت و پس از پایان جنگ و تأسیس سازمان سیا در سال ۱۹۴۷ به این سازمان پیوست و تا انتصابش به ریاست سیا، سمت‌های مختلفی در داخل و خارج از کشور داشته است که قابل ذکرترین آنها مأموریت او در ویتنام است. از نظر برگزیدگان قدرتمند سیاسی و اقتصادی امریکا، کلبی مناسب‌ترین و با تجربه‌ترین شخصیتی بود که می‌توانست تصدی این مقام را داشته باشد. کلبی در دوران ریاست خود، اقدام به عملیات مختلفی در جهت براندازی حکومت‌های مردمی در کشورهای جهان سوم نمود. مضاف بر این، او توانست سیا را از لحاظ پرسنل وسعت داده و تعداد بسیاری از مأمورین حرفه‌یی سازمان را که شلزینگر اخراج یا بازنشسته کرده بود، بار دیگر به استخدام در آورد. بالاخره در سال ۱۹۷۶ تحت تأثیر تحولات سیاسی و روی کار آمدن دمکرات‌ها، کلبی استعفا داد[۱] و جورج بوش مسؤولیت اداره‌ی سازمان سیا را به عهده گرفت. جرج بوش یک سیاستمدار بود و به این دلیل قادر به اداره‌ی درست و برقراری رابطه‌ی سازنده با مأمورین حرفه‌یی و عالی رتبه‌ی سازمان نبود و لذا در این رابطه با کارشکنی‌های مأمورین مواجه گردید و بناچار پس از یک سال استعفا داد. پس از او ژنرال استانسفیلد ترنر عهده‌دار اداره‌یی مسؤولیت سیا گردید و تا سال ۱۹۸۱ این سمت را در اختیار داشت. ترنر معتقد بود که سیا باید از مأمورین عالی رتبه‌ی وزارت دفاع یا به عبارت دیگر از نظامیان استفاده کند، که در این رابطه تعداد زیادی از نظامیان به استخدام سیا درآمدند.

سازمان سیا در زمان ترنر به دلیل خوی نظامی‌گری او و وقوع انقلاب اسلامی ایران که

۱. کلبی در سال ۱۹۹۷ به طور مشکوکی در یکی از خیابان‌های واشنگتن به قتل رسید.

منتهی به اخراج امریکاییان و شکست آنها در کشورهای مستقل گردید، بر استفاده از نـظامیان و ابزارهای نظامی تأکید می‌ورزید.(۱)

ریگان در سال ۱۹۸۱ در پی اجرای اهداف خود در سازماندهی بهترین قدرت اطلاعاتی و جاسوسی دنیا، ریاست سازمان سیا را به یلیام کیسی واگذار نمود و بحثی پیرامون اهداف جاسوسی و چگونگی پیگیری آنها را برانگیخت.

بنابر حکم ریگان در تاریخ چهارم دسامبر ۱۹۸۰ با تصویب دادستان به سازمان‌های وابسته به جامعه‌ی اطلاعاتی اختیار داده شد تا چنان چه دلیل احتمالی مبنی بر همکاری امریکایی‌ها بـا قدرت‌های خارجی را کسب کردند، آنها را به طور مخفیانه کنترل کنند. در این رابطه سـیا در سـال ۱۹۸۳ حدود ۵۰ نمایندگی جاسوسی ملی به وجود آورد، در حالی که در سال ۱۹۸۰ این رقم ۱۲ مورد بود.

کیسی توانست مرکز ارزیابی انتقال فن‌آوری سازمان را که در سال ۱۹۸۰ تاسیس شده بود، به طور چشم‌گیری گسترش دهد، این مرکز، تحقیقاتی دامنه‌دار مبنی بر نوع وسایل و اطلاعات مورد نیاز شوروی و چگونگی دست‌یابی این کشور به آنها را ارایه داده و غالباً پرده از اسرار عملیات پنهان روس‌ها بر می‌داشت.

پس از کیسی، ویلیام وبستر از سال ۱۹۸۵، رابرت گیتس از سال ۱۹۹۱ و بالاخره جرج تنت از سال ۱۹۹۵ به نوبت به ریاست این سازمان رسیده‌اند. جرج تنت، یکی از افراد اطـلاعاتی و عـضو شورای امنیت ملی در دوره‌ی ریاست جمهوری ریگان و کلینتون بوده‌است.

دوره‌های تغییر نوع فعالیت سیا:

با توجه به آن چه که درباره‌ی علل تعویض رؤسای سیا آمد، بنظر می‌رسد در تاریخ حیات پنجاه و چند ساله‌ی این سازمان دوره‌های زیر را می‌توان به تفکیک از یکدیگر مورد بررسی قرار داد:

---

۱. ترنر در زمان وقوع انقلاب اسلامی در ایران ریاست سیا را به عهده داشته و خاطرات خود را در کتابی تحت عنوان پنهانکاری و دمکراسی که بزبان فارسی نیز ترجمه شده به نگارش در آورده است.

دوره‌ی اول: مبارزه‌ی مستقیم با کمونیسم و روی کار آوردن حکومت‌های موافق امریکا در جهان مهم‌ترین ویژگی عملیات سیا بود و طی آن اقدام‌های گسترده‌ی براندازی و انجام عملیات ویژه در حکومتهای جهان در سرلوحه‌ی امور سیا قرار داشته است.

دوره‌ی دوم: جنگ ویتنام که اولین بار عملیات نظامی وارد سیا شد و این سازمان دارای یک ارتش شبه نظامی گردید. (چنین ارتشی بعداً در آنگولا و موزامبیک نیز مورد استفاده قرار گرفت.)

دوره‌ی سوم: برخورد داخلی جامعه‌ی امریکا با سیا که منجر به لکه‌دار شدن حیثیت و کم‌اعتباری این سازمان در انظار عمومی شد.

دوره‌ی چهارم: قدرت مجدد سیا با ترفندهای تبلیغی و تعویض بعضی از چهره‌های مسأله‌دار.

دوره‌ی پنجم: نقش سازمان سیا در نظم نوین جهانی و مأموریت‌های ویژه‌یی که این راهبرد در اختیار سیا قرار داده و این سازمان را مرد عمل و عدالت در خارج از مرزهای امریکا معرفی نموده است. در دوره‌ی اخیر شناسایی، دستگیری و ربودن چهره‌های ضد امریکایی، ضربه به منافع دشمنان، مخالفت با کشورهایی که تحت عنوان تروریست پرور، یاغی یا نگران کننده نامیده شده بودند، در سرلوحه‌ی اقدام‌های بازوی اجرایی عملیات ویژه سیا قرار گرفته است.

پرسنل سیا:

به طور کلی پرسنل سازمان سیا به دو دسته متمایز تقسیم می‌گردند: «سیاه و سفید».

پرسنل سفید به آن دسته از اعضایی اطلاق می‌شود که عضو رسمی و آشکار سازمان بوده و از افشای هویت خویش در جامعه ابایی ندارند؛ مانند مسؤولین اداره کننده‌ی سازمان، پرسنل اداری و روابط عمومی. اما پرسنل سیاه به آن دسته از کارکنان اطلاعاتی اطلاق می‌گردد که الزاماً کسی نباید از هویت آنها مطلع گردد، چنین افرادی معمولاً دارای کارت و پاسپورت جعلی با نام مستعار و بعضاً همسر و اعضای خانواده پوششی (موقتی) می‌باشند.

کاربری پرسنل سیاه که معمولاً با تسلط به زبان بیگانه خاصی در نقطه‌یی از جهان به انجام

مأموریت اطلاعاتی اشتغال دارند، ایجاب می‌کند که با طی دوره‌های آموزشی طولانی و اتخاذ پوشش‌های پایداری مانند کارمندان حقوق بگیر دولت‌ها، بازرگانان، ورزشکاران، مربیان، خبرنگاران، عهده‌دار مأموریت‌های پنهانی در خارج از کشور شده و بعضاً فعالیت‌های دشواری در نفوذ به گروه‌ها و احزاب سیاسی کشورهای مخالف امریکا داشته و از طریق چنین اقدامی‌هایی نیات خود را مبنی بر ایجاد انحراف در مشی و سیاست گروه یا حزب مورد نظر بانجام برسانند. مانند نفوذ سیا در اتحادیه‌های کارگری لهستان، افریقای جنوبی، آلمان شرقی و دیگر انجمن‌ها و گروه‌ها در سراسر جهان.

گفتنی است این سازمان برای ثبت فعالیت خود در کشورهای خارجی دفتری به همین منظور زیر نظر دفتر سیاسی سفارتخانه‌های امریکا که به جاسوسی مشغول هستند در نظر گرفته و تمام فعالیت‌های موفق و ناموفق مأمورین و عوامل نفوذی خود را در مراکز دولتی و یا نظامی با حروف رمز و کد ثبت می‌نماید. هر عملیات پس از پایان گرفتن به وزارت امور خارجه امریکا منعکس می‌شود.

استفاده از سفارت در امور سیا:

علاوه بر تعداد زیادی از مأمورین سیا که با پوشش دیپلماتیک و با استفاده مصونیت سیاسی در کشورهای هدف مشغول جمع‌آوری اطلاعات پنهانی هستند، افراد رده بالا و مدیران رده‌های گوناگون به دلایل منطقه‌یی در شرایط بحرانی به عنوان سفیر یا کاردار به کشور هدف اعزام تا به این وسیله کلیه‌ی امکانات سفارت را در اختیار اقدام‌های پنهانی قرار دهند که از آن جمله می‌توان به انتصاب ریچارد هلمز به سفیری در ایران و ویلیام سولیوان (مدیر خاورمیانه و معاون سیا) به کارداری در ایران، انتصاب هاری شوارمن به سفارت آمریکا در ونزوئلا، انتصاب دونالد سی لیدل به سفارت امریکا در بحرین در سال ۱۳۶۳ش به دنبال بحرانی شدن اوضاع در این امیرنشین و همین طور انتصاب روبرت امیس (مدیر بعدی خاورمیانه‌یی سیا) در سفارت امریکا در لبنان که جزو کشته شدگان انفجار سفارت امریکا در بیروت بوده است. به هر حال استفاده وسیع سازمان‌های اطلاعاتی از امکانات سفارتخانه‌ها تحت عنوان ایستگاه‌های قانونی مجال فراوانی برای بحث دارد.

ایستگاه عملیاتی سیا:

سازمان اطلاعاتی سیا نیز مانند هر تشکیلات اطلاعاتی دیگر جهت تقرب فیزیکی به اهداف اطلاعاتی برون‌مرزی خویش اقدام به احداث ایستگاه‌های عملیاتی در خارج کشور نموده که در پوشش‌های سیاسی (قانونی) و غیر آن (غیرقانونی) مشاهده می‌گردد.

ایستگاه‌های قانونی سیا:

معاونت عملیات اطلاعات خارجی، پاسخ نیازمندی‌های اطلاعاتی تعیین‌کنندگان مشی سیاست ایالات متحده را که در لیست‌های حجیم منعکس می‌شود از طریق ایستگاه (R M D) که لزوماً دفتر سیا در پایتخت یک کشور خارجی است، تهیه می‌کند.

دیگر شهرهای مهم کشور هدف نیز ممکن است میزبان دفترهای سیا که پایین‌تر از ایستگاه است باشند که این دفاتر را پایگاه می‌نامند در بیشتر کشورها این ایستگاه‌ها و پایگاه‌ها در قسمت‌های سیاسی سفارتخانه‌ها یا کنسولگری‌ها قرار دارند. بعضی از افسران و مأموران برای مقاصد مخفی خود تحت پوشش بخش‌های دیگر مانند تجاری و کنسولی مشغول فعالیت می‌شوند.

البته در برخی از کشورها مانند ترکیه، پاناما و آلمان ایستگاه‌های سیا در تأسیسات نظامی ایالات متحده قرار داشته و کارکنان اطلاعاتی، تحت پوشش کارکنان نظامی یا غیرنظامی وزارت دفاع به حرفه‌ی خود می‌پردازند.

هدف یابی ایستگاه سیا:

وظیفه‌ی هر ایستگاه سیا یافتن راه‌هایی برای کسب اطلاعات مورد تقاضای سرویس می‌باشد تا مناسب‌ترین روش را به ستاد فرماندهی پیشنهاد کند. این وظیفه هدف‌یابی نام دارد و برای هر عملیات هدف‌یابی یک بیانیه‌ی کتبی در طرح پروژه دریافت می‌دارد که در ایستگاه تهیه می‌شود و شامل تمام جزییات عملیاتی از قبیل منظور یا نتیجه مورد علاقه‌ی نهایی، هدف مشخص، عوامل و مامورین درگیر در این عملیات، هر نوع وسیله‌ی فنی مورد احتیاج از ستاد یا از ایستگاه‌های

دیگر، ملاحظات امنیتی با ارزیابی احتمال کشف عملیات و مخارج و هزینه‌ها می‌باشد.

عملیات پشتیبانی هدف یابی:

اغلب هدف‌یابی برای منابع اصلی از طریق عملیات پشتیبانی مؤثر واقع می‌شود. این گونه عملیات مربوط به استفاده از تیم‌های مراقبت برای تعقیب اشخاص در خیابان‌ها، پست‌های دیده‌بانی برای نظارت در آمد و رفت افراد در ساختمان‌ها، انواع گونه‌های عکسبرداری، دسترسی به نامه‌های پستی در مسیر، دسترسی به آمارهای مهم و پرونده‌های هویت افراد پلیس محلی یا دیگر سازمان‌های خدمات امنیتی، مسافرین خطوط هوایی، راه‌آهن و کشتیرانی، لیست بارهای ارسالی، وسایل فنی برای استراق سمع بحث‌ها و کنفرانس‌ها و جلسات، استماع تلفن‌ها و ثبت تلگراف‌ها است.

عملیات پشتیبانی می‌تواند کاربردهای زیر را داشته باشد:

الف ـ کسب اطلاعات حساس با کیفیت عالی یا مورد توجه.

ب ـ شناسائی افرادی که ضمن دسترسی به اطلاعات با ارزش ممکن است آنها را به عنوان مأمورین جمع‌آوری استخدام کرد.

ج ـ شناخت شخصیت‌ها، روابط خصوصی، قوت‌ها و ضعف‌ها، مسایل و مشکلات، جاه‌طلبی‌ها، شکست‌ها، خصومت‌ها و آسیب پذیری‌های اداره کنندگان کشور برای مقاصد براندازی و تبلیغاتی.

طرح‌ریزی عملیات:

پس از هدف‌یابی باید عملیات مورد نظر جهت وصول به هدف مطلوب طرح‌ریزی گردد. بسته به هزینه یا حساسیت عملیات، طرح پروژه در سطوح پایین‌تر یا بالاتر ستاد از رییس بخش گرفته تا معاونت عملیاتی یا معاونت اطلاعات خارجی یا رییس سیا تصویب می‌شود.

گاهی لازم است که نوعی از عملیات در خارج از سیا به تصویب برسد ولی اینها معمولاً

پروژه‌های عملیات روانی و شبه نظامی هستند که به هیأت هماهنگی عملیات در شورای امنیت ملی (در سطح معاونت وزیر) تقدیم می‌گردد. پروژه‌های عملیات جمع‌آوری اطلاعات معمولاً برای دوره‌های یک ساله تصویب می‌شوند که قابل تجدید است. درخواست تجدید پروژه، سندی است شبیه طرح پروژه صحرایی و شامل جزییات پیشرفت عملیات در سال گذشته، از قبیل نتیجه بخشی، هزینه‌ها، مشکلات امنیتی، مأمورین جدید و تغییرات برای ادامه‌ی عملیات. عملیاتی که با شکست روبرو شده و به نتیجه نرسیده یا ممکن بوده جنجالی بیافریند یا این که به عمل نرسیده‌اند از طریق ارسال درخواستی برای پایان دادن به پروژه از ایستگاه به ستاد فرماندهی لغو می‌شوند.

این سند حاوی جزییات دلایل مختوم کردن پروژه، رها کردن مأمورین و مصرف وسائل، ملاحظات پوششی و امنیتی و احتیاجات پشتیبانی ایستگاه‌های دیگر یا ستاد است.

مکاتبات و ارتباطات بین ایستگاه‌ها، پایگاه‌ها و ستاد فرماندهی سیا شیشه عمر سازمان سیا بوده و دو گونه هستند.

الف ـ گزارشات عملیاتی.

ب ـ گزارشات اطلاعاتی.

در مکاتبات عملیاتی موضوعاتی که مورد بحث قرار می‌گیرند شامل مشکلات امنیتی، پوشش، امور مالی، دسترسی مأمورین به هدف‌ها، سطوح تولید، پیشنهاد برای استخدام‌های جدید یا اختتام کار مأمورین غیرمفید، ترغیب و تشویق مأمورین و هر رویداد دیگری که مؤثر در عملیات باشد.

گزارشات اطلاعاتی که از عملیات خارج از کشور می‌رسد به شکل گزارش اطلاعاتی صحرایی (F.I.R) است که معمولاً محتوی حقایقی درباره یک موضوع ولی احتمالاً از منابع مختلف است (تقاطع اخبار) این گزارشات حقایق را همان طور که از منابع بدست آمده نقل می‌کند ولی ممکن است نظریات منبع یا حوزه عملیاتی را هم به آن اضافه نماید.

گزارشات (F.I.R) در ایستگاه‌ها روی کاغذ به خصوصی چاپ و برای ارزیابی و انتشار به ستاد ارسال می‌گردد آن کاغذ به خصوص حاوی سربرگی شامل نام کشور یا کشورهای مربوطه، موضوع گزارش، توصیفی از منبع (به طوری که هویت او محفوظ بماند) برآوردی از قابل اعتماد بودن منبع و ارزیابی دقیق محتویات گزارش است. اصل گزارش در متن نامه آمده و در آخر توضیحات

روشنگر و عقاید منبع، ایستگاه و یا ستاد به آن اضافه می‌شود. در ستاد به این گزارش‌ها یک شماره‌ی خاص به منظور دسترسی مجدد تعلق گرفته و پس از پرورش و تقاطع، نسخه‌هایی از آن به رایانه، عملیات، وزارت امور خارجه، دفاع، F.B.I یا کاخ سفید ارسال می‌گردد.

هر دو نوع گزارشات عملیاتی و اطلاعاتی ممکن است از طریق کیسه‌های سیاسی یا بی‌سیم و تلگراف به ستاد یا ایستگاه‌ها و پایگاه‌های دیگر ارسال گردد. در عمل تمام ایستگاه‌ها و پایگاه‌ها مجهز به پیشرفته‌ترین امکانات ارتباط رادیویی مطئمن هستند.

در این قسمت نمونه‌ایی از یک ایستگاه قانونی و غیرقانونی سیا تشریح شده و علاوه بر آن مختصری از ویژگی‌ها و نکات قابل توجه ایستگاه‌های این تشکیلات مورد توجه قرار می‌گیرد.

البته سرویس سیا از انواع ایستگاه‌های دیگر (مانند شعبات شرکت‌های بزرگ و کوچک امریکایی و دفاتر خبرگزاری‌ها و غیره) نیز بهره‌برداری می‌کند که ذکر چگونگی تقسیم مسؤولیت در آنها به درازا می‌کشد.

به هرحال چنین پایگاه‌هایی بازوی اجرای عملیات اطلاعاتی در خارج از کشور امریکا می‌باشند که غالباً تحت پوشش مؤسسات رسمی متعلق به سفارت امریکا ایجاد شده‌اند. یک ایستگاه قانونی سیا شامل قسمت‌های زیر بوده و در مجموع تحت امر معاونت عملیات قرار دارد.

- ***رییس پایگاه قانونی:*** مسؤول هدایت امور اطلاعاتی و کارگزینی ایستگاه و ایجاد هماهنگی با ستاد مرکزی.

- ***معاون:*** فردی اطلاعاتی است که از کارشناسان درجه یک بشمار رفته و در غیاب رییس پایگاه بجای او انجام وظیفه می‌کند.

- ***رهبران عملیات جاسوسی:*** کارشناسان درجه یک و دو که امور نشان و استخدام و هدایت عوامل اطلاعاتی در صحنه را به عهده دارند.

- ***متصدی ارتباط و رمز:*** مسؤول حفظ ارتباط مطمئن و سریع با ستاد بوده و ممکن است خود یکی از رهبران عملیاتی باشند.

- ***کارشناس پشتیبانی، کارشناس امور سیاسی، کارشناس حراست، کارشناس امور اقتصادی، کارشناس امور نظامی کارشناس رایانه و امور فنی*** نیز از دیگر افرادی

هستند که هرکدام نقش مهمی در انجام وظیفه یک ایستگاه به عهده داشته و بر روی هم امور اطلاعاتی و حفاظتی را در یک کشور خارجی هدایت می‌نمایند.

نمونه‌هایی از خصوصیات پایگاه قانونی سیا:

۱ ـ استفاده از سفارت‌خانه و مؤسسات وابسته به آن مانند دفتر وابستگی نظامی و مطبوعاتی و دفاتر هواپیمایی و ... به عنوان پوشش بلند مدت برای اقامت مأموران سیا در کشور هدف.

۲ ـ تفکیک سفارت‌خانه امریکا به کشورهای مهم و غیرمهم برای تشکیل پایگاه‌های مادر و وابسته.

۳ ـ بهره‌برداری از پایگاه‌های قانونی کشور پایگاه در کشور هدف.

۴ ـ استفاده از پایگاه قانونی سرویس‌های هم‌پیمان برای نفوذ عناصر اطلاعاتی به کشور هدف.

۵ ـ بکارگیری پوشش‌های موقت برای اعزام مقیم قانونی به منظور ویژه و کوتاه مدت.

۶ ـ بهره‌برداری از پوشش‌های سنتی مانند پایگاه‌های نظامی مستقر در کشورهای خارج.

۷ ـ استفاده از مشاغل پوششی مانند کاردار، وابسته نظامی و کنسول که بر اساس دسترسی طبیعی قدرت جمع‌آوری و تقرب به عناصر بومی را دارند.

۸ ـ اشغال محل مناسب و تفکیک شده‌یی از سفارت.

۹ ـ بهره‌برداری از حداقل نفرات در تشکیل پایگاه قانونی به دلایل زیرین:

الف: شایع است که کلیه‌ی مسؤولین بخش‌های مختلف سفارت امریکا قبل از الحاق به وزارت خارجه بین ۲ تا ۱۰ سال در معاونت اطلاعات سیا یا بخش‌های عملیاتی سازمان اشتغال داشته و به اهداف و مقاصد و نظرات سازمان سیا وقوف کامل دارند که از آن میان می‌توان به هلمز، مک آرتور، بروس لینگن و بالاخره ویلیام سولیوان که یکی پس از دیگری سفرای امریکا در ایران بوده‌اند، اشاره نمود که قبلاً اعضای رسمی سیا بوده و در داویر مختلف خاورمیانه‌یی سیا فعالیت داشته‌اند.

ب : وجود انضباط شدید میان کادر امریکائی سفارت و اتباع غیرامریکایی شاغل در

سفارت و توجیه مداوم کادر توسط عناصر حراستی سفارت. برابر اسناد منتشرشده توسط دانشجویان پیرو خط امام از سفارت سابق امریکا، عناصر حراستی و ضدجاسوسی سفارت امریکا در پایان هر هفته اقدام به برگزاری جلسات سخنرانی توجیهی، نمایش فیلم و قرائت بخشنامه‌های الزام‌آوری پیرامون ضرورت عدم ایجاد ارتباط خصوصی کارکنان سفارت با اهالی کشور میزبان می‌نمودند.

ج: استفاده از عناصر غیراطلاعاتی مرتبط با پایگاه‌های قانونی به این ترتیب که افراد و دیپلمات‌های عادی و غیراطلاعاتی در ضمن ملاقات‌ها و انجام وظایف خویش چنین توجیه شده بودند که در صورت برخورد با افراد بومی کشور هدف که آمادگی و شرایط کافی برای همکاری با سیا را داشته باشند، ایشان را در یک ملاقات به ظاهر تصادفی به عناصر اطلاعاتی سفارت معرفی نمایند.

د: وجود پایگاه‌های نظامی و هیأت‌های مستشاری دایمی امریکا در اغلب کشورهای جهان و بهره‌برداری از پوشش‌ها و جمع‌آوری‌های حاصله در یاری به سیا.

ه : نفوذ عمیق دولت امریکا در کشورهایی که دارای ارتباط سیاسی با امریکا هستند.

و: استفاده از فعالیت سرویس‌های هم‌پیمان و دست نشانده مثل موساد.

ز: بهره برداری از پایگاه‌های قانونی مادر در نقاط مهم جهان.

(نحوه‌ی تقسیم پایگاه‌های مادر و اقمار در سرویس اطلاعاتی سیا)[1]

رم	لندن	پاریس	قاهره	ریاض	تل‌آویو
آتن	فرانکفورت*	بن	بغداد	لارنکا*	آتن
استانبول	صوفیه	استکهلم	دمشق	تل آویو	بیروت
بوینوآیرس	لیما	پاراگوئه	هنگ کنک	مالزی	سنگاپور
نیکاراگوئه	سانتیاگو*	هندوراس	پکن	توکیو*	-
کوبا	برازیلیا	-	برمه	بمبئی	-

*: پایگاه مادر

۱. برگرفته از پیام‌های مندرج در اسناد لانه جاسوسی جلدهای شماره ۵۲، ۶۸، ۶۹، ۷۲

ایستگاه قانونی سیا در ایران (قبل از انقلاب):

سازمان سیا از ابتدای برقراری روابط سیاسی امریکا با ایران اقدام به بازگشایی نمایندگی قانونی در پوشش‌های سیاسی، اداری و غیره نموده که بعنوان نمونه سازمان ایستگاه قانونی با استفاده از اطلاعات موثق باقیمانده در جاسوسخانه‌ی امریکا و اعترافات اعضای اطلاعاتی نمایندگی قانونی سیا در خارج از کشور، سازمان ایستگاه مذکور در ایران ذیلاً تشریح می‌گردد:

۱ ـ رییس نمایندگی یا رییس ایستگاه: در پوشش مستشار عالی یا کاردار سفارت امریکا فعالیت داشته و معمولاً بعد از سفیر عالی‌ترین مقام سفارت را عهده‌دار بوده است.

۲ ـ معاون نمایندگی: در پوشش رایزن سفارت و به ظاهر عهده‌دار مسایل سیاسی بوده است.

۳ ـ رییس بخش سیاسی منطقه‌یی: در پوشش دبیر اول سفارت فعالیت داشته و این بخش شامل دو دایره بوده که دایره‌ی یکم آن، مسؤول امور سیاسی ایران و دایره‌ی دوم مسؤول امور سیاسی خاورمیانه و خلیج فارس بوده است.

۴ ـ بخش ضدجاسوسی: رییس این بخش، پوشش سیاسی (دبیر دوم) یا کنسولی و یا مطبوعاتی داشته و معمولاً ۳ نفر کارشناس ضدجاسوسی را تحت نظر دارد.

۵ ـ بخش امور امنیتی: رییس این بخش معمولاً در پوشش دبیر اول سفارت قرار داشته و دوایر مختلفی برای کنترل امنیتی گاردهای اعزامی از پایگاه‌های تفنگداران دریایی امریکا در ایران و شرکت‌ها و مؤسسات امریکایی دولتی و کمپانی‌های حساس و به طور کلی جامعه‌ی امریکا در ایران را تحت نظر داشته است.

۶ ـ بخش تبلیغات امور فرهنگی: این قسمت بیشتر در اداره‌ی اطلاعات امریکا و انجمن فرهنگی و قسمت مطبوعاتی فعالیت داشته است.

۷ ـ قسمت‌های اداری، آرشیو و رایانه: که مستقیماً زیر نظر رییس ایستگاه اداره می‌شده‌اند.

۸ ـ کارشناسان کشف رمز و مخابرات: که تعداد آنها سه نفر بوده است.

۹ ـ دایره‌ی فنی: شامل چهار نفر که یکی از آنها رییس دایره بوده و کلیه تجهیزات پیشرفته فنی و الکترونیکی قابل کار در عملیات ایستگاه در اختیار این افراد بوده است.

۱۰ ـ جمع کل اعضای پایگاه قانونی سیا در ایران: اعم از قبل یا بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا قطع مناسبات سیاسی به استثنای گاردهای امنیتی سفارت و موسسات و کنسولگری‌ها حداقل ۳۵ نفر بوده است که اگر کادر دفتری، مخابراتی و فنی از این تعداد کسر شود تعداد عناصر اطلاعاتی فعال در کشور بالغ بر ۲۲ نفر می‌گردید. چنان چه این تعداد با آمار کادر اطلاعاتی نمایندگی قانونی K.G.B در جمهوری اسلامی مقایسه شود معادل $\frac{1}{3}$ اعضای اطلاعاتی شوروی در سفارت و موسسات وابسته می‌باشد ولی نباید تصور کرد که فعالیت سازمان اطلاعاتی امریکا از لحاظ کمی و کیفی کمتر و محدودتر بوده است بلکه برعکس نمایندگی سیا در ایران به دلیل امکانات گسترده‌یی که از جهات مختلف داشته با استفاده از کادر محدود فوق، فعالیت‌های گسترده‌تری نسبت به سازمان اطلاعاتی K.G.B در ایران داشته‌اند.

وظایف نمایندگی قانونی سیا در ایران:

وظایف ایستگاه سیا در زمان رژیم طاغوت با وظایف آن پس از پیروزی انقلاب اسلامی متفاوت بوده و لذا در دو بند جداگانه به شرح زیر تفکیک می‌گردند:

۱ ـ وظایف سیا در زمان رژیم سابق:

الف ـ فعالیت نفوذی وسیع در قوای سه‌گانه کشور به منظور تحکیم بیشتر مناسبات دولت امریکا با رژیم دست نشانده و حمایت از آن رژیم به عنوان عامل سد کننده در برابر نفوذ شوروی و موضع‌گیری قدرت مندانه‌ی امریکا در خاورمیانه و حوزه‌ی خلیج فارس.

ب ـ توسعه‌ی روابط بسیار نزدیک با شاه معدوم و دخالت در سیاست داخلی و خارجی کشور و هدایت آن مطابق خط مشی ایالات متحده.

ج ـ نفوذ عمیق در ارتش و نظامیان عالی رتبه و ایجاد گرایش شدید در آنها نسبت به سیاست امریکا.

د ـ وابسته کردن نظام اقتصادی و روش‌های بانکداری و بازرگانی به امریکا.

هـ ـ اتخاذ تدابیر ضداطلاعاتی به منظور تضمین دوام سلطنت پهلوی و وادار کردن سران امریکا به حمایت شدید از آن رژیم.

و ـ اجرای طرح‌های اطلاعاتی علیه شوروی در ایران، به ویژه اعضای سرویس‌های اطلاعاتی شوروی و نمایندگی‌های سیاسی بلوک شرق مقیم کشور و فعالیت جاسوسی از طریق مرزهای شمالی کشور با استفاده از پایگاه‌ها و تکنیک‌های الکترونیکی پیچیده خود و کنترل فعالیت‌های فضایی و موشکی شوروی و هرگونه نقل و انتقال نیروهای نظامی آن کشور.

ز ـ اجرای اقدامات حفاظت اطلاعاتی و امنیتی روی پرسنل و تأسیسات نمایندگی سیاسی امریکا در ایران و مستشاران نظامی و شرکت‌ها و مؤسسات حساس امریکایی مقیم ایران به منظور جلوگیری از نفوذ سرویس‌های اطلاعاتی شوروی و بلوک شرق.

ح ـ اجرای طرح‌های عملیاتی مناسب در جهات مختلف به منظور نزدیک نمودن هر چه بیشتر مناسبات رژیم پهلوی با اسراییل.

۲ ـ وظایف نمایندگی قانونی سیا از اوایل سال ۱۳۵۷ تا ۲۲ بهمن سال ۵۷:

همزمان با اوج گرفتن نهضت اسلامی و گسترش موج طوفانی انقلاب اسلامی در سراسر کشور، سازمان سیا نسبت به تشکیلات ساواک و دربار بی‌اعتماد شده و طی مدت فوق مکرراً از پایگاه قانونی خود در تهران می‌خواهد که اهداف زیر را راساً و بدون مشارکت ساواک و دربار شاه دنبال کند:

الف ـ برقراری ارتباط آشکار، پنهان و نیمه آشکار با مخالفین رژیم پهلوی باستثنای گروه‌ها و سازمان‌های چپ و مورد حمایت اتحاد شوروی سابق.

ب ـ اجرای برنامه‌ی تبلیغاتی فضای باز سیاسی و گسترش آزادی در ایران و رعایت حقوق بشر به نام امریکا همگام با رسانه‌های خارج از کشور در داخل ایران.

ج ـ تحت نظر قرار دادن میزان دخالت و فعالیت مقام‌های حزب توده و سرویس‌های اطلاعاتی شرق در نهضت ایران.

د ـ تحت حمایت قرار دادن اعضای جبهه‌ی ملی و لیبرال‌ها.

هـ ـ تلاش در کنترل رهبران انقلابی و پی بردن به ارتباط آنان جهت انجام اقدام‌های بعدی.

و ـ قطع مناسبات دوستانه و در انزوا قرار دادن دربار به منظور کسب خوش نامی نزد انقلابیون و باز کردن جای پا برای حرکت‌های آینده.

البته تضاد بند فوق با حرکت امریکا در تایید همه جانبه‌ی حکومت ستم شاهی تا یکروز قبل از پیروزی انقلاب اسلامی خود نشانگر تضاد موجود میان طرز تلقی سازمان سیا از حکومت طاغوتی و وزارت دفاع امریکا از آن بوده است، چه این که از ابتدای سال ۱۳۵۷ سازمان سیا رژیم شاه را رفتنی پنداشته و بر آن اساس اقدامات آتی خود را به انجام رسانده و بعضی از پیام‌های درج شده در اسناد لانه‌ی جاسوسی خود بیانگر این واقعیت است که در زمان حضور رژیم ستم شاهی، سازمان سیا به فکر جایگزینی رژیم به ظاهر مردمی دیگری بوده تا انقلاب را از مسیر خود منحرف نماید و حال آن که مقامات وزارت دفاع امریکا تا آخرین لحظه نسبت به پایداری ارتش در مقابل انقلابیون و وفاداری فرماندهان رده بالا به رژیم تردیدی نداشتند و اعزام ژنرال هایزر[1]، کشتارهای بیرحمانه‌ی ملت مسلمان ایران در ماه‌های قبل از انقلاب توسط ارتش، روی کار آوردن نظامیان و بختیار از جمله‌ی این حمایت‌ها بود که ظاهراً بیانگر مورد تأیید قرار گرفتن نظرات وزارت دفاع امریکا توسط شورای امنیت ملی امریکا و شخص کارتر (رییس جمهور وقت امریکا) بوده است.

همه‌ی این مسایل در حالی بود که معاون پایگاه قانونی امریکا در تهران (هایم) ماهها قبل از پیروزی انقلاب اسلامی حتمی بودن موفقیت نهضت را به ساواک منحله و دربار اعلام داشته و لذا خروج مدیر کل امنیت داخلی و رؤسای ادارات آن و عده‌یی از شکنجه‌گران بیرحم با چمدان‌های پر از دلار و هم چنین انهدام اسناد و مدارک امنیت داخلی (ضدبراندازی) در آذرماه ۱۳۵۷ و امتناع رییس ساواک از ملاقات‌های منظم با شاه معدوم و یا عدم ارسال گزارشات به دربار نتیجه این هشدارها بوده است.

۱. رجوع شود به کتاب خاطرات ژنرال هایزر در ایران

۳ـ وظایف نمایندگی قانونی سیا، از پیروزی انقلاب اسلامی تا ۱۳ آبان ۱۳۵۸:

نمایندگی قانونی سیا پس از پیروزی انقلاب اسلامی بر اساس خط مشی دیکته شده از جانب اربابان خود دائماً مترصد ضربه زدن به نظام بوده و هرگز دست از توطئه چینی برنداشته که اهم وظایف دیکته شده آن را می‌توان به شرح زیر تشریح کرد:

الف ـ یافتن مهره‌های طرفدار امریکا که مورد مهربانی حکومت مهندس بازرگان (نخست وزیر دولت موقت) قرار گرفته و به مشاغلی مهمی دست یافته باشند (جهت استفاده نفوذی).

ب ـ دست‌یابی به طرح‌ها و سیستم‌های دفاعی کشور با توجه به قطع دسترسی مستشاران امریکایی (با عنایت به تغییرات دایمی اطلاعات، لزوم تداوم جمع‌آوری امری قطعی است.)

ج ـ دست‌یابی به طرح‌های دفاعی غرب کشور در مقابل حمله احتمالی یک کشور همسایه در غرب کشور.[۱]

د ـ بررسی طرح‌های کودتا بر علیه نظام و ارتباط با اشخاصی که در صدد تهیه مقدمات آن بوده‌اند.[۲]

هـ ـ برقراری ارتباط منظم پنهانی با احزاب و گروهک‌های مخالف نظام اسلامی.[۳]

و ـ جمع‌آوری اطلاعات بیوگرافیک و نزدیکی به مهره‌های مورد نظر در نظام اسلامی و فرماندهان انقلابی ارتش.

ز ـ شیوع ناآرامی وحرکت‌های فرقه‌یی در بلوچستان و ترکمن صحرا برای تضعیف نظام.

ح ـ جاسوسی همه جانبه از کلیه اطلاعات موجود در نظام که به هر نحو بتوان مورد استفاده قرار داد.

ت ـ دست‌یابی به نحوه و میزان فعالیت جاسوسی سرویس‌های اطلاعاتی شرق و گرایشات متقابل ایران و شوروی.

---

۱. دانشجویان پیرو خط امام، اسناد لانه‌ی جاسوسی، جلد شماره ۶۸، سند شماره ۱
۲. کودتای نوژه، دفتر مطالعات سیاسی
۳. دانشجویان پیرو خط امام، اسناد لانه‌ی جاسوسی، جلدهای مختلف.

رابطه‌ی سیا با رسانه‌های گروهی جهان:

این سازمان به منظور نیل به اهداف خود سعی می‌کند از طُرق مختلف در کشورهای هدف نفوذ نموده و ضمن کسب اخبار و اطلاعات لازم عملیات براندازی و جاسوسی خود را با موفقیت به انجام رساند. به طور سنتی از جمله بخش‌هایی که همواره مورد توجه جاسوسان قرار داشته و دارد رسانه‌های گروهی می‌باشد، این رسانه‌ها با توجه به نوع و ماهیت فعالیتشان براحتی می‌توانند آنها را در تحقق اهدافشان یاری نمایند و لذا سازمان «سیا» تلاش می‌کند به انحای مختلف در این رسانه‌ها نفوذکرده و اهداف خود را عملی سازد. به طوری که هم اکنون در بسیاری از روزنامه‌های جهان به ویژه روزنامه‌هایی که از سیاستی مستقل و ضد غربی برخوردار هستند، نفوذ کرده و با تحریک آنها نیات خود را پیاده می‌نماید. بدیهی است بهترین منبع برای نفوذ در رسانه‌ی کشورها، وابستگی فرهنگی سفارتخانه‌های امریکا در آن کشورها می‌باشد، که به طور طبیعی بهانه لازم برای برخوردهای عادی با ارباب جراید را دارند. در این صورت برای کشورهایی که روابط تیره‌یی با امریکا دارند معمولاً از روزنامه‌هایی که موضع انتقادی نسبت به دولت خود دارند، استفاده می‌شود.

شیوه‌ی عمل در روزنامه‌ها ایجاد تغییرات کلی در تیتر و صفحات اول روزنامه، تبلیغات القایی، بزرگ جلوه دادن نقاط ضعف، نسبت دادن مشکلات و مسایل جامعه به دولت به ویژه روسای آن، افزایش طنزهای نیشدار و تمسخرآمیز، نوشتن داستان‌های تحریک کننده و دروغین، پخش اطلاعات جعلی و تحریف شده، ایجاد جنگ روانی، تضعیف میزان اعتماد و اطمینان مردم نسبت به دولت، دامن زدن به اختلافات قومی و نژادی از طریق درج مقالات تنش‌زا، ایجاد رقابت‌های ناسالم بین سازمان‌ها و ادارات موازی، تطمیع و کمک‌های مالی به مسؤولین ادارات و روزنامه‌ها به صورت غیرمستقیم و هزاران مورد دیگر... می‌باشد.

گفتنی است که با استفاده از همین رسانه‌ها مقدمات انجام کودتاهای امریکایی در کشورهای جهان سوم وجود می‌آید. از این رهگذر می‌توان عملکرد سیا در شیلی و ایران بعد از پیروزی انقلاب و سایر کشورهای جهان به وفور یافت. این سازمان در این دو کشور توسط جاسوسخانه‌های خود با سوء استفادد از جو پس از دگرگونی دولت‌ها به درون رسانه‌های گروهی به ویژه آنها که جنبه‌ی انتقادی

داشتند نفوذ کرده و با ایجاد رعب و وحشت در میان مردم و تحریک آنها به مطرح نمودن خواسته‌های غیرمعقول که انجام آنها برای دولت مقدور نبوده و تقویت افراد و احزاب مخالف برای رقابت با دولت وسایل سقوط دولت‌ها را فراهم نمودند که در ایران به خواست خداو هوشیاری مردم انقلابی و رهبر کبیر انقلاب توطئه آنها خنثی گردید.

از دیگر شگردهای سیا در نفوذ به رسانه‌های گروهی استفاده از جاسوسان خود در پوشش خبرنگار و روزنامه‌نگار می‌باشد. این سازمان پس از مدت‌ها استفاده از این روش که منجر به افشای آن گردید، در پاسخ به اعتراض روزنامه‌نگاران، ضمن توجیه امنیتی برای استفاده از پوشش خبرنگاری، صراحتاً اظهار داشت که حرفه‌ی اصلی هر خبرنگار امریکایی که در خارج از کشور کار می‌کند، جاسوسی برای سیا می‌باشد و شغل خبرنگاری تنها پوشش این گونه مأموریت‌هاست.(۱)

در حال حاضر برخی از خبرنگاران و گزارشگران رسانه‌های گروهی امریکا به ویژه خبرنگاران شبکه‌های تلویزیونی N.B.C، A.B.C، C.B.C و C.N.N از عوامل جاسوسی سیا بوده و در پوشش فعالیت خبری خود به جمع‌آوری اطلاعات مورد تقاضا برای سازمان مشغول می‌باشند.

این سازمان برای کلیه کشورهایی که حکومت ضد امریکایی دارند برنامه‌های دراز مدتی در قالب شبکه‌های رادیویی مخصوصی تهیه دیده است که از این طریق انواع القائات فکری خود را در پوشش اقدام‌های چون صلیب سرخ و عملیات حفظ صلح و بشر دوستانه به مردم آن کشور ارایه می‌دهند. از نمونه‌ی چنین رادیوهایی برای کوبا، ایران، امریکای لاتین، اروپای شرقی، ویتنام و کشورهای مسلمانی که تمایل به سیاست های امریکا ندارند در حال فعالیت هستند.(۲)

خبرگزاری آسوشیتدپرس در مرداد ماه سال ۱۳۶۰ به نقل از روزنامه دیلی نیوز گزارش داد:

«روزنامه نگاران و کارکنان مطبوعاتی امریکا مدت ۸ سال است که به این شیوه جاسوسی و مزدوری اعتراض دارند و معتقدند چنین شیوه‌ی جاسوسی ممکن است شک دیگران را مبنی بر این که مخبرین امریکایی جاسوس سیا هستند برانگیزد.»

---

۱. مصاحبه‌ی ویلیام کلبی با روزنامه نیویورک تایمز، روزنامه‌ی اطلاعات، ضمیمه، تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۶

۲. حسین دهباشی، شکستن امواج، گزارش برخی از چالش‌های رسانه‌یی و بین‌المللی ایران امروز، انتشارات نقش جهان هنر، تهران ۱۳۷۹

همین طور سازمان سیا در سال ۱۹۸۳ رسماً اعتراف کرد که از خبرنگاران برای انجام ماموریت‌های جاسوسی استفاده می‌کرده است به طوری که ویلیام کلبی رییس وقت سیا در این زمینه گفت ۴۰ خبرنگار امریکایی که در خارج از کشور بسر می‌برند، وظیفه جاسوسی برای سیا را دارند و شغل خبرنگاری تنها پوشش این‌گونه ماموریت‌هاست.

علاوه براستفاده از خبرنگاران برای جمع‌آوری اطلاعات پنهانی توسط سیا این قشر عناصر مطبوعاتی از نقطه نظر اعمال نفوذ نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند، به طوری که در سال‌های اوایل دهه‌ی ۱۹۷۰ خبرنگاران امریکایی مقاله‌های بسیار زیادی را به طور مستند علیه آلنده رهبر شیلی نوشته و آن را در اختیار روزنامه‌های مزدور سیا قرار می‌دادند.(۱)

عملکرد سیاسی و نظامی سیا:

به دلیل دخالت مسؤولین سیا در امور سیاسی کشورهای مختلف جهان از دهه ۱۹۶۰ به بعد هراز گاهی افتضاحات سیاسی ناشی از دخالت غیرقانونی سیا در امور بین‌الملل آشکار شده که مجموعه‌ی این افتضاحات دست‌های پنهان و مداخله‌گر سیا را فاش و نقش زیرکانه وی را برملا ساخته است.

آن چه که از طریق جمع‌آوری آشکار به دست آمده، نشان می‌دهد که سیا از آغاز پیدایش، در فکر توسعه عملکرد پنهانی برای تأمین منافع جامعه‌ی امریکا در سراسر جهان بوده و در این مسیر سعی در امحای هر پدیده‌ی مخالف با بهره‌گیری از توانایی‌های اطلاعاتی نموده است.

سرآغاز شهرت سیا در دخالت‌های غیرقانونی در کشورهای مستقل جهان با کودتای ۱۹۵۳م (۱۳۳۲ شمسی) در ایران علیه حکومت دکتر مصدق بود که متعاقباً در سال ۱۹۵۴ علیه رژیم قانونی کشور گواتمالا دست به کودتا زده و از آن پس نشانه‌های دخالت غیرقانونی سیا در براندازی یا تضعیف حکومت‌های مردمی و انجام عملیات مداخله جویانه در کشورهای مختلف جهان دارای لیست بلندی است که بخشی از عبارتند از:

---

۱. فیلیپ آگی، خاطرات سیا، انتشارات اطلاعات، سال ۱۳۶۲

ـ مصر (تغییر خط مشی حاکمین پس از جمال عبدالناصر).

ـ لبنان (تضعیف جبهه‌ی مسلمانان و تقویت جناح مسیحی و فالانژیست‌ها).

ـ عراق (کمک به اکراد ضد دولت).

ـ ایران (تشکیل ساواک و ایجاد تفاهم با اسراییل).

ـ ویتنام (حمله نظامی و تقسیم شبه جزیره به دو بخش شمالی و جنوبی).

ـ لائوس (حمله شبه نظامی).

ـ کره (حمله نظامی و ایجاد منطقه تحت نفوذ).

ـ شیلی (انجام کودتای موفق علیه حکومت مردمی آلنده و روی کار آوردن حکومت دست نشانده‌ی پینوشه).

ـ گرانادا و پاناما (اشغال نظامی).

ـ ایران (حمله نظامی به طبس، محاصره‌ی اقتصادی و سیاسی، کمک به دشمنِ در حال جنگ علیرغم قطعنامه‌های سازمان ملل متحد و حمایت از گروهک‌های غیرقانونی و مسلح و ....).

ـ عراق (حمله نظامی به ارتش و مردم یک کشور مسلمان به بهانه‌ی درگیری‌های منطقه‌یی).

– را می‌توان نام برد....

قابل ذکر است که سازمان اطلاعاتی سیابه تنهایی قادر به تهیه و تجهیز ارتش‌های مزدور اعم از نیروهای سه‌گانه‌ی دریائی، زمینی و هوایی در اقصا نقاط عالم بوده که با بهره‌گیری از امکانات مادی گسترده در کشورهای عقب مانده و جهان سوم اقدام به جذب نیروهای بیکار و ساده‌لوح و سپس تجهیز و آموزش آنها وبالاخره ایجاد جنگ‌های چریکی بر علیه حکومت مرکزی آنها می‌نماید. نمونه‌ی این اقدام ها در قاره‌های آسیا و افریقا قابل مشاهده بوده و نشانه‌های وجود این درگیری‌ها هنوز در سطوح متفاوتی از هرم سیاسی برخی کشورها قابل رویت است.

عملکردهای اطلاعاتی سیا:

سازمان اطلاعاتی سیا به منظور اقدام مؤثر در وظایف مصوبه ناگزیر از جمع‌آوری اطلاعات به عنوان یک ابزار می‌باشد که با علاقمندی خاص و بهره‌گیری از حداکثر ظرفیت انسانی و تجهیزاتی سعی در جمع‌آوری اطلاعات با روش‌های زیر دارد:

الف - جمع آوری اطلاعات آشکار: بنابر آمار صریح اعلام شده، سیا ماهیانه بیش از ۲۰۰/۰۰۰ نشریه وبولتن و کتاب از ۸۰ زبان و لهجه مختلف جهت ثبت و ضبط و مقایسه و استفاده آماری به آرشیوهای رایانه‌یی سپرده است.[۱] علاوه بر آن، استراق سمع فرستنده‌های آشکار (ایستگاه‌های رادیویی رسمی)، بازدید از نمایشگاه‌ها، بهره‌گیری از خبرنگاران در مصاحبه‌ها و ده‌ها امکان خبرگیری دیگر، روزانه مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

ب - جمع آوری اطلاعات تصویری: همزمان با رشد فن‌آوری مدرن و پیدا شدن ارزش عکس‌برداری از بالا توسط کارشناسان، ارزش اطلاعات تصویری افزایش یافت تا آنجا که امروزه بدون تردید می‌توان ادعا نمود که بالاترین هزینه در امر اطلاعات مربوط به جمع‌آوری اطلاعات تصویری از طریق ماهواره‌های جاسوسی، هواپیماهای آواکس و اکتشافی و تجسسی می‌باشد.

متخصصین اطلاعاتی معتقدند که جمع‌آوری تصویری نمی‌تواند جزو جمع‌آوری‌های پنهانی باشد زیرا اطلاعات حاصل از این نوع جمع‌آوری در واقع بر روی زمین مستقر بوده و بدون هرگونه پوشش حفاظتی در معرض دید است. بنابراین فن‌آوری برتر فقط قدرت دید نافذتری یافته است اما در برابر ایشان گروهی معتقدند که جمع‌آوری اطلاعات تصویری نمی‌تواند در ردیف جمع‌آوری‌های آشکار باشد زیرا دولتی که تجهیزات و امکانات خود را در کشورش پراکنده نموده به قصد مخفی کردن آن از دید دشمنان هیچ اطلاع آشکاری در آن مورد را منتشر نکرده و آن حوزه را در ردیف مطالب طبقه‌بندی شده خویش قرار داده است[۲] و در مقابل عملکرد ماهواره‌ها یا هواپیماهای اکتشافی برای برملا کردن اسرار پنهان را چشمان نامحرمی که از یک مکان برتر به صورت مخفیانه در حال

---

۱. آمار حاضر به نقل از اخبار مستند مربوط به سال ۱۹۷۱م می‌باشد و لابد اکنون این آمار ده‌ها برابر بیشتر است.

۲. نصب تابلوهای ورود ممنوع در برخی از جاده‌های بیابانی مؤید همین دیدگاه است.

رویت و ثبت مطالب اطلاعاتی هستند، تلقی می‌نمایند. به این ترتیب می‌توان واژه‌ی جمع‌آوری فنی یا نیمه آشکار را در مورد این نوع جمع‌آوری بکار بست.

ج - استراق سمع: باید اذعان داشت که روزانه میلیون‌ها تماس و میلیاردها کلمه، اطلاعات غیرآشکار بر روی امواج الکترومغناطیس سوار شده و به سوی هدف‌های ناپیدا حول آنتن‌های مختلف در سطح جهان در حال انتشار است. با توجه به این که استفاده کنندگان از این روشِ تبادلِ پیام‌ها، جملگی به قصد مبادله نیمه آشکار یا مخفی مبادرت به ارسال پیام می‌کنند، شنود و ضبط پیام‌های رادیویی در حجم بسیار زیاد می‌تواند کمک مؤثری به تکمیل آرشیو اطلاعات پنهان بنماید. سرویس اطلاعاتی سیا در پوشش‌های نظامی اقدام به بهره‌گیری از آخرین پیشرفت‌های فن‌آوری در این زمینه نموده و حاصل این پیشرفت‌ها به صورت گیرنده‌های مختلف با شبکه‌یی پیچیده‌ای از آنتن‌های پیشرفته در ناوهای نیروی دریایی یا بر روی زمین در کشورهای پایگاه خودنمایی می‌کند. از آن جمله است تأسیسات مخابراتی مستقر در قطب‌های شمال و جنوب، جزایر فیلیپین، جزیره بوبیان کویت و....

د - جمع آوری انسانی: به رغم پیشرفت‌های معموله در امر فن‌آوری و کیفیت بالای خبرگیری از راه دور، انسان کماکان قابلیت ویژه جمع‌آوری در روش‌های آشکار، نیمه آشکار و پنهان را برای خود حفظ نموده است.

انسان قادر است به عنوان مأمور به کشور هدف اعزام شود یا به عنوان رابط مورد بهره‌گیری قرار گیرد و یا به صورت عامل نفوذی و یا رخنه در قلب کشور هدف از میان پرسنل بومی انتخاب و مأمور به انجام هدفی گردد. به هرحال بهره‌گیری سیا از نیروهای انسانی در طول تاریخ فعالیت، هرگز قطع نشده و به صور مختلف ار رده‌ها و مشاغل گوناگون برای انواع جمع‌آوری‌ها از آن بهره‌برداری شده است. با آن که پس از خاموش شدن شعله‌های نبرد در خلیج فارس، کنگره‌ی امریکا به فکر کاستن نقش عوامل انسانی در جمع‌آوری افتاد، اما رؤسای سیا و سرویس اطلاعات دفاعی امریکا (D.I.A) با ارایه مطالب مستدل و قوی بازنگری در کیفیت اداره‌ی منابع انسانی را منتفی و بار دیگر موفق به سازماندهی مطلوب عوامل جاسوسی سیا گردیده و بحران را تا حد زیادی پشت سر گذاشتند.

آخرین خبری که مؤید این امر می‌باشد حاکی است که سازمان سیا حرکت عظیمی برای شناسایی و استخدام مأموران مخفی را سازماندهی نموده که از زمان جنگ سرد تا کنون بی سابقه بوده است[۱]

به هرحال اکنون سال‌هاست که سیا از نیروهای انسانی در قالب‌های زیر برای انواع روش‌های جمع‌آوری اطلاعات بهره‌برداری می‌نماید:

(۱) استفاده از خبرنگاران: به دلیل کثرت تردد خبرنگاران به کشورهای مختلف جهان سال‌هاست که این حرفه به دو روش زیر مورد بهره‌برداری سیا قرار گرفته است.

اول: استفاده از خبرنگاران و دست اندرکاران تبلیغی: به طور کلی روابط سیا با جراید امریکا شامل دو گونه رابطه است:

- روابط عادی و دوستانه (غیراستخدامی) بین سیا و نویسندگان جراید. در این مورد استوارت لوری عضو سرپرستی روزنامه‌ی شیکاگو سان تایمز می‌نویسد: "طی ده سالی که من خبرنگار امور خارجه و امنیت ملی بودم بارها با مأمورین سیا همکاری کرده و به مبادله‌ی اطلاعات مشغول بوده‌ام، بارها در اطاق نهارخوری خصوصی سرپرست این سازمان حضور یافته و غذا خورده‌ام".

سازمان سیا از طریق شبکه پیچیده‌یی که در محافل روزنامه‌نگاری امریکا ایجاد کرده است کلیه حرکات جراید را در نظر داشته و کنترل می‌کند. معمولاً قبل از اینکه سیا دست به عملیات بزند دست‌های مخفی آن در جراید امریکا به کار افتاده و اذهان امریکاییان و مردم جهان را برای أعمال ویژه اطلاعاتی آماده می‌کنند.

اتهامات بی‌پایه، حوادث واهی و غیرواقعی و سناریوهای ساختگی در مطبوعات درج می‌شود که تنها هدف آن بدنام نمودن دشمن و زمینه سازی جهت حمله به آن است. به این گونه عملیات، تبلیغات سیاه یا عملیات روانی گفته می‌شود که منظور از آن اجبار مردم به باور کردن حوادث واهی و ساختگی است. از نمونه این اقدامات، داستان ارسال اسلحه از اسراییل به ایران در تقویت جبهه‌ی

---

۱. سخنرانی جورج پاویت معاون سیا در مرکز راهبرد ملی امریکا، روزنامه‌ی کیهان، مورخه‌ی ۱۳۷۹/۱۲/۷ شماره ۱۷۰۳۳

عراق برای تظاهر به دشمنی با امریکا و اسراییل بوده است، یا تهیه کتاب و فیلم «بدون دخترم هرگز» برای آماده سازی افکار عمومی در مخالفت با کشورمان بوده است.

اما فواید داشتن دوستان روزنامه‌نگار برای سیا فقط برای تبلیغات سیاه نیست بلکه از جراید به نحو کامل‌تری در تبلیغات سفید (تکرار یک داستان واقعی) و تبلیغات خاکستری (مخلوط حقیقت و دروغ) نیز استفاده می‌شود.

از آنجاکه روند کلی سیاست تبلیغی در راستای اهداف سازمان‌های اطلاعاتی می‌باشد، بنابراین رؤسای سیا با بهره‌گیری از امکانات خود با برپایی جشن‌ها و مراسم مختلف سعی در دیکته کردن تبلیغات مثبت به موجه کردن فعالیت خود در اذهان عمومی دارند. در واقع مسؤولین سیا بجای مخفی نگهداشتن خود از مردم سعی در القای چهره‌یی پژوهشگر، اندیشمند و راهنمای امور سیاسی، اطلاعاتی دارند که در این راستا ارباب جراید و مطبوعات کمک شایانی به ایشان می‌نمایند تا آنجا که اغلب مطالب چاپ شده در روزنامه‌ها درباره سیا، توسط روابط عمومی این سازمان تهیه و بنام یک خبرنگار ظاهراً مستقل در جراید منتشر می‌گردد.

دوم: روابط استخدامی و سازمانی بین سیا و روزنامه‌نگاران: مأمورین سیا از لباس روزنامه‌نگاری و عنوان خبرنگاری برای استتار خود و سرپوش گزاردن به اقدام‌های پنهانی استفاده می‌کنند و چون دیپلمات‌ها و کارکنان سفارتخانه‌های خارجی آزادی رفت و آمد در کشور محل مأموریت خود را نداشته و هرگونه مسافرت آنها باعث جلب توجه و تعقیب ایشان به وسیله‌ی سازمان‌های امنیتی کشور میزبان می‌شود، آنها به عکس بهانه‌ی خوبی برای سفر داشته و کسی به یک روزنامه‌نگار به علت مسافرت و کنجکاوی در امور مردم خرده نمی‌گیرد، به این جهت سیا از همان ابتدا از عنوان روزنامه‌نگاری برای پوشش مأمورین خود استفاده نموده است.

ویلیام آرتور که زمانی دبیر مجله‌ی لوک بود به یاد می‌آورد که در دهه‌ی ۱۹۵۰ نمایندگان سیا به وی مراجعه نموده و پرسیده‌اند که آیا مجله به یک خبرنگار ساکن دهلی نو احتیاج دارد یا نه؟ سیا پیشنهاد نموده بود که شخص خبرنگار را در اختیار مجله قرار دهد و حقوق او را نیز پرداخت نماید.

در سال ۱۹۹۵م سام جاف، در مؤسسه‌ی خبری C.B.S امریکا تقاضای کار نمود در زمانی که

وی منتظر نتیجه رسیدگی به تقاضایش بود یک مقام سیا بنام جف روبینز، به وی مراجعه کـرده و اظهار داشت که اگر وی حاضر به همکاری با آن سازمان باشد به همراه گروه خبری C.B.S به مسکو سفر خواهد کرد. سام جاف اظهار می‌کند که در آن زمان وی حتی اطلاع نداشت کـه بـا تـقاضای استخدام وی موافقت شده است یا نه؟ به گفته‌ی وی این امر نشان می‌دهد که افرادی در داخل این مؤسسه‌ی خبری برای سیا کار می‌کنند، در غیر این صورت چگـونه ایـن سـازمان مـی‌توانست از تقاضای کار وی مطلع شده باشد. ضمن این که برای شخصی که تـازه اسـتخدام مـی‌شود خـیلی غیرعادی است، یک شغل خارج از کشور بدست آورد. این امر نشان دهنده‌ی نـفوذ عـمال سـیا در سازمان‌های خبری و خبرگزاری‌ها است که این سرویس را قادر می‌سازد که یک فرد تازه وارد را به مأموریت خارج از کشور بفرستند.

در سال ۱۹۵۴ در جریان حمله‌ی امریکا به گواتمالا یک خبرنگار مجله تایم از تیم خبری مجله جدا شد تا در عملیات نظامی علیه حکومت گواتمالا شرکت کند. پس از پایان ماجرا وی به دفتر مجله‌ی نیویورك تایمز مراجعه و شغل سابق خود را پس گرفت.

(۲) استفاده از متخصصین و کارشناسان حرفه‌یی: به منظور استفاده هر چه بـیشتر از علوم جدید درکسب مهارت‌های شغلی، بهره‌گیری از متخصصین، کارشناسان، اساتید دانشگاه‌ها و پژوهشگران علمی، صنعتی و آزمایشگاهی و غیره همواره در صدر دستور کاری سیا قرار داشته و به این ترتیب اولین سرویس اطلاعاتی که مجهز به مدرن‌ترین امکانات رایانه‌ی ارتباطات مخابراتی، وسایل استراق سمع مخفی، دروغ سنجی، مکاتبات نامریی پیشرفته گردیده و اقدام‌های گسترده‌یی در پناه پژوهش‌های دامنه‌دار، کشف رمزهای مورد استفاده در تبادل پیام‌های رادیـویی بـه انـجام رسانده، سرویس سیا بوده است. بهره‌برداری از دانشمندان علوم اجتماعی، جامعه‌شناسی و غیره این امکان را به سازمان می‌دهد که بتواند سیر وقایع احتمالی در آینده را برای اهداف خاص پیش‌بینی و در آن راستا اقدام‌های تهاجمی یا تدافعی خود را پی‌ریزی نماید. تعداد زیادی از دانشمندان یاد شده همکار تمام وقت سیا و عده‌یی نیز همکار نیمه وقت بوده و پاره‌یی از آنها تنها برای کار در یک پروژه تحقیقاتی خاص مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند.

به هرحال اگر چه همکاری دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات علوم انسانی جامعه‌ی امریکا با سیا سابقه‌یی طولانی و چند ساله است اما همکاری دانشمندان علوم تجربی در آزمایشگاهها از آغاز تشکیل اداره‌ی خدمات راهبردی شروع وکماکان نیز با همان شدت ادامه دارد.[۱]

(۳) استفاده از جهانگردان، تاجران و دانشجویان: سرویس اطلاعاتی سیا در طول تاریخ خود بر سر راه جهانگردان، تاجران یا دانشجویان امریکایی که قصد سفر به کشور خارجی، به خصوص کشورهای بلوک شرق سابق را داشته‌اند قرار گرفته و ضمن تهدید یا تطمیع ایشان در جمع‌آوری اطلاعات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی از آنان بهره‌برداری نموده است. ماجرای جاسوسی سرهنگ اُلگ پنکوفسکی که با همکاری یک تاجر انگلیسی به نام واین توسط سیا اداره می‌شد اشاره‌یی به همین مطلب است.

از جانب دیگر جهانگردان، بازرگانان و دانشجویان بومی کشورهای هدف سیا که به امریکا سفر کرده یا قصد سفر به آن کشور را دارند مورد بهره‌برداری اطلاعاتی بوده و به بهانه‌های مختلف تحت بازجویی خبری و تخلیه اطلاعاتی قرار گرفته‌اند.

(۴) بهره‌برداری از عناصر بومی کشور هدف: یک بیگانه در عمل، قدرت حضور در کشور هدف را به انحای مختلف با استفاده از پوشش‌های رسمی، قانونی و غیرقانونی دارد، او قادر به اخذ تماس با افراد مورد نظر و جمع‌آوری اطلاعات آشکار و حتی نیمه آشکار جامعه‌ی هدف بوده و اطلاعات لازم در زمینه‌ی کیفیت معیشتی، اوضاع اقتصادی، فرهنگی جامعه و همین طور سلسله مراتب قدرت نظامی کشور هدف را می‌تواند دریابد، اما برای دسترسی به اطلاعات خاص طبقه‌بندی شده مواجه با مشکلات عدیده‌یی که حفاظت غیرعامل برای او فراهم آورده است خواهد بود، بناچار برای گذر از این سد حفاظتی و ممانعتی، نیروهای عمل کننده چاره‌یی جز بکارگیری عناصر بومی کشور هدف که طبیعتاً و بر مبنای شغل ارجاعی دارای دسترسی به هدف می‌باشند را ندارند.

سازمان اطلاعات سیا برای دست‌یابی به پاسخ نیازمندی‌های اطلاعاتی خود از میان اخبار طبقه‌بندی شده تاکنون از هیچ تلاشی در بهره‌گیری از عناصر بومی و ترغیب و استخدام ایشان برای

---

۱. رجوع نمایید به کتاب سیا و کنترل مغزها.

همکاری فروگزار نکرده است.

با توجه به این که عناصر انسانی نیز به هر حال امکان شناخته شدن و در نتیجه دوجانبه گشتن را دارند، سرویس اطلاعاتی سیا برای استخدام یک عامل انسانی از کشور هدف به ترتیب زیر عمل می‌نماید تا ضمن اخذ بهترین نتایج از همکاری عامل در صورت دوبل شدن هر چه زودتر امکان کشف او را بیابد:

(الف). انتخاب عامل جاسوسی توسط کارشناسان و پرهیز از انتخاب داوطلب جاسوسی تا حد امکان.

(ب). انگیزه‌یابی عامل نشان شده توسط کارشناسان مسایل انسانی که با پوشش خبرنگاری یا پژوهشی با عامل صحبت می‌کنند.

(ج). احراز صداقت عامل در بازجویی‌های اولیه با استفاده از دستگاه دروغ‌سنجی.

(د) احراز صداقت عامل در آغاز همکاری با استفاده از تست‌های روانشناسی و آزمایش (J.B.Min)[۱].

(ه) تقاطع اخبار واصله از عامل با اخباری که از سایر منابع بدست آمده.

(و). بایگانی اخبار بدست آمده از عامل با بکارگیری کُد مخصوص عامل در رایانه به نحوی که همواره اطلاعات حاصل از یک فرد قابل ردگیری باشد.

(ز). استفاده از دستگاه‌های دروغ سنجی، انگیزه‌یابی و تست‌های روانکاوی برای هر شش ماه یا یک سال یکبار، برای احراز صداقت عامل و ادامه‌ی همکاری صادقانه.

به هر حال سرویس اطلاعاتی سیا با بهره‌گیری از مدرنترین فن‌آوری جاسوسی در زمین و هوا و دریا و استفاده از بازوهای اجرایی پایگاه‌های قانونی در اغلب پایتخت‌های جهان، امروزه یکی از مطلع‌ترین و با نفوذترین سرویس‌های اطلاعاتی جهان شناخته شده که از نفوذ و اطلاعات وسیع خود در راستای بهره‌گیری‌های سیاسی و اقتصادی از هیچ فرصتی فروگذار نمی‌کند.

---

۱. برای طلاع بیشتر رجوع نمایید به کتاب اسناد لانه‌ی جاسوسی، جلد شماره ۶۸، دانشجویان پیرو خط امام.

تقسیم‌بندی مأمورین برمبنای دسترسی:

بازوهای عملیاتی سیا به دلیل عدم دسترسی طبیعی به اطلاعات مطلوب ناگزیر به بهره‌برداری از مأمورین و عوامل اجیر شده خود برای کسب گزارشات اطلاعاتی هستند که براساس امکان دسترسی ایشان به گروه‌های زیر تقسیم بندی می‌گردند:

(۱) در بالاترین سطوح سیاستمداران، علما، اقتصاددانان یا رهبران نظامی هستند که عملاً اموری را در دست دارند که پیش‌بینی و دسترسی به آنها مورد علاقه سازمان است. این گونه افراد به دلیل موقعیت خاص خود امکان ضعیفی برای همکاری با سازمان سیا یا دولت امریکا دارند. اگر چه افرادی ازاین عده هستند که می‌توان آنان را متقاعد کرد که موضوع‌های مورد علاقه‌ی امریکا و کشورشان نزدیک به هم و یا حتی مشابه هستند. به این معنی که اگر اخبار مورد نیاز سیا را در اختیار بگذارند ضرری متوجه کشورشان نمی‌شود زیرا دو کشور دارای اشتراک منافع و یا حداقل دارای دشمنان مشترک هستند. (عملی که سیا در بدو تقرب به برخی از جاسوسان ایرانی در اثنای جنگ تحمیلی و پس از آن برای کم رنگ کردن قبح عملیات جاسوسی انجام داده است.)

(۲) در حالات دیگر می‌توان از همکاران و زیردستان شخصیت‌های رده بالا برای آگاهی از طرز فکر، یادداشت‌ها و مطالب متنوع آنان سود برد. این نوع افراد با محرک‌هایی بسیار متنوع و علل گوناگون ممکن است به اعتماد مافوق خویش خیانت کنند.

(۳) مأمورینی که دسترسی عملی به مناطق هدف دارند اما به اسناد و مدارک مطلوب دسترسی مستقیم ندارند. این قبیل افراد مانند آبدارچی، نظافتچی و گاهی کارکنان دفاتر مدیران را می‌توان به نحوی تعلیم داد که گفت و گوی حساس دایر در جلسات را به وسیله‌ی ابزار فنی استراق سمع نموده یا در فرصت‌های مقتضی با بازگشایی محفظه‌های محل نگهداری اسناد حساس از آنها رونوشت و عکس تهیه نمایند.

(۴) مأمورین پشتیبانی عملیات: بسیاری از افراد با مشاغل گوناگون ساکن در مناطق هدف وجود دارند که می‌توانند در عملیات کمک کنند ولی خودشان مستقیماً به منابعی دسترسی ندارند. اینها عاملین پشتیبانی هستند که خانه و آپارتمان اجاره می‌کنند، ماشین می‌خرند، نقش پیک و قاصد

را بازی می‌کنند و وظایف ضروری اضافی بیشماری را به انجام می‌رسانند.

برخی از شگردهای سیا

بنابه تجارب بدست آمده طی سال‌های پیش، برخی از شگردهای سیا در بدام انداختن عوامل ایرانی به شرح زیر بوده‌اند:

۱ ـ استفاده از اهرم ویزای مسافرت به امریکا به منظور معالجه، تحصیل، سیاحت یا اقامت دایم یا دیدار بستگان.

۲ ـ تطمیع.

۳ ـ استفاده از پوشش‌های فامیلی بدلایل کاری و شغل بستگان.

۴ ـ استفاده از شانتاژ با اهرم‌های مختلف مانند مخارج تحصیلات فرزند، اخذ پایان‌نامه تحصیلی دانشجویی یا تأمین مخارج درمانی.

۵ ـ اجرای برنامه‌های تبلیغی برای دست‌یابی به افراد مستعد همکاری مانند اعلام پناهنده‌پذیری.

۶ ـ القای بینش دوستی امریکا با کشور هدف و ایجاد دشمن مشترک برای هر دو کشور در ذهن عامل نشان شده به وسیله‌ی راه کارهای زیرین:

الف: بمباران تبلیغی امریکا و عملیات روانی که نتیجه آن ایجاد وابستگی فرهنگی برای مردم غیرامریکایی است.

ب: عقده‌های روانی و خوی منفعت‌طلبی عوامل نشان شده.

ج: القای بینش برتری امریکا.

ایستگاه غیر قانونی سیا:

براساس بهره‌برداری از پوشش‌های غیرسیاسی، ممکن است ایستگاه اطلاعاتی غیرقانونی محسوب گردد. نمونه‌یی از پوشش‌های مختلفی که تنوع فراوانی در انواع پوشش‌ها تولید می‌نماید

بشرح زیر هستند.

نمونه‌هایی از پوشش‌های غیرقانونی سیا

۱ ـ پوشش‌های خانوادگی مانند زنان امریکایی که شوهری از اهالی کشور هدف دارند.

۲ ـ پوشش شغلی مانند کسانی که به بهانه‌ی شغل خاصی به کشور هدف سفر نموده‌اند. مانند جان پاتیس[۱] که تحت پوشش یک شرکت معدن شناسی وارد ایران شده بود.

۳ ـ پوشش‌های شرکتی مثل پوشش‌های پژوهشی و تحقیقاتی و پوشش‌های فراملیتی یا... که دسته جمعی به صورت یک گروه شرکتی در می‌آیند.

۴ ـ پوشش‌های فرهنگی.

۵ ـ پوشش‌های بازرگانی.

۶ ـ پوشش‌های مذهبی شامل دو بخش:

الف: بهره‌برداری از پایگاه‌های مذهبی سنتی مثل کلیساها و کارکنان چنین اماکنی مانند اسقف‌ها[۲].

ب: اعزام نماینده‌های مذهبی برای مراسم خاص یا تدریس.

ویژگی‌های ایستگاه غیرقانونی سیا

ایستگاه غیرقانونی علاوه بر آن که محل زیست و اقامت دایم مأمورین اطلاعاتی در حوزه حریف می‌باشد ناگزیر محل فعالیت اطلاعاتی آنان نیز به شمار می‌رود، ولذا برای تقویت پوشش و جلوگیری از کنجکاوی همسایگان باید شرایط خاصی از قبیل موارد زیر داشته باشد که تجارب قبل و بعد از انقلاب اسلامی بیانگر این نکته است که سازمان سیا، کلیه موارد مربوطه را مراعات نموده

---

۱. جاسوس دستگیر شده امریکایی که ظاهراً یکی از کارشناسان خارجی یک شرکت معدن بود.

۲. در جریان جمع‌آوری اطلاعات سیا از لانه‌ی جاسوسی امریکا در تهران در سال ۱۳۵۸ از اسقف ایتالیایی که برای مراسم عید پاک به ایران آمده و به داخل جاسوسخانه رفته بود بهره‌برداری شد. همین اطلاعات بعداً دستمایه تجاوز نظامی امریکا به صحرای طبس گردید.

است:

۱ ـ گنجایش لازم برای حداقل چهار نفر.

۲ ـ پوشش به صورت سنتی در آمده و غالباً پایدار است.

۳ ـ ظرفیتِ پوشش لازم برای اشتغال مأمورین و آموزش و تخلیه اطلاعاتی عوامل و امکانات ارتباطی ازقبیل (تلکس، تلفن، بیسیم و...) وجود دارد.

۴ ـ حتی‌المقدور دور از مراکز دولتی، نظامی و ... بوده و راه‌های ورود و خروج مناسب دارد.

۵ ـ غالباً به صورت منازل یا محل‌های مستقل بوده و لذا غیرقابل استراق سمع از خارج می‌باشد.

۶ـ از داخل پایگاه قدرت دیدبانی داشته اما از خارج پایگاه امکان دیدبانی روی آن کم است.

۷ ـ تعداد پرسنل یک ایستگاه غیر قانونی سیا گاهی اوقات به یک نفر هم می‌رسد. (البته در ایستگاه‌ها و مأموریت‌های کوتاه مدت).

۸ ـ کیفیت مأمورین اعزامی بالا بوده و آموزش‌های لازم را فرا می‌گیرند.

۹ ـ از عناصر وابسته به جناح‌های مخالف و همین طور عناصر گروهکی و نیروهای غیراطلاعاتی در کیس‌های خاص بهره‌برداری می‌کنند.

۱۰ ـ در عملیات پنهانی از کمک عناصر همکار و دیپلمات‌های غیرامریکایی بهره‌برداری می‌شود.

برخی از اقدامات براندازی سیا:

سیا خیلی بیشتر از یک سازمان اطلاعاتی به معنای واقعی کلمه بوده و به صورت یک سازمان مداخله‌گر در آمده است. ذکر چند نمونه از دخالت‌های آن نشان می‌دهد که این سازمان تا چه حد دامنه‌ی فعالیت‌های خویش را گسترش داده است. افشاگری‌های تکان دهنده‌ی مسؤولین سابق این سازمان که بعضاً خود در آنها سهیم بوده و حتی با افشای آنان اهدافی را دنبال می‌کنند مؤید این ادعا است که به ذکر چند نمونه از آنها در ذیل می‌پردازیم:

الف – کودتا در اندونزی: با انجام کودتایی فرمایشی که منجر به قتل عام بیش از یک میلیون نفر از مردم بی‌گناه و مسلمان اندونزی گردید (بنا به اظهار رلف مک کینگ عنصر سابق این سازمان).

ب – قتل بیش از یک و نیم میلیون نفر در طی ۳۰ سال در عملیات پنهانی سازمان در سراسر جهان اعم از مسؤولین طراز اول حکومت‌ها و غیره به ویژه در جهان سوم (کامبوج، لائوس، شیلی، کردستان عراق و غیره). البته ناگفته نماند که این آمار علاوه بر آمار تلفاتی است که در جریان برخوردهای نظامی کشته شده‌اند. (اظهارات جان استاک ول یکی دیگر از اعضای سابق سازمان.)

پ – ۹۰۰ فقره عملیات محرمانه‌ی گسترده علیه سیاستمداران و رژیم‌های ناهماهنگ با سیاست امریکا! (منظور رژیم‌هایی است که در راستای اهداف راهبردی کاخ سفید عمل نمی کنند.) و این از زمانی بود که سیا اختیار یافت تا بودجه‌ی خود را بدون تقدیم به کنگره به صورت سری به مصرف رساند و کلیه وظایف جاسوسی، مسائل سیاسی و امنیتی داخلی و خارجی منحصراً به رییس سازمان سپرده شود که زیرنظر مستقیم رییس جمهور انجام وظیفه نماید و دیگر سازمان‌ها و مراجع دولتی امریکا حق کنترل و مداخله در امور سازمان را نداشته باشند.

بطور کلی از سال ۱۹۴۹ که این قانون به تصویب رسید، جهان بازیچه‌ی این سازمان قرار گرفت و آنها به خود حق دادند که تعیین کنند کدام دولت و کشور و سیاستمدار باید حمایت و کدام یک باید به مجازات برسند در این فاصله سیا رهبران آزادیخواه کشورهایی که حاضر به پذیرش یوغ بندگی امریکا و سازمان سیا نبوده‌اند را به قتل رساند.

ـ طراحی قتل چوئن لای نخست وزیر چین کمونیست در سال ۱۹۵۸ با بمب گذاری در مسیر راه او که به علت تغییر مسیر وی موفق نشد و نسبت دادن آن به دولت برمه.

ـ نقشه قتل پاتریس لومومبا رهبر سیاهپوستان آفریقا در کنگو با استفاده از مسواک زهر آلود که به شکست انجامید و سپس با فراهم نمودن وسیله فرار برای وی او را با رگبار گلوله به قتل رساندند.

ـ طرح قتل فیدل کاسترو رهبر کوبا با استفاده از سیگار برگ آلوده به زهر در یک برنامه رقص و آواز، به وسیله‌ی یک جاسوسه که از آن نجات یافت.

ـ طرح توطئه قتل رهبران دولت انقلابی نیکاراگوئه که ناکام ماند.

– حمایت از واحدهای نظامی و ملی‌گرای چینی در هندوچین در سال ۵۴ – ۱۹۵۱

– شرکت در کودتا علیه دکتر مصدق در ایران در سال ۱۹۵۳

ـ کودتا در گواتمالا ۱۹۵۴

– اقدام به اشغال کوبا و مواجه شدن با ناکامی (ماجرای خلیج خوک‌ها).

– سرنگونی رژیم آلنده در شیلی (۱۹۷۳م).

و ده‌ها عملیات براندازی و شبه نظامی در سراسر جهان به ویژه جهان سوم که ذکر تمامی آنها از حوصله‌ی این نوشتار خارج است.

شایان ذکر است که سیا به منظور مورد هدف قرار دادن دولت‌های نامطلوب! آنها را به دو دسته تقسیم نموده و برای هرکدام شیوه متفاوتی را بکار گرفته است.

گروه یک؛ دولت‌های دست نشانده‌یی هستند که پس از به قدرت رسیدن تغییر مسیر داده و در مقابل آمریکا موضعگیری می‌نمایند این سازمان با شیوه‌های مختلف وسیله قتل رهبران یا براندازی و سقوط آنها را فراهم می‌کند (مانند رژیم‌های نگودین در کامبوج و انینو در ویتنام، تریلید در جمهوری دومینیکن و دو ویلار در هائیتی).

گروه دیگر؛ دولت‌هایی هستند که از همان ابتدا در مقابل امریکا می‌ایستند ولذا سازمان سیا برای ریشه کنی چنین رژیم‌هایی تلاش می‌نماید، مانند اقدام‌های براندازی برضد لومومبا در کنگو، آلنده در شیلی و ساندنیست‌ها در نیکاراگوئه و جمهوری اسلامی ایران که سیا با هزینه نمودن میلیونها دلار برای سرنگون نمودن آنها اقدام می‌نماید.

برخی از رسوایی‌های سیا:

تا کنون رسوایی‌های زیادی از سازمان‌های جاسوسی دنیا به وقوع پیوسته که باعث بروز بحران‌های سیاسی در آن کشورها گردیده است. C.I.A از این امر مستثنی نبوده و موارد فراوانی از این گونه اقدام‌ها داشته که به چند نمونه از آنها ذیلاً اشاره می‌شود:

الف - رسوایی هواپیمای جاسوسی یو - ۲:

سقوط هواپیمای جاسوسی U.2 امریکا در داخل خاک شوروی یکی از بزرگترین رسوایی‌ها برای سیا در تاریخ فعالیت‌های این سازمان است. سازمان با استفاده از هواپیمای بسیار پیشرفته مذکور در طول سال‌های ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۷ به مدت ۴ سال بر فراز خاک شوروی اقدام به جاسوسی هوایی کرد تا این که مأمورین شوروی با کشف مسیر پرواز این هواپیما از پایگاه محل استقرار آن در اینجرلیک ترکیه با برنامه ریزی دقیق اقدام به تعقیب آن نموده و در نهایت بعد از مشخص شدن مأموریت جاسوسی آن برای سازمان جاسوسی شوروی، در روز کارگر سال ۱۹۵۷ توسط چند فروند هواپیمای مافوق صوت شوروی مورد هدف قرار گرفته و سقوط کرده و خلبان آن که مسلح به سلاح و مهمات و وسایل همراه بود، دستگیر شد. با این رسوایی، شوروی شدیداً به امریکا اعتراض نموده و این اقدام امریکا را افشا کرد، مسؤولین امریکایی با توجیه عمل خود در پوشش امنیت ملی تلویحاً به این امر اعتراف نمودند.

در حال حاضر این کشور برای جاسوسی‌های هوایی و اکتشافات بـه هـواپـیماهای بسـیار پیشرفته و ضد راداری مانند S.R.Z.T که قادر است با سرعتی فوق‌العاده پـرواز نـماید بـه کـمک دوربین‌های بسیار قوی در ارتفاع ۳۶ هزار متری از مواضع و تجهیزات عکسبرداری می‌کنند هم چنین از دستگاه‌های پرتوسنج هر وسیله‌ی اتمی را در ژرفای معینی از زمین شناسائی می‌نماید.

ب - رسوایی تونل برلن:

سیا به منظور استراق سمع مکالمات تلفنی و مخابراتی اتحاد شوروی سابق با آلمان شرقی و دیگر کشورهای اروپای شرقی اقدام به احداث تونلی به طول یک کیلومتر و به عرض یک و ارتفاع دو متر در عمق دو متری از زمین در برلن غربی به طرف ساختمان مخابرات برلن شرقی (واقع در پشت دیواری که دو برلین شرقی و غربی را از یکدیگر جدا می‌کرد.) می‌نماید و با بهره گیری از دستگاه‌های بسیار مجهز الکترونیکی خود و کشورهای هم‌پیمان آلمان و انگلیس به مدت یکسال کلیه مکالمات تلفنی و مخابراتی که بگونه‌یی از ساختمان مخابرات برلن شـرقی عـبور مـی‌کرد را اسـتراق سـمع

می‌کردند که با پناهنده شدن یکی از عناصر اطلاعاتی آلمان غربی به آلمان شرقی مسأله‌ی مذکور افشا و رسوایی بزرگی دیگری برای امریکا و متحدان غربی او به وجود آورد.

روس‌ها در یک اقدام تبلیغاتی وسیع تونل مزبور را برای بازدید خبرنگاران و اعضای حزبی و مردم عادی آماده نموده و از آن نهایت بهره‌برداری را به عمل آوردند.

پ - رسوایی واترگیت:

رسوایی واترگیت در واقع آشکار شدن تقلبات انتخاباتی نیکسون در پایان اولین دوره ریاست جمهوری وی بود. مشاورین ریچارد نیکسون با استفاده از عوامل خود در سیا اقدام به تجهیز دفتر کار رقیب انتخاباتی نیکسون «جرج مک گاورن» از حزب دموکرات می‌نمایند که این واقعه با گزارش یک سیاهپوست ۳۵ ساله که عهده‌دار نگهبانی ساختمان ۸ طبقه واترگیت[۱] بوده و به رفت و آمدهای افراد ناشناس مشکوک شده بود، فاش می‌شود.

مشاورین ریچارد نیکسون در ابتدا این حادثه رایک دزدی ساده وانمود می‌نمایند ولی با انجام تحقیقاتی از طریق حزب دمکرات و دو تن از خبرنگاران جسور واشنگتن پست، طراحان واترگیت که تماماً دارای مشاغل دولتی و از اطرافیان ریچارد نیکسون بودند شناسایی و توسط روزنامه‌ها رسوا می‌گردند که در نهایت با اعتراف اطرافیان نیکسون و محکوم شدن آنها در محاکم قضایی وی ناگزیر به استعفا می‌گردد. بعد از این رسوایی که با اعتراض گسترده و شدید مردم روبرو شد، از سوی کنگره‌ی امریکا نظارت شدیدی بر محدوده فعالیت‌های غیرقانونی سیا به عمل آمد. رییس وقت سیا پس از رسوایی مزبور از کار برکنار و به عنوان سفیر دولت جمهوریخواه به سفارت امریکا در تهران منسوب گردید تا از آن پس در حوزه‌ی اقتصادی نفت فعالیت تازه‌یی را آغاز کند.

شکست‌های دیگر سازمان سیا را که به ناکام ماندن آن در عرصه‌ی سیاست خارجی منجر گشته می‌توان به شرح زیر برشمرد:

---

۱. واترگیت نام ساختمانی بود که مورد استفاده سران حزب دمکرات امریکا برای برنامه‌ریزی تبلیغاتی قرار می‌گرفت.

۱ ـ شکست‌های پی در پی امریکا در کوبا (حمله مهاجرین کوبایی با حمایت امریکا و شکست و اعتراف آنان در تلویزیون کوبا و بروز بحران موشکی کوبا)

۲ ـ بروز جنگ در ویتنام به علت سرنگونی نگودین دیم.

۳ ـ شکست مفتضحانه و فرار ارتش امریکا از ویتنام.

۴ ـ به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی در ایران و فرار شاه مخلوع (متحد امریکا در منطقه).

۵ ـ اشغال لانه جاسوسی امریکا و بدام افتادن عناصر سیا.

۶ ـ حمله‌ی نظامی ناموفق به طبس.

۷ ـ کودتای نافرجام نوژه.

۸ ـ طراحی و اجرای حمله عراق به ایران.(۱)

۹ ـ طراحی و اجرای عملیات نظامی و سیاسی و تبلیغاتی توسط گروه‌های مختلف گروهک‌های در داخل و خارج ایران.

۱۰ ـ مداخله‌ی نظامی در گرانادا.

۱۱ ـ مداخله‌ی نظامی در پاناما.

۱۲ ـ لشگرکشی و مداخله‌ی نظامی در خلیج فارس (جنگ نفت.)

۱۳ ـ عملیات موفق انقلابیون السالوادور.

۱۴ ـ به ثمر رسیدن انقلاب ساندینیست‌ها در نیکاراگوئه.

افتضاحات داخلی ناشی از خیانت مأموران ویژه:

۱ ـ در سال ۱۹۸۲ ادوین ویلمون افسر عملیاتی سیابه جرم فروش سلاح به لیبی توقیف شد.

۲ ـ در سال ۱۹۸۵ جاناتان پولارد به جرم جاسوسی برای اسراییل دستگیر شد.

۳ ـ در سال ۱۹۸۵ جان واکر مأمور سیا به جرم جاسوسی برای روس‌ها دستگیر شد.

۴ ـ در سال ۱۹۸۵ ادوارد لی هاوارد از عناصر سیا به شوروی گریخت.

---

۱. رجوع نمایید به اسناد لانه‌ی جاسوسی، جلد شماره ۶۸، سند شماره ۱، که طی آن اطلاعات دفاعی ایران در غرب کشور برای مقابله با حمله‌ی احتمالی عراق در تاریخ ۱۳۵۸/۶/۶ مورد کاوش قرار گرفته است.

۵ ـ در سال ۱۹۸۵ ویتالی یارچنکو عضو K.G.B که به خدمت سیا در آمده بود مجدداً به مسکو بازگشت.

۶ ـ جاسوسی ریچارد ایمز رییس بخش شرق سیا از سال ۱۹۸۶ الی ۱۹۹۳م برای اتحاد شوروی و سپس روس‌ها.

۷ ـ خودکشی جان میلز سرپرست کمیته اطلاعات خارجی مجلس نمایندگان در یک هتل به تاریخ دهم تیر ماه سال ۱۳۷۹ (۲۰۰۰م)

موفقیت‌های چشمگیر سازمان سیا:

علیرغم شکست‌های مفتضحانه‌یی که این سرویس در ادامه‌ی روند عملیات اطلاعاتی خود با آنان مواجهه بوده و بعضی از آنان مانند خار همواره درون چشم سیا خانه گزیده و چاره‌یی جز تحمل آن را ندارد، این سازمان بمدد بودجه‌های بسیار زیاد و جذب مغزهای متخصص و آزادی عمل در سراسر جهان توانسته است موفقیت‌های منحصر بفردی بدست آورده و سود سرشاری به جامعه‌ی امریکا تحویل نماید که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱ ـ پیروزی سیا در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ (۱۹۵۳) ایران.

۲ ـ پیروزی سیا در نافرجام گزاردن جنبش کمونیستی اندونزی و نجات سوکارنو و قتل عام طرفدارن چین در آن کشور در دهه‌ی ۱۹۶۰.

۳ ـ کشف شبکه‌های متعدد جاسوسان شوروی در امریکا و اروپا با کمک پناهندگان شرقی.

۴ ـ اجرای عملیات نفوذ در اکثر احزاب کمونیست جهان تا رده‌های تصمیم‌گیری.

۵ ـ کودتا در دومینیکن.

تبادل اطلاعات (عملیات وابسته) در سیا:

یکی از انواع عملیات اطلاعات خارجی که در سراسر دنیا شیوع فراوانی دارد، ناشی از روابط حرفه‌ی میان سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی کشورهای مختلف با یکدیگر است.

تماس سرویس‌های خارجی به منظور تبادل اطلاعات با یکدیگر را عملیات وابسته نامند و هدف از آن مبادله‌ی اطلاعات برای برپا کردن عملیات مشترک و نفوذ در هدف مشترک است.

سازمان سیا با موساد، M.I.6، B.N.D و سرویس اطلاعاتی کشورهای وابسته به امریکا از مدت‌ها پیش تاکنون دست به عملیات وابسته زده و وظایف مرتبط با خودرا از طریق ایستگاه‌های خارج از کشور به انجام می‌رساند.

باید دانست سیا در انجام عملیات وابسته برای بدست گرفتن ابتکار عمل، خودرا ملزم به پیروی از اصولی به ترتیب زیر می‌داند:

الف ـ اصل یکم: در تبادل اطلاعات، سیا تنها اقدام به واگذاری اطلاعات ضروری به سرویس‌های هم‌پیمان نموده و تنها اطلاعات منطقه‌یی را تا حدودی که سیطره‌ی امریکا به خطر نیافتد در اختیار سرویس‌های محلی قرار می‌دهد و از این رهگذر بر موقعیت منطقه‌یی خود می‌افزاید.

ب ـ اصل دوم: در تبادل اطلاعات همواره کفه‌ی ترازو بنفع سیا بوده و به این منظور مقررات وضع شده توسط سیا نوع اطلاعاتی را که می‌توان مبادله نمود، تعیین می‌کند. ازآنجا که در حال حاضر سرویس سیا به تنهایی در ابعاد بین‌المللی و فراگیر عمل می‌کند بدیهی است زمان مبادله به هر خبری از سراسر دنیا نیاز دارد در حالی که نوع اخباری که می‌تواند ارایه نماید محدود به حوزه‌ی فعالیت سرویس همکار می‌باشد بنابراین حجم اخبار دریافتی به مراتب بیش از اخبار واگذاری بوده، مضاعف بر این که ارزش اخبار مورد تبادل را سیا تعیین و اعلام می‌کند.

ج ـ اصل سوم: اطلاعاتی که از یک سازمان به سازمان دوم انتقال می‌یابد بجز با موافقت قبلی سازمان اول نمی‌تواند به سازمان ثالثی منعکس گردد. یعنی امنیت عملیات و حفاظت از اطلاعات و همین طور محرمانه باقی ماندن عملیات وابسته مابین دو سرویس اطلاعاتی اولیه از اصول عملیات وابسته است.

به طور مثال اگر سازمان M.I.6 به ایستگاه سیا درلندن خبری بدهد، سیا نمی‌تواند به نوبه‌ی خود این خبر را به سازمان اطلاعاتی هلند منتقل نماید مگر این که انتقال خبر را به لندن پیشنهاد و در صورت موافقت لندن چنان چه قبلاً همان خبر از طریق M.I.6 به هلند منعکس نشده باشد بنا به

ملاحظات امنیتی و سیاسی و احیاناً حفظ منبع اصلی خبر ممکن است سیا بدون ذکر M.I.6 خبر را به هلند و یا با ذکر نام وی و یا خود لندن این عمل را به انجام رساند.

مهم‌ترین عملیات وابسته سیا با M.I.6 است که نام رمز آن «اسموث» می‌باشد. این ارتباط قبلاً بسیار گسترده بود ولی پس از کشف جریان جاسوسی چندتن از پرسنل M.I.5 (ضدجاسوسی انگلستان) که بنفع شوروی کار می‌کردند این عملیات محدودتر و محتاطانه‌تر شد اما با اتخاذ تدابیر امنیتی مجدداً محکم گردید.

در حال حاضر باشگاهی امنیتی متشکل از سرویس‌های کانادا، استرالیا، نیوزیلند، انگلیس، ایرلند، امریکا وجود دارد که مشترکاً عملیات وابسته فراوانی را به انجام رسانده و از طریق یک شبکه رایانه‌یی بر آرشیو اطلاعاتی یکدیگر دسترسی داشته و با سرویس‌های همسوی خود مانند موساد و سایر کشورهای تحت سلطه غرب ارتباط دارند.

بعضی از اعضای باشگاه مذکور تسهیلات ویژه‌یی برای سیا تدارک می‌بینند که مقابل آن را دریافت نمی‌دارند. در این رابطه می‌توان به دو ماجرای زیر اشاره نمود:

۱ ـ برابر اسناد بجا مانده از ساواک و خاطرات ارتشبد فردوست از سال ۱۳۳۲ تا پیروزی انقلاب اسلامی، کلیه سفارتخانه‌های شوروی و اقمار آن در تهران توسط ساواک تحت شنود قرار گرفته و نوارهای مربوطه هر روز به ایستگاه سیا تحویل می‌گردید.

۲ ـ سرویس اطلاعات ایتالیا مشابه اعمال بند ۱ را برای ایستگاه سیا در رم انجام داده و علاوه بر آن مکاتبات سفارتخانه‌های شرقی را نیز کنترل و ماحصل را در اختیار آن ایستگاه قرار می‌داده است.(۱)

بکارگیری مواد مخدر و هیپنوتیزم در سیا:

از تابستان سال ۱۹۴۹م، سیا کار ابتدایی روی داروهای مخدر و هیپنوتیزم را آغاز کرد.

---

۱. بعید نیست که مطابق همین قواره بسیاری از کشورهای غرب‌گرا مانند اتحادیه‌ی اروپای، ترکیه، جمهوری آذربایجان و ... اقدام مشابهی درباره‌ی سفارت کشورمان انجام داده و نتایج حاصله از مراقبت‌های خودرا به نمایندگی سیا تحویل دهند.

ظاهراً این اقدام سیا از وحشت عمل کمونیست‌ها بود که احتمالاً از داروهای مخدر و هیپنوتیزم بر روی زندانیان استفاده کرده بودند، ولذا دقیقاً همان روش‌ها را در مورد پناهندگان و زندانیان بازگشته از اروپای شرقی بکار گرفتند.

تا بهار سال ۱۹۵۰ چند دایره سیا به مطالعه راه‌های استفاده‌ی عملی از هیپنوتیزم پیوسته بودند. اداره‌ی امنیت که کار اصلیش حفاظت از افراد و تأسیسات سازمان در برابر رخنه دشمن بود، بخشی از فعالیت خود را روی این‌گونه مسایل رفتاری متمرکز کرد.

اداره‌ی امنیت برای تحقیق درباره مأموران و فراریان، با طرح (پرنده آبی) و تصویب آن توسط رییس سیا در ۲۰ آوریل ۱۹۵۰ به بررسی و آزمایش‌هایی در مورد کنترل مغز زندانیان پرداخت و رییس وقت سیا، دستور داد برای پرداخت هزینه‌های بسیار حساس آن، از بودجه‌ی محرمانه استفاده شود. برنامه‌ی کنترل رفتار سیا از آن زمان شروع شد.

این گروه در ژاپن بر روی چهار نفر و سپس در اکتبر ۱۹۵۰ بر روی یک گروه ۲۵ نفری که ظاهراً از اسیران جنگی کره شمالی بودند آزمایش خودرا با استفاده از داروهای سدیم آمیتال و محرک بنزدارین و پیروتوکسین به انجام رساندند. این گروه با محرک‌های مزبور سعی کرد قربانیان را دچار فراموشی کند، تا حالتی شبیه خواب هیپنوتیزمی به وجود آورد. هم چنین گروه امیدوار بود این آزمایشات اجازه دهد افراد را بدون توسل به مواد شیمیایی به خواب عمیق فرو برد ولی در این مورد نیز نگرانی‌هایی وجود داشت. همین نگرانی‌ها بود که پروژه پرنده آبی و سپس برنامه کنترل مغزهای سیا را تشکیل داد.

یکی از معاونان پیشین سازمان در پروژه پرنده آبی در توجیه این اقدام‌ها و معرفی دست‌های پنهانی که از محافل بیرونی بر سازمان فشار وارد می‌کردند، می‌گوید: «در اوایل دهه‌ی ۱۹۵۰ اگر سیا سعی نمی‌کرد به فعالیت روس‌ها در رابطه با داروهایی که در مغز تأثیر می‌گذاشت پی ببرد، به اعتقاد من رییس وقت سازمان باید اخراج می‌شد.»

پژوهشگران دانشگاهی در تمام زمینه‌های کنترل رفتاری از این حد جلوتر نرفتند. اما از دیدگاه سیا یک نفر باید در اینجا آزمایش تجربی نهایی را دنبال می‌کرد تا دریابد این روش‌ها در

جهان وقعی چگونه عمل خواهد کرد، داروهای مخدر روی قربانیان بی‌خبر چگونه تأثیر خواهد گذاشت؟ شوک طولانی الکتریکی بر حافظه چگونه نفوذ خواهد کرد؟ و از دست رفتن خاطرات حسی برای چه مدتی مغز را مختل خواهد کرد؟

این سلسله آزمایشات منفور تا اواسط دهه‌ی ۱۹۶۰ ادامه یافت تا این که ظاهراً به دلیل عدم اطمینان به نتایج حاصله از آنها خاتمه یافتند.

باید دانست که آنچه تاکنون درباره فعالیت‌های غیرانسانی سیا افشا گردیده تنها بخش کوچکی از واقعیت‌های پنهانی آزمایشات سازمان بر روی قربانیان بی‌شمار اعم از زندانیان، داوطلبان، اسیران جنگی در جنگ‌های ویتنام و کره و ... و آوارگان و پناهندگان فراوانی است که هرکدام در مقطعی از زمان و به نوعی در اختیار پژوهشگران آن سازمان قرار گرفته‌اند. اما تنها اندکی از این دست اطلاعات در نتیجه‌ی کوشش خودسرانه و بعضاً انتقامجویانه افراد در اختیار ارباب جراید قرار گرفته و به اطلاع جهانیان رسیده است.

کنترل سیا بر اتحاد شوروی سابق:

سازمان اطلاعات مرکزی امریکا عملیات گوناگونی تحت عناوین زیر در جهت نفوذ به پشت پرده آهنین بانجام می‌رساند که مهم‌ترین آنها به شرح زیر بوده‌اند:

برنامه چوب سرخ: عملیات و کنترل اتحاد شوروی به طور کلی.

برنامه کت سرخ: عملیات و کنترل توسط بخش منطقه‌یی مربوطه.

برنامه جوراب سرخ: نفوذ غیرقانونی مأمورین به درون اتحاد شوروی و اقمار آن که در اولین سال‌های دهه‌ی ۱۹۵۰ آغاز شده بود. برخی از این اقدامات با شکست مواجه شد. در این برنامه بیشتر از روس‌های فراری که با تمایلات شخصی حاضر به بازگشت به شوروی بودند استفاده می‌شد.

برنامه سرخ پوست: این برنامه شامل نفوذ مأمورین هدایت شده از میان توریست‌ها، تجار، دانشمندان، روزنامه نگاران و در هر کسی که بتواند ویزای قانونی ورود به اتحاد شوروی و اقمار آن را بدست بیاورد و مایل به انجام وظایف عملیاتی باشد، بوده است. این برنامه کاملاً موفقیت‌آمیز بود.

برنامه کلاه سرخ: یک نظام تهیه لیست ماشینی از تمام اتباع شوروی که به خارج مسافرت می‌کنند از قبیل دانشمندان، تکنسین‌ها، مشاورین نظامی، صاحب منصبان تجاری و دیپلمات‌ها. البته معلوم است که افسران اطلاعاتی از تمام این پوشش‌ها استفاده می‌کنند. این لیست دو مورد استفاده دارد اولاً شناسایی مامورین اطلاعاتی در ماموریت‌های آتی آنان به هر کشوری که با امریکا تبادل اطلاعات دارد که خود یک کاربرد ضدجاسوسی است و ثانیاً شناسایی تبعه‌ی اتحاد شوروی برای فراهم آوردن زمینه‌های نفوذ در افراد مستعد.

برنامه زامبی: شامل لیست‌برداری از تبعه اقمار شوروی که به هر دلیلی به غرب مسافرت می‌کنند. در این زمینه فعالیت دایره‌ی مربوطه درباره‌ی کنگره‌های بین‌المللی علمی و فنی شدت می‌یافت و نامه‌ها و اطلاعیه‌هایی از پیش برای تشریح گردهم‌آیی‌های علمی مورد نظر به ایستگاه‌های سیا در سراسر جهان فرستاده و از آنان می‌خواستند نامزدهایشان را برای شرکت در این گردهم‌آیی‌ها معرفی کنند تا از طریق مبادی ذیربط ترتیب دعوت آنان به محل برگزاری جلسات و در نتیجه فراهم آوردن امکانات نزدیکی به ایشان فراهم آید.

بنابراین برنامه زامبی در واقع لیست‌برداری از اساتید، دانشمندان، سیاستمداران و متخصصان بلوک شرق برای ارسال دعوتنامه جهت شرکت در مراسم رسمی در کشورهای غربی بوده است. این شیوه، دلیل مناسبی برای ایجاد امکان نزدیکی به افراد مستعدی که قبلاً به وسیله سخنرانی، انتشار مقاله، گفتار خصوصی، اعلام تمایلات غربی و ... آمادگی نسبی خود برای همکاری با سیا را تلویحاً اعلام داشته‌اند، بشمار می‌رفته است.

پیمان سیا و بغداد:[۱]

در ماه فوریه ۱۹۸۲ ویلیام کیسی (رییس وقت سیا) با هواپیمایی از پاریس وارد امان شد و بلافاصله در فرودگاه امان ابتدا با حسین، شاه سابق اردن و سپس در اطاقی با برزان ابراهیم التکریتی به مدت دو ساعت ملاقات کرد. علت ملاقات آن بود که امریکایی‌ها دریافته بودند رهبری جنگ به

---

۱. کسوف، اسناد منتشر نشده از جنگ ایران و عراق، ماکس پری

وسیله عراق بسیار بد است و ایران در حال پیروزی قطعی بر عراق است (تنها یک قدم از خرمشهر به طرف بصره کافی بود تا کار صدام را یکسره سازد. مضاف بر آن در شمال نیز اکراد از ضعف ارتش عراق سؤاستفاده کرده بودند.)

علت دخالت کیسی آن بود که مطئمن شود عراق قادر به دفاع از خود در مقابل ایران است.

دلالان این ارتباط، شاه فهد سعودی و شاه حسین اردنی بوده‌اند. دو ماه بعد از این ملاقات دو افسر سازمان سیا به بغداد سفر کردند و پایگاه جاسوسی و ارتباطی واشنگتن را در بغداد پی ریزی کردند سیا آنها را برای انجام دو عمل به کمک صدام فرستاد.

۱ ـ سازماندهی مجدد ارتش عراق، تربیت افسران و فرماندهان عراقی، تجهیز و تسلیح بیشتر آنها، ایجاد خطوط دفاعی در مقابل ایران.

۲ ـ ارایه اطلاعات به عراق از طریق عکس‌های ماهواره‌یی، هواپیماهای آواکس، سیستم‌های الکترونیکی بسیار پیچیده که در عراق و کویت و سعودی مستقر شده بودند.

جمع‌آوری و ارزیابی نتایج عملیات بمباران شهرها توسط عراق و ارایه آنها به بغداد، ضبط مکالمات ایرانی‌ها، گزارش‌های مشروح و تفسیر اخبار رسیده از ایران و بالاخره بکارگیری جاسوسان امریکایی در ایران بسود بغداد.

لزوم امنیت و حیطه‌بندی در C.I.A:

مطالعه‌ی ساختار بوروکراتیک سازمان بیانگر استفاده‌ی دقیق و ماشینی حیطه‌بندی در تمامی ابعاد آن است. در واقع سیا می‌خواهد که دشمن از آنچه که سازمان اطلاع دارد، مطلع گردد چون آنگاه قادر است عملیات فریب را بر روی سیا اجرا نماید. بنابراین سازمان با ساختن پرده‌یی از اختفا که امنیت نامیده می‌شود اطلاعات خود را محفوظ می‌دارد. مأمورین پذیرش، نگهبانان، اتیکت‌های سینه، پنجره‌های میله‌دار، کمدهای بایگانی محفوظِ چند مرحله‌یی، پلی‌گراف‌ها، بازرسی پیشینه افراد، تنبیه متخلفین امنیتی، قسمت بندی ساختمان‌ها، کارت‌های تردد مغناطیسی، و اصل لزوم دانستن، اجزای این پرده است. روی‌هم رفته سیا با قسمت‌بندی‌های داخلی طوری طرح

ریزی شده که حداکثر حفاظت را از اطلاعات محرمانه جمع‌آوری شده برای ادامه‌ی عملیات به عمل آورد.

در سیا لزوم حفاظت از اسرار از آنجا ناشی می‌شود که اساتید امنیتی همواره با ذکر داستان‌هایی یادآوری می‌کنند که چگونه دشمن می‌تواند با یافتن قطعه‌ی صحیحی از اطلاعات و قرار دادن آن در محل مربوطه دست به حل یک معمای اطلاعاتی بزند. ولذا همواره احتیاج به امنیت مطلق یادآوری می‌شود. به عکس قابلیت و مقاصد دشمن باید کشف شود چه در کرملین و چه در کارخانجات تسلیحات اتمی در هرکشور جهان، محل توسعه و ساختمان موشک‌های در دست تهیه کشورهای نگران کننده و هر مطلب دیگری که از حیث تصمیم‌گیری برای تعیین نحوه‌ی رفتار با کشورهای دیگر مفید واقع شود، مطلوب است.

حفاظت عملیات در سیا: در تمرینات مربوط به حمله‌ی تکاوران امریکایی به تهران، چارلی بکویث که فرماندهی عملیات را به عهده داشته و هدف آن حمله را آزاد سازی گروگان‌های امریکایی نامیده است، (عملیات منجر به افتضاح طبس) درباره‌ی حفاظت عملیات در سازمان چنین آورده است:[۱] «در استاکید نمی‌توانستیم نیروی دلتا را برای اشغال سفارتخانه‌ی امریکا در تهران تمرین بدهیم چون در کنار اقیانوس اطلس بود و هر روز هواپیماهای روسی و کوبایی از روی اقیانوس می‌گذشتند و مخابرات ما را استراق سمع می‌کردند. ممکن بود چیزی دستگیرشان شود و لذا برای امنیت تمرین، پایگاه اسموکی در کارولینای شمالی نزدیک غرب کانادا انتخاب شد، موقعیت مناسبی بود.

برای اعزام افراد دلتا به اسموکی اگر از هواپیما یا اتوبوس استفاده می‌شد خبرش پخش و دشمن آگاه می‌شد ولذا در گروه‌های دو و سه نفره با اتومبیل‌های کرایه ظرف چهار روز خود را جداگانه به هتلی در کارولینای شمالی رسانده و از آنجا به اردوگاه وارد شدند.

پرسنل ارتباطی، اداری و پشتیبانی در تمام مدت در استاکید باقی مانده و مجبور بودند هر روز تظاهر کنند که دلتا به هیچ مأموریتی اعزام نشده و هر روز عملیات دارد و تیراندازی می‌کند و...»

---

۱. چارلی بکویث، نیروی دلتا، از پلی‌می تا طبس

سازمان امنیت ملی N.S.A[1]:

تا انجام تحقیقات اطلاعاتی جدید، حتی مردم امریکا نیز از وجود سازمان امنیت ملی کشور خویش بی‌خبر بودند، اما اکنون معلوم شده است که سازمان اطلاعاتی دیگری که در اواسط سال‌های دهه‌ی ۱۹۶۰ (۱۳۴۰ ش) به عنوان بخشی از نیروهای درگیر علیه فعالیت‌های پنهانی، اقدامات خود را توسعه داد. آنچه درباره‌ی نسا خارق‌العاده به نظر می‌آید، ظرفیت تهیه اطلاعات آن و امکانی است که این سازمان برای دخالت در زندگی شهروندان به دولت می‌دهد.

درباره‌ی امکانات ان .اس.ا سناتور فرانک چرچ، مسأله را این طور از نظر می‌گذراند: «دولت ایالات متحده از نظر قابلیت فن‌آوری چنان به کمال رسیده است که ما را قادر می‌سازد تا به ردیابی پیام‌های هوایی، پیام‌های کشتی‌ها در سطح دریاها، و مبادلات بین واحدهای نظامی بیگانه در زمین بپردازیم. ما توانایی بسیار زیادی در قطع و گوش دادن به هرگونه پیام مربوط به امواج هوایی داریم و این توانایی ردیابی همه چیز در حدی است که برای هیچ امریکایی حریمی نه از نظر مکالمات تلفنی و نه از جهت تلگرام باقی نمی‌ماند. و جایی برای مخفی شدن نیست.»

حوزه‌ی عملیاتی ان.اس.ا:

بر اساس مندرجات پراکنده‌یی که از مقالات و کتب اطلاعاتی رسیده، حوزه‌ی عملیاتی نسا مشتمل بر موارد زیر است:

۱ ـ کنترل مکالمات گروه‌های زیرزمینی و انعکاس آنها به F.B.I

۲ ـ ضبط پیام‌های متبادله داخلی و خارجی عناصر گروه‌های سیاسی مخالف دولت به منظور انعکاس آنها به مقام‌های امنیتی.

۳ ـ کنترل ارتباطات سفارتخانه‌های خارجی مستقر در امریکا. به این منظور ان.اس.ا در آغاز تأسیس خود با همکاری سازمان‌های همکار اقدام به نصب دستگاه‌های استراق سمع در اغلب سفارتخانه‌های کشورهای خارجی نموده و C.I.A و F.B.I را واداشت تا به نیابت از آن دستبردهایی

---

1. N.S.A = NATIONAL SECURITY AGENCY

به آن اماکن برای کسب جداول کشف و رمز پیام‌های مخابراتی بزنند.

مأموریت ان.اس.ا:

مهم‌ترین مأموریتی که ان.اس.ا اساساً برای انجام آن تأسیس گردیده است، رمز سازی و رمزگشایی پیام‌های مخابراتی خارجی بوده است.

در واقع جنگ جهانی دوم و آموزش نیروهای اطلاعاتی انگلیس به کارکنان اطلاعاتی O.S.S، وجود چنین قابلیتی را برای امریکاییان در عرصه‌ی جمع‌آوری اطلاعات پنهانی به اثبات رسانید.

در سال ۱۹۵۲م (۱۳۳۱ ش) رییس جمهور وقت، ترومن، فرمان تشکیل اداره‌یی بنام «اقدام‌های اطلاعاتی در ارتباطات» را صادر کرد که به تأسیس ان.اس.ا منجر گردید. قسمت فرامین اطلاعاتی شورای امنیت ملی و مدیریت بخش فرامین سازمان اطلاعات مرکزی، زیر بنای عملیاتی «ان.اس.ا» را به وجود آوردند.

ان.اس.ا دارای یک شاخه رمز سازی تحت عنوان برنامه «کوم سک» یا امنیت ارتباطات است که مأموریت آن حفظ پیام‌های دولت ایالات متحده به وسیله‌ی گسترش رمزها و تکمیل تجهیزات مورد استفاده برای انتقال پیام‌های دولتی است.

قسمت دیگر ان.اس.ارمزگشایی پیام‌های دریافتی از خارج کشور می‌باشد که تحت عنوان «سیگینت» یا علایم اطلاعاتی موسوم بوده و به دو بخش تقسیم می‌گردد:

۱ – الینت (اطلاعات الکترونی): که به امر ردیابی و تفسیر علایم الکترونیکی اشتغال داشته و امور مربوط به نوع و محل فعالیت رادارهاو موشک‌ها و هواپیماهای دشمن را به عهده دارد.

۲ – کومینت (اطلاعات ارتباطات): که وظیفه‌ی ردیابی علایم الکترونیکی به قصد استراق سمع پیام‌های کشور متخاصم امریکا صورت می‌گیرد. با استفاده از همین برنامه است که نسا از قدرت خود سوءاستفاده نموده و اقدام به استراق سمع مکالمات تلفنی اتباع امریکا در داخل کشور می‌کنـد.

نسا هم چنین در جهت همکاری با سایر سازمان‌های اطلاعاتی به سفارشات آنها در کنترل

تلفن و ارتباطات مردم در داخل و خارج امریکا اقدام‌های متعددی به انجام رسانده که از جمله‌ی آنها استفاده از ماهواره‌های جاسوسی در جهت استراق سمع یا درگیری در پروژه اشلون برای ردیابی بیش از بیست میلیون مکالمه در هر شبانه روز است. امری که بالاخره اتحادیه‌ی اروپای را از دولت امریکا خشمگین نموده و بارها در این مورد به واشنگتن اعتراض شده است.

ظاهراً نسا در بهره‌گیری از پروژه‌ی اشلون مهم‌ترین اهداف عملیاتی خود را صرف استفاده اقتصادی با روش‌های پنهانی نموده و به این منظور ابتدا اطلاعات مربوط به پیمان‌ها و قراردادهای بازرگانی را از طریق استراق سمع در مسیر تلفن‌های سوئیچینگ، همراه، دورنگار، رایانه، و ... کسب و سپس آنهارا در اختیار شرکت‌های امریکایی قرار می‌دهد تا از راه میانبر قراردادهای مذکور را به نفع خود مصادره نمایند.[۱]

برنامه‌های مراقبتی نسا:

افکار عمومی در حال حاضر درباره‌ی برنامه‌های کومینت، اطلاعاتی مبنی بر تأثیر آن بر حقوق امریکاییان دارد. قدیمی‌ترین این برنامه‌ها تحت عناوین «شمراک» و «شبدر» مشهور است که به بررسی پیام‌های کتبی اداری و خصوصی صادره از ایالات متحده به خارج از آن کشور اعم از متون دورنگار، ارتباطات شبکه رایانه‌یی و غیره می‌پردازد.

برنامه‌ی دیگر مراقبت نسا که وظایفی مشابه پروژه‌ی قبلی دارد، برنامه فهرست مراقبت است که وظیفه‌ی آن بررسی پیام‌های الکترونیکی است. این برنامه آن دست از ارتباطات الکترونیکی را رهگیری و شنود می‌کند که در فهرست مراقبت تهیه شده توسط دیگر سازمان‌ها بوده و به سفارش آنها انجام می‌پذیرد.

برنامه شمراک در اوت ۱۹۴۵ (مرداد ۱۳۲۴ هـ.ش) هنگامی‌که سازمان امنیت ارتش از سه شرکت تلگراف جهانی R.C.A، I.T.T و «وسترن یونیون» درخواست ادامه‌ی دسترسی دولت به تلگراف بین‌المللی در دوران بعد از جنگ را نمود، آغاز بکار کرد. اما در عمل در سال ۱۹۵۲ (۱۳۳۱

۱. روزنامه‌ی اطلاعات، پروژه اشلون، مورخه‌ی ۱۳۷۹/۲/۱۲

ه.ش) بود که نسا جانشین سلف خود سازمان امنیت ارتش گردید.

دستور شماره‌ی ۶ شورای امنیت ملی که اساس کار نسا قرار گرفت، عبارت بود از کنترل پیام‌های رمز جاسوسان و دولت‌های خارجی ولذا در قانون موضوع کاوش در تلگراف و پیام‌های خصوصی مردم منع شده بود.

اما نسا به دنبال پوشش لازم برای کنترل بیشتر پیام شهروندان امریکایی بود، زیرا مأمورین سازمان‌های اطلاعاتی حریف نیز از همین امکانات بهره‌برداری می‌کردند، ولذا بهانه‌ی لازم برای کنترل این‌گونه پیام‌ها را در احتمال استفاده دشمنان در آن یافتند. اکنون سال‌هاست که در همین پوشش پیام‌های رمز سفارتخانه‌های خارجی مقیم امریکا و پیام‌های عادی مردم آن کشور به طور دایم مورد استراق سمع نسا قرار می‌گیرد.

با پیشرفت فن‌آوری در سال‌های دهه‌ی ۱۹۶۰ (۱۳۴۰ ه.ش) ابعاد مراقبتی نسا رشد کرد و با تکامل تدریجی نوارهای مغناطیسی برای ضبط و انتقال تلگراف‌ها و کاوش‌های رایانه‌ی ابعاد بزرگتری یافتند. در همین دوره بود که مراقبت از گروه‌های داخلی مخالف دولت نیز آغاز شد، تا آنجا که تنها در برنامه شمراک هر ماه ۱۵۰ هزار پیام مورد بررسی قرار گرفت.

از سال ۱۹۶۵ تا سال ۱۹۷۳ که شمراک به عنوان برنامه‌یی منظم پایان یافت. در فهرست مراقبت آن حدود ۱۶۵۰ نام دیده می‌شد که این اسامی به وسیله‌ی «سیا» - «اف، بی، آی» - «اداره مخفی» - «دفتر مواد مخدر و داروهای خطرناک»، «وزارت دفاع» و بعضی هم از طریق خود نسا فراهم شده بود.

در ژوئیه ۱۹۶۹ نسا تصمیم گرفت که با تهیه آیین نامه‌یی به برنامه فهرست مراقبت، رسمیت ببخشد. این رسمیت بخشیدن دو خاصیت داشت: یکی این که روش های مخفی هم چنان تحت پوشش مناسب باقی می‌ماندند. دوم آن که نام پروژه موجب پنهان شدن مشارکت نسا در برنامه می‌گردید.

به طور خلاصه این پروژه همه‌ی روشهای بوروکراتیک موجود را بکار گرفت تا از نشت اطلاعات مربوط به فعالیت‌های غیرقانونی جلوگیری کرده تا رد پای از خود باقی نگذارد.

علیرغم ادعاهای مسؤولین نسا، برنامه‌های مذکور هنوز با تغییراتی جزیی ادامه دارند، و از آنجا که امروزه بیشتر تماس‌ها و مکالمات با استفاده از امواج هوائی ارسال می‌گردند، نسا دیگر احتیاجی به همکاری شرکت‌های تلگراف به منظور دست‌یابی به نوارهای مغناطیسی ندارد و به شرط وجود قابلیت‌های پیش بینی شده فهرست‌های مراقبت، نوع اطلاعات مورد علاقه را بدست می‌آورد. نسا هنوز آزاد است که اطلاعات بدست آورده خود را به هر طریق که انتخاب می‌کند پخش نماید.

مشهور است که اداره حفاظت داخلی نسا نیز بخش فعالی از نیروهای مراقبتی این تشکیلات بوده و ضمن حفظ منابع خود و روش‌های امن فنی، در فاصله‌ی سال‌های ۱۹۵۲ - ۱۹۴۷ حدود ۷۵,۰۰۰ نفر از شهروندان امریکایی پرونده تشکیل داد، در واقع تنها یک مکالمه‌ی تلفنی به ظاهر مشکوک کافی بود تا پرونده‌یی برای یک امریکایی ایجاد گردد.

گفتنی است که سیا به مدت ۱۳ سال به پرونده‌های نسا دسترسی داشت اما بالاخره بر اثر کوشش و افشاگری ارباب جراید پرونده‌های مربوط به امریکائیان در اداره‌ی حفاظت داخلی در سال ۱۹۷۴ نابود گردید و دلیل رسمی عنوان شده آن، صرفه‌جویی در هزینه‌های پولی، زمان و مکان اشغال شده بود.

کنترل‌های قانونی:

ان.اس.ا با وجود بهره‌برداری از فن‌آوری پیشرفته در واقع هرگز خارج از کنترل نبوده است، اما برای اجرای عملیات خود هرگز در معرض محدودیت‌های مشخصی قرار نداشته است، در حالی که سیا براساس قوانینی به وجود آمده است که به هرحال مسؤولیت‌های آن محدود می‌باشد.

ان.اس.ا براساس دستورالعملی به وجود آمده است که به دلیل سری بودن آن، ضرورتی به وجود قوانین حمایتی، احساس نشد ولذا قابلیت‌های عظیم آن در کنترل مردم بدون هیچ ساز و کار کنترل کننده‌یی از طرف کنگره، توسعه یافته است.

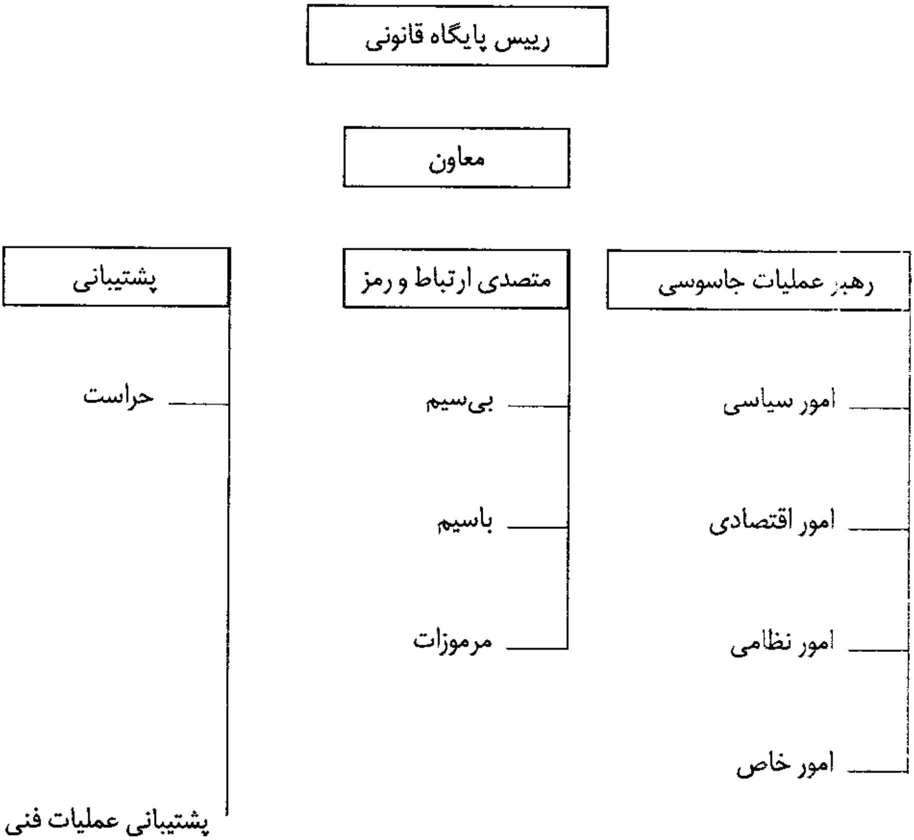
اختصاص بودجه هنگفت وزارت دفاع به ان.اس.ا به دلیل برخورداری از موقعیت فوق سری،

تا این تاریخ از جنجال بدور مانده به نحوی که می‌تواند مورد حسد سیا قرار گیرد. در عین حال نسا توانسته است که تکیه گاهی قانونی برای خود پیدا کند.

اکنون ان.اس.ا با ۴ میلیارد دلار هزینه سالانه و عظیم‌ترین و پیچیده‌ترین سیستم مراقبتی تاریخ، اقدام به انجام وظایف خود می‌کند.

در گزارش هیأت بازرسی کنگره از ان.اس.ا، چنین آمده‌است: «سازمان دولتی دیگری که فعالیت ارتباطات بین‌المللی انجام می‌دهد، ان.اس.ا می‌باشد. این سازمان تلاش فراوانی به عمل می‌آورد تا پرونده‌یی از آن به دادگاه نرسد بنابراین هنوز هیچ دادگاهی در موقعیتی قرار نداشته که دلیل وجودی ان.اس.ا را از نظر قانون اساسی و قوانین حقوقی صریحاً تأئید کند. قوه مجریه هنوز هم از ضرورت وجود ان.اس.ا حمایت می‌کند. دستورالعمل اصلاحات اطلاعاتی که توسط رئیس جمهور «فورد» صادر گردید، ان.اس.ا را مختار می‌سازد که به مراقبت عظیم و بدون محدودیت خود ادامه دهد. دستورالعمل مورد اشاره هیچ ممنوعیتی برای عملیات ان.اس.ا قائل نشده و هیچ ذکری از جهت حفاظتی، ارشادی و غیره یا منحصر نمودن استراق سمع بسوی اهداف صرفاً قانونی به میان نمی‌آید.»

چارچوب سازمانی پایگاه قانونی سیا

رؤسای سازمان سیا

نام	تاریخ	ملاحظات
دریا سالار هلین کوتر	۱۹۴۷ـ۱۹۵۰	ایجاد تغییرات در سازمان O.S.S و تأسیس سیا
ژنرال بیدل اسمیت	۱۹۵۰ـ۱۹۵۳	رییس ستاد سابق ارتش امریکا
آلن دالس	۱۹۵۳ـ۱۹۶۲	مدت ۹ سال ریاست سیا و از پایه گذاران این سازمان، کودتای نظامی در ایران
جان مک کاون	چندماه ۱۹۶۲	عدم کفایت سیاسی
رابرت رایان	۱۹۶۲ـ۱۹۶۳	محدود کردن فعالیت‌های سازمان
ویلیام رابورن	۱۹۶۳ـ۱۹۶۶	حمله‌ی امریکا به ویتنام و لشکرکشی به دومینیکن
ریچارد هلمز	۱۹۶۶ـ۱۹۷۳	سقوط آلنده، گسترش سیا
جیمز شلزینگر	بمدت چند ماه ۱۹۷۳	استعفا به علت عدم توانایی در اداره‌ی سازمان
ویلیام کولبی	۱۹۷۳ـ۱۹۷۶	قتل عام ۲۰ هزار ویتنامی با نظارت مستقیم سیا
جرج بوش	۱۹۷۶ـ۱۹۷۷	معاون ریگان رییس جمهور امریکا
استانسفیلد ترنر	۱۹۷۷ـ۱۹۸۱	در زمان رییس جمهوری کارتر، وقوع انقلاب اسلامی در ایران
ویلیام کیسی	۱۹۸۱ـ۱۹۸۴	مبارزه علیه دولت انقلابی نیکاراگوئه
ویلیام وبستر	۱۹۸۴ـ۱۹۹۱	گسترش روابط سیا با بغداد در اثنای جنگ ایران و عراق
رابرت گیتس	۱۹۹۱ـ۱۹۹۵	تغییر اهداف و اولویت‌های سیا پس از دوران جنگ سرد و فروپاشی اتحاد شوروی
جرج تنت	از ۱۹۹۵ تا کنون	روند جهانی سازی سیاست‌های آمریکا با بهره گیری از عملیات روانی و اقدامات اطلاعاتی

فهرست سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی ایالات متحده‌ی امریکا

نام سازمان	علامت اختصاری	نام لاتین
سازمان اطلاعات مرکزی	C.I.A	CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
سازمان اطلاعات دفاعی	D.I.A	DEFENSE INTELLIGENCE AGENCY
سازمان امنیت ملی	N.S.A	NATIONAL SECURITY AGENCY
سازمان برآورد اطلاعات ملی	N.I.E	NATIONAL INTELLIGENCE ESTMAT
اداره‌ی تحقیق فدرال	F.B.I	FEDERAL BUREU OF INVESTIGATION
اداره‌ی دیدبانی ملی	N.R.O	NATIONAL RECONNAISSANCE OFFICE
اداره‌ی اطلاعات و کاوش وزارت خارجه	I.R.N	BUREAU OF INTELLIGENCE & RESEARCH
اداره‌ی پشتیبانی اطلاعات وزارت دارایی	O.I.S	OFFICE OF INTELLIGENCE SUPPORT
اداره‌ی اطلاعات نیروی دریایی	O.N.I	OFFICE OF NAVAL INTELLIGENCE
گروه اطلاعات تفنگداران دریایی	M.C.I	MARINES CORPS INTELLIGENCE
سرویس اطلاعات نیروی هوایی	A.F.I.C	AIR FORCE INTELLIGENCE SERVICE
مرکز مبارزه با مواد مخدر	N.D.I.C	
فرماندهی امنیت و اطلاعات ارتش	I.N.S.C.O.M	ARMY INTELLIGENCE & SECURITY COMMAND

فصل سوم
سازمان‌های اطلاعاتی اسراییل

مقدمه:

اسراییل کشوری است که هنوز از موجودیت آن بیش از چند دهه نگذشته است. کشوری کوچک در حساس‌ترین منطقه از جهان اسلام که با روش‌های حساب شده و با حمایت قدرت‌های بزرگ جهان پایه‌های حکومت خود را ثبات می‌بخشد.

ولفرد کانتول اسمیت می‌گوید[1]: «دنیای غرب همگی سلاح‌های جنگی، فکری، اجتماعی و اقتصادی خود را در میدان مبارزه با اسلام بکار می‌برد و پدید آوردن اسراییل در قلب جهان اسلام جزیی از برنامه و نقشه‌یی است که برای این پیکار ترسیم شده است.»

این کشور در عمر ۵۰ ساله‌ی خود راهبردهای گوناگونی را در جهت اهداف و منافع سیاسی قرار داده و در این راستا برای تثبیت حاکمیت خویش ۴ دوره به شرح زیر را مورد تجربه قرار داده که طی آن به آرامی از یک مهمان ناخوانده تبدیل به عضو مهمی از کشورهای منطقه گردد. آن چهار مرحله عبارتند از:

مرحله‌ی اول: مرحله‌ی تثبیت هویت صهیونیستی با استفاده از اهرم قدرت که طی آن ۴ بار با حملات اعراب مقابله شد و از سال ۱۹۴۷ تا سال ۱۹۷۸ که مصادف با امضای پیمان کمپ دیوید و به رسمیت شناخته شدن اسراییل توسط بزرگترین دشمن منطقه‌یی خود یعنی مصر، ادامه داشت.

مرحله‌ی دوم: مرحله‌ی انجام عملیات روانی برای پذیرش اسراییل در ذهنیت عام اعراب و دولت‌های عربی که از پیمان کمپ دیوید شروع وتا توافق اسلو (میان اسراییل و ساف) در سال ۱۹۹۲ ادامه داشت.

مرحله‌ی سوم: مرحله‌ی نابودی هرگونه مقاومت اسلامی بر علیه کیان صهیونیستی که از سال ۱۹۸۲ زمان حمله‌ی اسراییل به جنوب لبنان آغاز و تا از میان برداشتن کلیه حرکات ضد دولتی در داخل کشور و خارج از آن ادامه خواهد داشت.

---

۱. ولفرد کانتول اسمیت، اسلام در تاریخ معاصر

مرحله‌ی چهارم: این مرحله در راستای ایجاد مرکزیتی برای جهان عرب طراحی شده و طی آن دولت صهیونیستی با بهره‌گیری از ابزار فرهنگ و هنر، تبلیغات روانی و امکانات سخت‌افزاری تدارکات لازم را فراهم می آورد تا خود را به عنوان محور عمران، کشاورزی، صنعت و تولید معرفی نموده، که در آینده کلیه فعالیت‌های کلان منطقه را تنها از کانال خویش به اجرا در آورد. اقدام‌های از قبیل نمایشگاه بازرگانی قطر، کنفرانس اُسلو و غیر آن در همین راستا در حال انجام و گسترش می‌باشد.

بررسی‌های بیشتر برای شناخت عملکرد صهیونیسم در اِعمال راهبردهای توسعه طلبانه، علت دوام این کشور در منطقه‌یی ویژه و پراز دشمن را روشن می‌سازد.

موقعیت جغرافیایی:

رژیم صهیونیستی، سرزمین باستانی و اسلامی فلسطین را بیاری نیروهای استکباری غصب و بعداً با اِعمال انواع فشارها آن را به عنوان کشور اسراییل و یکصد و سومین کشور جهان مورد شناسایی سازمان ملل قرار داد.

موقعیت این کشور با وسعت ۲۰۷۰۰ کیلومتر مربع در نیمکره‌ی شمالی و شرقی، منطقه‌ی خاور میانه و ساحل شرقی دریای مدیترانه در همسایگی لبنان (شمال)، سوریه (شمالشرق)، اردن (شرق)، مصر (جنوب و جنوب غربی)، و دریای مدیترانه (غرب) واقع است.

طویل‌ترین رود این سرزمین ۳۰ کیلومتر وبلندترین قله‌ی آن (جبل جرمق) ۱۲۰۸ متر از سطح دریا ارتفاع دارد.

جمعیت ونژاد: این کشور تا سال ۱۹۹۴ بالغ بر ۵ میلیون نفر جمعیت داشته که بیش از دو سوم آن یهودی و غالباً مهاجر هستند. در حال حاضر ۸۵٪ مردم یهود، ۱۱٪ مسلمان، ۲/۵٪ مسیحی و ۱/۲٪ دروزی هستند. زبان رسمی عبری و عربی بوده و پایتخت آن تل آویو با حدود ۴۰۰ هزار نفر جمعیت است، گرچه اقدام‌های مهمی در انتقال پایتخت به بیت‌المقدس (از شهرهای اشغال شده در جنگ ۱۹۶۸) صورت گرفته است.

گردش سرمایه: رژیم اشغالگر قدس به عنوان پایگاه سرمایه‌گذاری قوم یهود به کمک فن‌آوری نوین کشورهای پیشرفته‌ی صنعتی به سرعت تبدیل به صادر کننده‌ی کالاهای نظامی، کشاورزی، صنعتی و غیره گردیده به نحوی که علیرغم محاصره‌ی اقتصادی غالب کشورهای منطقه در سال ۱۹۹۵ بالغ بر ۸/۵ میلیارد دلار صادرات در مقابل ۵/۱ میلیارد دلار واردات داشته است. با توجه به این که واردات اسراییل را مواد خام صنعتی مانند نفت تشکیل داده است می‌توان نتیجه گرفت که این کشور در منطقه‌ی خاورمیانه پیشرفته محسوب گردیده و از نظر تولید ناخالص ملی یکی از صدرنشینان جدول در جهان امروز است.

واحد پول اسراییل شکیل نام دارد که هر ۴۰ واحد آن برابر با یک دلار امریکااست.

ساختار سیاسی: حکومت در رژیم اشغالگر قدس از نوع دمکراسی پارلمانی، بر اساس تفکیک قوا ومتشکل از دو حزب عمده لیکود و کارگر می‌باشد.

ریاست جمهوری در اسراییل توسط مجلس (کنیست) به مدت پنج سال انتخاب شده و سمبل ملی یهودیت و رمز وحدت گروه‌ها، احزاب و مردم به شمار رفته و اختیارات اجرایی بسیار محدودی دارد. اختیارات قوه مجریه بدست نخست وزیر بوده که از طریق انتخابات مردمی و به عنوان نماینده یا دبیر کل حزب موفق به تشکیل کابینه می‌گردد.

بحران سیاسی: کشور اسراییل حاصل تلاش‌های ناجوانمردانه‌ی دولت‌های استکباری در منطقه‌ی خاورمیانه بوده که آن را به عنوان سرپلی برای امکان بازگشت به این منطقه بسیار مهم تأسیس نمودند.

اگر بخاطر آوریم که دولت انگلیس پس از جنگ دوم جهانی ودر چارچوب معاهدات منعقده با ایالات متحده ناگزیر به ترک مستعمرات خود بود، می‌توان نتیجه گرفت که تأسیس یک دولت غیربومی و متکی به غرب در قلب سرزمین‌های اسلامی چه خدمت شایان توجهی به منافع بلند مدت و راهبردی لندن می‌نمود. کما این که در جریان ملی شدن کانال سوئز که در سال ۱۹۵۶ میلادی و به دستور جمال عبدالناصر، رییس جمهور وقت مصر صورت گرفت، دولت‌های متفق انگلیس و فرانسه تنها با حمایت منطقه‌یی اسراییل توانستند به سرعت قوای زمینی، دریایی و هوایی خود را وارد عمل

نموده و به مصر حمله برند، زیرا پایگاه‌های مورد نیاز آنها در سرزمین‌های اشغالی از پیش آمادگی پذیرایی از اروپائیان متجاوز را داشت.

نتیجه‌ی بحث فوق از دیدگاه منطقه‌یی، اسب تروای استعمارگران در سرزمین‌های نیمکره‌ی شمالی - شرقی را بخاطر می‌آورد ولذا همسایگان اسراییل همواره با بدبینی و کینه‌توزی به آن نگریسته وحتی کشورهای مستقل سایر مناطق عالم نیز از پیوند با چنین رژیمی خودداری کرده‌اند، و لذا رژیم صهیونیستی همواره در بحران سیاسی فراگیری دست وپا زده که این قضیه هنوز هم ادامه دارد. نتیجه‌ی این بحران در روابط اقتصادی نیز تأثیر گذاشته و دولت صهیونیستی را ناگزیر به صادرات کالا به امریکا (یک سوم کل صادرات)، اروپا (یک سوم کل صادرات) و آسیای جنوب شرقی (یک سوم دیگر) نموده است.

در طول پنجاه سال اخیر همواره بحث های داغ سیاسی - اطلاعاتی به همراه انواع دسیسه‌ها با هدف ایجاد روابط سیاسی با یک یا چند کشور جهان ادامه داشته است.

سلسله مباحث مربوط به صلح اعراب واسراییل با هدف ایجاد امکان توسعه‌ی سیاسی در سیاست خارجی و به تبع آن ایجاد بازار پر رونقی برای کالای صادراتی اسراییل صورت می‌گیرد و از همین جاست که عمق کینه‌توزی صهیونیست‌ها با جمهوری اسلامی ایران نشأت می گیرد، زیرا مخالفت ایران بعنوان ام‌القرای اسلامی با صلح تحمیلی و یک جانبه و در واقع تسلیم اعراب به اسراییل تا کنون سال‌ها روند سازش را به تأخیر انداخته است، سال‌هایی که هرکدام میلیاردها دلار پول نقد اعراب را از کف سرمایه داران صهیونیستی ربوده است.

در واقع تفکر غالب اسراییل به این نتیجه رسیده که فتح بازارهای عربی بسیار مهم‌تر از فتح سرزمین‌های عربی است چه آن که در صورت اول توان سیاسی - اقتصادی قوت گرفته و اقتدار و تسلط فزونی می‌یابد (استعمار نو) در حالی که فتح سرزمین‌ها که در سایه‌ی جنگ صورت می‌گیرد سبب نابودی تدریجی و تضعیف متجاوز خواهد بود، به خصوص در شرایطی که مقاومت مردمی سرزمین‌های اشغالی به جدیت وارد معادلات سیاسی - نظامی شود.

نفوذ صهیونیسم:

به تعبیر علمای سیاسی نفوذ یعنی داشتن حق و توانایی رهبری و فرماندهی بدون اِعمال زور. بنابراین تفاوت نفوذ و قدرت در بکارگیری زور می‌باشد که در قدرت مد نظر قرار دارد به هر حال نفوذ یک جنبه‌ی قدرت است یک وسیله‌ی رسیدن به هدف است ولی مانند پول که خود یک وسیله است، ممکن است خود تبدیل به هدف گردد. منظور از نفوذ سیاسی را می‌توان در سه محور زیر دنبال نمود:

(۱) انتظار کسب منافع.

(۲) ترس از ضرر.

(۳) احترام یا عشق به نهادها یا افراد بشری.

نفوذ به هر یک از دلایل فوق نیاز به عناصر ده‌گانه ذیل دارد:

الف. پول	و. مقام و مرتبه
ب. قدرت	ز. کنترل بر مشاغل
ج. اطلاعات	ح. شخصیت
د. زمان	ط. رهبری
هـ. متحدین سیاسی	ی. کیفیت برتر

ربرت دال علاوه بر شمارش فوق معتقد است تنها داشتن این منابع برای انجام نفوذ کافی نیست بلکه توانایی بسیج آنها برای اهداف سیاسی و به کارگیری توأم آنها مهم است.(۱)

راهبرد نفوذ اسراییل در سایر کشورها:

راهبرد نفوذ نزد صهیونیسم جایگاه ویژه‌یی دارد. در بسیاری از پروتکل‌های صهیونیستی، صراحتاً به نفوذ و شیوه‌های آن اشاره شده است. استاد انیس منصوری نویسنده‌ی مجله‌ی الاخبار کشور مصر پروتکل‌های سران صهیونیسم را به زبان عربی ترجمه کرده که در آنها این جمله مهم

۱. جلیل روشندل، جزوه‌ی درس مناطق نفوذ ابرقدرت‌ها، دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی، سال ۱۳۷۲

مرتباً تکرار می‌شود: «اِعمال نفوذ در نزد یهود مافوق مذهب است.»

نگاهی به عمق نفوذ صهیونیست‌ها در کشورهای جهان به حدی اعجاب‌آور است که تصور آن مشکل می‌باشد. اکنون در امریکا ۸۰ درصد ثروت‌ها، شبکه‌ی بانک و بورس، نفت، تراست‌های صنعتی، مطبوعات، رادیو و تلویزیون، سینما، سازمان‌های اقتصادی و سیاسی و خلاصه‌ی همه‌ی بخش‌ها و ابعاد این کشور در اختیار کامل و بی‌رقیب یهودیان ثروتمند صهیونیست مانند راکفلر، مورگان، واترگلدواتر، لیلیانتال و ...قرار دارد.(۱) در نتیجه هر حرکتی در امریکا مثل انتخاب رییس جمهوری، اعمال سازمان سیا، تحقیقات علمی فضایی، نظامی و دانشگاهی، تولید فیلم‌های سینمایی، تبلیغات خیرخواهانه و بشردوستانه، تشکیلات مافیا و کوکلس کلان، تغییرات در نرخ بورس و ارزش دلار، برنامه‌های تولید، هدایت فرهنگی جامعه‌ی امریکا، تبعیض نژادی، قراردادهای بین‌المللی، اجرای سیاست‌های تجاوزکارانه و امپریالیستی و ترویج فساد و فحشا و مواد مخدر و خلاصه تمام پدیده‌های امریکایی در اختیار صهیونیست‌ها و در جهت منافع و مطامع ایشان قراردارد. ذیلاً به برخی از شیوه‌های نفوذ در راهبرد صهیونیسم اشاره می‌شود:

۱ـ استفاده از مطبوعات، وسایل جمعی و در انحصار گرفتن آژانس‌های خبری:

در قسمتی از پروتکل شماره ۲ آژانس یهود چنین آمده است: «می‌دانیم که ممالک جهان از مطبوعات به عنوان وسیله‌یی برای هدایت فکر مردم در جهت خواسته‌های خود استفاده می‌کنند خوشبختانه این وسیله بدست ما افتاده است و ما می‌توانیم از طریق مطبوعات اعمال نفوذ کنیم.»

هم اکنون چهار بنگاه خبری مهم جهان (آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، رویتر، فرانس پرس) متعلق به یهودیان بوده و زیر نفوذ آنهاست، این خبرگزاری‌ها حدود ۵۰/۰۰۰ دفتر در سراسر جهان دایر کرده و با استفاده از امکانات بسیار پیشرفته اطلاع رسانی و ارتباطات ماهواره‌یی قادرند حدود ۱۲۰۰ کلمه در دقیقه اخبار و اطلاعات به سراسر جهان مخابره کنند.

همه‌ی این خبرگزاری‌ها از ترمینال‌های مدرن ویدیو و رایانه برای انباشتن اطلاعات

---

۱. ماهیت سازمان ملل، تألیف شمس‌الدین رحمانی

بهره‌مند هستند و به طور روزانه حدود ۳۷/۵ میلیون کلمه خبر تهیه کرده و خود مدعی هستند $\frac{۹}{۱۰}$ اخبار خارجی روزنامه‌ها، رادیو تلویزیون کشورهای جهان از طریق آنها تأمین می‌گردد.

بر واضح است که این امکان تبلیغی با بکارکیری امکانات جنبی دیگر اعم از روزنامه‌ها مجلات و نشریات به زبان‌های گوناگون این فرصت طلایی را به صهیونیسم می‌دهد که هر مخالفی را با بهانه‌های کم اهمیت رسوا و بی‌اعتبار نموده و هر عنصر نفوذی را مورد توجه اذهان عمومی قرار داده و در سرنوشت ملل دخالت دهد.

در نتیجه‌ی این حجم از تبلیغات هدفمند، امروزه پس از گذشت حدود ۱۰۰ سال از جلسه‌ی سری سران صهیونیسم معنای ماده ۵ پروتکل شماره ۱۲ صهیونیسم کاملاً مفهوم می‌گردد.(۱)

«اگر تدابیری را که در مورد مطبوعات اندیشیده‌ایم به مرحله‌ی اجرا درآوریم ذهن و فکر غیر صهیونیست‌ها به تسخیرمان در می‌آید و آنان وقایع را از پشت عینک‌های رنگینی که ما به چشم آنها می‌گذاریم، خواهند نگریست.(۲)»

۲ـ تسلط بر منابع مالی و اقتصادی جهان:

به لطف صاحب منصبان صهیونیست در کشورهای غربی، از قرن هیجدهم، یهودیان با کوشش مداوم سعی در تملک اغلب منابع مالی اعم از تولیدات صنعتی و واسطه گری و بانک و بورس و غیره کردند و چنان شد که در اواخر قرن ۱۹ عملاً بیشتر هستی و حیات اقتصاد غرب در انحصار یهودیان بود.

در انگلستان هم زمان با نخست وزیری دیسراییلی، نخست وزیر یهودی و امپریالیست انگلستان در اواخر قرن ۱۹ تلاش‌های وسیعی برای تقویت موقعیت صهیونیست‌ها به عمل آمده و آنها توانستند علاوه بر مهار اوضاع اقتصادی و صنعتی کشور انگلستان و مستعمرات آن با فریب‌های سیاسی سهام کانال سوئز را از خدیو مصر خریداری و پایه‌های حکومت صهیونیسم را تحت حاکمیت

---

۱. ژئوپولتیک اطلاعات، انتشارات اطلاعات.

۲. آنتونی اسمیت، ژئوپولتیک اطلاعات ، ترجمه‌ی فریدون شیروانی، تهران، سروش ۱۳۶۴ ص ۷۰

فرمایشی انگلیس در منطقه استوار سازند.

از جانب دیگر کمک خانواده روچیلد فرانسوی به هم‌کیشان انگلیسی خود که مشترکاً از بزرگترین سرمایه‌داران مسلط اروپا بودند، سبب شد تا ناپلئون بناپارت از نقطه نظر اقتصادی به ورطه‌ی نیستی و شکست کشیده شده و جناح طرفدار صهیونیست‌ها در فرانسه قوت بگیرد.

از عوامل مهم نفوذ صهیونیست‌ها در کنگره و اقتصاد امریکاییان، تسلط آنها بر منابع مالی و اقتصادی به خصوص بانک‌های امریکاست. یهودیان از سهامداران عمده بزرگ‌ترین بانک‌های امریکایی هستند و هیچ تصمیم مهمی در زمینه‌ی دادن وام و اعتبار به مشتریان داخلی و خارجی این بانک‌ها بدون موافقت سهامداران یهودی آنها امکان پذیر نیست.

در پروتکل شماره ۶ صهیونیست آمده است:(۱)

«می‌خواهیم به انحصار ثروت‌های عظیم، منابع و کالاهایی که جوامع غیرصهیونیست در آینده به مقیاس وسیعی به آنها متکی خواهند شد دست بزنیم ... هم زمان با اقدام‌های که در بالا ذکر کردیم صنعت را نیزبه انحصار خود در آوریم... آن چه ما می‌خواهیم این است که هم ماحصل کار و کارگر و هم بازده زمین هر دو به چنگال صنعت بیفتند و به این ترتیب تمامی پول‌های جهان نزد ما ذخیره شود و غیرصهیونیست‌ها طبقه‌ی کارگر و زحمتکش جامعه را تشکیل دهند و بدون قید و شرط تسلیم ما شوند. لااقل بخاطر آن که درآمدی داشته باشند و بتوانند زنده بمانند تسلیم ما خواهند شد.»

۳ـ تشکیلات فراماسونری:(۲)

از شیوه‌های مهم نفوذ در راهبرد اسراییل ایجاد تشکیلات فراماسونری در کشورهای جهان است. در فصل ۱۵ از مجموعه‌ی پروتکل‌های سران صهیونیسم آمده است:

«برای نیل به مقصود، تشکیلات فراماسونری خود را توسعه داده و در همه جا عمال مبتکری را به کار می‌گیریم که دفتر آنها مهم‌ترین و مؤثرترین پایگاه ما خواهد بود.»

---

۱. ژئوپولتیک اطلاعات، به نقل از تئودور هرتسل بنیانگذار صهیونیسم

۲. برای شناخت بیشتر فراماسونری رجوع کنید به کتب مختلفی که درباره‌ی فراماسونری نگارش یافته مانند فراموشخانه نوشته‌ی اسماعیل رائین و ....

فراماسونری یک تشکیلات مخفی است که در سطح جهانی و با عمق و دامنه‌ی وسیع در بسیاری از مسایل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دخالت و اعمال نظر می‌نماید و در بسیاری از رویدادهای عمده تاریخ نقش مؤثری داشته و دارد. ماسون‌ها اعضای خود را از بین افراد سرشناس و با نفوذ جامعه انتخاب کرده و با تمهیدات و تدابیر خاص آنان را وارد جرگه خود می‌کنند و با استفاده از انواع وسایل از تهدید و تطمیع گرفته تا محاصره ذهن و انجام مراسم خاص از افراد معمولی، اشخاص سر سپرده و مطیع می‌سازند.

فراماسون‌ها جلسات خود را در محلی که معمولاً ساختمان مخصوصی هم داشته و لُژ نامیده می‌شود تشکیل داده و مقید به اجرای آداب و مراسم ویژه‌یی هستند. آنها درجات و مراتب متعددی دارند که برای عبور از هرکدام و صعود به درجه‌ی بالاتر باید آموزش‌های لازم را دیده و مراتب سرسپردگی و اعتماد را به طور کامل ثابت کرده باشند. آنها در مراسم خویش از وسایل و ابزاری مانند گونیا، چکش، پرگار، پیش‌بند و غیره استفاده می‌کنند که اشاره به رموز و مفاهیم و معانی ویژه‌یی داشته و بیانگر مشاغل اولیه سران فراماسون‌ها (بنایی و معماری) می‌باشد.

همه‌ی این آداب و رسوم برای رشد روحیه اطاعت و ایمان قلبی به تشکیلات است. هر لژ فراماسونری یک رییس کامل به نام استاد اعظم دارد که همه‌ی اعضا باید مطیع او بوده و از صمیم قلب استادی و ریاست اورا پذیرفته باشند. فراماسون‌ها با تشکیلات منظم، پیچیده، حفاظت شده و سابقه‌یی طولانی از اوایل قرن ۱۸ تاکنون به کار خود ادامه داده و بسیاری از تاریخ‌سازان مانند جرج واشنگتن (اولین رییس جمهور) امریکا، منتسکیو، روبسپیر و دیگران از اعضای مشهور آنها بوده‌اند.(۱)

در ایران از زمان قاجاریه، لژهای فراماسونی به طور مخفی تشکیل و شروع بکار کرده که اغلب رجال دولت پهلوی را به خود جلب نمود ولذا هنگامی که درسال ۱۹۷۲ همه کشورهای عربی اسراییل و غرب را تحریم نفتی کرده بودند، این تنها ایران بود که ضمن شناسائی موقت دولت اسراییل و ارتباط سیاسی گسترده با رژیم نژادپرست افریقای جنوبی، شیرهای نفت خود را تا حداکثر امکان به روی کشورهای غربی گشود.

---

۱. جهان زیر سلطه‌ی صهیونیسم، انتشارات سپاه پاسداران، ص ۷۲ و ۷۴

۴ـ تسلیحات اتمی:

از آنجا که قدرت بیشتر هر کشور مقدمه‌ی نفوذ بیشتر آن می‌باشد اسرائیل از سال ۱۹۴۸ یعنی اولین سال تأسیس حکومت خود تحقیقات برای دست‌یابی به سلاح اتمی را آغاز و در این راستا از کمک‌های فرانسه و امریکا به طور گسترده برخوردار بود. به گفته‌ی جابرفؤاد در کتاب اسلحه‌ی اتمی و راهبرد اسراییل:(۱)

ایالات متحده در اوت سال ۱۹۵۵ یک کتابخانه‌ی فنی شامل حدود ۵۰۰ گزارش از گزارشات کمیته انرژی اتمی امریکا پیرامون پژوهش‌ها و پیشرفت‌های اتمی ونیز حدود ۴۵ جلد کتاب پیرامون تئوری اتم و خلاصه‌هایی از چندین گزارش و مقاله در اختیار اسراییل گذاشت.

اسراییل در حال حاضر ۴ نیروگاه اتمی در مناطق ریشون لیزیون، ناحال یوریک، دیمونا، و النبی روبین دارد که در مجموع حدود ۵۰۰ سلاح اتمی را در خود نگهداشته‌اند.

برای اولین بار دکتر مردخای وانونویس یکی از کارشناسان نیروگاه دیمونا پس از فرار از اسراییل به لندن رفته و در سال ۱۹۸۶ به وسیله‌ی روزنامه‌ی ساندی تایمز گزارشات مستند و مصوری از تأسیسات اتمی دیمونا و تلاش این کشور در جهت دست‌یابی به بمب نوترونی را انتشار داد.

۵ـ علم و فن آوری:

یکی از متغیرهای مؤثر در اِعمال نفوذ، داشتن علم و فن‌آوری پیشرفته است. رژیم صهیونیستی طبق آمار یونسکو، اتحادیه‌ها و آژانس‌های علمیِ بین‌المللی، اهتمام وسیعی برای دست‌یابی به علم و تکنیک داشته است.

به طور کلی بین سال‌های ۱۹۵۵ تا ۱۹۶۵، جهان شاهد فعالیت‌های علمی ارزشمند، کنفراس‌های رسمی بین‌المللی، اجتماعات، گردهمایی، نمایشگاه و دوره‌های آموزشی در میادین مختلفِ هسته‌یی، فیزیک، شیمی، بیولوژی، الکتریسته، مواد معدنی و امور مالی بوده است. مسایل و

---

۱. راهبرد اسراییل، ترجمه‌ی محمدرضا فاطمی، تهران، سفیر، ۱۳۶۸، ص ۱۴۴

طرح‌های مختلف مطروحه در این دوره به ۵۵۰۲ رویداد علمی بالغ می‌گردد که در این میان امریکا در ۹۴٪ اسراییل ۸۸٪ انگلستان ۸۶/۵٪ آلمان فدرال ۸۴٪ و فرانسه ۸۱٪ از آنها شرکت داشته‌اند. به این ترتیب اسراییل تنها در یک دهه در ۴۸۴۲ مورد کنفراس و اجتماع علمی شرکت جسته است. اسرائیل بنابر توافق‌نامه‌های همکاری فنی با کشورهای دیگر هیأت‌های علمی مختلفی را به کشور خود می‌پذیرد.

یکی از نتایج همکاری‌های فنی بالاخره در سال ۱۹۹۶ (۱۳۷۵ش) به بار نشسته و اولین ماهواره‌ی جاسوسی موساد با نام اُفق ۳ با هدف کنترل نامحسوس رویدادهای سه کشور ایران ، سوریه و عراق در مدار ۳۷ درجه قرار داده شد.(۱) این ماهواره هر نود دقیقه یکبار بر گرد کره زمین چرخید، و از فراز نود کیلومتری شمال تهران و ۴۰۰ کلیومتری شمال بغداد عبور می‌نماید.

٦ـ پیمان‌های اطلاعاتی:

رژیم غاصب اسراییل با بهره‌گیری از انواع پیمان‌های اطلاعاتی محدود، نامحدود، محرمانه و آموزشی به مراکز اطلاعاتی کشورهای دوست تقرب نموده و سپس با زیرکی تلاش می‌کند تا به اطلاعات ذی‌قیمتی که از نظر سیاسی، اقتصادی، تسلیحاتی، مبارزه با تهدیدات مخالف صهیونیسم و غیره مهم باشند دست یافته و حتی به عملیات ویژه‌ی اطلاعاتی برضد مخالفین اگر چه در کشور هم‌پیمان مصدر قدرتی نیز باشند، دست بزند.

بهره‌گیری از این شیوه‌ی نفوذ مصداق‌های جالبی در مطبوعات و رسانه‌ها ایجاد نموده که سه مورد آن به طور خلاصه در زیر یادآوری می‌شود:

الف ـ به گزارش هفته‌نامه‌ی امریکایی اسپات لایت به نقل از ریچارد کلمنت که در دوره‌ی حکومت ریگان سرپرستی سرویس حفاظت فدرال امریکا را به عهده داشته؛ موساد در دهه‌ی ۸۰ تحت عنوان مبارزه با تروریسم دفتری در تشکیلات اطلاعات ویژه امریکا دایر کرد که از آن دفتر برای ترور امریکاییان مخالف گسترش صهیونیسم بهره‌برداری نمود. دو نفر از کشته شدگان جورج پیزلی

---

۱. روزنامه‌ی همشهری ۱۳۷۵/۲/۵ ـ ماهواره‌ی جاسوسی اسراییل

(معاون سرپرست امور برآوردهای ملل امریکا در سال ۱۹۷۸) و جنی می (مامور با سابقه C.I.A) بوده‌اند که هنگام مرگ در حال تألیف کتابی در باره نقش سازمان‌های اطلاعاتی بیگانه وتحریف برآوردهای اطلاعاتی ملی توسط سیا بودند.(۱)

ب ـ به گزارش هفته‌نامه‌ی المجد چاپ اردن، عرفات و سازمان موساد در اقدامی تازه یک دستگاه امنیتی جدید تشکیل داده‌اند. غالب افراد این سازمان تازه تأسیس، افسران اسراییلی هستند که وظیفه کنترل تحرک شخصیت‌های فلسطینی نزدیک به عرفات را دارند. تحت نظر این سازمان حرکت‌های ضد صهیونیستی در دانشگاه‌ها و کارخانجات و مراکز جمعیتی کنترل خواهد شد.(۲)

ج ـ به گزارش خبرگزاری فرانسه به نقل از روزنامه واشنگتن پست؛ وزارت دفاع امریکا در مهرماه سال گذشته با انتشار یادداشتی نسبت به جاسوسی فعال رژیم صهیونیستی در امریکا هشدار داده است.

در این یادداشت آمده بود که اسرائیل بطور مستقیم در زمینه‌ی ماهواره‌های جاسوسی، موشک و اطلاعات مربوط به هواپیماهای نظامی، تانک، ناوهای موشک‌انداز و رادار با امریکا رقابت نموده و اطلاعات مفید را به صورت‌های پنهان و آشکار جمع‌آوری می‌کند.(۳)

۷ـ سازمان‌های اطلاعاتی اسراییل:

رژیم اشغالگر قدس با بهره گیری از سازماندهی غیرمتمرکز، سه تشکیلات اطلاعاتی جداگانه به شرح زیر وبا وظایف روشن و تفکیک شده به وجود آورده است:

- سازمان موساد یا سرویس اطلاعات خارجی.
- سازمان شین بث یا ضد جاسوسی وامنیت داخلی.
- امان یا سازمان اطلاعات نظامی.

---

۱. روزنامه‌ی کیهان ۷۴/۱۲/۱۲ ـ امریکا در خدمت اهداف تروریستی اسراییل.

۲. روزنامه‌ی کیهان ۷۴/۱۱/۵ ـ عرفات و اسراییل یک دستگاه مشترک جاسوسی تشکیل دادند.

۳. روزنامه‌ی جمهوری اسلامی ۷۴/۱۱/۱۱ ـ نگرانی پنتاگون از رخنه‌ی شبکه‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی در امریکا

در رأس همه‌ی تشکیلات اطلاعاتی یادشده یک کمیته هماهنگ و تنظیم‌کننده‌ی فعالیت‌های اطلاعاتی، امنیتی به نام "وعدت" قرار دارد. این کمیته شامل رؤسای موساد، اطلاعات نظامی، شین بث، رییس کل بازرسی کشور، مدیر کل سیاسی وزارت امورخارجه، مشاورسیاسی خاص نخست وزیر و مشاور ضد تروریسم نخست وزیر بوده و هر دو هفته یک جلسه برگزار می‌کند.

البته در زمان‌های بحرانی فاصله‌ی میان برگزاری جلسات کوتاه‌تر می‌گردد. ریاست کمیته مزبور به عهده رئیس موساد است که مستقیماً توسط نخست وزیر انتخاب شده و در مقابل وی پاسخ‌گوست.

از وظایف عمده‌ی این کمیته، بررسی تهدیدات روز و تقسیم وظایف و اولویت‌بندی در رسیدگی به مسایل امنیتی است. در واقع کمیته‌ی وعدت همانند دفتر ویژه در انگلستان خدمت می‌کند و با همان وظایف بر تشکیلات اطلاعاتی اشراف دارد.

موساد:

موساد یا سازمان زیرزمینی یهود نام اختصاری یک عبارت ۵ کلمه‌یی به زبان عبری است.

موساد شکل تکامل یافته‌ی پلیس مخفی اسراییل و نتیجه‌ی ادغام و ترکیب سازمان‌های مخفی پراکنده‌یی است که از ده‌ها سال پیش و اوایل جنگ دوم جهانی به نفع یهودیان و بر علیه مخالفان این نژاد فعالیت می‌کرده‌اند.

تاریخچه: اولین سازمان مخفی یهود که بنفع صهیونیست‌ها فعالیت می‌کرد با نام شروت یدیوت[1] بود که به شای (SHAI) شهرت داشت. این سازمان از سال ۱۹۲۹ یعنی زمانی که فلسطین تحت سلطه انگلیس‌ها بود، در فرانسه به وجود آمده و فعالیت‌های زیرزمینی خود را آغاز نمود. ین امر هم‌زمان با تأسیس آژانس یهود در کنگره‌ی صهیونیستی زوریخ بود. از سال ۱۹۲۹ تا ۱۹۴۸ اهداف شای شامل ترغیب ایده‌ی تأسیس دولت مستقل اسراییل بود ومی‌کوشید به طریقی در مأموران نظام قیمومیتی بریتانیا نفوذ نموده و همه‌ی گروه‌های افراطی را تحت نظارت وکنترل بگیرد.

1. SHERUT YEDIOT KLHDNMH

یک سازمان دیگر که از دوران پیش از استقلال درگیر عملیات مخفی بود «موسادلو آلیابت» یا «موسسه‌ی مهاجرت بی»[1] نام داشت که درمقابل کانال مهاجرت قانونی (immigration A) فعالیت می‌کرد و عهده‌دار مهاجرت غیرقانونی یهودیان به اسراییل بود. در این زمان آژانس یهود به مهاجرت (B) متوسل شد. شای وظیفه داشت تا این مهاجرت غیرقانونی را تسهیل نماید.

هم راه با سازمان‌های مخفی یهود و گروه‌های تروریستی دست پرورده‌ی آنها، سرمایه‌داران صهیونیست نیز فعالیت خود را تشدید کرده و بالاخره با کمک قدرت‌های استعماری در سال ۱۹۴۸ بدنبال خروج نیروهای انگلیس از فلسطین و طی یک برنامه‌ی از پیش تعیین شده دولت غاصب اسراییل را به وجود آوردند.

دیوید بن گوریون که خود یکی از رهبران سازمان‌های مخفی صهیونیست‌ها بود، بعضی از این تشکیلات چون اِتزل، هاگانا، اشترن و ... را در یکدیگر ادغام کرده و آنها را تحت نظر وزارت دفاع رژیم صهیونیستی در آورد. سازماندهی جدید طبعاً بخاطر رقابت‌های داخلی از یکسو و سلطه‌ی وزارت دفاع بر آن فاقد استقلال لازم بود، اما هم چنان به صورت پنهانی مهم‌ترین نقش را در تدوین و طراحی سیاست‌ها و هدایت رژیم به سوی مقاصد تجاوزگرانه‌ی صهیونیستی و تحقق راهبرد شوم استکبار جهانی ایفا می‌کرد.

سازماندهی قدیم و تشکیل موساد:

گروه‌های تروریستی یهودی مانند ایرگون، اِشترن، اِتزل، پالماچ، هاگانا و ... با عضویت هزاران یهودی کینه‌توز و متعصب در اثنای جنگ دوم جهانی و با بهره‌گیری از جو ضدنازیسم به تدریج ایجاد شده و به متشکل ساختن یهودیان پرداختند.

این گروه‌های تروریستی چون دامنه‌ی فعالیت خود در اروپا را محدود و بسته یافتند به مرور در فلسطین بگرد هم جمع شده و شروع به قتل و شکنجه‌ی مسلمانان آن دیار نمودند تا به این ترتیب اهرم فشاری برای بیرون راندن بومیان و به قدرت رسیدن یهودیان بیابند.

---

1. IMMIGRATION B

تا قبل از تأسیس دولت صهیونیستی، این گروه‌ها توانستند مقادیر عظیمی سلاح و مهمات قاچاق را از طریق دریا وارد فلسطین نموده و سلاح‌های مختلفی از پلیس انگلیس سرقت و به وسیله‌ی تشکل‌های زیرزمینی توطئه‌های متعددی بر ضد اعراب منطقه به اجرا درآورند.

کسب تجارب تروریستی و هدایت عملیات زیرزمینی این گروه‌ها ادامه داشت تا آن که در سال ۱۹۴۸ به دنبال خروج کامل نیروهای انگلیس از خاک فلسطین که طبق توافق سرمایه‌داران یهود با دولت انگلیس و پشتیبانی امریکا در شهر نیویورک بدست آمده بود، دیوید بن گوریون (اولین نخست وزیر رژیم اشغالگر) تمامی سازمان‌های مخفی یهود را در یکدیگر ادغام نموده و آنها را تحت نظر وزارت دفاع رژیم صهیونیستی قرار داد. سازماندهی جدید با عنوان شای (اطلاعات) در شهر تل‌آویو شروع بکار کرد. در کشاکش قتل‌عام فلسطینی‌ها، نمایندگان سازمان‌های تشکیل دهنده‌ی شای، جلسه‌یی تشکیل و ضمن بررسی راه‌های تقویت و توسعه‌ی فعالیت‌های جاسوسی مقرر گردید شای رسماً منحل و سازمان تازه‌یی با پنج اداره جایگزین آن شود که عبارت بودند از:

اداره‌ی اول (آمان): که وظیفه‌ی جمع‌آوری اطلاعات نظامی در کشورهای خارجی را بر عهده داشت.

اداره‌ی دوم (رامان): که وظیفه جمع آوری اطلاعات سیاسی برای وزارت خارجه از کشورهای خارجی را به عهده داشت.

اداره‌ی سوم (شین بث): برای مبارزه با فعالیت‌های جاسوسان خارجی (ضدجاسوسی).

اداره‌ی چهارم: تحقیق درباره‌ی افراد در داخل کشور (امنیت داخلی).

اداره‌ی پنجم: موسوم به بخش ویژه پلیس که ماموریت‌های اجرایی و ترورها و تخریب‌ها را در داخل و خارج کشور بر عهده گرفت.

یکی از مهم‌ترین اقدامات این سازمان کمک به گروه‌های تروریستی اسراییلی در جنگ علیه چهار کشور عربی مصر، سوریه، اردن، لبنان بود که به پیروزی سریع صهیونیست‌ها بر ارتش‌های عربی در جنگ سال ۱۹۴۸ انجامید. چهار سال پس از این واقعه، بن‌گوریون نظام ناپایدار جاسوسی کشور را برهم زد و با وضع آیین‌نامه و ضوابط جدیدی توانست همه‌ی سازمان‌های مخفی یهود را از نو

به صورتی موفقیت آمیز در یکدیگر ادغام نماید. سازمان جدید صرفاً شامل دو اداره‌ی مشخص جاسوسی و ضدجاسوسی بود. به عبارتی بن‌گوریون به مقیاس وسیعی از کمیت سازمان کاسته و بر کیفیت آن افزود.

ـ تغییر سازمان:

در تاریخ اول سپتامبر ۱۹۵۱ مؤسسه‌ی مرکز اطلاعات وتکالیف ویژه[1] به وجود آمد که نقش اولیه آن در قسمت عملیات ویژه عبارت بود از تصویب عملیات پیشنهادی توسط اطلاعات نظامی. در سازماندهی بعدی، موساد تبدیل به تشکیلاتی با اجزای زیر گردید:

الف. اداره‌ی طرحریزی عملیات و هماهنگی: این اداره عهده‌دار امور برنامه ریزی مربوط به نحوه‌ی بهره‌برداری از منابع، تجهیزات و رابطین اطلاعاتی بوده و مسئول مدیریت داخلی و هماهنگی عملیات اجرایی و اداری موساد است.

ب. اداره‌ی جمع آوری: مسؤول انجام عملیات مخفی خارجی و ایجاد مقدمات تهیه و تولید گزارش از منابع مختلف می‌باشد. این اداره از بزرگ‌ترین واحدهای تشکیلات موساد بوده و در خارج از کشور نمایندگی‌های متعددی به صورت ایستگاه‌های قانونی، نیمه قانونی و غیرقانونی دارد.

ج. اداره‌ی عملیات سیاسی و روابط متقابل: این اداره عهده‌دار برگزاری تماس با سرویس‌های اطلاعاتی خارجی، ایجاد هم‌پیمانی اطلاعاتی و تبادل نیازمندی‌ها و اطلاعات مورد نظر و همین طور اقدام در جهت ایجاد سرویس اطلاعاتی برای کشورهای فاقد این گونه تشکیلات و ارائه آموزش و تجهیزات و امکانات اطلاعاتی به کشورهای جهان سومی می‌باشد.

د. اداره‌ی پرسنلی، مالی، پشتیبان، امنیت: تأمین نیروهای انسانی مورد نظر و همین طور برآورد و تامین بودجه، تجهیزات و غیره برای عملکرد سالیانه موساد به عهده این اداره بوده ونیز امر حراست از تأسیسات موساد در داخل و خارج کشور از وظایف این اداره است.

هـ. اداره‌ی تحقیقات (بررسی): وظیفه‌ی مربوط به تهیه گزارش‌های تأیید شده نهایی درباره‌ی رویدادهای اطلاعاتی و تقدیم آن به رده‌های بالاتر، تهیه بولتن‌های اطلاعاتی وتعیین

---

1. Mossad letafkidim Meouychadim

نیازمندی‌های آینده بر عهده این اداره است.

و. اداره‌ی فنی: جمع‌آوری اخبار فنی و استفاده از فن‌آوری جدید جهان و بکارگیری آزمایشگاه‌های مجهز و دانشمندان فیزیک و شیمی برای دست‌یابی به پیشرفته‌ترین دستاوردهای نامریی نگاری، جعلیات، ارتباطات جاسوسی، جاسازی و غیره از وظایف اداره‌ی فنی می‌باشد.

ز. اداره‌ی آموزش: آموزش به پرسنل اطلاعاتی در دانشکده‌یی ویژه به مدت دوسال صورت گرفته و محل آن در نزدیکی تل‌آویو قرار دارد.

ح. ضد جاسوسی: اداره‌ی ضدجاسوسی با همان نام قبلی شین بث و اداره‌ی جاسوسی با نام موساد فعالیت خود را تحت نظارت و ریاست ایزر هال که یکی از دوستان بن گوریون بود، آغاز کرد. گرچه در سال‌های دهه‌ی ۱۹۵۰ شین بث کاملاً زیر نظر موساد و به عنوان بخشی از آن فعالیت می‌نمود، اما در حال حاضر تشکیلات جداگانه‌یی دارد.

گسترش سازماندهی

شرط بزرگ جذب نیرو در تشکیلات اطلاعاتی یاد شده، تابعیت از ایدئولوژی صهیونیسم بشمار می‌رود و لذا از همان آغاز درهای ورود به سازمان‌های مخفی اسراییل به روی غیراسراییلی‌ها باز بود و افرادی با مدارک کانادایی، استرالیایی، اروپایی و امریکایی به این تشکیلات راه یافتند. نتیجه آن شد که این نیروهای مخفی تجارب تشکیلات زیرزمینی خود را در اختیار سازمان‌های اطلاعاتی نوپای اسراییل قرار داده و سپس با بهره‌گیری از یهودیان متعصبی که پیشتر در تشکیلات اطلاعاتی غرب مانند C.I.A و M.I.6 کار می‌کردند یکی از کارآمدترین سازمان‌های پلیس مخفی منطقه را پی‌ریزی کنند.

وظایف موساد

نتایج بررسی‌های انجام یافته بر روی عملیات متعددی که از جانب موساد صورت گرفته به نوعی حاکی از وظایف تعریف شده این تشکیلات می‌باشد که بخشی از آن به شرح زیر قابل ذکر

است:

۱ ـ جمع آوری اطلاعات سیاسی، نظامی، فرهنگی، اقتصادی و ... از کشورهای عربی و غیر عربی منطقه.

۲ ـ هدایت عملیات اطلاعاتی در خارج از مرزهای اسراییل، این عملیات ممکن است اقدام‌های از قبیل ترور، آدم‌ربایی، قاچاق اسلحه، نفوذ در گروه‌های مخالف صهیونیسم یا دخالت در امور داخلی سایر کشورها باشد.

۳ ـ ترغیب یهودیان سایر کشورها برای مهاجرت به سرزمین‌های اشغالی و تشویق سرمایه‌داران صهیونیست به شهرک سازی در آن دیار.

باید دانست تعدادی از مهاجرت‌های دسته جمعی در گرو فعالیت‌های مخفی، زد و بندهای سیاسی و اعطای رشوه به دولتمردان خارجی می‌باشد.

۴ ـ جمع آوری اطلاعات مثبت علیه کشورهای دشمن جهت تهیه بولتن‌های اطلاعات سیاسی برای هدایت مسؤولین دولتی در جهت تصمیم‌گیری صحیح در روابط خارجی.

۵ ـ کنترل فعالیت‌های نظامی، سیاسی، اقتصادی و کشورهای همسایه و اسلامی برای جلوگیری از غافلگیر شدن اسراییل و همین طور نفوذ به آن کشورها.

۶ – کنترل جمعیت‌های مخالف رژیم اشغالگر قدس و فعالیت علیه آنان.

۷ – اداره‌ی جنگ روانی در جهت منافع رژیم اشغالگر قدس.

موساد بر اساس مفاد قانونی، موظف به کسب اطلاعات و آگاهی‌های لازم در مورد سیاست‌های داخلی و خارجی دولت‌های عرب و روابط میان کشورهای مسلمان به ویژه دشمنان رژیم صهیونیستی و فعالیت‌های سیاسی آنان می‌باشد.

علاوه بر آن موساد کلیه خریدهای تسلیحاتی و نظامی کشورهای دشمن را ردیابی می‌کند. هم چنین در مسیر عدم توجه سیاسی غرب نسبت به اعراب و مقابله با تبلیغات ضد یهودی فعال است.

بند ۲۱ قوانین کشوری رژیم اشغالگر قدس درباره‌ی پایگاه قانونی موساد چنین می‌گوید:

«دولت به وسیله‌ی تشکیلات اطلاعاتی خود موظف و مجاز است که برای حراست از مصالح کشور مطابق هر یک از مفاد قانونی، هر عملی را که قانوناً به عهده‌ی مسؤول دیگری نباشد، انجام دهد.»

در نتیجه سازمان موساد و همکاران اطلاعاتی او مجوز لازم برای انواع مداخلات در امور سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی جوامع عرب و غیرعرب را بدست آورده‌اند.

نحوه‌ی برخورد با مجرمین

موساد در بالاترین سطوح مدیریتی خود علاوه بر هدایت امور اطلاعاتی، در امور قضایی نیز دخالت می‌کند تا جائی که قرار گرفتن نام فرد مشخصی در لیست اعدامی‌ها می‌باید به وسیله‌ی رییس موساد به نخست‌وزیر پیشنهاد و پس از تصویب او اعدام صورت گیرد.

نقش نخست‌وزیر تنها یک نقش سیاسی بوده و تعیین کننده نیست، به این ترتیب که اگر از لحاظ زمانی موقعیت دولت متزلزل و خطرناک باشد حکم اعدام را به تعویق انداخته و در غیر آن صورت به اجرا در می‌آورد.

برای محاکمه‌ی افرادی که به جرایم ضدامنیتی متهم می‌باشند دادگاهی غیابی (برای مخالفین صهیونیست در خارج از مرزهای اسراییل) یا حضوری (برای دستگیر شدگان) تشکیل یافته و حکم مربوطه صادر می‌گردد. چنین حکمی نیاز به تأیید و حتی انعکاس به مراجع آشکار دادگستری و دیوان‌عالی قضایی نداشته و به صورت مخفیانه انجام می‌شود. در صورتی که حکم غیابی باشد برای به اجرا درآوردن آن گروه‌های تروریستی به محل سکونت و استقرار متهم مربوطه اعزام و حکم را به اجرا در می‌آورند.

آموزش در موساد:

موساد دارای یک دانشکده‌ی اطلاعاتی در حومه‌ی شهر تل‌آویو بوده که کارشناسان جدید پس از استخدام می‌باید به مدت دوسال مفاد آموزشی را در آن دانشکده سپری سازند.

اساتید این دانشکده غالباً کارشناسان قدیمی‌تر بوده و پس از طی مراحل تئوری متون

آموزشی کار در صحنه‌های مجازی و واقعی را در عمل به دانشجویان می‌آموزند.

مهم ترین متونی که در آموزش افراد اطلاعاتی مورد استفاده قرار دارد عبارتند از:[۱]

- امنیت شخصی (شامل اقدامات ضد مراقبتی و دفاع شخصی).
- حفاظت عملیاتی (شامل حفاظت در حوزه‌ی حریف و حفظ اقدام‌های اطلاعاتی از دستبردهای بیگانه.)
- اطلاعات عمومی نظامی (شناسایی انواع جنگ افرازهای سنتی و مدرن).
- پوشش (تطابق داستان‌های پوششی و واقعیت‌ها.
- اطلاعات عمومی (آشنایی زیرکانه با مسایل روزمره و هنرهای مطرح برای بدست گرفتن ابتکار عمل در مصاحبه‌های خصوصی).
- استخدام عوامل خارجی (شامل مراحل نشان، ارزیابی، انگیزه‌یابی عوامل و..).
- گزارش نویسی (برای انعکاس بهینه‌ی وضعیت در کوتاه‌ترین و رساترین جملات).
- اطلاعات جغرافیایی (شامل آشنایی با جغرافیای طبیعی و سیاسی جهان).
- کشورهای عربی (آشنایی با اطلاعات جغرافیایی، انسانی، سیاسی و اقتصادی کشورهای عربی و همجوار).
- ارتش‌های عربی (آشنایی با اطلاعات مرتبط با توانمندی‌های نظامی کشورهای عربی و همجوار).
- سازمان‌های فلسطینی (شناسایی تشکیلات مخالف صهیونیسم در سرزمین‌های اشغالی و همجوار).
- آشنایی با رایانه (آموزش روش استفاده، دسترسی و نحوه‌ی سرقت اطلاعات از حافظه‌ی رایانه‌ها در مدت محدود).
- تیراندازی (شامل آموزش تیراندازی با انواع سلاح و ایجاد مهارت در مورد کلت بر تا کالیبر ۲۲).

---

۱. ویکتور استروفسکی ـ راه نیرنگ.

– مدارک پوششی (تهیه مدارک پوششی مانند؛ گذرنامه،گواهینامه رانندگی و ..)
ـ اسلام شناسی (آشنایی کلی و جزیی با تعداد پیروان، جغرافیای اسلامی و مطالعه‌ی شاخه‌ها و مذاهب اسلامی).
ـ بازگشایی قفل‌ها (شامل آشنایی با قفل‌ها و نحوه‌ی بازگشایی آنها).
ـ امور فنی (آشنایی با انواع روش‌های جمع‌آوری فنی، میکروفن گذاری، استراق سمع و ...)
ـ آشنایی با حامیان صهیونیسم (شناسایی امکانات ویژه موساد در سراسر جهان).
ـ امربری (شامل روش‌های امربری و نحوه‌ی بکارگیری امربران رسمی و داوطلب).
ـ ضد خرابکاری (شناسایی تهدیدها و اهداف خرابکاران و روش‌های خنثی‌سازی).
ـ نامریی‌نگاری (شناخت ابزار نامرئی‌نگاری، تمرینات مربوطه و وسایل پیشرفته‌ی آن).
ـ مطالب سیاسی (شامل نگاه سیاسی و تحلیل مسایل روز).
ـ تبادل اطلاعات (مشتمل بر نحوه‌ی همکاری با سازمان‌های اطلاعاتی دوست و فریب سرویس‌های حریف).

جامعه‌ی اطلاعاتی اسراییل

در حال حاضر پنج سرویس موساد، آمان، شین بث، دفتر تحقیقات وزارت امور خارجه و پلیس مخفی در اسرائیل به فعالیت‌های اطلاعاتی اشتغال دارند که به تبعیت از سازماندهی تشکیلات اطلاعاتی امریکا، جامعه‌ی اطلاعاتی اسراییل را تشکیل می‌دهند. چهار سازمان آمان، شین بث، دفتر تحقیقات و پلیس مخفی زیر نظر کمیته‌ی واحدی به نام کمیته‌ی هماهنگ کننده تحت ریاست موساد به فعالیت هماهنگ سازی در اهداف و مأموریت‌های اطلاعاتی می‌پردازند. این کمیته هر هفته تشکیل جلسه داده و طی این جلسات تهدیدات امنیتی کشور، مورد بررسی قرار گرفته و اطلاعات تبادل شده و برنامه‌ی هفته آینده تصویب و به هر یک از اعضا ابلاغ می‌گردد.

گر چه شورای هماهنگ کننده مذکور دقیقاً مانند شورای امنیت ملی امریکا عمل می‌کند اما در ابعاد عملیاتی، موساد مانند سازمان‌های اطلاعاتی شرقی است، زیرا به دلیل برخورداری از

بحران‌های بزرگ ذاتی که ناشی از وجود دولت غاصب می‌باشد ناگزیر از بهره‌گیری تعداد بسیار زیاد خبرچین، حفاظت و کنترل بسیار شدید، صدور اوامر رده بالا بدون کمترین مشورت، مخفی‌کاری فراوان و عدم اطلاع رسانی به اذهان عمومی (به شیوه‌ی سرویس‌های شرقی) می‌باشد.

همکاری موساد و سیا

همکاری سازمان‌های اطلاعاتی موساد و سیا از اوایل دهه‌ی ۱۹۵۰ یعنی از آغاز تأسیس هر دو سرویس شروع شد. در ستاد مرکزی سازمان سیا بخش بسیار محرمانه‌یی وجود دارد که وظیفه هماهنگ کردن فعالیت‌ها و عملیات جاسوسی این دو سازمان مخفی را به عهده دارد، رییس این بخش از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۴ به مدت ۲۴ سال یکی از صهیونیست‌های امریکایی به نام «جیمز انگلتون» بوده است. وی که مسؤول تماس با صهیونیست‌ها بود با استفاده از موقعیت خود به آموزش کارشناسان و کارمندان موساد در ایالات متحده پرداخت.

یکی از روزنامه‌نگاران امریکایی می‌گوید: «انگلتون به طور محرمانه به پشتیبانی و حمایت عملی از اسراییل پرداخته و اطلاعات فراوانی را در اواخر دهه‌ی پنجاه در اختیار این رژیم قرار داده است.»[۱]

تکنسین‌های رژیم صهیونیستی تاکنون در زمینه‌های فن‌آوری ساخت دستگاه‌های الکترونیکی استراق سمع، عکس برداری با ماهواره‌های مصنوعی و تجسس، همکاری‌های زیادی با امریکاییان داشته‌اند، در عوض دولت امریکا نیز با استفاده از نفوذ و امکانات خود در کشورهای عربی توانسته است شرایط مقتضی را برای اعزام مخفیانه‌ی مأمورین موساد به این کشورها فراهم آورد.

روزنامه نیویورک تایمز اوایل مهرماه سال ۱۳۶۲ از قول مقام‌های بلند پایه‌ی اطلاعاتی امریکا گزارش داد که اسراییل به طور فعال در عملیات مخفی سیا مشارکت دارد. در این گزارش گفته شده است این فعالیت‌ها به موجب یک قرارداد محرمانه صورت می‌گیرد که توسط سرویس‌های اطلاعاتی دو کشور به امضا رسیده است. جزییات این قرارداد فاش نشده، اما به نوشته‌ی روزنامه‌ی مذکور

---

۱. ادوارد جی اپشتین، فریب، انتشارات اطلاعات.

اسراییل موافقت کرده است سلاح‌هایی به غیر سلاح‌های امریکایی که در لبنان به غنیمت گرفته شده در اختیار گروه‌های ضدانقلابی متکی به امریکا در سراسر جهان قرار دهد.

میان سرویس اطلاعاتی اسرائیل و امریکا همکاری نزدیکی در لبنان، چاد، سودان، اتیوپی و سایر کشورهای افریقایی وجود دارد و امریکا موافقت کرده است اطلاعاتی را به کمک سیستم ماهواره‌های جاسوسی و پست‌های استراق سمع خود بدست آورده و در اختیار سرویس‌های جاسوسی اسراییل قرار دهد.

سازمان جاسوسی موساد در دهه‌ی ۱۹۶۰ برای انجام عملیات ایذایی و تخریبی در نقاط مختلف افریقا ۸۰ میلیون دلار از سیا کمک دریافت کرد. موساد مهم‌ترین نقش را در سرنگونی رژیم میلتون بوته رییس جمهور اوگاندا و به قدرت رساندن ایدی امین در سال ۱۹۷۰ ایفا کرد (روابط موساد با ایدی امین بخاطر شعارهای تند ضدانگلیسی و ضدصهیونیستی وی و همبستگی او با اعراب به تدریج رو به سردی گذاشت.)

هم چنین سازمان موساد در کنار سازمان سیا و ساواک بیشترین کمک‌های مالی و تسلیحاتی را نسبت به کردهای شمال عراق پس از سرنگونی حکومت نوری سعید در سال ۱۹۵۸ انجام دادند. ساواک در ایران مجری این سیاست بود اما این کمک‌ها به محض انعقاد قرارداد الجزایر بین ایران و عراق در سال ۱۹۷۵ متوقف شد.

آن چه مسلم است حضور سرمایه‌داران صهیونیست در امریکا و به خصوص در کادر رهبری این کشور (نظیر هنری کیسینجر که به دلال صهیونیسم معروف شده است.) مهم‌ترین عامل نفوذ سازمان جاسوسی اسرائیل در امریکا بوده و وجود دفتری در سازمان سیا بخاطر تقویت رابطه با موساد نیز مؤید همین واقعیت است.

در تیر ماه سال ۱۳۶۲، خبرگزاری‌ها گزارشی را درباره همکاری رسمی پاره‌یی از مقام‌های حکومت امریکا با سازمان جاسوسی موساد انتشار دادند دراین خبر آمده بود:

یک نویسنده‌ی امریکایی فاش کرد: ۸۴ تن از مسؤولان بلندپایه امریکایی اسرار نظامی کشورهای عربی را در اختیار اسراییل قرار می‌دهند. میکل سابا نویسنده‌ی امریکایی در تشریح اسرار

فعالیت مهره‌های موساد در کاخ سفید تأکید کرد که به زودی نحوه‌ی این فعالیت‌ها را در کتابی بنام **آغاز نبرد بزرگ** منتشر خواهد کرد.

موساد توانست از طریق مأموران نفوذی خود در حکومت رونالد ریگان اطلاعات کاملی راجع به سلاح‌های کشورهای خاورمیانه کسب کند.[۱] سازمان جاسوسی موساد مهم‌ترین نقش را در انعقاد قرارداد کمپ دیوید و اتحاد سیاسی مصر و اسرائیل ایفا کرد. در اکتبر سال ۱۹۷۶ یعنی سه سال قبل از عقد این پیمان هیأتی از اعضای موساد همراه با اسحاق رابین نخست وزیر وقت رژیم صهیونیستی سفر محرمانه‌یی به رباط پایتخت مراکش به عمل آورده و با سلطان حسن، شاه مراکش به گفت و گو پرداخته و سپس طی سه مرحله در طول سه سال بـه کـمپ دیـوید جـامعیت بـخشیدند. امـروزه همکاری‌های بی حد و حصری میان دو سرویس سیا و موساد وجود دارد که پاره‌یی از آنها به شرح زیر است:

۱ ـ تبادل اطلاعات در زمینه‌ی اهداف نظامی.

۲ ـ تبادل اطلاعات در زمینه‌ی مبارزه با حرکت‌های باصطلاح تروریستی.

۳ ـ انجام عملیات ویژه در رویارویی با حرکت‌های باصطلاح تروریستی.

۴ ـ اِعمال فشار هماهنگ شده به کشورهای بی‌طرف برای ضربه زدن به کشورهای هدف.

۵ ـ استفاده از پایگاه‌های جاسوسی فنی در خاک هر دو کشور یا کشورهای وابسته به هر کدام برای سرویس دیگر.

ویژگی‌های موساد:

آن گونه که مشهور است سازمان اطلاعاتی اسراییل در سطح جهانی بسیار نیرومند ظاهر شده و جزو سرویس‌های بین المللی شناسایی گردیده‌است، در حالی‌که در معرفی این سازمان به اذهان جهانی، مقدار زیادی اِغراق شده است اما به هرحال برخورداری از چند ویژگی مهم در عـمل ایـن سازمان را قوی‌تر از سرویس‌های منطقه‌یی دیگر قرار داده است. این ویژگی‌ها مـختصراً بـه قـرار

---

۱. روزنامه‌ی اطلاعات، ضمیمه، به تاریخ ۶۳/۴/۲۳

زیرند:

۱ ـ این سازمان با عقد قراردادهای محرمانه تاکنون موفق به ایجاد ارتباط اطلاعاتی و متعاقب آن ارتباط سیاسی با کشورهایی مختلفی چون اریتره، سومالی، سنگاپور، سریلانکا، مصر و بالاخره ترکیه گردیده که این مسأله مقبولیت بیشتری نسبت به سازمان‌های انزواطلب برای موساد ایجاد نموده است.

۲ ـ برخورداری از بودجه عظیمی که توسط آژانس جهانی یهود و سرمایه‌داران بزرگ یهودی‌تبار و کمک مستقیم دولت امریکا تأمین می‌شود، موساد را به منابع مالی عظیمی که از سطح یک کشور فراتر است، وصل نموده و قدرت مانور آن‌را به مراتب افزایش می‌دهد.

۳ ـ بهره‌برداری از عوامل مستعد یهودی غیراسراییلی که ساکن و شهروند کشورهای مختلفی بوده و توانایی ایجاد پوشش‌های عملیاتی را برای سازمان موساد ایجاد می‌نمایند. چنین افرادی به دلیل سکونت طولانی ونسل اندر نسل، پوشش‌های دایمی مستحکمی ایجاد کرده‌اند که با شرکت جنبی در یکی دو عملیات، شکستنی نخواهد بود.

۴ ـ استفاده مستقیم از عناصر غیراطلاعاتی در بخشی از امور اطلاعاتی مانند نشان، رابط انسانی و آدرس واسطه که سبب صرفه‌جویی در نیروی کادر موساد می‌گردد.

۵ ـ بهره‌برداری از یهودیان مهاجری که غالباً دارای تابعیت‌های مضاعف بوده و به این وسیله مدارک پوششی از نوع کاملاً واقعی را در اختیار موساد قرار می‌دهند. چنین افرادی غالباً به زبان و لهجه‌های کشور هدف تسلط کامل داشته، با آداب و رسوم محل آشنایی دارند و برای انجام نفوذ غیرقانونی محتاج هیچ‌نوع آموزشی نیستند. از آنجاکه چنین آموزش‌هایی بعضاً تا هشت سال طول می‌کشد، ارزش مهره‌های مهاجر در سرویس‌های اطلاعاتی بارزتر می‌شود.

۶ ـ انتساب بعضی از امور غیر اطلاعاتی به موساد، (نظامی، سیاسی، اقتصادی، تجاری) که سابقه‌ی موفقیت آمیزی داشته است. آن گونه که پیداست غالب امور غیر اطلاعاتی که زمینه‌ی مساعدی برای رشد صهیونیسم در سطوح منطقه‌یی یا جهانی داشته، به طرز ماهرانه‌یی به موساد نسبت داده شده‌اند.

حیطه‌ی مأموریت از ادعا تا واقعیت:

موساد سرویس اطلاعاتی برون مرزی رژیم اشغالگر قدس بوده و طبیعتاً به دنبال اهداف اطلاعاتی، بررسی اخبار جمع‌آوری شده و هدایت عملیات پنهان در سرزمین‌های دیگر می‌باشد. محدوده‌ی انجام مأموریت‌های اطلاعاتی موساد به کشورهای منطقه به خصوص کشورهای عربی خلاصه می‌شود.(۱)

گرچه این سازمان فعالیت‌های فراوانی در کشورهای اروپایی، امریکای مرکزی و جنوبی، آسیایی و افریقایی انجام داده، اما باید دانست که این نوع فعالیت‌ها با هدف تهاجم به مخالفین عرب در سرزمین‌های بی‌طرف صورت گرفته و منافع خاصی از کشورهای مذکور تعقیب نمی شده است. کما این که نتیجه‌ی فعالیت الیاهوکهن (جاسوس اسراییلی) در آرژانتین هدفی جز تقویت پوشش برای نفوذ به سوریه را دنبال نمی‌کرد. بنابراین:

سازمان اطلاعات موساد یک تشکیلات منطقه‌یی است و نه بین‌المللی.

با این حال حدود $\frac{۳}{۴}$ تبلیغات جهانی یعنی خبرگزاری‌های آسوشتیدپرس، یونایتدپرس، فرانس پرس و رویتر بانضمام خبرگزاری‌های N.B.C - C.N.N و غیره که متعلق به محافل صهیونیستی می‌باشند، تلاش فراوانی در بزرگ‌نمایی سازمان اطلاعاتی موساد صورت داده‌اند تا آنجاکه امروز غالب مردم جهان، موساد را یکی از سه سازمان اطلاعاتی مطرح جهان می‌دانند. بیشترین بهره بزرگ‌نمایی موساد را در موارد زیر می‌توان یافت:

الف. ایجاد رعب و هراس در دشمنان: بدون شک بزرگ‌نمایی خارج از قواره‌ی حریف سبب وحشت زایدالوصف متخاصمان و تقویت روحیه‌ی تسلیم طلبی در آنان می‌گردد. بنابراین دست‌های پنهان و آشکار فراوانی وجود داشته‌اند که با خلق داستان‌های عجیب وغریب، از موساد چهره‌یی ارایه دهند که دیگران را تحت تأثیر قرار داده و تفکر توانایی مقابله را از ایشان سلب نماید.

ب. جلب دوستان جدید: محاصره‌ی سیاسی به وسیله‌ی ۲۳ کشور عربی سبب شد تا رژیم غاصب، دوستان کمتری در عرصه‌ی جهانی داشته باشد و لذا تبلیغ فراوان بر روی تشکیلات

---

۱. ویکتور استروفسکی، راه نیرنگ، انتشارات اطلاعات.

اطلاعاتی، زمینه‌یی برای ایجاد روابط سیاسی با آن دسته از کشورهای جهان سومی گردید که در مسایل امنیت داخلی خود دچار مشکل شده و نیاز به همکاری‌های آموزشی یا عقد پیمان‌های محرمانه‌ی اطلاعاتی داشته‌اند بنابراین بزرگ‌نمایی موساد این دسته از کشورها را به سوی دام تهیه شده فراخوانده است.

ج. مقبولیت بین‌المللی: قدرت مطرح نظامی در سطح جهانی، پیشینه‌ی تاریخی و سنتی، تشکیل قطب اقتصادی یا بلوک سیاسی از محورهایی است که مقبولیت بین‌المللی برای دارندگان آنها می‌آورد، در حالی که اسراییل، کشوری کوچک با رژیمی نامقبول، متجاوز و غاصب است که اعتنایی به قوانین مورد پذیرش جامعه‌ی جهانی از جمله حقوق بشر نداشته و ندارد و لذا چنین رژیمی برای کسب مقبولیت جهانی دست به یک رشته تدابیر تبلیغی برای بزرگ جلوه دادن خویش زده که در نهایت منجر به ایجاد جایگاهی مورد اعتنا در افکار جهانی گردد.(۱)

به رغم تبلیغات فراوان صورت گرفته، دلایل و شواهد غیرقابل انکاری وجود دارد که فاصله‌ی عظیم میان ادعا تا واقعیت را آشکار می‌سازد که عمده‌ترین آنها عبارتند از:

۱ـ پشتوانه‌ی نظامی: تشکیلاتی می‌تواند ادعای بین‌المللی داشته باشد که از پشتوانه قابل اعتماد جهانی برخوردار باشد در غیر این صورت سخن و طرح‌های وی خریداری نداشته و کسی به آن وقعی نمی‌گذارد. بنابراین اگر سیا اعلام می‌دارد به دنبال تأمین منافع امریکا در خلیج فارس می‌باشد، بخاطر حضور گسترده‌ی نیروی نظامی امریکا در همین منطقه و ایجاد پیمان‌های دفاعی مشترک با بعضی از کشورهای مستقر در منطقه این سخن را به زبان آورده و برای کسب اهداف خود فعالیت می‌کند، در غیر این صورت هرگونه ادعای بدون پشتوانه، تنها گزافه‌گویی‌هایی است که کسی را به واکنش نمی‌اندازد. از آنجایی که نیروهای نظامی اسراییل بسیار اندک بوده و محصور به مرزهای جغرافیایی خویش هستند چنین ادعاهایی برای آن کشور بسیار بزرگ است.

---

۱. حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی. انتشارات اطلاعات: ایجاد جایگاه جهانی برای موساد در آغاز بوسیله‌ی سیا صورت گرفت.

۲ـ اعترافات: گر چه غالب کتاب‌های منتشر شده از طرف عناصر اطلاعاتی اسرایيل تلاش فراوانی در بزرگ نمایی موساد داشته‌اند، اما بررسی دقیق‌تر همان متون نشان می‌دهد که اغلب اهداف سازمان‌های اطلاعاتی اسرائیل محصور به اعراب منطقه بوده و هیچ هدفی بر ضد کشورهای دور از منطقه مانند ژاپن و چین یا مکزیک و شیلی و ... نداشته‌اند.

۳ـ هم پیمانی: پیمان‌های مشترک دفاعی و اطلاعاتی متعدد می‌تواند اسباب جهانی شدن یک سازمان اطلاعاتی خاص را فراهم آورند در حالی که موساد به جز هم پیمانی محدود با سیا و در این اواخر با ترکیه هیچ پیمان مشخص و اعلام شده‌یی که بیانگر فعالیت جهانی او باشد با سازمان‌های منطقه‌یی و فرامنطقه‌یی نداشته است.

نتیجه آن که موساد تشکیلاتی منطقه‌یی است که بندرت در کشورهای خارج از منطقه به فعالیت اطلاعاتی پرداخته و این مسأله آن را به صورت یک سازمان تدافعی در آورده است. سازمانی که از بدو تأسیس خود تنها یک هدف عمده را به طور جدی تعقیب کرده است:

«جلوگیری از غافلگیرشدن در اثر حمله‌ی ضربتی اعراب»

حضور جاسوسان موساد در سوریه، لبنان، اردن، عراق و ... نیز مؤید همین امر است. گرچه تشکیلات موساد بعضاً در کشورهای دور دستی چون آرژانتین، آلمان و غیره نیز به فعالیت‌های محدودی دست زده‌اند، اما همه‌ی این تلاش‌های پنهانی که بعداً آشکار شده، نمایانگر پیگیری اهداف عربی یا ضد صهیونیستی بوده و ارتباطی به حاکمیت ملی آن کشورها نداشته‌اند.

باید دانست که بعضاً سرویس اطلاعاتی اسرائیل با بهره‌گیری از امکانات انسانی صهیونیسم به یاری سرویس‌های اطلاعاتی هم پیمان مانند سیا شتافته است، اما این گونه اقدام‌های مقطعی نمی‌تواند بیانگر فعالیت جهانی یک سازمان باشد.

به هر حال چنین نتیجه گرفته می‌شود که موساد به عنوان تشکیلاتی مسن (حدود ۵۰ سال) هنوز از سازمان‌های هم سنگ خود عقب‌تر است و موضوعی که باعث مطرح شدن جهانی او گردیده علاوه بر موارد ذکرشده کندذهنی، خوش خیالی و غیرجدی بودن رقبای عرب منطقه‌یی موساد است.

در روزگاری که هیچ یک از خلبانان مصری حفاظت گفتار را مراعات ننموده و کمتر آموزشی در این زمینه دریافت داشته و هیچ ابزار کنترلی آنان را مراقبت نمی‌کرد، دانستن محل ماکت هواپیما برای مأمورین عرب زبان موساد بسیار راحت به نظر می‌رسیده است.

به همین ترتیب در نتیجه ساده انگاری افسران جوان و هرزه‌ی اردنی و سوری افرادی نظیر الیاهو کهن به خوبی قادر به جمع‌آوری اطلاعات بوده‌اند.

پوشش:

مأمورین سازمان‌های اطلاعاتی در تداوم عملیات اطلاعاتی خویش با موقعیت‌های متغیر سیاسی، اجتماعی گوناگونی روبرو بوده و در چنین اوضاع و احوالی به قصد جمع‌آوری اطلاعات مطلوب یا هد یت عملیات، خود را به سرزمین‌های بیگانه می‌رسانند. چنین مأمورینی برای احتراز از خطرات ناشی از دستگیری بناچار از پوشش‌هایی بهره می‌جویند که آنان را از خطر شناسایی، دستگیری و افشای مأموریت برهاند. عمده‌ترین پوشش‌هایی که در حال حاضر به وسیله‌ی موساد مورد بهره‌گیری قرار می‌گیرد عبارتند از:

الف - پوشش تجاری: این گونه پوشش‌ها قدرت عادی سازی و در عین حال نزدیکی به اهداف را به راحتی میسر می‌سازد.

چنان چه برای کسب یک اطلاع بکلی سری، مانند کشف دقیق مرحله‌ی خاصی از تولید یک موشک پیشرفته نیاز به ریسک‌پذیری فراوانی مانند نفوذ به مرکز ساخت آن نوع موشک‌ها باشد، از طریق این نوع پوشش به راحتی می‌توان با کمی تبلیغ و سپس سیاست صبر و انتظار در دفتر شرکت (پوشش تجاری) در انتظار دریافت لیست نیازمندی‌های فنی کشور حریف نشست. وصول چنین لیستی می‌تواند دقیقاً بیانگر آخرین مرحله‌ی پیشرفت یا محل توقف خط تولید کالای خاصی هم چون موشک دوربرد باشد.

سازمان موساد با دایر کردن چنین شرکت‌هایی که ضمناً از مدارک پوششی کشورهای اروپایی بهره‌برداری می‌کند، قدرت نفوذ خویش به کشورهای هدف را افزایش داده است. شاید آخرین

نمونه‌ی آشکار شده‌ی استفاده از چنین پوششی مربوط به سال ۱۹۸۵، (۱۳۶۴ شمسی) باشد که طی آن تاجری اسراییلی به نام «مانبار» از طریق یک شرکت فرانسوی با نمایندگان ایران در اروپا تماس گرفته و ضمن تهیه بعضی از اقلام تسلیحاتی، تلاش نمود تا لیستی از نیازمندی‌های نظامی ایران در بحبوحه‌ی جنگ تحمیلی را بدست آورد.

شرکت های تجاری برای سازمان اطلاعات اسراییل و به صورت کلی‌تر برای دولت آن کشور منافعی چندگانه به شرح زیر دارند:

۱ – شناسایی و نشان افراد ذی نفوذ برای اهداف بعدی:

این اقدام درباره‌ی آن دسته از مسؤولین حکومتی که بنا به ضرورت شغلی، رأساً با شرکت‌های بیگانه (پوششی) تماس گرفته و در مراحل اخذ تصمیم ناگزیر از مطرح نمودن مدیر رده بالاتر برای عقد قراداد می‌گردند، صورت می پذیرد. بدیهی است هرگونه نزدیکی بعدی از مجرای همین شرکت و با پوشش مراحل پیشرفت امور ذیربط انجام می‌شود تا نزدیکی، توسعه یافته و تبدیل به ارتباط خصوصی گسترده شود.

این مطالب بدان مفهوم است که، اگر چه احتمالاً شرکت اولیه طرف قرارداد یک اداره‌ی دولتی در کشور هدف وابسته به صهیونیسم نبوده و در خود جاسوسان موساد را ندارد، اما در نتیجه‌ی گسترش روزافزون عملیات، هیچ بعید نیست که مأمورین آن سازمان به نحوی بتوانند اشخاص تماس گیرنده (مرتبط) با شرکت خارجی را شناسایی نموده و از آن پس با توسعه و هدایت عملیات خودرا به جریان کار نزدیک کرده و دام‌های اطلاعاتی را بگسترانند.

۲ – استخدام مامور (عامل): در نتیجه گسترش ارتباط که در آغاز با پوشش شغلی صورت گرفته بود، انگیزه‌هایی در فرد نشان شده مورد شناسایی قرار گرفته و با تحریک آن‌ها، عامل به دامی که از قبل برای وی تهیه شده گرفتار می‌آید.

۳ – جمع آوری در پوشش تهیه اقلام: انتخاب نوع خاصی از شرکت‌ها که در عمل به امر صادرات و واردات کالا یا ثبت سفارشات و تهیه کالا از شرکت های بزرگ می‌پردازند، این توانایی را به شرکت می‌دهد که به طور طبیعی مورد مشورت سفارش دهندگان کالا قرار گیرد. اشخاص یا

دولت‌های اخیر لیست نیازمندی‌های خود را به این دلیل به شرکت‌های خارجی می‌دهند که خود به دلایل مختلفی چون دشمنی یک ابرقدرت یا محاصره‌ی اقتصادی قدرت تهیه آن را ندارند، اما برای حفاظت از اطلاعات ذیقیمت، معمولاً کالای اصلی تحت پوشش و به همراه کالاهای دیگری که در پوشش متحد مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد درخواست می‌گردند. در اینجا هنر بررسی اطلاعات سازمان موساد یا هم‌پیمانان او خودنمایی می‌کند تا با موشکافی دقیق لیست نیازمندی‌ها به مراحل دقیق پیشرفت صنایع داخلی و به خصوص ساخت تجهیزات نظامی کشور هدف پی ببرند.

۴- تعطیل کارهای نیمه تمام: شرکت پوششی موساد به بهانه‌ی انجام یک قرارداد نیمه تمام بعضاً می‌تواند سررشته امور خاصی را بدست گرفته و سپس با خلق داستان‌هایی که مراحل انجام کار را به تعویق می‌اندازد شروع به کارشکنی نموده و آن قدر به این عمل ادامه می‌دهد تا پروژه نیمه تمام به تعطیلی کامل کشیده شود. این کار علاوه بر کسب اطلاعات مربوط به پروژه‌ی مذکور، فواید دیگری از قبیل نفوذ به عمق کشور هدف و جلوگیری از پیشرفت صنایع و تسلیحات آن نیز به همراه دارد.

۵- فروش وسایل کهنه: مقادیر معتنابهی از وسایل فرسوده و خارج از رده در انبارهای مختلف رژیم اشغالگر قدس یا کشورهای هم پیمان آن وجود دارد که در صورت آگاهی از نیازمندی و حرص کشوری خاص، مقدمات لازم برای فروش آن به بهای گزاف به آن کشور میسر می‌شود.

فروش وسایل فرسوده معمولاً با بهره‌گیری از فریبی دامنه‌دار بهمراه رشوه و تهدید و سلب فرصت واکنش حریف صورت می‌گیرد که این مقاله را محل پرداختن به کیفیت آن نیست.

ب - پوشش سیاسی: عناصر نژادپرست اطلاعاتی صهیونیسم در پوشش سیاسی و در حمایت چتر صهیونیسم سیاسی در غالب کشورهای اروپایی و اخیراً در برخی از کشورهای عربی (مانند مصر) و آسیایی دست اندرکار تهیه اطلاعات و هدایت عملیات مخفی هستند، اما آن چه که در این راستا گفتنی است، تعقیب اهداف نزدیک موساد در خارج از منطقه است. در واقع عوامل اطلاعاتی موساد در پاریس فعالیت می‌کنند اما نه با هدف فرانسه، بلکه برای کشف قراردادها و پیمان‌های هر کشور عربی رقیب با فرانسه یا هر یک از دولت‌های اروپایی.

بهره گیری از حمایت بی‌قید و شرط محافل دیپلماسی غـرب بـه مـامورین مـوساد اجـازه جمع‌آوری و وسعت عمل درخور ملاحظه‌یی می‌دهد که از سازمان‌های هم‌عرض وی بعید می‌نماید، به طور مثال این تشکیلات پنهانی با استفاده از محافل سیاسی در سال ۱۹۷۳ قدرت جمع‌آوری و سپس کشتار عناصر سیاسی (وابستگان نظامی) ساف در اروپا را بـه تـلافی هـلاکت ورزشکـاران اسراییلی در مونیخ پیدا نمود. در آن واقعه که به اعتراف عناصر موساد حداقل شش تن از مقام‌های سیاسی سازمان آزادیبخش فلسطین ترور گردیدند هیچ یک از دولت‌های اروپایی بـرای مأمـورین موساد قبل یا بعد از عملیات مانعی ایجاد نکردند.

ج - پوشش نظامی: به برکت عوامل متعددی چون: پشتیبانی مستقیم پنتاگـون (وزارت دفاع امریکا) از پروژه‌های نظامی اسرائیل، سرمایه گذاری صهیونیسم بین‌الملل در سـرزمین‌های اشغالی، جاسوسی صنعتی و نظامی از کشورهای پیشرفته و موارد دیگری ازاین قبیل، دیر زمانی است که صنایع نظامی رژیم اشغالگر قدس حداقل در رده نیروی زمینی، قدرت رقابت با ایالات متحده امریکا را پیدا نموده و نظر به ارزانی قیمت و دسترسی سهل‌تر منطقه‌یی، برخـی از کشـورها چـون سریلانکا، ترکیه، قطر و عمان ترجیح می‌دهند که نیازمندی‌های تسلیحاتی خود را از آن کشور فراهم آورند. همین مسأله فرصتی طلایی برای حضور پرسنل اطلاعاتی در پوشش کارشناسان و مستشاران نظامی در کشورهای حریف و رقیب می‌باشد. چنین نفوذی از دو دیدگاه مورد استفاده مـوساد قـرار می‌گیرد:

اول: بهره‌گیری اطلاعاتی از کشور میزبان.

دوم: نفوذ به مناطق همجوار کشور میزبان با استفاده از پوشش‌های دولت میزبان.

از آنجایی‌که پرسنل اطلاعاتی موساد هیچ یک از ملاک‌های اخلاقی را مراعات نمی‌کنند، آزادی عمل مناسبی برای بهره‌گیری از فرصت‌های بدست آمده در نـتیجه دوسـتی بـا یک کشـور خارجی دارند، زیرا از پس هر قرارداد به کسب منافعی می‌اندیشند که به پایداری صهیونیسم منجر شود، حتی اگر چنین دستاوردی مستلزم ضربه زدن از پشت سر به یک دوست باشد.

نفوذ اطلاعاتی:

موساد با استفاده از ایستگاه‌های خارج از کشور خویش، تلاش گسترده‌یی در نفوذ به محافل کشور میزبان دارد تا جایی که از نفوذ به بطن دولت حاکم در کشور میزبان و بهره‌برداری از اطلاعات سازمان امنیت آن کشور نیز ابایی ندارد.

نفوذ اطلاعاتی معمولاً به دو طریق صورت می‌گیرد:

۱ ـ نفوذ رسمی (سیاسی)، که در این حالت بر اساس روابط سیاسی فیمابین با عقد قرارداد مشخصی حیطه‌ی همکاری‌های امنیتی با دولت میزبان تعیین و سپس این ارتباط به سود موساد گسترده‌تر می‌شود تا آنجا که شامل همه‌ی ارکان حکومتی کشور هدف گردد، مانند نفوذ موساد در حکومت طاغوتی ایران که بالاخره منجر به شناسایی رسمی اسراییل از جانب رژیم سلطنتی محمدرضا گردید.[۱] این نوع نفوذ به دلیل گسترش در نظام تصمیم‌گیری رقیب از دیدگاه موساد پسندیده‌ترین روش نفوذ است اما به نوع ارتباط سیاسی با کشور هدف مرتبط بوده و در بلندمدت به نتیجه‌ی مطلوب رسیده و غالباً نیاز به حمایت ابر قدرتی امریکا دارد ولذا نفوذ پنهانی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲ ـ نفوذ پنهانی، در این روش، عناصر موساد اقدام به استخدام مهره‌های حساسی که با دسترسی طبیعی به اماکن و اشخاص مهم قادر به ارایه اطلاعات ذی‌قیمت هستند نموده و به این ترتیب ابتکار عمل را کسب می‌نمایند. با عنایت به همکاری چنین افرادی قادرند به اهداف عملیاتی خویش جامه‌ی عمل پوشانند. مانند استخدام راننده یاسر عرفات که منجر به کنترل تمامی عملکردهای وی در بیروت، تونس و اماکن دیگر شده بود.[۲]

از آنجا که نفوذ به تشکیلات مخالف در بهترین حالت، تبدیل به رخنه گردیده و هدفی جز ایجاد

---

۱. حسین فردوست، ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، انتشارات اطلاعات، جلد اول.
۲. ویکتور استروفسکی، راه نیرنگ، انتشارات اطلاعات.

تغییر اساسی و بنیادی در عملکرد مخالفین ندارد، بیشترین تلاش موساد نیز، صرف ایجاد رخنه در گروه‌های مخالف فلسطینی بوده و در این مسیر قدم‌های مهمی برداشته شده است.

ایستگاه جاسوسی موساد:

مؤثرترین شیوه جمع‌آوری اطلاعات پنهان، استقرار در منطقه‌ی هدف است. اما از آنجا که نمی‌توان تشکیلات عریض و طویلی مشتمل بر دوایر مهمی چون جمع‌آوری، بررسی اطلاعات واصله و هدایت عملیات پنهانی را به کشور دیگر انتقال داد، سازمان‌های اطلاعاتی و از جمله موساد با بهره‌گیری از عناصر نخبه‌ی اطلاعاتی اقدام به تأسیس ایستگاه‌های جاسوسی در قلب کشورهای خصم کرده و به این وسیله نیازمندی‌های اطلاعاتی خویش را تأمین می‌کنند. برخی از این ایستگاه‌ها شامل یک نفر و برخی دیگر تا تعداد قابل ملاحظه‌ای مثلاً هفت نفر را در خود سازمان داده‌اند.

براساس نوع پوشش‌های متخذه برای استقرار یک ایستگاه جاسوسی می‌توان به ایستگاه‌های قانونی، نیمه قانونی و غیرقانونی اشاره نمود. اما مهم این است که صرف نظر از نوع پوشش و تعداد افراد این نوع ایستگاه‌ها دارای سازماندهی معینی متشکل از یک رییس، یک معاون و یک عنصر رمز و ارتباط و چند نفر رهبرعملیات پنهانی هستند که براساس نوع مأموریت ممکن است دارای تخصص‌های گوناگونی چون امور نظامی، سیاسی، اقتصادی، هسته‌یی، میکروبیولوژی و غیره باشند.

در صورتی که پوشش ایستگاه قانونی (مستقر در سفارتخانه) باشد قسمت های دیگری از جمله حراست، رایانه و ضدجاسوسی نیز به پایگاه اضافه می‌شوند، زیرا در هر سفارت چند تن دیپلمات و کارمند عادی به غیر از نیروهای اطلاعاتی حضور دارند و وظیفه‌ی حفاظت اطلاعاتی دستگاه‌های امنیتی حکم می‌کند که با بکارگیری نیروهای مناسب در مقابل تحرکات ضدامنیتی سازمان‌های رقیب از ایشان حراست لازم به عمل آید.

در ایستگاه نیمه قانونی می‌توان از پوشش شرکت‌های اقتصادی و تجاری بهره گرفت که لازمه‌ی آن استفاده از مدارک اصلی اسراییلی است، بنابراین پوشش نیمه قانونی دارای محدودیت بوده و تنها برای کشورهای دوست مانند ترکیه و برخی از کشورهای اروپایی کاربرد دارد. بعید نیست

یکی از دلایل تلاش تل‌آویو در راستای ایجاد ارتباط اقتصادی با کشورهای عربی منطقه بهره‌برداری از همین پوشش باشد.

نوع سوم ایستگاه‌های جاسوسی موساد ایستگاه غیرقانونی است که در آن از مدارک شخصی و شغلی کشور ثالث برای نفوذ به منطقه هدف استفاده می‌شود. البته با توجه به امکانات شخصی مأمور نفوذی احتمالا بهره‌برداری از مدارک پوشش کشور هدف نیز وجود دارد که این عمل مستلزم خطرپذیری بیشتری است.

در تاریخ جاسوسی موساد نمونه‌های متعددی از تشکیل ایستگاه غیرقانونی در کشورهای عربی به ثبت رسیده که موارد سوریه، اردن، عراق و مصر از جمله آنهاست.

اِلی کُهن: یکی از ایستگاه‌های تک سلولی موساد در کشور هدف، ایستگاهی بود که جاسوس مشهور اسرائیل، الی کهن در سوریه ایجاد نمود.

وی برای عادی سازی پوشش اصلی خود نزدیک به شش ماه در لبنان، شش ماه در آلمان و شش ماه در آرژانتین زندگی نمود تا بعداً در برخورد با اهالی کنجکاو سوریه چنین وانمود نماید (داستان پوششی) که پدر و مادر سوری‌الاصل او در بیروت زندگی نموده و در اثر یک سانحه از بین رفته‌اند و سپس او در شهر مونیخ همراه با دایی خود یک شرکت تجاری را اداره می‌کرده تا این که ادامه‌ی فعالیت خود را به بوینوس آیرس کشانیده (محلی که وجود سرمایه‌داران وطن‌پرست سوری در آن طبیعی می‌نمود.) و از آنجا با مراجعه به سفارت سوریه و دریافت سفارشات از دوستان سوری مقدمات عزیمت به سوریه را به عنوان فردی که مدت‌ها دور از وطن بوده و اکنون آرزوی بازگشت به کشور خویش را دارد مهیا می‌سازد.

وی در سوریه با بهره‌گیری از پوشش تجاری و تابعیت جعلی و با عنایت به پوشش قوی و سفارشات دیپلمات‌ها و بازرگانان سوری که فریب داستان‌های وطن‌پرستانه‌ی اورا خورده بودند، توانست مدتی نزدیک به دو سال در دمشق زندگی نموده و به وسیله‌ی تخلیه اطلاعاتی برخی از افسران جوان سوری به اطلاعات نسبتاً قابل توجهی دست یابد.

راز موفقیت الی کهن در کسب اطلاعات پنهان از ارتش سوریه، توجه به این نکته بود که اخبار

آشکار و پنهان فاقد مرز مشخص و تعیین شده‌یی هستند، بنابراین اخبار آشکار در صورت دنبال شدن به اخبار پنهان منتهی خواهد شد.

وی در بدو ورود به دمشق برای سکونت خویش منزلی را اجاره نمود که به ساختمان دو طبقه ارتش سوریه مشرف بود، در نتیجه با یک دیدبانی ساده در ساعات اولیه شب از روی شمارش تعداد چراغ‌های روشن ساختمان می‌توانست به راز مهمی چون آماده‌باش ستاد ارتش پی ببرد.[۱] از طرف دیگر او با تظاهر به وطن دوستی از سخنان روزمره‌ی افسران جوانی که برای گذرانیدن اوقات فراغت خویش به آپارتمان الی کهن می‌رفتند آنچنان اطلاعات دست اولی را تهیه و گزارش می‌داد که در نهایت سبب موفقیت ارتش اسراییل در جنگ ۱۹۶۷ با سوریه گردید.[۲]

عملیات اطلاعاتی:

پیش از سقوط شاه ایران، موساد با برخی از سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی ایران از طریق گروهی موسوم به کیلووات همکاری داشتند و هدف اصلی آنها کشورهای عربی بود. در واقع مثلثی اطلاعاتی موسوم به ترایدنت با همکاری ساواک، موساد و میت (سازمان امنیت ملی ترکیه)[۳] تشکیل داده بودند.

برابر انجام تعهدات متقابل، موساد اطلاعات راجع به فعالیت عوامل شوروی در ترکیه و نیز عواملی راکه منافع ترکیه در منطقه را به خطر می‌انداخت به آن کشور ارایه و در مقابل سرویس امنیتی ترکیه اطلاعاتی درباره مقاصد سیاسی دولت‌های عرب که بر امنیت اسراییل اثر داشته را در اختیار موساد می‌گذارند.

هدف اصلی ترتیبات همکاری اسراییل با ایران، ایجاد سیاست‌های طرفدار اسراییل و مخالفت با اعراب در بین مقام‌های ایرانی بود. در این راستا از اوایل دهه‌ی ۱۹۵۰ موساد به عملیات مشترک با ساواک پرداخت. موساد از طریق کمک به جدایی طلبان کرد در عراق و نیز ارایه گزارش درباره

---

۱. قابل توجه برادران محترمی که در نمایندگی‌های سیاسی در موارد مهم تا پاسی از شب در محل کار خویش حضور دارند.

۲. الی کهن، جاسوسی که از اسراییل آمد.

3. MELLI INTELLIGENCE TASHKILAT

فعالیت‌ه ی مصر در کشورهای عربی و ارسال گزارشات راجع به گرایشات و تحولات عراق و دولت‌های کمونیستی مورد علاقه‌ی ایران با ساواک همکاری می‌کرد، ولی در حقیقت هدف اصلی از این همکاری‌ها تحقق راهبرد استکبار در کشورهای ایران و ترکیه بود که با اوج‌گیری انقلاب اسلامی دست اسراییل از ایران کوتاه ولی در ترکیه هم‌چنان پایگاه‌های خود را حفظ نموده و روزبروز بیشتر از پیش گسترش داد.

عمده فعالیت‌های اطلاعاتی موساد:

موساد نیز مانند هر تشکیلات اطلاعاتی دیگر دارای یک‌رشته عملیات موفق و نیز ناموفق بوده است، اما از آنجا که این تشکیلات به لطف محافل صهیونیستی از همراهی رسانه‌های گروهی جهان برخوردار بوده، نقاط قوتش جنبه‌ی جهانی گرفته و نقاط ضعفش غالباً بدست فراموشی سپرده شده است. از جمله مهم‌ترین اقدام‌های این تشکیلات را می‌توان دستگیری و انتقال آدولف آیشمن (مرد شماره ۲ آلمان نازی) از آرژانتین به اسراییل و همین‌طور جاسوسی خانم گلدامایر از ارتش اردن، ماجرای نجات گروگان‌های اسراییلی در فرودگاه انتبه، انتقامجویی از گروه فلسطینی سپتامبر سیاه و مواردی از این دست دانست.[۱]

خط مشی عملیاتی موساد: برابر آموزش‌های داده شده در دانشکده اطلاعات موساد، اداره‌ی شبکه‌های جاسوسی و کار با عوامل انسانی تابع مقرراتی به شرح زیر است که در مجموع بیانگر خط مشی و نگرد استخدامی موساد می‌باشد:

الف ـ کسب اطلاعات برون مرزی تخصصی است که کتاب، اصول و قواعد مربوط به خود را داشته و نیازمند به تمرین عملی است.

ب – اداره‌ی شبکه‌ایی با یک مأمور منفرد در داخل کشور با اداره‌ی چنان مأموری در منطقه حفاظت شده حریف تفاوت‌هایی در نحوه‌ی توجیه و پنهان‌کاری داشته اما در اصول با هم اشتراک دارند.

---

۱. احمد ساجدی، سازمان‌های جاسوسی دنیا.

ج – نشان کردن، آماده‌سازی و انگیزه‌یابی عوامل مستعد از وظایف مهم مأمور پنهان موساد بوده و لازم است این رشته عملیات را بدواً به صورت غیرمستقیم (پوششی) و در مراحل پیشرفته‌تر به صورت مستقیم ادامه دهد.

د – پاداش نقدی همواره مکمل سایر انگیزه‌های عوامل جاسوسی است و از آن نباید غافل ماند.

هـ – مأمورین اطلاعاتی تنها براساس اعلام نیازمندی موساد فعالیت نموده و از ارسال هرنوع خبر خودداری می‌کنند.

و – اخبار ارسالی می‌باید کامل بوده و مشتمل بر شش مورد (کی، کِی، کجا، چه، چطور و چرا) باشد.

ز – ارتباط پنهان با مأمور و سرعامل از طریق انواع ارتباطات ویژه براساس شرایط زمان و مکان میسر می‌شود.

ح – در صورت توانایی عامل استخدام شده پس از مدتی می‌توان اورا به عنوان سرشبکه فعال نموده و اطلاعات ۳ تا ۷ عامل دیگر را از طریق وی دریافت کرد، در غیر این صورت هر عامل جاسوسی مستقیماً به مرکز مرتبط می‌گردد.

ط – مجموعه‌ی عوامل جاسوسی یک ایستگاه موساد ممکن است به یکصد نفر برسد و در این حالت ایستگاه مذکور از بالاترین تعداد همکاران و رهبران عملیاتی با تعداد حداقل ده نفر کادر ثابت سود برده است.

موساد در شمال عراق:

از دهه‌ی ۱۳۲۰ (۱۹۴۰ میلادی) یعنی قبل از تأسیس دولت اسراییل، تشکیلات پنهان آژانس جهانی یهود با بهره‌گیری از عناصر کُرد شمال عراق جبهه‌یی جدید در قلب سرزمین‌های اسلامی به وجود آورد که هنوز به خونریزی و برادرکُشی اکراد ادامه می‌دهد.

اسناد منتشر شده‌ی دهه‌ی (۱۹۶۰ م)[1] حاکیست که نیروهای اطلاعاتی موساد در دهه‌ی ۱۹۶۰ با تحریک و اغوای ملامصطفی بارزانی، او را به خدمت گرفته و از طریق نوار مرزی ایران با او در تماس دایمی بوده‌اند. عوامل اطلاعاتی موساد ضمن تهیه سلاح، آذوقه و مهمات برای نیروهای بارزانی هر ماه پنجاه هزار دلار پول نقد نیز به ملامصطفی هدیه می‌کردند. در نتیجه ملامصطفی به همراه نیروهای وفادار به خود چنان نیروهای مسلح عراق را مشغول داشته بود که دولت بغداد کمتر به فکر مبارزه با اسراییل افتاده و همواره درگیر مناطق کردنشین باشد.

هم چنین اسناد منتشر شده نشان می‌دهد که در یکی از عملیات‌های گسترده که طی آن چاه‌های نفتی کرکوک به آتش کشیده شده و میلیاردها دلار به دولت عراق خسارت وارد شد یک سرگرد ارتش اسراییل به نام دیوید بن نعمان طراح اصلی عملیات بوده و این کار را با مشارکت نیروهای بارزانی به انجام رسانده است.

همکاری موساد صرفاً به گروه بارزانی ختم نشده بلکه شامل گروه‌های رقیب آنها مانند اتحادیه میهنی کردستان (گروه جلال طالبانی) نیز می‌گردد، تا جایی که اسناد فراوانی از همکاری طالبانی و دید و بازدیدهای مکرر وی با عناصر اطلاعاتی موساد در پاریس و لندن و شمال عراق در کتاب جدید الانتشار (موساد در عراق) که به زبان عبری و عربی انتشار یافته، آمده است.

هم اکنون نیز موساد درصدد است که با تأسیس گروهی از اکراد، ارتشی مزدور مانند ارتش آنتوان لحد (در جنوب لبنان) برای حراست از مرزهای ترکیه و قلع و قمع اعضای حزب P.K.K ایجاد نماید.[2]

عناصر اطلاعاتی موساد، حتی زمانی که اکراد با دولت‌های مرکزی سه کشور سوریه، عراق و ایران مبارزه‌یی نداشته‌اند با تحریک گروهی از آنان اقدام به درگیری میان شعبه‌ها و شاخه‌های مختلف نموده و به این ترتیب اسباب مداخله‌ی حکومت مرکزی کشورهای منطقه در امور اکراد را فراهم نموده و سپس دلایل آتش‌افروزی در قلب کشورهای مسلمان را فراهم می‌آورده‌اند.

---

۱. روزنامه جمهوری اسلامی ۷۶/۶/۱۸

۲. بخشی از سخنان حجةالاسلام محمد باقر حکیم رییس مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق در گفت و گو با روزنامه‌ی الحیات چاپ لندن. شهریور ماه ۱۳۷۶

موساد در ایران:

تا قبل از به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی در ایران، رییس پایگاه قانونی موساد در ایران سرگردی ایرانی‌الاصل و یهودی بنام یعقوب نیمرودی بود که دو کار مهم در رابطه با ایران را دنبال می‌کرد:

اول: نفوذ در هیأت حاکمه به عنوان رابط اصلی دولت صهیونیستی. او در این راستا با ساواک و دستگاه‌های اطلاعاتی ایران همکاری تنگاتنگی داشته و همه جا به دنبال کسب خبر و دست‌یابی و در صورت امکان مهره‌چینی بود. نیمرودی به کمک یهودیان ثروتمند ایرانی تا پنهان‌ترین زوایای هیأت حاکمه‌ی وقت ایران نفوذ کرده بود.[۱]

دوم: هدایت عملیات پنهان موساد بر علیه عراق: آن گونه که اسناد ساواک نشان می‌دهد، موساد حداقل سه پایگاه مرزی در شهرهای غربی و جنوب غربی ایران بر ضدعراق برقرار نموده که متجاوز از بیست سال به فعالیت اطلاعاتی مشغول بودند.

فردوست تصریح می‌کند که با وجود رابطه‌ی خوبی که میان ساواک و موساد وجود داشت، عوامل اطلاعاتی اسراییل هرگز ایرانیان را در جریان جمع‌آوری اطلاعات و دخالت‌های پنهانی خود در عراق قرار نداده‌اند.

دستگیری جاسوسان اسراییلی در ایران که به لطف امدادهای غیبی ایزد منان در عصر شکوفایی انقلاب رخ داده است، بیانگر فعالیت پنهان موساد بر ضد ایران اسلامی بگونه‌ی پنهانی می‌باشد. در واقع با بیرون راندن عناصر صهیونیست به لطف پیروزی انقلاب اسلامی تلاش موساد صرف بازگشتن از پنجره شد و این‌بار با استفاده از برخی ایرانیان یهودی و بعضاً مسلمانی که فریب همکاری با اسراییل را خورده بودند، کیس‌های متعددی از نفوذ و خبرچینی و جاسوسی کلاسیک با ابزار کاملاً پیشرفته ارتباطی به خدمت گرفت. جمع‌آوری اطلاعات از جاسوسان دستگیر شده‌ی موساد حاکی از آن است که اهداف پنهان موساد در ایران بخاطر مسایل زیر بوده است:

۱ ـ هم‌پیمانی با سیا: لیست نیازمندی‌های کشف شده از بعضی جاسوسان اسرائیلی در ایران، بیانگر این نکته است که آنان به دنبال اهداف اطلاعاتی امریکا درباره‌ی توانمندی‌های نیروی

---

۱. حسین فردوست ـ ظهور و سقوط سلطنت پهلوی ـ جلد یکم

دریایی و هوایی جمهوری اسلامی در خلیج فارس بوده‌اند.(محلی که از دیدگاه امنیتی مستقیماً در تقابل با نیروهای متجاوز امریکایی در آب‌های خلیج فارس قرار گرفته وبه همین جهت سیاتلاش فراوانی در کسب اخبار نظامی آن منطقه داشت.)

۲ ـ هم‌پیمانی با منافقین: بررسی دقیق تخلیه‌های تلفنی منافقین که با تسلط بـه زبـان فارسی از بیرون مرزها صورت می‌گیرد، نشاندهنده‌ی لیست نیازمندی‌های اطـلاعاتی اسـرائیل از ایران می‌باشد.

این گونه نیازمندی‌ها غالباً شامل مراحل ساخت موشک‌های دوربرد ایران، تلاش‌های صورت گرفته برای تهیه بمب هسته‌یی و غیره می‌باشد. پر واضح است که رژیم اشـغالگر قـدس وحشت فراوانی ز دست‌یابی حکومت‌های اسلامی به بمب هسته‌یی و موشک‌های دوربرد داشته و نام چنین سلاح‌هایی را بمب اسلامی نهاده است.

۳ ـ دشمنی سرسختانه با ایران اسلامی: ماهواره‌ی اسرائیلی «افق ۳» که در هر ۹۰ دقیقه یک بار از شمال تهران می‌گذرد، تنها بخشی از جمع‌آوری‌های هدفمند و پردامنه‌ی موساد بر ضد ایران به شمار رفته و سایر موارد شامل؛ استراق سمع ایستگاه‌های مخابراتی داخل کشور، تلاش در نفوذ به نمایندگی‌های سیاسی ایران در خارج از کشور که برخی از آنها به لطف دقت همکاران گرامی وزارت امور خارجه کشف شده‌اند، هم پیمانی با دشمنان ایران، حضور گسترده در جمهوری آذربایجان و تحریک سردمداران آن کشور علیه ایران اسلامی، عقد قرارداد امنیتی با آنکارا و دخالت در شمال عراق تنها گوشه‌هایی از این دشمنی فراگیر هستند.

۴ ـ شکست از حزب‌ا...لبنان: از مهم‌ترین دلایل مخالفت موساد با جـمهوری اسـلامی شکست‌های پی در پی و خفت‌باری است که از نیروهای جان برکف و شهادت طلب حزب‌ا.. لبنان دریافت نموده است. در این رابطه تفکر غالب اسراییل آن است که ایران تنها مدافع و پشتیبان بزرگ حزب‌ا.. بوده و آنان نیز بمثابه‌ی اهرم فشار ایران بر ضد مرزهای شمالی و امنیت داخلی سرزمین‌های اشغالی عمل می‌نمایند، بنابراین روشن است که موضوع حزب‌ا... یکی از مهم‌ترین علل مـخالفت جدی و صریح موساد بر ضد ایران بوده و تا کنون اقدام‌های از قبیل ربایش آقای موسوی و همراهان او

(نمایندگان سیاسی ایران در لبنان)، تحریک مسیحیان فالانژ برای درگیری با شیعیان لبنان، ایجاد کمربند امنیتی جنوب لبنان (طرح شکست خورده)، ایجاد فشار بر سران سازشکار فلسطینی برای دوری از ایران، بمباران پناهگاه آوارگان فلسطینی، سرکوب روستاهای شیعه نشین جنوب لبنان، ترور سران جهاد اسلامی فلسطین و حزب‌ا.. لبنان و غیره را به انجام رسانده‌اند.

موساد در لیبی:

موضعگیری تند و ضدصهیونیستی سرهنگ قذافی رهبر لیبی در کنار حمایت آن کشور از جنبش فلسطین، کافی است که موساد دلایل لازم را برای جمع‌آوری پنهان و هدایت عملیات اطلاعاتی و خرابکاری بر ضد لیبی بیابد. از میان فعالیت‌های بیشمار موساد در لیبی می‌توان به ماجرای انفجار دو کشتی فلسطینی در بندر طرابلس اشاره نمود.[1] اما یکی از عملیات پنهانی موساد (با نام رمز اسب تروا در لیبی) که توسط یک عنصر اطلاعاتی رژیم صهیونیستی افشا گردید؛ به شرح زیر است:

«... قایق‌های گشتی و زیردریایی‌های مسلح به موشک نیروی دریایی اسرائیل، ۱۲ تن از نیروهای موساد را در اواخر زمستان ۱۹۸۶، به یک منطقه نزدیک طرابلس منتقل می‌کنند. آنها در چند مایلی ساحل لیبی پیاده شده و از آنجا چهار زیردریایی کوچک آنان را به ساحل منتقل کرده، هشت نفر از آنان در ساحل پیاده شده و چهار نفر در زیردریایی برای حفاظت و پوشش عملیاتی باقی می‌مانند، آن هشت تن دستگاه فرستنده‌ی پیشرفته‌یی در اختیار داشتند که استوانه‌یی شکل بوده و طولش شش‌ونیم متر و قطرش هفت اینچ بود که آن را به ساحل منتقل کردند. در ساحل یکی از افراد و عناصر موساد که در لیبی اقامت داشته با یک دستگاه وانت که وانمود می‌کرد یکی از چرخ‌های آن پنچر شده، منتظر آنان بود.

مأمورین، دستگاه فرستنده را در خودرو مزبور قرار داده و چهار نفر از آنان دوباره به دریا برمی‌گردند تا به رفقای خود در زیردریایی‌ها ملحق شوند، چهارتن باقی مانده و راننده وانت به

۱. ویکتور استروفسکی، راه نیرنگ، انتشارات اطلاعات.

طرابلس وارد می‌شوند.

برای احتیاط بیشتر تعدادی از هواپیماهای اسراییلی در آسمان کِرِت مشغول سوختگیری شدند تا در صورت لو رفتن عملیات به هر دلیل ممکن برای حمایت از گروه وارد عمل شوند. به هر حال این گروه به یک ساختمان مسکونی پنج طبقه در خیابان جماهیریه طرابلس که نزدیک العزیزیه مقر دایمی سرهنگ قذافی است، می‌رسند. آنان دستگاه فرستنده را در یک فرش بزرگ می‌پیچند و آن را به طبقه‌یی پنجم ساختمان که جاسوس موساد در آن اقامت داشت، منتقل می‌کنند. وی آن آپارتمان را شش ماه و با پرداخت یکجای اجاره‌ی بهای آن کرایه کرده بود. آنان دستگاه را در طبقه‌ی مذکور کار گذاشته و آن را به دستگاه انفجاری اتوماتیکی مجهز می‌کنند که بـه مـحض ورود افـراد ناشناس به ساختمان منفجر گردد.

پس از کار گذاشتن دستگاه چهار مرد مذکور به ساحل بر گشته تا به دوستان خود محلق شده و قبل از طلوع آفتاب به اسراییل برگردند.

یک هفته بعد از کار گذاشتن دستگاه، جاسوس اسراییلی مقیم طرابلس دستگاه را بـه کـار انداخت، و پیام رمزی به ظاهر از طرف مسؤولین لیبیایی به سفارت خانه‌های لیبی در سراسر دنـیا مخابره کرد. این پیام حاوی دستوراتی مبنی بر فعالیت‌های تـروریستی در اغـلب شـهرهای مـهم اروپایی و امریکایی بود.

همان طور که انتظار می‌رفت پست‌های شنود امریکایی و اروپایی پیام‌های رمز صـادره از طرابلس را دریافت و به مفهوم آن پی بردند، و این چیزی بود که موساد به دنبال آن بود. برای ایجاد تقاطع در خبر مذکور، موساد قبلاً به سازمان‌های جاسوسی غربی اعلام کرده بـود کـه خـرابکـاران لیبیایی قصد دارند علیه اهداف غرب دست به عملیات بزنند.

در پنجم آوریل بمبی در یک پارتی شبانه که از طرف افسران امریکایی مقیم آلمان ترتیب یافته بود منفجر گردید که بنابر اطلاعات واصله از طریق پیام‌های رمز صادره از طرابلس، لیبی عامل انفجار بود. اما سازمان‌های اطلاعاتی فرانسه و اسپانیا در این مسأله تردید کردند و به چـند عـلت احتمال دادند که توطئه‌یی در کار است، چرا که گزارش‌های موساد از عملیات نظامی لیبی حتی از نظر

شیوه‌ی انشایی کاملاً با آن چه که از طریق پیام‌های رمز لیبی دریافت شده، مطابقت داشت.

دو احتمال برای این امر قابل طرح بود، یا این که موساد یک عامل در سطح عالی دستگاه امنیتی لیبی دارد که تمامی اطلاعات را طبق اصل اوامر صادره از طرف مقام‌های امنیتی لیبی به سفارتخانه‌های خود و عواملش برای اجرای عملیات نظامی در خارج به موساد منتقل می‌کند و یا این که موساد بگونه‌یی این پیام‌های رمز را برای به جان هم انداختن غرب و لیبی ارسال می‌کند. این شک با توجه به عدم موفقیت موساد در جلوگیری از وقوع انفجار که منجر به کشته شدن یک سرباز امریکایی و مجروح شدن برخی دیگر گردید، بیشتر شد چرا که فرض بر این بود که موساد اطلاعات دقیقی در این خصوص داشته است، اما سازمان اطلاعات امریکا در دام حیله اسراییل گرفتار شد و براساس اطلاعات موساد، لیبی را عامل انفجار پارتی شبانه دانست. به دنبال آن در ۱۴ آوریل آن سال (۱۹۸۶) تعدادی هواپیمای جنگی امریکایی بیش از شش تن بمب در فرودگاه بین‌المللی طرابلس، مقر قذافی در باب العزیزیه و پایگاه دریایی سیدی بلال و شهر بنغازی و فرودگاه نظامی در بیرون بنغازی فرو ریختند که حداقل در اثر آن ۴۰ تن لیبیایی کشته شده و از جمله آنان دختر خوانده قذافی بود.

موساد به طور شگفت‌انگیزی در این عملیات پیروز شد و توانست هجوم امریکا علیه لیبی را شکل دهد و به این ترتیب سه هدف عمده خود را محقق ساخت:

اول. توافق آزادی اسرای امریکایی در لبنان را که قرار بود انجام شود به تأخیر انداخت و در نتیجه حزب‌ا.. که گروگان‌های امریکایی را در اختیار داشت هم‌چنان به عنوان دشمن شماره یک غرب باقی ماند.

دوم. هجوم امریکا، اولین حمله هواپیماهای امریکایی در آن زمان علیه یک دولت عربی (نه علیه سازمان‌های عربی) بود که به سایر کشورهای عربی فهماند امریکا در جنگ بین اعراب و اسراییل در کدام طرف قرار می‌گیرد.

سوم. پرچم موساد نه فقط در اسراییل بلکه در دستگاه جاسوسی امریکا نیز برافراشته شد.

موارد ذکر شده بیانگر حرکات موذیانه اسراییل بر علیه دشمنان خود می‌باشد، آن چه که این رژیم می‌خواهد، کنار زدن دشمنان خود از صحنه به هر طریق ممکن است. انتساب انفجار جشن افسران امریکایی در آلمان به لیبی از طرف امریکا تا حدی می‌تواند مطالب موجود در این گزارش را تقویت کند. همزمانی حمله‌ی امریکا به لیبی با حادثه‌ی انفجار در آلمان و تیره شدن روابط امریکا با لیبی و به دنبال آن شکل‌گیری بحران لاکربی که به تحریم هوایی لیبی منجر گردید، عملاً لیبی را از صحنه‌ی بین‌المللی و جهان عرب خارج نموده و در انزوا قرار داد.

موساد در فلسطین:

نبرد طولانی و پر دامنه‌ی عناصر اطلاعاتی موساد با رزمندگان نسل اول و دوم جبهه‌ی آزادیبخش فلسطین و دیگر سازمان‌های انشعاب یافته از آن مانند؛ گروه سپتامبر سیاه، جهاد اسلامی، گروه جرج حبش و غیره حکایات بسیار پرماجرایی دارد که تا کنون کتب مختلفی از موضوع آنها به نگارش در آمده و پایتخت‌ها و شهرهای بزرگ و کوچک اروپایی هر یک بنوبه‌ی خود شاهد فجیع‌ترین عملیات تروریستی موساد بر ضد فلسطینیان پناه‌جوی و آواره بوده است.

به طور کلی دامنه‌ی فعالیت عملیات پنهان موساد بر ضد اعراب فلسطینی شامل مکان جغرافیایی خاصی نبوده و پابه پای تحرکات ایشان، از داخل سرزمین‌های اشغالی تا اروپا و امریکا ادامه داشته است. از میان عملیات ریز و درشت موساد علیه فلسطینیان می‌توان به بهترین نمونه‌ی آن که شامل به سازش کشیدن یاسرعرفات، رهبر جبهه آزادیبخش فلسطین می‌باشد اشاره نمود.

یاسر عرفات، حداقل برای سه دهه مهم‌ترین دشمن سرسخت صهیونیست‌ها بوده و همواره با شعارهای سَرکش خود بلندترین فریادها را بر سر اسراییل کشیده و بیشترین عملیات ضدصهیونیستی در سرزمین‌های اشغالی و جنوب لبنان را هدایت می‌کرد. اما بر اثر عملیات پنهانی موساد که ابتدا از استخدام راننده و محافظ شخصی[۱] وی شروع شده و سپس گسترش یافت، اکنون تبدیل به عنصر سازشکاری در راستای سیاست‌های صهیونیست‌ها گردیده و شخصاً پلیسی را

---

۱. ویکتور استروفسکی، راه نیرنگ، انتشارات اطلاعات.

سازمان‌دهی نموده که مبارزین فلسطینی را دستگیر، محاکمه و زندانی می‌کند.[۱]

موساد در مصر، سوریه و سرزمین‌های عربی:

سابقه‌ی فعالیت موساد در کشورهای عربیِ همسایه فلسطین، به آغاز تأسیس این تشکیلات اطلاعاتی برگشته و شامل جمع‌آوری سازمان یافته از پایتخت کشورهای عربی برای آگاهی از تاریخ و محل حمله‌ی هماهنگ شده‌ی اعراب به سرزمین‌های اشغالی برمی‌گردد.

افشای حضور جاسوسان مشهوری چون ولفگانگ لوتز در مصر و اِلی‌کهن در سوریه بیانگر حملات دایمی اطلاعاتی موساد به کلیه کشورهای عربی و به ویژه کشورهای همسایه اسرائیل است.

اهمیت اعراب برای موساد به قدری است که ضمن مطالعه‌ی کتب اطلاعاتی نسبتاً جدیدی چون راه نیرنگ ممکن است خواننده به این نتیجه برسد که موساد هدفی جز کنترل فعالیت‌های اعراب نداشته و تمام کوشش خود را صرف مراقبت از هدف‌های عربی، حتی در کشورهای اروپایی می‌کند.

از آنجا که حضور مأمورین یهودی موساد در اروپا خطرات بسیار کمتری برای آنان دارد، غالب صهیونیست‌ها ترجیح می‌دهند که اطلاعات مربوط به کشورهای عربی از جمله اطلاعات نظامی و اقتصادی آنان را از طریق مأمورین عرب در کشورهای اروپایی بدست آورند.

شکست‌های اطلاعاتی موساد:

گر چه تعداد عملیات موفق موساد که بر ضد اعراب و به خصوص فلسطینیان هدایت شده بسیار زیاد و بیانگر عطش سیری‌ناپذیر آن در مبارزه با اهداف فلسطینی ـ عربی بوده اما موساد تلاش‌های نافرجامی نیز از خود بجا گذاشته که هر یک از آنها یک رسوایی سیاسی را ایجاد کرده و دولت آن کشور را به دردسرهای فراوانی انداخته است.

به طور نمونه چند مورد از رسوایی‌های اطلاعاتی موساد در زیر اشاره می‌گردد:

---

۱. درباره‌ی کیفیت عملکرد موساد به مقاله‌ی فریب اطلاعاتی در همین کتاب مراجعه نمایید.

۱ ـ در سال ۱۹۵۴، هفت نفر از عناصر موساد در شهر قاهره در حالی که مشغول خرابکاری بر روی اماکن و تأسیسات امریکا و انگلیس بودند، دستگیر شدند. آنان مأموریت داشتند تا با هدایت یک سلسله خرابکاری روابط مصر با امریکا و انگلیس را تیره نمایند، در پی این حادثه رئیس وقت موساد استعفا داد.

۲ ـ بعد از این که ۱۱ ورزشکار اسراییلی در بازی‌های المپیک سال ۱۹۷۲ مونیخ کشته شدند، گلدامایر نخست وزیر رژیم صهیونیستی دستور قتل تلافی‌جویانه‌ی رهبران گروه مسؤول حادثه‌ی مونیخ را صادر کرد. متعاقب این دستور در ژوئیه سال ۱۹۷۳ عوامل موساد که دارای گذرنامه‌های جعلی بودند، احمد بوشیکی پیشخدمت مراکشی یکی از رستوران‌های شهر لیلی‌هامر در نروژ را به اشتباه بجای علی حسن سلامه رهبر گروه به قتل رساندند.

در پی این اقدام ده نفر از مأموران موساد از نروژ فرار کردند، اما سه تن دیگر از آنان دستگیر و توسط دادگاه اُسلو محاکمه و در سال ۱۹۷۴ به زندان محکوم شدند.

۳ ـ موساد افرادی را برای جمع‌آوری اطلاعات درباره‌ی تحولات علمی وفنی به خارج اعزام می‌کرد وفعالیت آنها به خصوص روی سیستم‌های تسلیحات متمرکز بود. در سال ۱۹۸۵ معلوم شد که اداره‌ی جاسوسی فنی و علمی اسراییل دارای دفاتری در کنسولگری اسراییل در نیویورک، بوستون و لوس‌آنجلس است.

جاناتان پولارد یک جاسوس اسراییلی در واحد اطلاعاتی نیروی دریایی امریکا در این سال به جرم جاسوسی برای اسراییل دستگیر و دو سال بعد به حبس ابد محکوم شد.

پولارد که در سال ۱۹۸۴ توسط موساد استخدام شده بود، مدارک سری فراوانی را به تل آویو تحویل داده بود. او در سال ۱۹۸۵ همراه با همسرش در مقابل سفارت اسراییل در واشنگتن که درهای خود را به روی او بسته بود، توسط F.B.I دستگیر شد. این رسوایی تا مدت‌ها روابط امریکا ـ اسراییل را حداقل در مطبوعات دو کشور تیره کرد.

۴ ـ در سال ۱۹۹۵ یک پلیس قبرسی با راهنمایی دیپلمات‌های ایرانی مقیم قبرس، چهار عامل موساد را که در صدد نصب میکروفن مخفی در سفارت ایران در قبرس بودند دستگیر

کرد. پلیس این چهار نفر را در محوطه‌ی سفارت ایران دستگیر کرده بود.

گر چه قبرس و اسراییل موضوع را در یک دادگاه و با پرداخت سریع جریمه در عرض دو هفته حل کردند، اما این ماجرا به طور گسترده به مطبوعات کشیده شده و تبدیل به رسوایی دیگری برای موساد گردید.

۵ ـ سرویس اطلاعاتی موساد در تازه‌ترین اقدام تروریستی خود با اعزام چند تن از کارشناسان متخصص خود به اُردن با گذرنامه‌های جعلی کانادایی، تلاش کرد تا رئیس دفتر سیاسی حماس، خالد مشعل را در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۱۹۹۷ به قتل برساند. اما این توطئه افشا شده و مأمورین موساد دستگیر گردیدند.

گر چه دولت اردن دستگیر شدگان را به اسراییل فرستاد، اما جوی که بر اثر این رسوایی به وجود آمد، دولت نتانیاهو را ناگزیر از آزاد سازی رهبر حماس، احمد یاسین نمود.

حفره سیاه در موساد

پنج عملیات انتحاری در کمتر از ۴ هفته در شهر بیت‌المقدس که منجر به کشته شدن ۱۷ صهیونیست گردیده و همین طور غافلگیری واحد کماندویی نیروی دریایی اسراییل در جنوب لبنان که به کشته شدن دوازده کماندو منجر گردید، سبب شد تا مقام‌های اطلاعاتی رژیم اشغالگر قدس در خصوص احتمال درز خبر عملیات واحد کماندویی اسراییل به نیروی حزب‌ا... تحقیقاتی را آغاز کنند.

آیگدور کاهالانی وزیر امنیت عمومی اسراییل اظهار داشت[1] که حادثه‌ی کمین‌گذاری برای واحد کماندویی عمیق‌تر از بدشانسی بوده و یکی از احتمالات زیر وجود دارد:

۱ ـ حضور یک جاسوس دوجانبه یا عامل نفوذی در میان رده‌های ارتش اسراییل که بسود حزب‌ا... کار می‌کند.

۲ ـ استراق سمع مکالمات مخابراتی ارتش اسراییل به وسیله‌ی حزب‌ا...

وزیر یادشده اضافه می‌کند: «اما برای مقابله با این پدیده‌ی امنیتی، اسراییل می‌باید اقدام به

---

۱. تلکس خبری، خبرگزاری رویتر مورخه‌ی ۷۶/۶/۱۶

کنترل مکالمات سوریه یا ایران با حزب‌ا... کند تا اقدام‌های آینده آنها را خنثی نماید.»

به نظر می‌رسد که اقدام‌های اخیر مقاومت اسلامی در سرزمین‌های اشغالی بار دیگر پیوند شکننده‌ی یاسرعرفات با صهیونیست‌ها را به زیر سئوال برده و آنان را مجبور به دخالت اطلاعاتی و انتظامی گسترده در سرزمین‌های خود مختار تحت کنترل یاسرعرفات نموده، تا آنجا که مقام‌های امنیتی اسراییل رسماً خواستار بازسازی شبکه‌های اطلاعاتی خود در ساحل غربی و نوار غزه شده‌اند.

اهداف عمده اطلاعاتی موساد:

با توجه به فروپاشی اردوگاه سوسیالیسم و باز شدن افق‌های گسترده‌تر در زمینه فعالیت اطلاعاتی در پوشش سیاست خارجی، اهداف بسیار وسیعی برای موساد معین شده که عبارتند از:

- نفوذ و اِعمال رخنه به کشورهای آسیایی و جمهوری‌های تازه به استقلال رسیده شمال ایران.
- تشویق یهودیان آسیای میانه و قفقاز برای مهاجرت به اسراییل.
- تحریک کشورهای مذکور به جهت‌گیری سیاسی متمایل به اسراییل و ضد ایران.
- کسب بازار اقتصادی آسیای میانه.
- جلوگیری از دسترسی ایران به سلاح و تجهیزات نظامی خارجی.
- هدایت عملیات روانی با مظلوم‌نمایی بر ضدایران اسلامی.
- ایجاد تفرقه در کشورهای عرب.
- جلوگیری از نزدیکی کشورهای غربی و اتحادیه‌ی اروپایی به ایران و سوریه و لیبی.
- تهیه‌ی منابع انرژی ارزان قیمت برای صنایع اسرائیل.

حوزه‌ی فعالیت موساد:

موساد به طریق سنتی در مدار اول اهداف اطلاعاتی خویش، بیشترین فعالیت را متوجه‌ی سوریه، لبنان، عراق و فلسطین نموده و پس از آن سایر کشورهای عربی و ایران را در رده‌ی دوم

فعالیت‌های اطلاعاتی و عملیات پنهان خویش قرار داده‌است.

در چند سال اخیر رهبران موساد علاقه‌ی بسیار عجیبی برای گسترش دامنه‌ی فعالیت‌های اطلاعاتی خود به قلب کشورهای همجوار عربی، افریقایی و آسیایی نشان داده‌اند.

ایشان معتقدند که در پوشش سایر سازمان‌هایی که مقبولیت نسبی در کشورهای خود دارند، فعالیت گسترده‌تر اطلاعاتی امکان پذیرتر خواهد بود، به این سبب با غالب سازمان‌های اطلاعاتی عربی و از جمله سازمان مخابرات سری مصر و بسیاری از سازمان‌های مشابه کشورهای اسلامی مانند ترکیه، معاهدات امنیتی متقابل منعقد نموده‌اند.

این معاهدات، دامنه‌ی بسیار گسترده‌ایی برای امور اطلاعاتی ایجاد نموده که موساد را از وضعیت سنتی خارج نموده و بسوی گسترش پوشش برای جذب نیروی انسانی و جمع‌آوری بیشتر سوق می‌دهد. به هر حال حوزه‌های جدید فعالیت موساد شامل، حزب ا... لبنان، جهاد اسلامی، شمال عراق، کشور ترکیه، شمال سوریه، ایران و کلیه کشورهای تازه تأسیس اتحاد شوروی سابق و به خصوص جمهوری آذربایجان می‌باشد.

اکنون براساس گسترش حوزه‌های جدید فعالیت موساد که علاوه بر حوزه‌های سنتی عربی شکل گرفته می‌توان ادعا کرد که این سازمان پس از فروپاشی اردوگاه سوسیالیزم و تحت حمایت امریکا گام‌های مؤثری در راستای بین‌المللی شدن برداشته و از چین تا آلمان به دنبال منافع سیاسی، اقتصادی و مقابله با کشورهایی چون ایران می‌باشد.

از جمله ابزار این فعالیت گسترده لزوم جذب نیروهای انسانی بیشتر و بهره‌گیری از نظام مدیریت قابل انعطاف در شرایط متغیر سیاسی است که در مورد جذب با توجه به این که موساد فقط از یهودیان اصیل، نیروی انتخابی خود را بر می‌گزیند مواجه با مشکلات جدی نیروهای کیفی است، اما در مورد نظام مدیریت به خوبی عمل نموده و در شرایط متغیر قابلیت گسترش و سپس محدودیت را باثبات رسانده است.

آموزش موساد به سایر سرویس‌ها:

موساد از جمله آموزش دهندگان پاره‌یی از سازمان‌های اطلاعاتی جهان است. در حال حاضر بسیاری از افسران سازمان‌های اطلاعاتی مصر، زئیر، ترکیه، سریلانکا، پاکستان، کنیا، مراکش و فیلیپین و.. در اسراییل به آموزش انواع شیوه‌های جاسوسی و... مشغولند.

سازمان اطلاعاتی و جاسوسی ایران در زمان رژیم گذشته موسوم به ساواک عده‌یی از مأموران و افسران عالی رتبه خود را برای فراگیری شگردهای جاسوسی و تعقیب و گریز و بازجویی به اسراییل اعزام کرده بود، اعضای ساواک در منطقه‌یی به نام هرتسلیا که در حومه‌ی جنوبی تل‌آویو واقع شده به فراگیری آموزش‌های جاسوسی اشتغال داشتند.

در دهه‌ی ۶۰ـ ۱۹۵۰ صدها تن از اتباع مجارستان، رومانی، کوبا، آلمان شرقی، چکسلواکی و بلغارستان توسط سازمان‌های موساد و سیا برای اقدامات ضد کمونیستی در تل‌آویو و واشنگتن آموزش دیدند. نتیجه‌ی این آموزش‌ها تربیت نیروهای شورشی و مخالف رژیم بود که در هرکدام از کشورهای بلوک شرق، گروهی از ایشان را سازمان دادند.

عملیات ایذایی و اداره‌ی تحرکات ویژه‌ی موساد:

سازمان جاسوسی اسراییل گاه برای تحقق هدف‌های خود به راهزنی و سرقت نیز پرداخته است، به چند نمونه از این سرقت‌ها و راهزنی‌ها توجه کنید.

الف: در سال ۱۹۶۷ مأمورین موساد موفق شدند با تطمیع یک خلبان عراقی یکی از هواپیماهای میگ ۲۱ عراقی را به سرقت ببرند. خلبان عراقی، هواپیمای جنگنده (میگ) تحت فرمان خود را به بهانه‌ی یک پرواز آزمایشی از بغداد به حرکت درآورد و ساعتی بعد آن را در فرودگاه تل‌آویو به زمین نشاند. مأمورین جاسوسی موساد با توجه به عدم اطلاع مقام‌های عراقی از اصل ماجرا، برای این که خبری از این عملیات فاش نشود، خلبان عراقی را کشته و سپس کارشناسان اسراییلی مشخصات فنی هواپیما را که نیروهای هوایی مصر، سوریه و عراق به آن مجهز بودند مورد

بررسی قرار داده و توانستند با شناسایی امکانات آن، راه‌های مقابله با آن را کشف نمایند.[۱]

ب: در سال ۱۹۶۸ مأمورین مسلح اسراییلی یک کشتی باربری فرانسه موسوم به شرزبورگ که ۲۰۰ تن اورانیوم و قطعات مربوط به رادیواکتیو را در دریا با خود از بروکسل به مقصد هلند حمل می‌کرد به شکل دزدان دریایی سرقت نموده و آن را به تل‌آویو آوردند تا کارشناسان اتمی اسراییل بتوانند با استفاده از این محمولات، بمب اتمی تهیه کنند. چشمان سه سرنشین این کشتی از ابتدا تا پایان عملیات بسته بود و مأمورین موساد پس از پایان عملیات، کشتی و سرنشینانش را به منطقه‌یی دور از اسراییل در آبهای بین‌المللی برده و آنان را رها ساختند و سپس خود با قایق موتوری از آنان دور شدند، سرنشنیان کشتی که کوچک‌ترین اطلاعی از ربایندگان نداشتند پس از بازگشت اعلام کردند که قربانی عملیات راهزنی گروهی ناشناس شدند. دولت بلژیک تا مدت ۳ سال عاملین این راهزنی دریایی را شناسایی نکرد و مأمورین موساد نیز هربار با تماس‌های تلفنی، خود را وابسته به گروه‌های موهوم و بی‌نام و نشان معرفی کرده و مسؤولیت حادثه را بر عهده گرفتند.

ج: در سال ۱۹۶۹ هنگامی که صحرای سینا در اشغال نظامی صهیونیست‌ها بود مأمورین موساد یک دستگاه مجهز رادار ساخت اتحاد شوروی سابق را در این منطقه ربوده و آن را به تل‌آویو منتقل ساختند تا از قابلیت‌ها و مقدورات آن اطلاع کافی کسب نمایند.

فعالیت سیاسی موساد:

در سال‌های دشوار پس از جنگ ۱۹۵۷ که بر سر آبراه سوئز بین کشورهای عربی و اسراییل روی داد، رژیم صهیونیستی کوشش کرد تا با بهره‌گیری از فعالیت‌های پنهانی گشایشی در سیاست خارجی ایجاد نموده و اسراییل را از انزوا نجات دهد.

در این راستا موساد به سراغ کشورهای حاشیه‌یی و غیرعربی که از ناصریسم و سوسیالیسم

---

۱. ماجرای واستخدام سرگرد عراقی، منیر رفاه از خلبانان هواپیمای جنگنده‌ی میگ ـ ۲۱ یکی از داستان‌های شنیدنی جاسوسی موساد در عراق است. در این کیس، رهبر عملیات جاسوسی موساد در بغداد خانم زیبایی امریکایی‌الاصلی بود که تحت پوشش نمایندگی خبرگزاری امریکایی آسوشیتدپرس در بغداد فعالیت داشته و این پوشش بی‌نظیر به لطف هم‌پیمانی با سیا ایجاد شده بود.

اظهار نگرانی می‌کردند رفته و با آنها روابط اطلاعاتی ایجاد نمود. اولین اقدام موساد در زمینه‌ی گشایش روابط خارجی، در مورد ایران اتفاق افتاد که طی آن پس از اندکی تیمور بختیار اولین رییس ساواک در پاریس، با سفیر اسراییل ملاقات و اظهار تمایل دولت خود را به اطلاع رژیم صهیونیستی رساند. متعاقب آن روابط نهانی موساد و ساواک ایجاد شده و در پیوند غیررسمی دو کشور تأثیر فراوانی بجای گذ شت تا آنجا که از اواخر دهه‌ی ۱۹۵۰ موساد و ساواک به فعالیت‌های مشترکی دست زده و از اکراد مخالف دولت عراق پشتیبانی کرده و مرتباً روی اهداف عربی مانند مصر، سوریه، فلسطین و کشورهای کمونیستی همکاری داشتند.

طی سال‌های دهه‌ی ۱۹۶۰، اسراییلی‌ها با استفاده از موساد با کشورهای دیگری از جمله کشورهای افریقایی و آسیایی روابط پنهانی ایجاد کردند که نمونه‌هایی از آن عبارتست از: ایجاد روابط پنهانی با مراکش، اردن، مصر، اتیوپی، افریقای جنوبی، سریلانکا، تایوان، تایلند، ترکیه.

در مجموع فعالیت‌های پنهانی موساد در زمینه ایجاد ارتباط سیاسی با دیگر کشورها بقدری گسترده بود که رژیم صهیونیستی مقدار زیادی از روابط خارجی خود را به آن مدیون است.

گرچه بسیاری از این گونه ارتباطات، به صورت پنهانی ایجاد شده ومدت‌ها نیز پنهان از انظار بود ولی این امید و اطمینان را به رژیم صهیونیستی می‌داد که دیگر از آن کشورها ترسی بخود راه نداده ودر مقابل دیگران مانند سوریه ولبنان جسورانه‌تر عمل نماید.

برخی از اقدام‌های پنهانی موساد برای ایجاد روابط سیاسی با کشورهای دیگر به صورت بسیار پیچیده و توطئه‌آمیز صورت گرفته و بعضاً چند سال به طول انجامیده است. مانند برقراری روابط با سریلانکا[۱] در حالی که رابطه با کشورهای دیگر تنها محتاج یک واسطه بوده و به سادگی برقرار شده است.

در مورد ارتباط با سریلانکا، موساد در دو قرارداد جداگانه و پنهان از یکدیگر توانست در دهه‌ی ۱۹۷۰ شورشیان ببرهای تامیل و نیز نیروهای امنیتی سریلانکا را تحت آموزش نیروها و فروش تجهیزات و تسلیحات جنگ چریکی به شورشیان و تجهیزات ضدچریک به نیروهای امنیتی قرار دهد.

---

۱. راه نیرنگ، ویکتور استروفسکی، انتشارات اطلاعات

سایر سازمان‌های اطلاعاتی اسراییل

امان (اُگاف مودئین): سازمان اطلاعات نظامی اسراییل

تاریخچه‌ی شکل‌گیری:

همان طور که قبلاً اشاره شد، پس از اعلام تشکیل رژیم اشغالگر قدس در سال ۱۹۴۸، گروه‌های تروریستی صهیونیستی باادغام در یکدیگر، بدنه‌ی اصلی نیروهای سه‌گانه نظامی اسراییل را تشکیل دادند. این نیروها در همان آغاز تأسیس مواجه با صدور اعلام جنگِ جبهه پایداری کشورهای عربی، متشکل از ارتش‌های مصر، عراق، سوریه و دیگران گردیدند، ولذا برای جلوگیری از غافلگیری و مقابله مؤثر با ارتش‌های عربی، نیازمندی خود به تشکیلات اطلاعات نظامی راعنوان کردند. در این راستا بن‌گوریون (نخست وزیر وقت) دستور تأسیس چنین سازمانی در ستاد نیروهای مسلح رژیم اشغالگر قدس را زیر نظر "ایزر بئری" صادر کرد.

سازمان اطلاعات نظامی از همان آغاز فعالیت، مسؤولیت اطلاعات جنگی و جاسوسی در صحنه‌های نبرد و ضداطلاعات ارتش و نیز شنود الکترونیکی ارتش‌های عربی را به عهده گرفت.

عمده نیروهای تشکیل دهنده‌ی این سازمان، یهودیان کهنه‌کاری بودند که سابقاً در ارتش‌های انگلیس و امریکا فعالیت داشتند ولذا آمان به سرعت توانست در کنترل اهداف خود نقش مؤثری ایفا نماید.

در حال حاضر چنین ادعا می‌شود که؛ بزرگ‌ترین سازمان جاسوسی اسراییل اُگاف مودیین یا سازمان اطلاعات نظامی اسراییل می‌باشد اما به علت خصوصیت عملکرد نظامیگری در خارج از اسراییل مشهور نیست.

تعداد اعضای این سازمان را حدود ۷۰۰۰ نفر تخمین زده‌اند که غالباً در امر جمع‌آوری اطلاعات بر روی کشورهای عربی و دشمنان بالقوه‌ی اسراییل فعالیت می‌نمایند، ضمن آن که برای دست‌یابی به سلاح‌های پیشرفته و فن‌آوری نظامی از تهیه اطلاعات پنهان از کشورهای پیشرفته نیز غافل نیستند.

وظایف، و اهداف امان:

سازمان اطلاعات نظامی (امان) از همان ابتدا مسؤول جمع‌آوری، تولید و پـخش اطـلاعات نظامی، جغرافیایی و اقتصادی به خصوص درباره‌ی کشورهای خاورمیانه بوده و وظایف زیر را به عهده دارد:

- گردآوری اطلاعات جنگی و جاسوسی در صحنه‌های نبرد.
- ضد اطلاعات ارتش (ضدجاسوسی و ضدبراندازی).
- جمع‌آوری فنی ازارتش‌های رقیب وهدف.
- هدایت جنگ روانی برضد کشورهای عربی.
- ارایه خدمات پژوهش اطلاعاتی.
- تخلیه اطلاعاتی اسرای جنگی و پناهندگان خارجی.

حوزه‌ی فعالیت امان:

سازمان اطلاعات نظامی ارتش صهیونیستی که در سال ۱۹۵۰ به اُگاف مودئین تغییر نام داد، عمدتاً در دو زمینه‌ی زیر به فعالیت اطلاعاتی مشغول است:

الف – کسب اطلاعات مربوط به تسلیحات وتجهیزات نظامی پیشرفته.

ب – کسب اطلاعات نظامی‌از آرایش،استعداد وگسترش نیروهای مخالف.

پر واضح است که در جهت دست‌یابی به اطلاعات قسمت الف، حوزه‌ی فعالیت اطلاعاتی امان شامل کشورهای غربی و به خصوص امریکا و فرانسه وانگلیس می‌باشد.

این رشته فعالیت‌های دامنه‌دار، بالاخره رژیم صهیونیستی راپس از یک دهه به بمب اتمی مجهز نمود که در این مسیر بیشترین کمک را از کشورهای اروپایی به خصوص نروژ دریافت داشت.

جهت نیل به اهداف اطلاعاتی درباره‌ی نیروهای نظامی کشورهای هـدف، امـان بـیشترین فعالیت خود را در کشور های مصر، سوریه، اردن و لبنان متمرکز نموده‌است، زیرا هریک از این کشورها به واسطه‌ی نزدیکی به خاک رژیم اشغالگر قدس می‌توانند با یک چرخش سیاسی در مدت کوتاهی

با اسراییل وارد جنگ شوند.

شهرهای مهمی چون قاهره و دمشق شاهد فعالیت بسیاری از شبکه‌های تک سلولی و چندسلولی این سازمان بوده که بعضاً تا استخدام رده‌های دولتی نیز پیشرفت داشته‌اند.

از آنجا که این سازمان در اختیار ستاد مشترک ارتش می‌باشد در مقابل قانون و مجلس نمایندگان پاسخگو نبوده ولذا در انتخاب شیوه‌ی عمل و حوزه‌ی فعالیت بیش از موساد صاحب اختیار است.

تقسیمات و سازماندهی امان:

به مناسبت تنوع جمع‌آوری اطلاعات در بخش‌های برون مرزی و تنوع تهدیدات در بخش ضداطلاعات، سازمان اطلاعات نظامی رژیم اشغالگر قدس دارای یک معاونت نظامی است که از طریق سه سازمان جداگانه خدمات اطلاعاتی نیروهای سه‌گانه ارتش را ارایه می‌دهد.

الف - سازمان اطلاعات نیروی دریایی: این قسمت مسؤول جمع‌آوری اطلاعات از وسایل نظامی که کاربرد نیروی دریایی دارند و همین طور مقابله با تهدیدات دریایی کشورهای عربی و کسب اطلاع از توانمندی‌های ناوگان دریایی ایشان می‌باشد.

ب - سازمان اطلاعات نیروی هوایی: نقش اصلی اطلاعات نیروی هوایی انجام عملیات اطلاعاتی لازم جهت حمایت از فعالیت‌های هوایی و هماهنگی با رییس امان جهت برنامه‌های جمع‌آوری است.

این سازمان مسؤول جمع‌آوری اطلاعات از جنگنده‌ها و وسایل ضدهوایی پیشرفته از کشورهای عربی و نیز کسب اطلاع از آخرین دستاوردهای نیروی هوایی ارتش‌های پیشرفته جهان است.

ج - سازمان اطلاعات نیروی زمینی: این تشکیلات مسؤولیت جمع‌آوری اطلاعات از نیروی زمینی ارتش کشورهای همسایه، حفاظت و بازرسی از زندانیان جنگی، ردیابی ایستگاه‌های مخابراتی حریف و نیز کسب اطلاعات مرتبط باتازه‌های فنون نظامی‌گری

از قبیل موشک‌های زمین بزمین، تانک‌های جدید، توپخانه‌های سنگین و غیره جهت نمونه‌سازی یا خرید آن‌ها را به عهده دارد.

علاوه بر سه سازمان فوق ادارات زیر نیز تحت نظر معاون اطلاعات نظامی امان، فعالیت می‌کنند که عبارتند از:

۱ ـ امور اداری	۲ ـ امنیت
۳ ـ تولید	۴ ـ هدف یابی
۵ ـ تشریفات	۶ ـ سپاه اطلاعات.
۷ ـ اداره‌ی روابط خارجی	۸ ـ مرکز تحقیقات

از میان ادارات فوق تنها به وظایف چهار اداره‌ی زیر که مهم‌تر از سایرین هستند اشاره می‌شود:

الف ـ اداره‌ی تولید: این اداره مسؤول تهیه برآوردهای ملی اطلاعاتی، و هم چنین تهیه‌ی برآوردهای سالانه، خطر جنگ و گزارش‌های اطلاعاتی بررسی شده و نیز تهیه و انتشار بولتن‌های روزانه می‌باشد. اداره‌ی تولید به سه بخش زیر تقسیم می‌شود:

۱ ـ جغرافیایی (منطقه‌یی).

۲ ـ فنی.

۳ ـ اسنادی (ثبت و سوابق).

ب ـ سپاه اطلاعات: مسؤول عملیات جمع‌آوری اطلاعات آشکار و پنهان از جمله فعالیت‌های مربوط به اطلاعات مخابراتی در سطح تمامی جامعه اطلاعاتی اسرائیل است که به واحدهای جمع‌آوری قرارگاه مرکزی، مؤسسه‌ی توسعه‌ی فنی، آموزش، سازماندهی، پشتیبانی، پرسنل و تحقیقات و توسعه تقسیم می‌شود.

ج ـ اداره‌ی روابط خارجی: این اداره مسؤول ارتباط بین نیروهای دفاعی اسراییل و سازمان های نظامی خارجی بوده و نیز فعالیت وابسته نیروهای دفاعی اسراییل را در کنترل دارد. این اداره به دو بخش تقسیم می‌شود:

۱ ـ قسمت ارتباط و اطلاعات خارجی.

۲ ـ قسمت وابسته‌های نظامی که عملاً به هدایت فعالیت وابستگان و نمایندگی‌های وزارت دفاع می‌پردازد.

د ـ مرکز تحقیقات: هسته‌ی اصلی امان که در واقع فکر برتر آن بشمار می‌رود، مرکز تحقیقات و برنامه‌ریزی سیاسی می‌باشد که سابقاً به آن اداره‌ی تحقیقات وزارت خارجه می‌گفتند.

این مرکز براساس اطلاعات واصله تحلیل‌هایی برای سیاستگذاران دولتی تهیه می‌نماید که شامل گزارشات اختصاری درباره‌ی اطلاعات جاری دشمنان و راهبرد مخالفین سنتی صهیونیسم و نیز یادداشت‌های تحلیلی دراز مدت است. تقسیمات داخلی مرکز تحقیقات عبارتست از:

۱ ـ شمال افریقا.

۲ ـ هلال خصیب.

۳ ـ شبه جزیره عربستان.

۴ ـ سایر مناطق جغرافیایی.

۵ ـ اموری اقتصادی.

۶ ـ امور راهبردی.

جایگاه سازمان اطلاعات نظامی:

نظر به نقش پرارزشی که این تشکیلات اطلاعاتی برای دفاع از کیان رژیم صهیونیستی ایفا می‌کند، دارای جایگاه مهمی در امور دفاعی و نظامی اسراییل بوده و معمولاً رییس آن از میان افسران بلندپایه و خوش سابقه‌ی صهیونیست انتخاب می‌گردد.

جایگاه پراهمیت این سازمان از آنجا قابل درک است که اغلب نخست وزیران و اعضای کابینه دولت صهیونیستی قبلاً عضو شاخه‌یی از سازمان امان بوده‌اند.

اسحق شامیر، اسحق رابین، موشه دایان، وایزمن، جیم هرزوگ (رییس سابق ستادارتش رژیم اشغالگر قدس)، هرکدام مدتی طولانی در این سازمان فعالیت پنهانی داشته‌اند.

ایستگاه‌های برون مرزی امان:

سازمان اطلاعات نظامی رژیم اشغالگر قدس بااستفاده از پوشش وابستگی نظامی در کشورهایی که با آنها رابطه‌ی سیاسی دارد ایستگاه اطلاعاتی خود را دایر نموده و سپس با استفاده از آن کشورها برضد ممالک هدف اقدام‌های جمع‌آوری پنهان خود را توسعه می‌دهد. این پدیده در عالم اطلاعاتی به نام کشور پایگاه معروف می‌باشد.

باید خاطر نشان کرد که سازمان اطلاعات نظامی اسراییل نیز همپای موساد علاوه بر اهداف و وظایف تعریف شده‌ی خود، دو هدف عمده‌ی دیگر را نیز دنبال می‌کند که هیچ تشکیلات اطلاعاتی دیگری به تعقیب چنین اهدافی نیاز ندارد، آن دو هدف عبارتند از:

الف – تشویق و تحریض کشورهای مستقل به برقراری ارتباط سیاسی با اسراییل از راه‌ها و شیوه‌های مختلفی که برخی از آنها شامل تدارک دام‌های اطلاعاتی برای مقام‌های سیاسی آن کشورها می‌باشد.

ب – تلاش در کوچ دادن و مهاجرت قانونی یا غیرقانونی یهودیان به سرزمین‌های اشغال شده فلسطین برای برهم زدن تعادل قوا بنفع اشغالگران. بنابراین ایستگاه‌های برون‌مرزی امان نیز از دو هدف کلی فوق غافل نبوده و با هر بهانه‌یی تلاش در تعمیق روابط کشور میزبان و همسایگان او با کشور خود را نموده و از طرف دیگر با آژانس‌های یهودی برای مهاجرت اتباع کشورهای دیگر همکاری‌های مؤثری دارند.

شین بث (سازمان ضدجاسوسی)

سازمان ضدجاسوسی اسراییل **شین بث** نام دارد که عهده‌دار وظایف مربوط به خنثی نمودن فعالیت اطلاعاتی دشمنان اسراییل و برقراری امنیت نسبی کشور است.

از نظر گستردگی عمل و حوزه‌ی مسؤولیت، این سازمان پس از موساد و امان بزرگترین تشکیلات اطلاعاتی را به خود اختصاص داده و با همکاری سایر سازمان‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی هم‌جهت، فعالیت گسترده‌یی در زمینه‌ی ضدجاسوسی و بعضاً ضدبراندازی را سازماندهی

می‌نماید.

تاریخ تأسیس: این سازمان در مورخه‌ی ۳۰ ژوئن ۱۹۴۸ به وسیله بِن گوریون اولین نخست وزیر رژیم صهیونیستی تأسیس گردید. تاریخ مزبور که بلافاصله پس از اعلام موجودیت رژیم اشغالگر صهیونیستی می‌باشد بیانگر وحشت زایدالوصف اشغالگران از حرکات براندازانه‌ی اعراب بر ضد دولت مذکور بشمار می‌رود.

مأموریت: شین‌بث مأموریت تأمین امنیت و ضدجاسوسی در سرزمین‌های اشغالی را به عهده داشته و بلافاصله پس از اخراج اعراب فلسطینی از منازل خود جست و جوی خانه بخانه‌یی را برای کسب اطلاعات امنیتی آغاز نموده است.

سلسله مراتب شین‌بث: اداره‌ی مرکزی شین بث با تعیین اهداف کلان و نظارت بر عملکرد ادارات تابعه در مراکز استانی، فعالیت‌های امنیتی را تحت نظر گرفته و مراکز استانی نیز هر کدام با استفاده از نیروهای مجرب، دوایر متعددی برای رسیدگی به امور ضدخرابکاری، ضدبراندازی، ضدجاسوسی و ضدتروریسم تشکیل داده و به نوبه‌ی خود مانند اداره‌ی مرکزی بر ادارات منطقه‌یی نظارت دارند. ادارات منطقه‌یی نیز بر واحدهای اجرایی کوچک‌تری که متشکل از تیم‌های تهاجمی و تدافعی است ریاست داشته و هر تیم به مثابه بازوی ضربتی شین بث آمادگی حضور در عملیات بر ضد اهداف عربی و ضد صهیونستی را در منطقه یا محله خویش دارد.

جایگاه شین‌بث در نظام حکومتی اسراییل: در دولت صهیونیستی نخست وزیر ۴ مشاور که یکی از آنها مشاور اطلاعاتی است در اختیار دارد. این مشاور کارشناس امور اطلاعاتی محسوب و عمدتاً بر دو سازمان موساد و شین‌بث احاطه دارد، به نحوی که فاصله‌ی هر یک از دو سازمان باابالاترین مرجع سیاسی تصمیم گیرنده (نخست وزیر) به حداقل می‌رسد.

از جانب دیگر رییس شین بث نیز مانند رییس موساد توسط نخست وزیر انتخاب و بکار گماشته می‌شود. نخست وزیر برای انتخاب افرادی که در رأس سازمان‌های اطلاعاتی قرار می‌گیرد نیازی به تأیید یا تصویب مجلس ندارد، اما از مشاوره‌ی صاحب نظران در امور ضد تروریستی، ضد جاسوسی و...بهره می‌گیرد.

با توجه به حضور مقاومت دامنه‌دار فلسطینیان و ادامه‌ی انتفاضه، امنیت در سال‌های اخیر به طور بی‌سابقه‌یی در سرزمین‌های اشغالی مورد خدشه قرار گرفته و تبدیل به بحث داغ و سیاسی روز گردیده است. از همین رو ریاست بر شین بث یکی از مشاغل بسیار مهم سیاسی محسوب گشته و چنین فردی از جایگاهی بالا و مزایایی فراوان در دستگاه حکومتی اسراییل برخوردار است. با عنایت به نوع کار که بیشتر به امور نظامی شباهت دارد تاکنون غالب روسای شین بث از میان نظامیان بلند پایه و مورد وثوق صهیونیست‌ها انتخاب شده‌اند.

بخاطر حضور دایمی شین بث در مقابله با اقدام‌های تروریستی وناامنی‌های فراگیر، این سازمان در داخل اسراییل شهرتی بزرگتر از موساد یافته و از جایگاه و اعتبار بالاتر برخوردار بوده و مورد توجه اکید محافل صهیونیستی قرار دارد.

طرز عملکرد شین بث که در واحدهای کوچک آن رابه صورت نیروهای ضربتی معرفی نموده است سبب نمایان شدن لیاقت افراد ضداطلاعاتی گردیده ولذا شین بث برای بسیاری از پرسنل اطلاعاتی، نظامی و سیاسی الگوی مهمی می‌باشد. براثر گذشت سال‌های بسیار طولانی مبارزه با تهدیدات ضدصهیونیستی امروزه حضور شین بث در کشور و دولت اسراییل نهادینه شده و از جایگاه ویژه‌یی حتی بالاتر از موساد برخورداراست ولذا کمتر شهروند یهودی می‌توان یافت که حداقل یک یاچند بار با شین بث تماس نگرفته وشماره تلفنی از آن رانداند.

در مباحث ملی، شین بث به طور غیرمستقیم مسؤولیت ارزیابی سیاست‌های داخلی دولت برای پیشگیری از بروز تبلیغات منفی آنها را به عهده داشته و نتیجه‌ی تحلیل‌های خود را در اختیار نخست وزیر قرار داده و بجز وی در مقابل هیچ مقام و نهادی مسؤولیت ندارد.

وظایف شین بث:

برخی از وظایف شین بث در سال‌های آغازین فعالیت، مربوط به مبارزه با فساد و بازار سیاه کالا بود که در ابتدا به دلیل اخراج ساکنان اصلی سرزمین‌های اشغالی بیداد می‌کرد.

اما پس از سال‌های اولیه، شین‌بث به آرامی وظایف مربوط به ضدجاسوسی را به عهده گرفته و

بخاطر وجود سفارتخانه‌های خارجی در تل‌آویو، عمده فعالیت خویش را در این شهر قرار داد.

در طول جنگ سرد بخاطر پیوستگی علایق سیاسی دولت‌های اسرائیل و امریکا، سرزمین‌های اشغالی فلسطین نیز از اهداف عمده‌ی K.G.B بود و لذا شین بث اهم فعالیت‌های خود را در کنترل مراکز و سفارتخانه‌های بلوک شرق قرار داد و علاوه بر آن تعداد بی‌شماری از یهودیان مهاجر از اتحاد شوروی را جز مظنونین دایمی قرار داده و در کنترل آنها کوشش فراوانی داشت.

طرفداری اتحاد شوروی سابق از کشورهای عربی به ویژه مصر و عراق و سوریه که کشورهای خط مقدم نبرد با اسراییل محسوب می‌شدند نیز از دیگر دلایل دشمنی شین بث با مأمورین سیاسی - اطلاعاتی مسکو و اروپای شرقی بود.

در سال‌های اولیه دهه‌ی ۱۹۵۰ با پاگرفتن احزاب دست چپی یهودی در سرزمین‌های اشغالی، شین‌بث متوجه یک تهدید درونی شده و پرونده‌های بی‌شماری برای یهودیان سوسیالیست و کمونیست بازگشایی نمود که از تبعات آن مراقبت‌های گسترده از حرکت‌ها و جنبش‌های چپ‌گرایانه بود. با توجه به توضیحات فوق وظایف شین بث را می‌توان در موارد زیر خلاصه نمود:

- جمع آوری اطلاعات از فعالیت محافل بیگانه وشرکت‌های تجاری خارجی در اسراییل.
- تقدیم اخبار و اطلاعات و ارزیابی‌های امنیتی به هیأت دولت و جامعه‌ی اطلاعاتی اسراییل.
- مبارزه با خرابکاری مخالفین نظام صهیونیستی.
- هدایت اقدام‌های ضد تروریستی برای خنثی کردن فعالیت ضد صهیونیستی فلسطینیان.
- ضد جاسوسی به منظور کشف هرگونه تلاش جمع‌آوری پنهان سرویس‌های اطلاعاتی خارجی از اسراییل.
- حراست از سفارتخانه‌های رژیم صهیونیستی در خارج از کشور درقبال تهدیدات امنیتی.
- کنترل کیفی سفارتخانه‌های خارجی و مؤسسات وابسته به آنها در خاک اسراییل.
- کنترل مراکز تجمع و اقدام‌های بیگانگان از قبیل مراکز خبرگزاری، روزنامه‌نگاری و جهانگردی بیگانگان.
- تأمین نیازمندی‌های عملیات پنهان سایر سرویس‌های اطلاعاتی مانند استفاده از ابزار فنی

و انسانی عملیات پنهان.

– استفاده از پلیس ملی به عنوان یک ابزار ضربتی در دستگیری و نگهداری مظنونین.

سازماندهی شین‌بث:

سازماندهی داخلی شین بث به نحوی است که بیشترین فعالیت آن راشامل کشورهای عربی و اعراب ساکن سرزمین‌های اشغالی و رهبران آنها می‌نماید، تا آنجا که برای کنترل اعراب، دوایر جداگانه‌ی از مرکز شین بث جدا شده و در شهرستان‌ها و مراکز تجمع اعراب ریشه دوانیده و حفظ امنیت را از دیدگاه اطلاعاتی به عهده می‌گیرد.

بیشترین فعالیت شین بث در بخش اعراب شامل مناطق غزه، صحرای سینا و شهرهایی مانند الخلیل، قدس و بیت لحم است که بیشترین ساکنان آنها اعراب فلسطینی می‌باشند.

به هرحال از آنجایی که این سازمان صرفاً به عنوان امنیت داخلی و ضدجاسوسی فعالیت داشته و در رده کلی، همطراز موساد و آمان (سازمان اطلاعات نظامی اسراییل)، قرار دارد، رأساً تحت نظر نخست وزیر فعالیت داشته اما از نظر عملیاتی در اغلب موارد زیر نظر موساد انجام وظیفه کرده و از نظر سازماندهی به ادارات زیر تقسیم می‌گردد:

الف ـ اداره‌ی امور اعراب: مسؤولیت نظارت بر فعالیت‌های اعراب در زمینه‌های جاسوسی و عملیات تروریستی را به عهده داشته و حرکات مرموز سیاسی در داخل اسراییل اعم از اجتماعات تا تشکیلات احزاب وگروه‌های سیاسی را تحت کنترل قرار می‌دهد.

ب ـ اداره‌ی امور غیر عربی: مسؤولیت مستقیم نفوذ در داخل احزاب سیاسی، مبارزه با قاچاق پول، نظارت بر ورود و خروج ارز و ...را بعهده دارد.

ج ـ اداره‌ی حفاظت فیزیکی: مسؤول حفاظت از ساختمان‌های دولتی، سفارتخانه‌ی کشورهای خارجی، حفاظت از جان شخصیت‌های دولتی متعلق به رژیم صهیونیستی در داخل و خارج اسراییل است.

د ـ اداره‌ی پشتیبانی عملیاتی: این اداره در حکم تأمین کننده‌ی تدارکات تیم‌های اجرایی

بوده و متشکل از دوایر عملیاتی؛ ضربت، تعقیب و مراقبت، بازجویی و غیره می‌باشد.

هـ ـ اداره‌ی فن آوری: امکانات فنی در زمینه‌های الکترونیک، مکانیک، ارتباطات، عکسبرداری، فیلمبرداری را تهیه و در اختیار قسمت‌های اجرایی داخل و خارج کشور در اداره‌ی پشتیبانی عملیاتی قرار می‌دهد.

و ـ اداره‌ی هماهنگی و طرح ریزی: مسؤول بایگانی، صدور کارت برای اعضا و تحقیق درباره‌ی اعضای جدید سازمان می‌باشد.

ز ـ اداره‌ی امور مالی: این اداره بررسی امور مربوط به وظایف عادی کارکنان، ارتباطات، تدارکات و رسیدگی به وضعیت حقوقی و درخواست‌های شخصی آنان را بر عهده دارد.

اهداف شین بث:

اهداف شین بث در داخل سرزمین‌های اشغالی عمدتاً علیه چهار گروه مشخص صورت می‌گیرد: بیگانگان به طور کلی، اعراب، کمونیست‌ها و صهیونیست‌ها.

تکنیک‌هایی که علیه این گروه‌ها بکار می‌رود تفاوت چندانی با هم ندارند و عمده تفاوت آن در شدت و ضعف عملیات علیه آنان است.

تمام خارجیان صرف نظر از مذهب یا ملیت به عنوان تهدید بالقوه برای امنیت رژیم اشغالگر فلسطین محسوب می‌شوند. شین بث اقدام به استخدام تعداد زیادی خبرچین در بین صهیونیست‌هایی که به دلایل شغلی با خارجیان در تماس هستند، نموده است. کارکنان بارها، هتل‌ها، متصدیان تلفن، منشی‌ها، رانندگان تاکسی، مستخدمین زن و مرد، افراد هرزه، رانندگان و گارسون‌ها و نیز اعضای اتحادیه‌های کارگری، دانشمندان و متخصصین امور آموزشی، از افرادی هستند که به طور دایمی یا بنا به مورد با شین بث همکاری دارند.

اکثر عملیات شین بث علیه گروه دوم یعنی اعراب صورت می‌گیرد و کمتر اتفاق افتاده که سازمان ضدجاسوسی علیه شبکه‌های کمونیستی در داخل کشور و یا صهیونیست‌ها دست به عملیات بزند چرا که غیر از گروه‌های عربی اصولاً هیچ سازمان و گروه و فرد دیگری فعالیت چندانی علیه

صهیونیست‌ها ندارد.

خبرچین‌های عرب نیز برای نظارت بر فعالیت سازمان یافته اعراب در فلسطین و سواحل غربی رود اردن و نوار غزه و اریحا استخدام می‌شوند.

البته شین بث علاوه بر هدف عربی به برنامه‌های خرابکاری گروه‌های چپ نیز توجه دارد. این سازمان به سلول‌های احزاب دست چپی که وجه غالب در ساختار ایدئولوژیکی آنها کمونیستی است، به خوبی نفوذ کرده و فعالیت آنان را از طریق خبرچین و عملیات نظارت و تجهیزات فنی تحت مراقبت دارد و بطوری که مشهور است عوامل شین بث اغلب در جلسات بین‌المللی کمونیستی نیز شرکت می‌نمایند.

صهیونیست‌های عضو گروه‌های مذهبی دست راستی افراطی نیز در شمار اهداف شین بث هستند که پس از ترور نخست وزیر اسبق این رژیم به وسیله‌ی یکی از صهیونیست‌های افراطی، کنترل‌ها افزایش یافته‌اند.

پلیس رژیم اشغالگر به خاطر نوع وظیفه خود روابط نزدیکی با شین بث داشته و همه‌گونه اطلاعات و امکانات خود را برای مراقبت‌های مخفی دیپلمات‌ها، روزنامه‌نگاران، خبرنگاران خارجی و تروریست‌ها در اختیار شین بث قرار می‌دهد. این همکاری کاملاً متقابل است، به عبارت دیگر می‌توان گفت در اکثر مواقع شین بث طراح عملیات و پلیس مجری آن می‌باشد. مأمورین شین بث به تعداد زیادی در لباس کادر نظامی در مرزهای فلسطین مستقر هستند و ضمن تماس با پاره‌یی از مرزنشینان عرب و تطمیع آنان اقدامی مفید در امر جاسوسی و ضدجاسوسی به انجام می‌رسانند.

آن گونه که مشهور است، بیشترین ابزار بکار گرفته شده در شین بث برای کنترل اعراب ساکن در سرزمین‌های اشغالی، بازخوانی پنهانی و غیرمجاز بسته‌ها و نامه‌های پستی اعراب و نیز شنود تلفن‌های آنها می‌باشد.

گزینش نیرو:

استخدام در سازمان‌های جاسوسی و ضدجاسوسی رژیم صهیونیستی بسیار مشکل است.

غالب افرادی که به استخدام شین بث در می‌آیند بدون استثنا در معرض تحقیقات کامل قرار می‌گیرند. آنان باید حداکثر آزمایشات جسمی و روحی و آزمایشات دقیق روانکاوی و دوره‌های مختلف آموزش‌های عملیاتی را با موفقیت بگذرانند. کارنامه‌ی مدرسه، طرز فکر، گرایشات سیاسی، تاریخچه‌ی خانوادگی و دوستان آنان از مهم‌ترین عناوینی است که دقیقاً در مورد متقاضیان استخدام در این سازمان‌ها به مورد تحقیق گذاشته می‌شود.

سازمان ضد جاسوسی (شین بث) بخاطر سخت‌گیری در امر گزینش گاهی به صورت تأمین کننده‌ی نیروی انسانی سازمان جاسوسی موساد نیز عمل می‌کند. به این ترتیب که افسران کارآزموده و لایق شین‌بث می‌توانند پس از گذراندن دوره‌های کوتاه مدت وارد تشکیلات موساد که از اعتبار و اهمیت بالاتری برخوردار است، بپیوندند. به طور متوسط از ۵ افسر لایق در شین بث یک نفر می‌تواند وارد موساد شود، آنان دوره‌ی کارآموزی را در مرکزی به نام مدرسه عملیات عالی مشترک وابسته به تشکیلات شین بث طی می‌کنند.

یک تجربه از شین بث:

یکی از رؤسای بسیار مشهور موساد، ایسرهارل در مصاحبه‌ی سال ۱۹۹۴ خود با الکساندر شومیلین، سردبیر یکی از مطبوعات مسکو، خاطره‌یی شنیدنی از یک عملیات ضدجاسوسی تعریف می‌کند که به دلیل موضوعی تشریح می‌گردد.

سازمان ضد جاسوسی اسراییل، شین بث، در سال ۱۹۵۶ یکی از افسران ارشد ارتش اسراییل به نام اسرایل بیر را که فردی چپگرا و کمونیست بود به جرم داشتن افکار سوسیالیستی تحت مراقبت‌های متداول خود قرار داد.

نتیجه‌ی این مراقبت آن بود که در مرحله‌ی معینی، بیر ناگهان در افکار خود تجدید نظر کرده و به اظهار نظر مطابق با خطوط حزب حاکم (راستگرا) پرداخت.

ایسر هارل می‌افزاید: من فکر می‌کردم که این شخص از سرویس‌های ویژه شوروی دستوری مبنی بر نفوذ به دولت اسراییل دریافت کرده است ولی مقام‌های بالاتر استدلالات مرا در نظر نگرفته

و بیر را به مقام بالاتری در وزارت دفاع منصوب کرده و سپس به آلمان فرستادند.

او در آنجا با محافل وارث هیتلر روابط گسترده‌یی برقرار کرد. در آن زمان سازمان اطلاعات شوروی تلاش می‌کرد افراد خود را به نهاد ژنرال گهلن، رییس یکی از سرویس‌های اطلاعاتی جمهوری فدرال آلمان (B.N.D) در بن نزدیک کند. زیرا از دیدگاه روس‌ها گهلن برای مقاصد سوسیالیستی خطرناک بوده و مهره مطلعی در دست امریکاییان بود و لذا همکاری گسترده نامبرده با واشنگتن بسیاری از اسرار فعالیت‌های روسیه در آلمان را در معرض خطر قرار می‌داد، زیرا ژنرال گهلن از اطلاعات گوناگونی که در سال‌های جنگ جهانی دوم به وسیله آلمان نازی در مورد اتحاد شوروی جمع‌آوری شده بود اطلاع داشته و شبکه‌ی اطلاعاتی باقیمانده در شوروی را کنترل می‌کرد.

بیر که با راستگرایان آلمانی روابط نزدیکی برقرار کرده بود، موفق شد با گهلن هم ملاقات کند.

تأکید من آن بود که ملاقات بیر با گهلن ممنوع شود ولی بیر با اصرار، خواهش‌های خود را تکرار می‌کرد. در سال ۱۹۶۰ در زمان غیاب طولانی من از اسراییل در رابطه با عملیات ربودن آیشمن از آرژانتین، بیر برخلاف ممنوعیت رسمی، با گهلن ملاقات کرد ظاهراً روس‌ها به قدری به این ملاقات علاقمند بودند که حتی مبانی احتیاط را نادیده گرفتند.

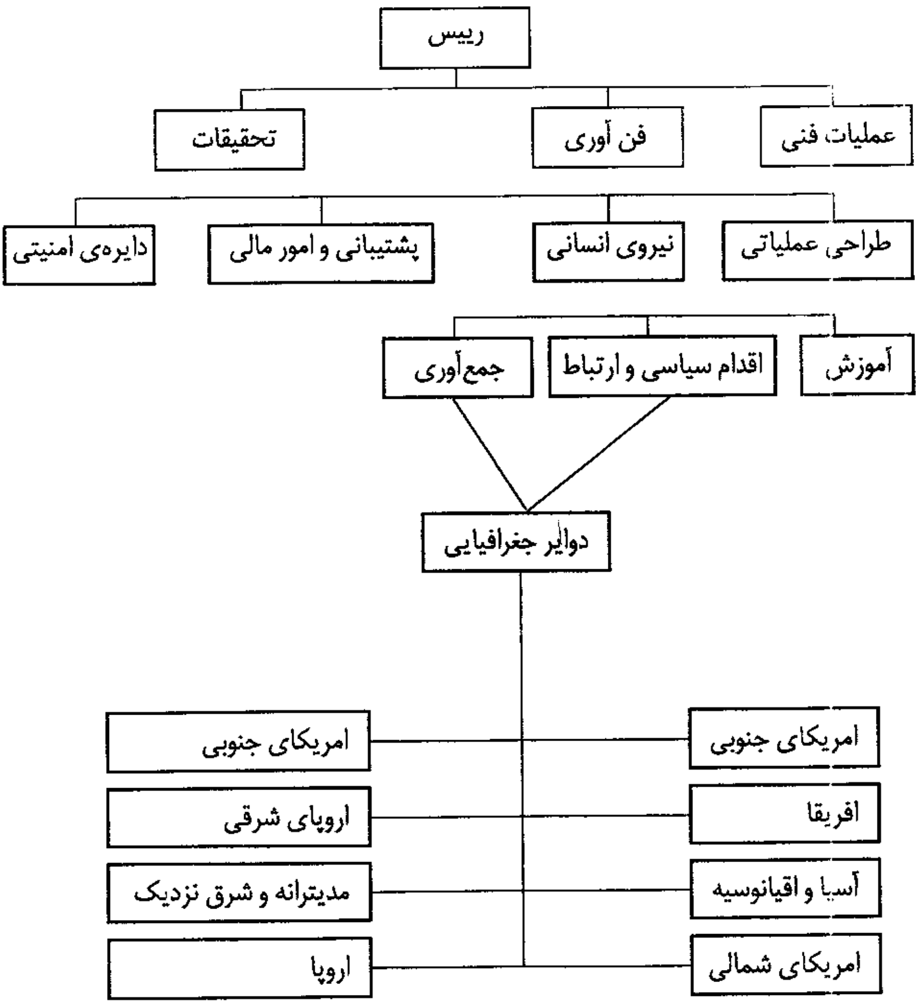
در آن زمان من فهمیدم که بیر جاسوس شوروی است. در نتیجه اورا تحت تعقیب دایمی قرار دادیم تا حین ملاقات با رییس شبکه اطلاعاتی شوروی در اسراییل دستگیر شد.

به نظر می‌رسد که مسکو در هدایت بیر اشتباه کرد، زیرا در صورتی‌که از او انتظار ملاقات‌های سیاسی منع شده نمی‌داشتند وی می‌توانست تبدیل به یک مهره نفوذی مؤثر در محافل حاکم اسراییل گردد، ولی او قربانی موفقیت آنی در کار بر ضد آلمان شد.

نکته‌یی که هارل ایسر (رییس وقت موساد) بر آن تکیه داشته و آن را کلید حل ماجرای جاسوسی بیر می‌دانست، این نکته واضح بود که فعالیت اطلاعاتی در اتحاد شوروی سابق بیش از حد مرکز است. به این معنی که موقعیت یک رییس دایره یا بخش، بستگی مستقیم به موفقیت مأمور مشخصی در آنسوی مرزها دارد. نتیجه آن می‌شد که رییس در مسکو تمام شبکه اطلاعاتی را تحت فشار قرار می‌داد تا نتیجه‌ی مطلوب را بدست آورند، همین فشار باعث بروز اعمال غیر طبیعی در

عامل می‌گردید. از طرف دیگر موساد می‌دانست که روس‌ها برای تقرب به گهلن فعالیت می‌کنند ولذا ایسر دستور ممنوعیت ملاقات میان بیر وگهلن را صادر نمود تا هرگونه تلاش اضافی او را به عنوان یک قرینه‌ی جاسوسی بنفع شوروی ثبت کند و زمانی که این ملاقات صورت گرفت ایسر هارل به نتیجه‌ی دلخواه خویش رسیده بود.

«شمای سازمانی موساد»

فصل چهارم
سازمان اطلاعاتی چین

تشکیلات اطلاعاتی چین:

مقدمـه:

حضور بیش از یک میلیارد و دویست میلیون نفر، تحت لوای یک پرچـم مـلی در یکـی از کشورهای فقیر جهان، مسائل عدیده‌یی برای دولتمردان آن سامان ایجاد نموده که بهره گیری از کلیه امکانات سیاسیِ آشکار و پنهان، مسایل اقتصادی و کارهای اجتماعی خشن را برای دولت مردان آن کشور توجیه می‌سازد. این کشور پهناور بین همسایگان قدرتمند سنتی و مدرنی گرفتار آمده ولذا جهت دفاع از خود گریزی به جز بهره‌برداری از سیاست‌های دفاعی متراکم در کلیه مرزها با کشـورهای همسایه شمالی، جنوبی، غربی و شرقی نمی‌بیند. گر چه استراتژی نظامی چین حاکی از عدم توسعه می‌باشد اما بخاطر بهره گیری از یک ایدئولوژی ضداستعماری و ضد غربی هـمواره مـورد تـحمیل جنگ‌های منطقه‌یی قرار گرفته که هدف از اغلب آنها تحقیر و تهدید مرام و مسلک مردم چین بوده است.

به هرحال عمده‌ترین موضوعات قابل بحث کشور چین که خواننده را در بازشناسی سازمان اطلاعاتی گسترده‌ی آن یاری می‌دهد عبارتند از:

۱ - راهبرد چین: نبرد دامنه‌دار:

از اوایل قرن بیستم، مائوتسه تونگ نبردهای رهایی بخش خود علیه سلاطین داخلی و قوای استعماری انگلیس را رهبری می‌نمود که بنا به گستردگی خاک کشور، این نبردها به صورت مقطعی، غیرمتمرکز و چریکی سازمان یافتند تا بالاخره نیروهای بیگانه و هم پیمانان داخلی آنان را کـه از حمایت مردمی برخوردار نبودند به شکست کشانید و انقلاب مردمی را با مرام سوسیالیستی اقتباس شده از اتحاد شوروی به پیروزی رسانید.

مائوتسه و انقلابیون پس از قبضه‌ی قدرت از تجارب جنگی خود در نبردهای استقلال سود

برده و اقدام به تدوین راهبرد نبرد دامنه‌دار برای کلیه جنگ‌های تحمیلی به عنوان یک راهبرد دفاعی نمودند. مطابق این راهبرد زمان و مکان حمله‌ی قوای چینی نامشخص و همواره در هاله‌یی از ابهام قرار دارد، زیرا این دو عنصر مهمِ جنگ‌ها را راهبرد نبرد دامنه دار مطابق با شرایط موجود تعیین می‌کند و بر سه اصل زیر استوار است:

الف – هنگامی که دشمن حمله می‌کند عقب نشینی کنید. (عقب نشینی در مقابل تهاجم دشمن.)

ب – هنگامی که دشمن متوقف می‌شود حمله کنید. (تهاجم به وقت زمین‌گیری دشمن.)

ج – وقتی که دشمن عقب‌نشینی می‌کند او راتعقیب کنید و تا انهدامش از پای ننشینید. (پی‌گیری به وقت عقب‌نشینی دشمن.)

از آنجا که نیروهای جنگی نامنظم براساس شرایط منطقه‌یی و زمانی خود محل عملیات را انتخاب نموده و تحت تأثیر شرایط تحمیلی دشمن قرار نمی‌گیرند، اصطلاحاً به این راهبرد، راهبرد ابهام نیز می‌گویند. زیرا در قبال سایر راهبردها که مناطق مشخصی را برای دفاع اعلام کرده و شرایطِ پناه بردن به نیروهای نظامی را معلوم کرده‌اند، این کشور با تکیه به نیروهای نظامی مجهز و دکترین جنگ‌های نامنظم ابتکار هدایت عملیات بلند مدت را از نظر مکان و زمان برای خود حفظ می‌کند.

۲- مقابله‌ی چین کمونیست با لیبرالیسم:

کشوری با فراوانی نیروهای انسانی و وسعت سرزمین چنان چه در جهت منافع لیبرالیسم غرب نباشد، لزوماً توانایی تبدیل شدن به یک دشمن قدرتمند منطقه‌یی و احتمالاً بین‌المللی را دارد و ممکن است تا آنجا پیش رود که با بهره‌گیری از سلاح‌های کشتار جمعی مدرن مانند چین تبدیل به یک ابرقدرت گردد. ولذا نظام سرمایه‌داری غرب به خاطر سه دلیل زیر در راه کسب منافع بیشتر مقابله با چنین قدرتی را که تکیه بر قدرت ملی دارد از اهم وظایف خود محسوب می‌دارد.

الف. استفاده از بازار مصرف گسترده برای فروش کالاهای غربی به مردم چین.

ب. جلوگیری از گسترش مرام و مسلک مردم چین در بین همسایگان پرجمعیت آن کشور که

خود بازارهای پر رونقی برای کشورهای غربی هستند.

ج. حمایت از کشورهای هم‌پیمان غرب جهت نگهداری پایگاه‌های منطقه‌یی و کنترل بر آبراهه‌ی بازرگانی شرق اقیانوس هند.

به همین لحاظ پس از جنگ دوم جهانی، غربی‌ها با تحریک و حمایت مؤثر سرمایه‌داران فراری چین کمونیست توانستند جزیره‌ی چین ملی را به اشغال نیروهای مخالف دولت چین در آورده و این محل را به نام کشور مستقلی که بعدها به نام تایوان مشهور شد تحت شناسایی رسمی قرار دهند.

وجود این منطقه منفک شده از کشور چین در طول پنجاه و چند سال گذشته همواره به نام یک نقطه‌یی ضعف ژئواستراتژیک چین در مجامع بین‌المللی مطرح بوده و گرچه چین کمونیست استقلال آن را به رسمیت نشناخته است اما عمق مقابله‌ی غرب با چین را در حمایت بی چون و چرا و آشکار آنان از جزیره تایوان می‌توان شناسایی نمود.

از جانب دیگر غربی‌ها همواره از تایوان به عنوان عامل فشار بر چین کمونیست بهره‌برداری نموده‌اند. به عنوان مثال هنگامی که در سال ۱۳۷۴ (۱۹۹۵ میلادی) چین در برابر فشارهای امریکا مبنی بر عدم همکاری انرژی هسته‌یی با دولت ایران حاضر نشد فشار امریکا را پذیرفته و با ایران قطع رابطه نماید، این امریکا بود که رسماً از رییس دولت تایوان در کشور خود پذیرایی نموده و دولت چین را بشدت خشمگین نمود تا جایی که در یک مانور موشکی یک فروند موشک زمین بزمین را به سرزمین تایوان شلیک و تلویحاً به دولت آن کشور و هم‌پیمانانش اخطار دادند.

۳- سیاست خارجی چین:

نگاهی به همسایگان رنگارنگ کشور پهناور چین نشان می‌دهد که این کشور از قدرتمندترین همسایه که قدرت بلامنازع نیروی زمینی و موشکی جهان می‌باشد تا قدرت‌های شکننده و وابسته‌یی که در جنوب آن و در میان جزایر بدور از هم مستقر شده‌اند، در حلقه‌ی محاصره قرار گرفته است.

مرز طولانی چین و روسیه با تاریخی پراز آشوب که در بعضی از نقاط تبدیل به یکی از مهم‌ترین گذرگاه‌های استراتژیکی جهان می‌گردد در طول تاریخ حکومت چین یکی از نگران‌کننده‌ترین مناطق این کشور در مقابل هجوم بیگانه بوده است. به خصوص از زمان خروشچف (اواسط دهه‌ی ۱۹۶۰) نزاع میان دو قدرت بزرگ کمونیستی جهان، راه آن دو را از هم جدا نموده و در مقابل یکدیگر قرار داد و تا پایان عمر حکومت اتحاد جماهیر شوروی دمی از عملیات روانی دو کشور علیه یکدیگر کاسته نشد.

مرزهای شرقی کشور چین که حداقل سه بار در طول تاریخ دستخوش تاخت و تاز نیروهای رزمی ژاپن قرار گرفته، شاهد نبرد همیشگی این کشور با سرمایه‌داری قدرتمند ژاپن است که پس از جنگ دوم جهانی با یک اتحاد قوی موجب استقرار نیروهای امریکایی در نزدیکی کشور چین گردیده است. در غرب چین کشور پهناور و پرجمعیت هندوستان قرار دارد که در صورت بروز جنگ حداقل با ادغام اتباع گرسنه‌ی خود با مردم چین می‌تواند معضلاتی جدی برای دولت آن کشور ایجاد نماید. دیگر کشورهای حاشیه‌ی جنوبی چین گرچه خود تهدیدی برضد امنیت چین محسوب نمی‌گردند اما بخاطر عقد پیمان‌های نظامی منطقه‌یی و باز کردن پای نیروهای دریایی و هوایی امریکا به منطقه، مورد پشتیبانی بی چون و چرای امپریالیسم امریکا قرار دارند و هم ازاین روست که کشورها تا دو دهه قبل بطور غیرمستقیم برای رویارویی و دست و پنجه نرم کردن دولت‌های غربی با حکومت کمونیستی چین مورد بهره‌گیری قرار گرفتند که پس از واقعه‌ی تقسیم شبه جزیره ویتنام به دو کشور شمالی و جنوبی و نیز سرنوشت مشابه کره، امریکا سعی کرد تا با اتحادهای نظامی منطقه‌یی و بین‌المللی به حضور خود در منطقه جنبه‌ی دایمی داده و از نزدیک تحرکات چین را مد نظر قرار دهد.

به هر حال در میان سلسله همسایگانی که اجمالاً به ذکر آنها اکتفا گردید دولت چین ناگزیر از ادامه‌یی زندگی می‌باشد و لذا با اتخاذ سیاست خارجی مناسب سعی در زدودن تیرگی مناسبات با دیگر کشورها داشته تا در سایه آن بتواند به اقتصاد خود رونق داده و بازارهای پر مصرف کالا در کشورهای منطقه و به خصوص کشورهای ثروتمند حوزه‌ی خلیج فارس و شمال افریقا را تسخیر نماید.

از آنجا که سیاست خارجی کشور چین لزوماً سیاستی میانه‌رو، مسالمت جو و بدور از تندروی و مداخله‌جویی می‌باشد با هر کشور مستقل حتی ممالک بسیار کوچک و کم جمعیت مانند کویت نیز رابطه‌ی دوستانه‌ی سیاسی و اقتصادی برقرار می‌نماید. اما در عین حال دارای سابقه‌یی طولانی در مبارزات اطلاعاتی با کشور آمریکا و شوروی بوده و حداقل ده‌ها بار دست آن کشورها را در جنگ‌های نهانی رو نموده و داستان‌های مربوط به آن زینت بخش صفحاتی چند از کتاب‌های اطلاعاتی گردیده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که سیاست خارجی دولت چین بر پایه دو نوع سیاست آشکار و پنهان قرار گرفته است.

سیاست آشکار خارجی در جهت بهبود اوضاع اقتصادی و پیدا کردن بازار مصرف برای صدور کالا می‌باشد در صورتی که سیاست خارجی پنهان به دو منظور زیر است:

اول: اشاعه‌ی فرهنگ چین در میان مردم کشورهای جهان سوم و هدایت مبارزات آنان بر علیه حکومت‌های طرفدار غرب با بهره‌گیری از مشی چریکی و جنگ‌های نامنظم.

دوم: مقابله با توطئه‌های پایان‌ناپذیر غرب برای رخنه در جامعه‌های مردمی چین که برای تحریک و اغوای مردم صورت می‌گیرد. نتیجه آن که دیپلماسی چین در راه یک تهاجم و یک تدافع عمل می‌کند. تهاجمی برای همراه کردن کشورهای کوچک‌تر، تا جبهه‌ی خودی را وسیع نموده و ضربات بیشتری بر دشمن بین‌المللی خویش وارد ساخته و قلمرو ایدئولوژیکی خویش را گسترش دهد و تدافعی برای عقیم گزاردن طرح‌های سلطه‌جویانه‌ی غرب و روسیه در کشور چین.

۴- سیاست داخلی چین:

در عرصه‌ی سیاست داخلی، دولتمردان آن کشور با بهره‌گیری از تفکرات بجای مانده از اندیشه‌های مائوئیسم و پیروی از راهبرد ابهام، جامعه‌ی پهناور چین را اداره می‌کنند.

به طور کلی رئوس این دیپلماسی را در محورهای زیر می‌توان خلاصه نمود:

الف: پنهانکاری: در تبعیت از راهبرد ابهام معمولاً هر پدیده‌یی با شک و تردید نگریسته شده و دستورات لازم به صورت ناتمام صادر می‌شوند تا رهبر و اداره کننده‌ی سیاسی در اختیار

تصمیمات قرار نگیرد بلکه قدرت تاثیر گزاردن یا تغییر دستورات براساس تفسیرهای فردی را برای خود حفظ کند در این صورت می‌توان به یک مثال تازه بسنده نمود: در تیرماه سال ۱۳۷۴ از مجموع ۱۳ تن شناگر چینی که به مسابقات جهانی راه یافته بودند ۶ تن دوپینگ کرده بودند و لذا مقام‌های چینی جهت جلوگیری از این خطای ورزشکاران تصمیمات جدید و خشنی را اتخاذ و اعلام نمودند که منبعد با متخلفین بشدت برخورد خواهد شد اما چگونگی مجازات و نوع برخورد هرگز اعلام نگردید.

ب: استفاده از سیاست جبر و زور: از مشخصه‌های اصلی حکومت‌هایی که با جمعیت نامحدود و انبوه روبرو هستند بهره‌گیری از سیاست زور در برخوردهای اجتماعی روزانه است زیرا این نوع حکومت‌ها بر این باورند که در صورت ایجاد تنش‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی حرکات مردمی ممکن است بسیار گسترده و غیرقابل کنترل گردد و لذا نباید امکان لازم به فرصت طلبان داده شود تا موفق به تحریک توده‌های مردمی گردند و هم از این روست که به اجتماع دانشجویان در میدان تیان‌آن‌من حمله شد.

ج: بکارگیری اهرم‌های کنترلی در کلیه سطوح جامعه: عناصر دولتی و حزبی با دیدی دلسوزانه نسبت به اهداف دولتی قاعدتاً بر کارگزاران حکومتی نظارت نموده و نتیجه‌ی این نظارت‌ها کنترل موثر و دایمی بر ارکان کشور است و از آنجا که اصل نظارت یکی از اصول بدیهی مدیریت می‌باشد می‌توان اذعان داشت که از این حیث جامعه‌ی چین بخوبی اداره می‌گردد.

د: بهره‌گیری از تبلیغات متمرکز دولتی: مردم چین عادت نموده‌اند تا همواره مورد خطاب حکومت و عناصر آن قرار گیرند زیرا رسانه‌های متعلق به بخش خصوصی و یا احتمالاً اپوزیسیون در چین قدرت خودنمایی ندارند.

هـ: عدم اطمینان به بیگانه: تجارب دخالت‌های مکرر کشورهای همسایه و غیر همسایه خارجی در کشور چین به طور محسوس بر افکار حاکم بر مردم چین سایه انداخته و ایشان را نسبت به بیگانگان بدبین و محتاط نموده است که این حالت را می‌توان ثمره‌ی دخالت‌های نابجا و استعماری انگلیس در چین، دست‌اندازی و حملات گسترده نظامی ژاپن به چین، جنگ سرد اتحاد شوروی و چین، درگیری‌های بلند مدت امریکا در همسایگی چین (ویتنام و کره) و بالاخره جنگ سرد امریکا بر

علیه چین دانست.

به هر حال پیدایش حزب حاکم با تبلیغات ضد سرمایه‌داری دید عمومی را نسبت به جهان خارج که غالباً در تسلط سرمایه‌داری بوده است منفی نموده که این امر نیز مزید به علل سنتی و دیدگاه‌های شرقی مردم چین دارد.

و: توسعه اقتصادی: شعار غالب جمهوری خلق چین که تحت لوای حکومت کمونیستی بر سر زبان‌ها افتاده بود تا یک دهه پیش از این مبارزات طبقاتی و جنگ‌های ایدئولوژیکی بود اما از دهه‌ی ۱۹۸۰ این شعارها به یک شعار کاملاً اقتصادی تبدیل گردیده تا آنجا که دن شیائوپینگ معتقد بود (ثروتمند شدن افتخار آفرین‌است).(۱)

کوشش در توسعه‌ی اقتصادی کشور چین به بهای قربانی شدن بازار مصرف داخلی صورت گرفته است به این صورت که تولید کنندگان تشویق و حمایت می‌گردند تا بهترین و مطئمن‌ترین کالای ساخت خود را به کشورهای خارجی و غالباً بازار مصرف حوزه‌ی خلیج فارس صادر نموده و در مقابل انواع نامرغوب تولیدات را در بازارهای داخلی عرضه دارند و هم از این رواست که بر خلاف کشورهای کوچک و نوپا چین توانسته است بازارهای پر رونقی در خارج کشور برای خویش مهیا سازد اگر چه در این میان در جامعه‌ی داخلی مردم چین کالای پر رونقی مانند کتانی تخت سبز که محصول شناخته شده چین در جهان می‌باشد بدست نیامده و مسافرانی که از آن دیار بازدید داشته‌اند موفق به خرید این محصول نشده‌اند.

سازمان‌های اطلاعاتی چین:

با توجه به آن چه گذشت ناگفته پیداست که دولت چین با تمایل آشکاری به پنهانکاری نیازی فراوان به تشکیلات اطلاعاتی دارد زیرا هر نوع از انواع دیپلماسی آشکار و پنهان نیاز به ارگان‌های اجرایی خاص خود را دارد بنابراین اجرای سیاست خارجی پنهان و نیز تمایل به پنهانکاری در سیاست داخلی نیازمند به تشکیلات مختلف اطلاعاتی است تا هر کدام بخشی از

---

۱ - بولتن خبرگزاری رویتر صفحه‌ی ۵۴ مورخه‌ی ۷۴/۶/۵

فعالیت‌ها برای رسیدن به اهداف مشخص را به عهده گیرند. قبل از آن که این مجموعه بسوی معرفی هر یک از این سازمان‌ها بشتابد ضرورت دارد تا ویژگی‌ها و ساختارهای خاص سرویس‌های امینتی و اطلاعاتی چین را مورد بررسی قرار دهیم.

ویژگی‌های عمومی سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی چین:

الف. استفاده از جمعیت زیاد سازمان‌های اطلاعاتی: دراغلب منابع خارجی شایع است که سازمان‌های اطلاعاتی چین جمعاً بیش از میلیون‌ها نفر عضو رسمی دارند تا آنجا که تعداد این اعضا بالغ بر جمعیت یک کشور مستقل محسوب می‌گردد.[۱] این دستگاه عریض و طویل اطلاعاتی و ضداطلاعاتی در کلیه کارگاه‌ها، کارخانه‌ها، سازمان‌ها و ادارت دولتی و غیردولتی، مراکز فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، تجاری و فنی و آزمایشگاهی و غیره و حتی مراکز تجمع روستاییان و محافل کشاورزی حضور داشته و به همین ترتیب در مراکز دیپلماتیک و نمایندگی‌های قانونی و غیر قانونی و ستادهای مرکزی هر سازمان حضوری چشمگیر دارند.

ب. بهره‌گیری از کلیه نیروهای مردمی به عنوان منابع انسانی: شایع است که مردم چین از دوران نوجوانی مورد آموزش‌های کلاسیک برای همکاری با مامورین دولتی قرار می‌گیرند که در این راستا مهم‌ترین نوع همکاری از نوع امنیتی و به منظور حفظ مصالح دولتی صورت می‌گیرد و از طرف دیگر چون نوع برخورد با خاطیان بسیار خشن می‌باشد خود به خود عده‌ی افرادی که مخبر می‌باشند افزایش می‌یابد. (به دلیل ساختار تمرکز قدرت در دولت که از ویژگی‌های حکومت چین می‌باشد.)

به هر حال کلیه مؤسسات عام‌المنفعه‌یی که با مردم سروکار دارند مانند هتل‌ها، درمانگاه‌ها، بیمارستان‌ها، مراکز تفریحی، باشگاه‌های ورزشی و آموزشی وظیفه دارند هر نوع اخبار مثبت و منفی را به طور مرتب و روزانه گزارش دهند که این عمل تعداد منابع انسانی که به صورت چشمان باز و گوش‌های شنوای دستگاه‌های امنیتی عمل می‌کنند به طور عجیبی گسترش می‌دهد.

---

۱ - سازمان‌های اطلاعاتی دنیا - احمد ساجدی

ج. ضدیت دایمی با تایوان: مهم‌ترین محور جمع آوری اطلاعات توسط سازمان‌های اطلاعاتی چین موضوع جزیره‌ی خود مختار تایوان یا چین ملی می‌باشد و در قبال آن بدترین تهمت به عناصر خائن، جاسوسی برای تایوان می‌باشد و لذا از دیدگاه دولتی که ریشه‌های مردمی نیز به خود گرفته است موضوع تایوان یکی از مهم‌ترین محورهای جمع آوری بوده و تلاش می‌شود تا در هر دوره افشاگری، چند خبر مربوط به تایوان در صدر اخبار قرار گیرد.

د. عدم معرفی سازمان‌های اطلاعاتی: یکی از عجایب سرویس‌های اطلاعاتی چین تضاد میان ازدحام پرسنل و کوشش در حفظ ماهیت سرویس‌های اطلاعاتی است که طبیعتاً با هم تناقض دارند اما این عمل صورت پذیرفته و هیچ کدام از سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی چین دارای محل شناخته شده‌یی به نام ستاد اجرایی، ستاد هماهنگی یا عملیاتی و غیره نبوده و هیچ تابلویی بیانگر استقرار مأمورین اطلاعاتی نمی‌باشد بلکه این مأمورین در ساختمان‌هایی با پوشش‌های دولتی قرار گرفته و از انظار عمومی مخفی می‌باشند.

هـ نحوه‌ی گزینش افراد اطلاعاتی: مشهور است که در هر سال یک آگهی استخدام نیروی جدید برای اشتغال در یکی از مراکز دولتی که مشخصات آن وزارت امور خارجه را تداعی می‌کند در نشریات سراسری کشور چاپ می‌شود که متعاقب آن نیروهای جوان و فعال جامعه که غالباً مدارج دانشگاهی را طی نموده‌اند، داوطلبانه به مراکز معرفی شده مراجعه می‌کنند اما با گزینش دقیق براساس ضوابط زیر روبرو می‌گردند:

(۱) آشنایی و تسلط به حداقل یک زبان بیگانه.

(۲) بهره‌گیری از مشخصات فیزیکی بیگانگان (افرادی شبیه به قیافه و نژاد اروپایی، امریکایی و غیره جهت استفاده در نفوذ نیمه‌قانونی و غیرقانونی).

(۳) بهره‌گیری از سوابق حزبی.

(۴) موفقیت‌های درخشان تحصیلی.

(۵) عدم وجود نکات منفی امنیتی در پرونده‌ی خانوادگی و بستگان و نزدیکان داوطلب.

(۶) روحیه فرمانبری و تسلط پذیری در مقابل مقام‌های مافوق.

و. استفاده از پوشش‌های دولتی و دیپلماتیک: از آنجا که سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی چین سعی در مخفی بودن دارند بدیهی است که در داخل کشور غالباً از پوشش موسسات دولتی و در خارج از کشور برای برخورداری از مزایای سیاسی از پوشش دیپلماتیک بهره‌برداری می‌نمایند و از این جهت نمایندگی‌های سیاسی دولت چین در کشورهای خارجی غالباً در جهت جمع‌آوری پنهان کوشش فراوانی داشته و برای انجام هماهنگی‌های لازم، رییس هیأت نمایندگی سیاسی چین (سفرا و کارداران) همواره باید مورد تایید سازمان اطلاعاتی بوده و یا عضوی از آن باشد تا با ایجاد تسیهلات لازم در انجام امور اطلاعاتی به این نظام یاری لازم را رسانده و از بروز ناهماهنگی در محل ماموریت که در نهایت به افشای ماهیت مامورین اطلاعاتی منجر می‌گردد، جلوگیری نماید.

ز. آموزش: به طور معمول هر سازمان اطلاعاتی پیشرفته به آموزش توجهی خاص مبذول می‌دارد. در این راستا سازمان‌های اطلاعاتی چین نیز با احداث دانشکده‌ها و مراکز آموزشی در سطوح مختلف امور ستادی، اطلاع رسانی، هدایت عملیاتی و جمع‌آوری آشکار و پنهان را آموزش می‌دهند. علاوه بر موضوعات فوق دانشکده‌ی زبان‌های خارجی نیز، وظیفه آموزش زبان‌های غیر چینی را به پرسنل اطلاعاتی به عهده داشته که بخوبی از انجام این وظیفه بر می‌آید. باید توجه داشت که یکی از زبان‌های مورد توجه این دانشکده زبان فارسی می‌باشد که در این راستا نزدیکی جدید یک خانم چینی که مسلط بزبان فارسی بوده به یکی از دیپلمات‌های ایرانی که عهده‌دار مأموریتی در پکن بوده است قابل ذکر است. این خانم در پوشش فردی که با گذراندن چند واحد زبان فارسی در دانشگاه علاقه‌ی وافری به ادبیات فارسی پیدا نموده است به فرد مزبور نزدیک شده اما در مصاحبه مشخص می‌گردد که او بسیار فراتر از چند واحد دانشگاهی به زبان فارسی تسلط دارد و در حقیقت او به راحتی همه‌ی مفاهیم را درک نموده و به روشنی پاسخ می‌داده است. البته این نزدیکی به دلیل هوشیاری دیپلمات مذکور که از آغاز، نزدیکی به خویش را گزارش نموده بود، ناکام ماند.

سازماندهی سرویس‌های اطلاعاتی چین:

سازمان‌های اطلاعاتی چین را می‌توان به شرح زیر بر اساس اهدافی که دنبال می‌کنند تقسیم و در مورد هریک از آنان مطالبی را بیان نمود:

۱. دفتر اطلاعات وزارت امورخارجه (های وای):

این دفتر بطور مستقیم در حوزه‌ی مسؤولیت‌های وزیر امور خارجه قرار داشته و عملیات مربوط به جمع‌آوری آشکار و جمع‌آوری دیپلماتیک را به انجام می‌رساند. نتایج این جمع‌آوری‌ها به طور روزانه به صورت بولتن‌های اطلاعاتی جهت اطلاع مسؤولین بلند پایه دولتی ارسال می‌گردد و یک نسخه از آن به سازمان‌های اطلاعاتی دیگر ارجاع می‌گردد.

این دفتر پاسخگویی به نیازمندی‌های اطلاعاتی سازمان‌های مشابه را از جمله وظایف خویش می‌داند و به این علت همانند یک سرویس اطلاعاتی منظم با برخورداری از عناصر ستادی در پکن و عناصر جمع‌آوری در نمایندگی‌های قانونی دائماً به تبادل اطلاعات با استفاده از شیوه‌های مرسوم مشغول هستند.

وظایف دفتر اطلاعات وزارت امورخارجه

(۱) پاسخگوئی به نیازمندی‌های اطلاعاتی قابل دسترسی در محافل دیپلماتیک.

(۲) اعلام آخرین مواضع سیاسی واقعی کشورهای رقیب (که ممکن است با سیاست‌های اعلام شده در تضاد باشد.)، دوست، بی‌طرف و دشمن.

(۳) ایجاد پوشش لازم برای پرسنل اطلاعاتی و امنیتی که به‌مأموریت خارج از کشور اعزام می‌گردند.

(۴) تهیه و تحلیل سیاسی از عملکرد دولتمردان کشورهای هدف و تعیین راه حل‌های پیشنهادی.

(۵) جمع‌آوری آشکار با بهره‌گیری از مترجمین، اُپراتورهای مخابراتی و استراق سمع رادیو- تلویزیون کشورهای هدف و نیز روزنامه‌ها و نشریات کشورهای خارجی به منظور غنی کردن آرشیوهای موجود در وزارت امور خارجه و انعکاس آن به سایر مبادی ذیربط از جمله در سازمان

اطلاعاتی شاخه‌ی اقتصادی و شناسایی طرح‌های صنعتی و پیشرفته.

نحوه‌ی عمل دفتر اطلاعات وزارت امورخارجه:

دفتر اطلاعات وزارت امور خارجه در راستای جمع‌آوری اطلاعات سیاسی مورد تقاضای دفاتر و بخش‌های مختلف این وزارتخانه به شرح زیر عمل می‌کند:

(۱) بررسی نیازمندی‌های وارده از ارگان‌های متقاضی اطلاعات.

(۲) تطبیق با سوابق موجود در آرشیو.

(۳) انعکاس نیازمندی به آن دسته از نمایندگی‌های موجود در خارج از کشور که توان دست‌یابی به پاسخ نیازمندی را دارند.

(۴) دریافت پاسخ نیازمندی‌ها و پرورش اخبار مربوطه.

(۵) انعکاس به مراجع ذیربط.

البته در مورد اهداف پراکنده و وقایع خبری، کلیه نمایندگی‌های سیاسی وظیفه دارند در راستای جمع‌آوری انبوه و هدایت نیافته از محل کشورهای میزبان به صورت مستقل عمل نموده و نتایج کسب شده به ستاد مرکزی ارسال گردد.

سازماندهی دفتر اطلاعات وزارت امورخارجه:

از آن چه که گذشت معلوم است که سازماندهی این دفتر به طور کلی در دو قسمت جداگانه‌ی زیر تشکیل یافته است:

(۱) ستاد: که امور مربوط به دریافت، تطبیق، پرورش، تهیه آرشیو و انعکاس بولتن‌های تهیه شده به مراجع ذیربط را به عهده داشته و با بهره‌گیری از انبوه اطلاعات، انتشارات مختلفی به صورت موضوعی را تهیه و توزیع می‌نماید که هرکدام می‌تواند مبنایی برای اظهار نظر سیاسی تعیین نوع روابط دیپلماتیک، اعلام مواضع و یا تحرکات و جابجایی قوا در داخل کشور باشند.

(۲) عملیات: واحدهای اجرایی هستند که از ستاد مرکزی به محل مأموریت در خارج از کشور اعزام و موظف به پاسخگویی در مقابل نیازمندی‌های ستاد هستند و از آنجا که انتظار فعالیت پنهانی

از ایشان وجود ندارد به منظور اخذ بهترین نتیجه‌گیری معمولاً کوشش در این است که تقسیمات داخلی ستاد مرکزی براساس دوایر جغرافیایی کشورهای خارجی صورت گرفته و هر فرد با تسلط به زبان کشور هدف خود در هر یک از دو محل ستاد و نمایندگی برون‌مرزی تنها بر روی همان کشور فعالیت نماید تا در آینده فردی صاحب نظر در مسایل همان کشور شده و از پراکندگی جلوگیری به عمل آید.

۲. وزارت امنیت کشور چین

بزرگترین سازمان جمع‌آوری اطلاعات چین M.S.S[1] یا وزارت امنیت کشور می‌باشد. این سازمان در ژوئن ۱۹۸۳ با ترکیبی جدید تشکیل گردید.

این وزارت اهداف دوگانه‌ای در داخل و خارج کشور را دنبال می‌نماید.

سازماندهی وزارت امنیت کشور

مهم‌ترین بخش‌های تابعه‌ی این وزارت خانه عبارتند از:

(۱) جاسوسی

(۲) امنیت

(۳) اداره‌ی تحقیقات کمیته‌ی مرکزی حزب کمونیست

(۴) بخش هماهنگی سایر ارگان‌های امنیتی

تقسیم بندی قسمت‌های تابعه بخش جاسوسی به صورت جغرافیایی بوده و شامل دوایر زیر است:

- امور افریقا
- امور امریکا و اقیانوسیه
- امور آسیا

1- Ministry - State - Secure

- امور روسیه و اروپای شرقی
- امور آسیای غربی و شمال افریقا
- امور اروپا
- دایره‌ی تایوان
- دایره هنگ‌کنگ و ماکائو

بدیهی است قسمت‌های دیگری مانند: فنی، پشتیبانی، پشتیبانی عملیاتی، اداری، آموزش و غیره که مجموعاً خدمات ویژه اطلاعاتی را ارایه می‌دهند، در این وزارتخانه نیز به طور تمرکزی وجود دارد، حدود ماموریت‌ها، شرح وظایف و محل سازمان آنها به شرح زیر هستند:

دایره‌ی پرسنلی: کارکنان این دایره از حزب کمونیست بوده و بنابراین نقش مهمی در مدیریت پرسنل و مسایل صلاحیتی دارند.

دفتر مطالعات سیاسی: این واحد مسؤول طرحریزی و الویت‌بندی اهداف وزارتخانه بوده و غالباً روش رسیدن به اهداف را برنامه‌ریزی می‌کند. این دفتر تحت نظر مستقیم وزیر می‌باشد.

امورمالی وحسابداری: امور مربوط به کنترل کلی و مدیریت در امور مالی وزارتخانه را به عهده داشته و یکی از عظیم‌ترین دوایر دولتی است.

آموزش: این دایره مسؤول آموزش به پرسنل وزارتخانه بوده و علاوه بر ارایه دروس تخصصی اطلاعاتی در مقاطع گوناگون وظایف مربوط به ارایه آموزش مباحث اطلاعاتی درباره‌ی عموم مردم چین را نیز به عهده دارد که این عمل غالباً به صورت آگاهسازی و با پوشش حراست در بخش‌های گوناگون جامعه از ادارات گرفته تا کارخانجات و دانشگاه‌ها و مراکز تجمع دیگر صورت می‌پذیرد.

آن گونه که مشهور است کالج روابط بین‌المللی پکن به عنوان مؤسسه‌ی آموزشی مقدماتی سازمان جمع آوری اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

دایره‌ی پژوهش و تحقیقات: حدود ۳۰۰ نفر (در سال ۱۹۸۵) کارشناس و محقق بر روی مسایل پژوهشی درباره‌ی کشورهای هدف به انجام وظایف خویش مشغول بوده و در مجموع یک

بخش تحلیلی مستقل را به وجود آورده‌اند که خوراک فکری و هدایتگر سایر قسمت‌های اجرایی را فراهم می‌آورد.

بازرسی: این قسمت دارای نمایندگانی در کلیه نهادهای دولتی بوده و وظایف مربوط به بازرسی در آن نهادها را صورت داده و از نتیجه سازمان جمع‌آوری اطلاعات و کمیته مرکزی حزب کمونیست را مطلع می‌سازد.

دبیرخانه: امور مربوط به انتقادات داخلی وزارتخانه و کانال‌بندی جریان اطلاعات و الویت‌های کاری را تعیین، ابلاغ و پیگیری می‌کند.

شگرد عملیات ویژه‌ی سازمان جمع‌آوری اطلاعات:

تجارب بجای مانده از عملیات برون مرزی اطلاعاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات در سایر کشورها و به خصوص در کشورهای تایوان، ژاپن و امریکا بیانگر بی‌دقتی آنان در امر حفاظت بوده که این نقیصه را از دو راه جبران می‌کنند:

اول : تعداد زیاد مأمورین اعزامی.

دوم : خرد کردن اهداف عمده به هدف‌های واسطه‌یی و سپردن هر هدف کوچک به یک مأمور.

نتیجه آن که کشور مورد تهاجم سازمان جمع‌آوری اطلاعات، با تعداد زیادی مأمور اعزامی مواجهه می‌گردد که در عمل هیچ کدام مصداق عینی جاسوس را به خود نمی‌گیرند بلکه ممکن است توریست، دانشجو یا تاجر کنجکاوی باشند که تنها در یک مورد نه چندان خیلی مهم بررسی‌های کوتاهی صورت داده‌اند و غیر از آن دیگر کنجکاوی خاصی نداشته‌اند.

این وضعیت برای آن دسته از سازمان‌های جاسوسی که عهده‌دار مقابله با فعالیت اطلاعاتی نیروها و عوامل چینی هستند طاقت فرسا می‌باشد تا جایی که یکی از مقام‌های امنیتی امریکا[1] مدعی است:

---

۱ - هاری گود فری ریس ضد جاسوسی F.B.A.

«اگر در مورد نقض قوانین امریکا صحبت کنیم چینی‌ها در این راه از روس‌ها سبقت گرفته‌اند. ما می‌دانیم چینی‌ها در اینجا فعال هستند و مواردی دیده‌ایم که افراد را تشویق به تقاضای کار در سیا، F.B.I، خدمات تحقیقاتی نیروی دریایی و آژانس‌های دفاعی دیگر نموده‌اند. چینی‌ها هم چنین کوشیده‌اند افرادی را در مراکز تحقیقات اتمی امریکا در لوس آلاموس و لارنس لیورمور به استخدام خود درآورند.[۱]»

وزارت امنیت کشور چین در جهت نیل به اهداف برون مرزی خویش دست یاری به سوی جمع کثیری از خبرنگاران، جهانگردان، بازدید کنندگان از بستگان، دانشجویان، افراد جویای کار و غیره می‌زند و این ارتباطات گسترده مستلزم بهره‌گیری از سه میلیون نفر می‌شود تا جایی که بعضی از صاحب نظران معتقدند که جمعیت اطلاعاتی چین به تنهایی به اندازه ملت یک کشور کوچک است.

استفاده از زنان: زن به عنوان وسیله‌یی در بدام انداختن مردان صاحب اطلاعات مورد نظر سازمان جمع‌آوری اطلاعات بخوبی مورد بهره‌برداری قرار گرفته و در این مورد چندین نزدیکی به نیروهای ایرانی که به چین مامور شده بودند شکل گرفته است. یکی از این نزدیکی بوسیله‌ی خانمی در خیابان به مأمور اعزامی صورت گرفته که خود را علاقمند به اسلام و ایران معرفی نموده بود اما در ادامه‌ی تماس‌ها مشخص گردید که ارتباط قبلی هدایت یافته بوده است.

ایستگاه‌های غیر قانونی: سازمان جمع‌آوری اطلاعات با بهره‌گیری از اتباع چینی که ظاهراً به اتباع کشورهای خارجی شباهت دارند به طور مکرر به نفوذ غیرقانونی به کشورهای هدف و ایجاد ایستگاه‌های مذکور برای مدت‌های طولانی نموده است.

یکی از این ایستگاه‌ها بوسیله‌ی یک خانم اطلاعاتی به مدت ۱۶ سال در امریکا فعال بوده است و فرد مذکور خود را به جای زنی به نام لیلی پتال تبعه‌ی امریکا که در سفر به چین غرق شده بود معرفی و با گشایش یک رستوران محلی ایستگاه خود را بنیان‌گذاری نموده و سپس همکاران وی تحت پوشش مشتریان با او به تبادل اطلاعات می‌پرداختند.

ایستگاه‌های قانونی: سفارتخانه‌های چین در کشورهای خارجی پوشش مناسبی برای

---

۱ - سازمان اطلاعاتی چین ـ نوشته نیکلاس افتیمیادس ـ چاپ امریکا.

فعالیت نیروهای اطلاعاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات هستند. افراد اطلاعاتی تحت عنوان مترجم، مشاغل سیاسی خدمت، رایزنی نظامی، فرهنگی، تجاری و غیره به کار خود مشغول می‌شوند. یکی از مهم‌ترین شگردهای کارشناسان اطلاعاتی چین در کادر سفارتخانه‌ها تبادل وسیع اطلاعات با دیگر هیأت‌های دیپلماتیک و رابطه‌ی گسترده و بدون محابای آن با بومیان کشور هدف است. همان‌گونه که ذکر شد گرچه شناسایی این افراد براحتی صورت می‌گیرد ولی آنان به دنبال فعالیت مخفی و براندازی رژیم نیستند تا بخودی خود تبدیل به هدفی ویژه گردند و با عنایت به تعداد زیاد ایشان اغلب سازمان‌های ضد جاسوسی کشورهای میزبان به طور نسبی اجازه‌ی فعالیت آنان را تلویحاً صادر نموده‌اند.

جاسوسی صنعتی: استفاده از متخصصین، کارشناسان و اندیشمندان خارجی برای تهیه خوراک صنایع ضعیف و مونتاژ چین از جمله اهداف عمده‌یی است که سازمان‌های اطلاعاتی چین به دنبال کسب آن لحظه‌یی از تلاش باز نمی‌ایستند. این مداومت در عمل به صورت شگرد تازه‌یی در آمده که عوامل و خبر چینان چینی را به دنبال مجاری اطلاعات صنعتی و فنی سوق داده است که از هر سوی جویای اطلاعات هستند، از جانب دیگر به دلیل ضعف مسایل حفاظتی در امور غیر نظامی سازمان جمع‌آوری اطلاعات دست‌آوردهای فراوانی در این زمینه به ارمغان آورده است.

یکی از شگردهای مهم و شناخته شده سازمان جمع‌آوری اطلاعات دست‌یابی به فن‌آوری‌ها مطلوب خارجی، خریداری کلی شرکت مورد نظر توسط دولت چین یا عاملین استخدام شده آنها در هنک‌کنگ می‌باشد، و به این ترتیب نوآوری‌های فنی از روش‌های اطلاعاتی وارد چین می‌گردد.

اهداف برون‌مرزی سازمان جمع آوری اطلاعات:

مقامات چینی علاقه‌ی وافری به جزییات پنهان ائتلاف چند ملیتی در جنگ ۱۹۹۱ علیه عراق نشان دادند. با وجودی که رهبری چین هنوز عمدتاً متکی به وسعت کشور و انبوهی جمعیت برای دفاع علیه تهدیدات جهان خارج است اما آشکارا از عملکرد متحدین در جنگ خلیج فارس به موضع تدافعی کشیده شده است. به هر حال برای شناسایی اهداف منطقه‌یی چین می‌باید تهدیدات

این کشور از جانب همسایگان را ارزیابی نمود:

الف ـ جمهوری‌های مستقل مشترک المنافع: گر چه خطرات ناشی از این کشورهابه مراتب کمتر از اتحاد شوروی سابق است اما خصومت دیرینه و منازعات سرزمینی هنوز هم بین چین و جمهوری روسیه باقی است، علاوه بر اینها بی‌ثباتی حاکم بر کشورهای مشترک‌المنافع جدید پکن را نگران ساخته است.

ب ـ افغانستان: به قدرت رسیدن گروه طالبان باعث گشایش جبهه جدیدی در غرب چین بود.

ج ـ هند: از زمان جنگ مرزی سال ۱۹۶۲ میان کشورهای چین و هندوستان جو ناشی از بی‌اعتمادی بر طرفین سایه انداخته که هنوز هم ادامه دارد. قسمتی از این مشکلات مرزی بر سر ناحیه‌ی تبت بود که قیام مردم آن به وسیله چین سرکوب گردید.

د ـ ویتنام: علیرغم بر قراری مجدد روابط اخیر هنوز هم مشکلات مرزی با ویتنام وجود داشته و تحت سایه حمله‌ی چین به ویتنام در سال ۱۹۷۹ قرار دارد. در مناطق مرزی دو کشور تقریباً هفته‌یی نیست که جاسوسی یکی از دو طرف بدام رقیب نیافتد.

هـ ـ مناطق مسلمان نشین استان‌های شمالی چین: احیای مجدد سنن اسلامی در کشورهای آسیای مرکزی تهدیدی است برای تضعیف کنترل داخلی پکن بر روی مسلمانان استان‌های شمالی که در سال ۱۹۹۰ دست به شورش‌هایی نیز زده بودند.

و ـ فعالیت‌های نظامی امریکا، ژاپن، کره جنوبی و تایوان در طول سواحل شرقی چین و دریای ژاپن.

پشتیبانی عملیاتی:

سازمان جمع‌آوری اطلاعات توانایی‌های شگرفی در پشتیبانی از عملیات اطلاعاتی خود داشته و این توانمندی‌ها را در سال‌های اخیر به میزان چشمگیری رشد داده است تا جایی که که در سال ۱۹۸۶ افسرانی را با تابعیت جعلی سنگاپوری و مدارک جعلی به تایوان اعزام داشته است. کشف و شناسایی این افراد در تایوان این امکانات وسیع را روشن ساخت زیرا جعل پاسپورت‌های تایوانی و

سنگاپوری بسیار مشکل بوده و مراحل امنیتی مضاعفی مانند لایه‌هایی از عکس‌های ورقه‌یی، مهر مرطوب، مهر خشک و جای امضا می‌باشد. بنابراین سازمان جمع‌آوری اطلاعات دارای امکانات فوق‌العاده در جعلیات می‌باشد. کشف مواد شیمیایی برای پیام‌های نامریی، وسایل ارتباطی پنهان و رمزهای پیچیده از دیگر نکات قوت پشتیبانی عملیاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد. شناسایی جاسوسان تایوانی و سایر قدرت‌های خارجی در چین بیانگر استفاده گسترده سازمان جمع‌آوری اطلاعات از امکانات پشتیبانی عملیات ضدجاسوسی می‌باشد.

مقدار زیادی از عملیات برون مرزی کارشناسان اطلاعاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات با همراهی نیروهای پشتیبانی عملیاتی صورت می‌گیرد و در این حالت نیروهای اخیرالذکر موظف به مطمئن کردن تماس‌ها و ارتباطات تا پایان عملیات می‌باشند. این مسأله خود حاکی از حضور نیروهای پشتیبانی عملیاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات در سفارتخانه‌های آن کشور در خارج از چین است.

دایره‌ی حراست وظایفی از قبیل کنترل راه‌های ورودی و خروجی سفارت و موسسات وابسته به آن محافظت از اسناد و اماکن آگاهسازی نوبه‌یی نیروهای سیاسی سفارت و کارشناسان غیر اطلاعاتی و همین طور کشف سرنخ تماس‌های غیرقانونی پرسنل سفارت یا اتباع چینی با نیروهای اطلاعاتی کشور میزبان را دنبال می‌کند و غالباً در این قسمت ۵ نفر انجام وظیفه می‌کنند.

کارشناسان اطلاعاتی اقدام‌های گسترده‌ایی از قبیل نشان، جذب، استخدام، آموزش را در دست‌یابی به اهداف سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و غیره منوط به تقسیم بندی داخلی سازمان خود نموده و براساس نیازمندی‌های اطلاعاتی از کشوری خاص یک یا چند گرایش از موضوع‌های فوق را تقویت می‌کنند. عمده عملیات پنهانکاری توسط این کارشناسان صورت یافته و لذا آنان ویژگی‌های منحصر بفردی دارند که تسلط به زبان کشور میزبان و قیافه و ظاهری دلپسند از جمله‌ی آنهاست.

دایره‌ی ارتباطات: این قسمت در دو بخش فعالیت دارد:

الف ـ تامین ارتباط سفارت با پکن از روش‌های معمول.

ب ـ تهیه وسایل مورد نیاز ارتباط پنهان عوامل و خبرچینان.

برای مورد الف سیستم‌های باسیم، بیسیم و پیک سیاسی بنابه اهمیت خبر و سرعت انتشار آن مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد اما درباره‌ی بند ب غالباً از داروهای شیمیایی برای نامریی نگاری و سپس شیوه‌های ارتباط پستی یا ناقل گذاری استفاده می‌شود.

نباید از نظر دور داشت که ملاقات حضوری در منزل عامل در نیمه‌های شب یکی از شگردهایی است که کارشناسان اطلاعاتی سفارت چین در تهران به آن دست زده‌اند.

در پایان مباحث مربوط به مسایل اطلاعاتی چین یکی از جالب‌ترین و طولانی‌ترین عملیات اطلاعاتی چین در امریکا را ذکر می‌نمائیم.

لاری وتای جین از سال ۱۹۴۴ تا ۱۹۸۱ کارمند دولت امریکا بود. او سی سال از این سال‌ها را به عنوان زبان‌دان و تحلیل‌گر امور چین در سیا کار کرد. نامبرده در سال ۱۹۴۴ در حالی که به عنوان افسر رابط ارتش امریکا در کشور چین خدمت می‌نمود به استخدام سازمان اطلاعاتی آن کشور در آمد. وی از سال ۱۹۴۵ تا ۱۹۵۲ مترجم کنسولگری امریکا در شانگ‌های، هنگ‌کنگ و مفسر نظامی در کره بود پس از سال ۱۹۵۲ وارد سازمان سیا شده و در ایستگاه اوکیناوا ـ سانتاروزا و بالاخره در کالیفرنیا ـ وراسلین و ویرجینیا (مرکز سیا) به خدمت پرداخت. در طول چهل سال جاسوسی وی کلیه نیازهای اطلاعاتی چین در مورد امریکا خط مشی و ابتکارات سیاسی امریکا در مورد چین و هم چنین حداقل نموداری از بیوگرافی عده‌یی از همکاران سیا را تحویل داد. مقاصد دولتمردان امریکایی در مورد چین را قبل از انتشار در اختیار طرف چینی قرار داده و مشخصات کارمندان مخفی سیا را لو داد.

سازمان جمع‌آوری اطلاعات با بهره‌گیری از همکاری تای‌جین توانست به اهداف زیر دست یابد:

الف. تعیین میزان دقت برآوردهای اطلاعاتی امریکا در رابطه با زیر بنای اطلاعاتی سیاسی ـ اقتصادی و نظامی چین.

ب . آگاهی از سیستم‌های ارتباطی ویژه سازمان‌های اطلاعاتی امریکا.

ج . نشان کردن بعضی از همکاران تای جین برای گسترش عملیات اطلاعاتی.

د. جلوگیری از نفوذ سیا به کشور پکن و وزارت امنیت کشور.

بالاخره جاسوس نامبرده در سال ۱۹۸۵ دستگیر و رسوایی بزرگ دیگری برای C.I.A رقم زده و دلیلی بر کارآیی ارگان‌های اطلاعاتی چین گردید.

نحوه‌ی انجام اقدام‌های سازمان جمع‌آوری اطلاعات:

این وزارت با استفاده از پوشش وزارت امورخارجه، ارتش و برخی دیگر از نهادهای دولتی، قدرت ایجاد ایستگاه‌های قانونی و غیرقانونی در کشورهای خارجی را یافته و از طریق بهره‌گیری از مامورین خود به هر ایستگاه سه وظیفه اصلی زیر را واگذار می‌نماید:

(۱) کسب اطلاعات (جاسوسی).

(۲) حفاظت از نیروی خودی در مقابل تهاجم اطلاعاتی کشور میزبان.

(۳) نفوذ در میان هیأت حاکمه و مردم کشور میزبان.

برای مشخص شدن چگونگی برخورد با هر یک از اهداف فوق می‌توان آنها را به شرح زیر مورد بررسی قرار داد.

کسب اطلاعات پنهانی: این عمل به وسیله‌ی افراد اطلاعاتی و روش‌های گوناگون صورت می‌گیرد که عمده‌ی آنها عبارتند از:

الف ـ هیأت‌های نظامی و کارشناسان فنی اعزامی از چین.

ب ـ جذب عوامل بومی.

ج ـ جذب عناصر اعزامی از کشورهای خارجی به چین در رابطه با خریدها و آموزش‌های مربوطه.

د ـ استفاده از اهرم‌های اقتصادی و تجاری برای نزدیکی بیشتر به مراکز قدرت و اطلاعات.

هـ ـ بهره‌برداری از اهرم‌های فرهنگی از طریق وابستگی فرهنگی سفارت و تشکیل نمایشگاه‌های هنری و سنتی چین باستان.

در مورد جذب عناصر اعزامی به چین، باید گفت این عمل بسیار گسترده صورت می‌گیرد و

غالباً شامل مراحل سه گانه زیر است:

انگیزه یابی

دام گستری

نزدیکی

۱ ـ در انگیزه‌یابی سوژه را بر اثر فعالیت‌های روزمره سخت و فشرده خسته نموده و سپس در زمان استراحت به وسیله مترجم با او درددل نموده و برای تفریح، مشروبخواری یا امور غیر اخلاقی دیگر به او نزدیک می‌شوند، در این شرایط غالباً دست‌یابی به انگیزه‌های واقعی عامل نشان‌شده مهیا خواهد بود.

۲ ـ در مرحله‌ی دام گستری غالباً گزارش شده که عناصر اطلاعاتی چین به بهانه‌های مختلف بعضی از افراد اعزامی به آن دیار را تحت پوشش‌های گوناگون (ایجاداخلال در نظم عمومی، هتک قانون، زد و خورد در اماکن عمومی، سرقت وسایل دیگران، شکایت اتباع چینی از فرد مذکور و...) دستگیر و زندانی نموده و سپس در زندان به وی نزدیک شده و او را مورد شانتاژ قرار می‌دهند.

تا آنجا که تجارب نشان می‌دهد نهادهای اطلاعاتی چین برای کسب اخبار از کشورهای دیگر حداکثر تلاش خود را در جذب بیگانگان مستقر در چین قرار می‌دهند زیرا این عمل به دلایل زیر بیشتر برای آنان جذابیت دارد.

الف ـ مصونیت قانونی برای کارشناسان اطلاعاتی چین (خطر دستگیری آنها وجود ندارد).

ب ـ مؤثر بودن شیوه در برخوردهای حضوری با توجه به جو سیاسی آن کشور.

باید اضافه نمود تجارب متنوعی که از فعالیت سازمان جمع‌آوری اطلاعات بدست آمده بیانگر آن است که گاهی اوقات دام‌گستری بسیار ناشیانه و به طور عجولانه‌یی صورت گرفته که احتمالاً ناشی از فعالیت عناصر ضد اطلاعاتی و تازه‌کار است. در یکی از این موارد فردی چینی با یک خبرنگار خارجی در یک هتل بین‌المللی در پکن تماس گرفته و با زبان انگلیسی بیان داشته که من یک کارمند ارشد دولت هستم اما چون نیاز به پول هنگفتی برای اعزام یکی از بستگانم به خارج از کشور برای ادامه‌ی تحصیل دارم حاضرم اطلاعات محرمانه‌یی را به مشتریان آن عرضه کنم. این

ماجرا توسط چینی مذکور برای چند نفر دیگر از بیگانگان مقیم پکن تکرار شد تا این که بالاخره پرده از چهره‌ی واقعی فرد چینی برداشت. زیرا یک فرد خائن با همه‌ی جسارت تنها یک یا حداکثر دوبار فرصت عرضه‌ی خود به مشتریان را می‌یابد و اگر این پیشنهادها مرتباً تکرار شد، واضح است که فرد مذکور مأمور بوده و اقدام وی تحت هدایت تشکیلات ضداطلاعاتی کشورش قرار داشته و هدف نهایی از آن دام گستری می‌باشد.

حفاظت از نیروهای خودی در مقابل تهاجم بیگانگان:

هر یک از نمایندگی‌های قانونی به وسیله یک یا دو عنصر حفاظت اطلاعاتی و همکاری سایر نیروهای اطلاعاتی وظایف حفاظتی، حراستی، آگاه‌سازی و ضدمراقبتی را به انجام می‌رسانند.

کار کردن در نمایندگی سیاسی کشور چین مستلزم رعایت مقررات خشنی از جمله موارد زیر است:

الف ـ کلیه دیپلمات‌ها اجازه‌ی به همراه بردن همسر و فرزندان خود به ماموریت خارج از کشور را ندارند.

ب ـ هیچ دیپلماتی اجازه تکروی در محل ماموریت را ندارد و در هر مسیر باید به صورت زوجی با دیگر همکار خود تردد نماید.

ج ـ کلیه دیپلمات‌ها از معاشرت خصوصی با اتباع بیگانه کشور میزبان و غیر آن منع شده‌اند.

د ـ اعضای حزب کمونیست موظف به همکاری با عناصر حفاظتی سفارت‌ها هستند.

هـ ـ مجوز بهره‌گیری از کارگران و پرسنل بومی در سفارتخانه‌های چین وجود ندارد.

و ـ کلیه وسایل نقلیه دائماً تحت مراقبت نزدیک سرنشین و راننده هستند اگر چه این وسایل در تعمیرگاه باشند.

ز ـ کلیه سیستم‌های ارتباطی و اماکن حساس به صورت نوبه‌یی برای آگاهی از نصب احتمالی وسایل استراق سمع مورد بازدید قرار می‌گیرند.

نفوذ به هیأت حاکمه و مردم کشور میزبان:

وزارت امنیت کشور چین تلاش دارد تا در درجه‌ی اول به هیأت حاکمه کشور میزبان نفوذ نموده و خطوط کلی موافق با رژیم کمونیستی چین را به آنها دیکته نموده و در صورت عدم موفقیت به مردم یا بخشی از آنها نفوذ کند. ابزار این نفوذ بسیار متفاوت بوده و غالباً عبارتند از:

الف ـ تایید کوشش کشورهایی که در مخالفت با جهان غرب قرار دارند.

ب ـ نمایش هنر مدرن و سنتی چین تحت عنوان تشکیل نمایشگاه‌های مختلف.

ج ـ دعوت از تیم‌ها و گروه‌های ورزشی و برقراری مسابقات مختلف.

د ـ فروش فیلم‌های تبلیغاتی بسیار ارزان قیمت.

هـ ـ اعطای بورسیه تحصیلی دانشگاه‌های چین به افراد ممتاز بیگانه.

و ـ بهره‌برداری از پوشش‌های بازرگانی برای گسترش فعالیت‌های نفوذی.

ز ـ شرکت در برنامه‌های گسترده تبلیغاتی که آخرین نمونه‌ی آن کنفراس زن در پکن بوده است.

اقدام‌های سازمان جمع‌آوری اطلاعات در داخل کشور:

کوچک‌ترین هسته‌ی تشکیلات ضد اطلاعاتی در داخل کشور را کمیته‌ی محلی یا واحدکار (دان وی) تشکیل می‌دهد این کمیته در محل‌های اشتغال، مجتمع‌ها، مدارس و مراکز تجمع افراد قرار دارد. این کمیته برای رسوخ سیاست‌های کمونیست تا پایین‌ترین رده‌ی جامعه و همکاری با وزارت امنیت کشور ایجاد شده‌است.

کمیته‌ها به تعداد کافی در هر جای جامعه وجود داشته و وظیفه آنها تشکیل پرونده برای هر فرد و تکمیل آن در طول زمان است. این مراکز با بهره‌گیری از امکانات فنی در اماکن عمومی کنترل خود را دقیق‌تر و مؤثرتر می‌نمایند که از آن جمله کنترل ساکنین هتل‌های بزرگ شهر پکن است که می‌تواند محل تلاقی اتباع چینی با بیگانگان باشد. نمونه‌یی ازاین هتل‌ها عبارتند از پالاس هتل، هتل گریت وال، هتل زیانگ شان، هتل کونلون و جیانگئو.

نتیجه آن که کمیته‌های موصوف در عملیات ضداطلاعاتی نقش مهم و زیربنایی داشته و بیگانگان مقیم چین و همین طور شهروندان چینی را تحت کنترل قرار می‌دهند. این کمیته‌ها در هر منطقه تحت نظر رؤسای امنیت داخلی مناطق و سپس تحت نظر شعبات شهری و بالاخره زیر نظر مستقیم دوایر ایالتی قرار دارند. در هر ایالت به طور مستقل امور ضد اطلاعاتی سازماندهی شده و با مرکز و از آن طریق با خارج از کشور ارتباطات لازم صورت می‌گیرد.

پوشش مورد استفاده در تشکیلات ضداطلاعاتی در ایالت‌های مختلف متنوع بوده و غالباً به صورت مراکز دولتی، تحقیق و پژوهش می‌باشد. کدهای اختصاری مورد بهره‌برداری آنها تقریباً به طور فصلی تعویض گشته و لذا ردیابی آنها برای بیگانگان کار مشکلی است.

اهداف سازمان جمع آوری اطلاعات:

کلیه مباحث مربوط به امنیت ملی در داخل کشور پهناور چین بنحوی جزو اهداف ضد اطلاعاتی سیستم عریض و طویل سازمان جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

الف ـ حفظ آرامش در منطقه تبت: از آنجایی که مردم تبت داعیه استقلال دارند یکی از وظایف مهم سازمان جمع‌آوری اطلاعات در بخش داخلی کنترل نظم و مبارزه با جنبش‌های براندازی در آن منطقه است که در این راستا اقدام‌های فراوانی صورت گرفته و هرازگاهی دستگیر شدگان به عنوان نوکر بیگانه به مردم معرفی می‌گردند و از جانب دیگر کمیته‌های مرتبط به حقوق بشر با همین حربه بر دولت چین می‌تازند. باید دانست درگیری‌های تبت تقریباً از نوع همیشگی و پایان ناپذیر بوده و خود یکی از چالش‌های سیاسی دولت چین بشمار می‌روند.

ب ـ کنترل سفارتخانه‌های خارجی و بیگانگان در جامعه‌ی داخلی: گر چه در نگاه اول بیگانگان تازه‌وارد تحت کنترل قرار ندارند اما آنها در واقع تحت کنترل شدیدی در هر گذرگاه، محل اسکان، محل تردد، اماکن تحت بازدید و غیره قرار دارند و اخبار ناشی از آنها بخش بزرگی از ضد جاسوسی سازمان جمع‌آوری اطلاعات را تغذیه می‌کند.

کشور چین از جمله کشورهایی است که با احداث شهرک دیپلماتیک کلیه پرسنل کادر سیاسی سفارتخانه‌ها را در محل محدود و حصارشده‌یی تحت کنترل نیروهای امنیتی خویش قرار داده و به این وسیله حجم عظیمی از مراقبت‌های پراکنده را حذف و یک مراقبت متمرکز ایجاد نموده است. گزارش مأمورین اطلاعاتی به هتل‌های چینی حاکی است که مراقبت دامنه‌دار کلی در گلوگاه‌ها و گذرگاه‌ها و محل اسکان به وسیله‌ی ابزار فنی یا عوامل انسانی به طور معمول وجود داشته و بعضی از آنها ناشیانه صورت می‌گیرد. افرادبومی که در پوشش‌های پرستار بچه، منشی، خدمتکار، راننده، مترجم یا راهنما با بیگانگان همکاری می‌کنند غالباً منابع و عوامل اطلاعاتی سازمان جمع‌آوری اطلاعات هستند، همین طور عناصر روابط عمومی و راهنمای شرکت‌های بزرگ که میزبان هیأت‌های خارجی قرار می‌گیرند از عناصر جمع‌آوری اخبار هستند. در اماکن عمومی نیز پرسنلی که در هتل‌ها به خصوص قسمت پذیرش به انجام وظیفه می‌پردازند از همکاران سازمان جمع‌آوری اطلاعات بوده و موظف به تقدیم گزارشات نوبه‌یی یا خاص هستند.

ج ـ کنترل مناطق مرزی و پناهنده پذیر: بخش‌هایی از مرزهای گسترده کشور چین براثر وقایع طبیعی مانند بروز زلزله، آتش سوزی‌های گسترده (مانند مناطق مرزی با هندوستان) یا بروز جنگ‌های داخلی و منطقه‌یی در مناطق همجوار مانند ویتنام، کامبوج، کره و ... یا گرایش فردی اتباع همسایگان فقیری چون بنگلادش به طور معمول شاهد ورود پناهندگان و آوارگان می‌باشد که این پدیده خود یکی از معضلات امنیت ملی چین بوده و لذا برای رفع این مشکل سازمان جمع‌آوری اطلاعات قرارگاه‌های مرزی فراوانی که در آن پناهندگان یا تعداد خاصی از آنان را مورد بهره‌برداری اطلاعاتی قرار می‌دهد ایجاد نموده و با استفاده از شگرد فشار، شانتاژ و تهدید به اخراج یا وعده‌ی اعطای کارت سبز و اشتغال دایمی در چین از آنها همکاری می‌طلبد.

د ـ مقابله با سرویس‌های اطلاعاتی خارجی در هنگ‌کنگ: بندر خود مختار هنگ‌کنگ که پیش از این تحت نظارت مستقیم دولت انگلیس کنترل می‌شد و مملو از بیگانگان و شرکت‌های خارجی بوده گرچه از نظر اقتصادی به توسعه و پیشرفت چین کمک شایانی نموده اما از حیث امنیتی یکی از چالش‌های سازمان جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد. بنابراین این وزارت ناگزیر به هدایت

عملیات اطلاعاتی در راستای جمع‌آوری پنهان و خنثی کردن توطئه‌های دامنه‌دار بیگانگان در آن بندر بوده و این مسأله یکی از مشکلات اساسی سازمان جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد با عنایت به آزادی تردد اتباع چین در هنگ‌کنگ ابزار فنی، عوامل انسانی و کنترل‌های ثابت از جمله عناصر اطلاعاتی مهمی هستند که به سازمان جمع‌آوری اطلاعات یاری می‌رساند.

هـ ـ حمایت از حزب کمونیست چین: وزارت امنیت ملی کشور از جانب دولت موظف است که در راستای تقویت و گسترش حزب کمونیست و رسوخ پذیری بیشتر آن در جامعه فعالیت نماید و لذا این ماموریت را از مدارس تا بالاترین سطوح تعلیم و تربیت و اشتغال به صورت‌های گوناگونی از قبیل برنامه‌های آگاهسازی، مبارزه با مفاسد اجتماعی، مخالفت با دگراندیشی و غیره دنبال می‌کند.

و ـ کنترل ناراضیان چینی مقیم خارج از کشور: به دلیل مخالفت جهان سرمایه‌داری با کمونیست و همین طور بحران ذاتی که دامنگیر این حزب می‌باشد عده‌یی از دانشجویان یا روشنفکران چینی که به خارج از آن دیار سفر کرده‌اند دست به اقدام‌های فرهنگی و سیاسی مخالف حزب کمونیست می‌زنند که کنترل این پدیده یکی دیگر از اهداف سازمان جمع‌آوری اطلاعات می‌باشد. ترتیب وصول به این هدف معمولاً از روش استخدام متقاضیان چینی برای سفر به خارج از کشور است باید دانست که سالیانه حدود چهل هزار چینی به عنوان دانشجو از کشورهای خارجی پذیرش می‌گیرند و تعداد زیادی نیز در مشاغل گوناگون تجاری، هنری و غیره مقیم کشورهای دیگر هستند، چنین افرادی به طور طبیعی علائق گسترده‌یی به کشور خود داشته و در نتیجه با کمی اعمال فشار یا تهدید به ایجاد ناامنی برای سایر افراد خانواده به نحو مطلوبی می‌توان به همکاری آنان چشم داشت در این صورت عوامل استخدام شده اطلاعات مربوط به مجامع و محافل چینی‌های مخالف در خارج از کشور را کسب و از طریق دفاتر وابستگی فرهنگی و تجاری سفارتخانه‌های چین به سازمان جمع‌آوری اطلاعات ارسال میدارند.

برخی از اطلاعات عمومی درباره کشور چین که مـورد اسـتفاده‌ی مأمـورین اعزامی قرار می‌گیرد، به شرح زیر است:

- در چین ۷۰٪ مردم از گوشت خوک برای تغذیه استفاده می‌کنند، به همین دلیل مراکز تولید و پرورش خوک در همه جا به چشم می‌خورد.

- مالکیت خصوصی در چین وجود ندارد و تنها ۳ الی ۵ درصد مردم دارای منازل شخصی و خودرو شخصی هستند. مسکن، وسایل نقلیه، مغازه‌ها و... از آن دولت و در اجاره یا در اختیار مردم است.

- در بین نسل جدید چین (سنین زیر ۴۵ سال) بی‌سواد وجود ندارد، تنها در بین نسل قدیم تعداد کمی بی‌سواد است که آن هم بسیار ناچیز و غیرقابل توجه می‌باشد.

- نسل قدیم بعضاً به زبان روسی آشنا هستند و اصولاً از فرهنگ کمونیسم به سبک و سیاق تفکر مائو پیروی می‌نمایند و هنوز کسانی دیده می‌شوند که از یونیفرم‌های آن زمان استفاده می‌کنند.

- نسل جدید به ویژه نوجوانان و جوانان گرایش شدیدی به فرهنگ غرب دارنـد و تـمایل زیادی هم به فراگیری زبان انگلیسی از خود نشان می‌دهند.

- تقریباً تمام شبکه‌های تلویزیونی چین در بخشی از ساعات روز اقدام به پخش برنامه‌های آموزشی به زبان انگلیسی با روش و متد بسیار خوب می‌نمایند و هم چنین برخی شبکه‌ها علاوه بر برنامه‌های آموزشی زبان انگلیسی: برنامه‌ی آموزشی زبان روسی و ژاپنی نیز ارائه می‌دهند.

- اخبار شبکه‌ی تلویزیونی C.C.T.V.2 هر شب بدون استثنا اخـبار مـربوط بـه افـتتاح پروژه‌های عمرانی و سنگین نظیر سد سازی، فرودگاه، بزرگراه، تأسیس کارخانجات صنعتی و مراکز تولید، راه‌آهن، پل‌های عظیم بتونی و...، پخش می‌کند. هم چنین پیوسته دولت چین میزبان سران یکی از کشورهای جهان می‌باشد و براساس سیاست جاری خود با تمام کشورها در حال مـراوده و تبادل نظر می‌باشد.

- متوسط حقوق کارکنان دولت ۷۰۰ یوان معادل ۹۰ دلار در ماه می‌باشد.

- برابر آمار رسمی حدود ۷۰٪ از مردم به کشاورزی مشغول هستند و سیستم کشاورزی چین

ترکیبی از کشاورزی سنتی و مدرن است و به لحاظ جمعیت زیاد از نیروی انسانی استفاده زیادی به عمل می‌آید و اصولاً در دوطرف مسیر جاده‌ها تا چشم کار می‌کند زمین زیر کشت محصولات کشاورزی است و جایی از زمین بدون استفاده نیست.

- امنیت اجتماعی در چین خوب توصیف می‌گردد به نحوی که دیده می‌شود دختران ۱۴ تا ۲۰ ساله همه روزه چندین کیلومتر راه را از روستاها و شهرک‌های اطراف و حواشی شهرها با دوچرخه طی می‌کنند و جهت کسب و کار به شهرها می‌آیند و مجدداً غروب همین مسیر را طی می‌کنند و تهدیدی متوجه آنان نیست و یا دختران و پسران زیر ۲۰ سال و یا بالای ۲۰ سال برای کاریابی در هتل‌ها و شرکت‌ها برای مدت ۶ ماه یا بیشتر شهر و زادگاه خود را ترک نموده و به دور از خانواده و در دیار غربت ماه‌ها زندگی می‌کنند تا به این وسیله کسب درآمد نمایند ولی تهدیدی از هر نظر متوجه آنها نمی‌باشد.

- گرایش مردم برای سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی و تأسیس شرکت‌های خصوصی روز به روز افزایش می‌یابد و دولت نیز از این موضوع استقبال می‌کند و حتی با تأسیس شرکت‌های خصوصی با سرمایه گذاری کشورهای بیگانه به ویژه کشورهای صنعتی به شرط نظارت دولت و بهره‌گیری از نیروی انسانی به راحتی موافقت می‌شود.

- چین از جمله کشورهایی است که برای معرفی چهره برتر خود اقدام به تربیت نیروی متخصص و ماهر می‌نماید سپس آنها را به سایر کشورهای دنیا که زمینه‌ی رشد اقتصادی بیشتری دارند اعزام می‌کند و به این وسیله در جمع‌آوری اطلاعات فنی و نیز در اندوختن ثروت و جذب سرمایه‌های خارجی در جهت رشد اقتصادی جامعه‌ی چین موفقیت‌های مؤثری کسب نموده است. در حقیقت باید گفت کشور چین صادر کننده نیروی کارآمد و متخصص در بین کشورهای خاور دور نظیر تایلند، سنگاپور، کره و هنگ کنگ می‌باشد.

- سن بازنشستگی در چین برای خانم‌ها ۵۵ سال و برای آقایان ۶۰ سال تعیین گردیده لذا بازنشستگی ارتباطی به قدمت خدمت ندارد. هم چنین مرخصی سالانه برای کارمندان ۱۰ روز در سال پیش بینی گردیده است و بازده کار مفید در چین ۴ ساعت در روز ارزیابی شده و این در حالی

است که تقریباً تمام ادارات و ارگان‌های دولتی و شرکت‌های وابسته مجهز به سیستم رایانه‌ی می‌باشند.

برخی از کارکنان دولتی پس از بازنشستگی مجدداً در همان اداره یا ارگان به صورت دعوت به خدمت و با حقوق بیشتری (حقوق بازنشستگی به علاوه حقوق روزمره) مشغول کار می‌گردند، اما نه در همان شغل و مسؤولیت قبلی بلکه در شغل پایین‌تر از قبل. حتی گاهی برخی از مشاغل پایین و پست جامعه به افراد بازنشسته دولت داده می‌شود نظیر رفتگری، پارکینگ‌داری دوچرخه، سرایداری منازل سازمانی و ساختمان‌های دولتی و یا فروشگاه‌های بزرگ، مسؤول و مأمور جمع‌آوری مالیات از دست فروش‌های کنار خیابان.

ـ در چین هزینه دارو و درمان کارکنان ادارات به عهده‌ی همان ارگان یا مؤسسه‌یی است که افراد در آن شاغل هستند و افراد بیکار و یا دست فروش زیر نظر دولت و بیمارستان‌های دولتی تحت درمان قرار می‌گیرند اما درمان آزاد بیماری‌ها بسیار گران و پرهزینه است.

ـ خدمت نظام: در چین تمام جوانان، اعم از دختر و پسر در مقطع دبیرستان (سال آخر) موظفند جهت طی دوره نظامی به مدت سه هفته به صورت شبانه روزی در یکی از پادگان‌های آموزش نظامی حضور یابند و این کسب آمادگی به غیر از خدمت اجباری سربازی است.

پرسنل داوطلب خدمت در ارتش از طریق دانشکده‌های افسری وارد ارتش شده و حداقل ۱۴ سال باید در خدمت ارتش باشند، سپس در صورت تمایل می‌توانند ادامه خدمت دهند.

سربازان به صورت پیمانی با پنج سال تعهد خدمت وارد ارتش می‌شوند و در طول خدمت نیز حقوق دریافت می‌کنند. قابل توجه این که هیچ نظامی حق مسافرت به خارج از کشور را ندارد مگر از طریق ارتش و به صورت مأموریت نظامی.

در چین پرسنل نظامی با لباس نظامی در تمام محافل و مجالس جشن شرکت دارند و با لباس نظامی اقدام به اجرای برنامه‌های هنری (تئاتر، مسابقه و سرگرمی، خوانندگی و...)در تلویزیون می‌نمایند. در ارتش چین نیروی زمینی از همه نیروهای دیگر مشهورتر و مهم‌تر می‌باشد و این امر به دلیل بیشتر بودن تهدیدات زمینی است. اصولاً واحدی تحت عنوان نیروی هوایی در این کشور وجود

نداشته بلکه در هر یگان زمینی یک واحد که دارای تجهیزات هوایی است به عنوان زیر مجموعه‌ی یگان انجام وظیفه می‌کند.

ـ کلیه تخلفات و بزهکاری‌ها در رسانه‌های جمعی منعکس می‌گردد. بدون ملاحظه شرایط و وضعیت، افراد متخلف در هر رده و یا موقعیتی که باشد، یعنی تمام ایرادها و اشکالات ریز جامعه در رسانه‌های گروهی به نمایش درمی‌آید، با فرد متخلف نیز علاوه بر برخوردهای قضایی و قانونی که معمولاً بسیار قاطع و سریع انجام می‌شود، برخوردهای عبرت‌آمیز دیگری هم صورت می‌گیرد. برخی از تحرکات به این روش است که فرد متخلف را در داخل کامیون نظامی قرار داده و در حالی که پلیس یک ریسمان به مفهوم تحقیر در گردن وی آویخته او را در خیابان‌های شلوغ شهر می‌گرداند در حالی که گارد پلیس پیشاپیش کاروان در حرکت است و نوع تخلف و اسامی افراد متخلف نیز از بلندگو پخش می‌شود.

ـ به لحاظ رشد چشمگیر تولید، ارزش واحد پول چین (یوان) در مقابل دلار روز به روز در حال افزایش است.

– سیاستمداران پکن بگونه‌یی برنامه‌ریزی کرده‌اند که اگر تمام درب‌های دنیا به روی چین بسته شود هیچ گونه نیازی به دیگران ندارند، یعنی تقریباً هر چیزی که مورد نیاز کشور باشد توسط خود آنان تولید می‌شود، از نظر مواد غذایی نیز پیش بینی همه چیز شده است و اصولاً مازاد نیاز خود را صادر می‌کنند، ضمناً سازه‌های بتونی و سیمانی در چین اعم از پل، سد، تونل و... فوق العاده پیشرفته و قابل تحسین است. پل‌های سیمانی چند کیلومتری با ایمنی بالا در همه جای چین به چشم می‌خورد.

– دولت چین تولیدات صنعتی خود را برای ارایه به بازار در مقایسه با تولیدات سایر کشورهای صنعتی بسیار ارزانتر و با شرایط سهل‌تر عرضه می‌دارد و همین امر موجب جذب بیشتر کشورهای در حال توسعه برای خرید از چین گردیده، گاهی نیز قیمت‌ها تا یک سوم مشابه آن در بازارهای جهانی می‌باشد.

– در روستاهای چین تمام ساختمان‌ها با آجر فشاری قرمز ساخته شده که تقریباً بسیار

بزرگ و یک نواخت است.

– در چین سرعت عمل در اجرای طرح‌های عمرانی بسیار چشمگیر و قابل تحسین است، یعنی یک پروژه عظیم ساختمانی را ظرف مدت چند ماه بنا می‌کنند و مورد بهره‌برداری قرار می‌دهند و یا سازه‌های سیمانی نظیر پل‌های عظیم و جاده سازی (بزرگراه) را در زمان نسبتاً کمی با ایمنی بالا اجرا و به اتمام می‌رسانند.

– اهمیت زیادی به کانون خانواده داده می‌شود و معمولاً در هر خانواده پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها در کنار فرزندان و نوه‌های خود زندگی می‌کنند و فوق‌العاده نسبت به هم رئوف و مهربان هستند و در عین حال نگهداری بچه‌های کوچک به عهده‌ی پدر بزرگ و یا مادر بزرگ است و اصولاً در چین مهد کودک بسیار کم است.

– جوانان چینی برای انتخاب شغل آینده خود به ترتیب الویت مشاغل زیر راترجیح می‌دهند:

شاغل شدن در بانک، شرکت‌های خصوصی، فروشگاه‌های بزرگ و مراکز تجاری و بازرگانی، مهندسی الکترونیک و معلمی. دلیل این نوع انتخاب درآمد بیشتر و امتیازات خاصی است که از لحاظ مادی به این گونه مشاغل تعلق می‌گیرد.

– در فرودگاه پکن تعدادی ایرانی هستند که اجناس امانی تهیه می‌کنند و به مسافران ایرانی مسکن و هتل جهت اقامت پیشنهاد می‌نمایند. احتمالاً این افراد در هماهنگی با تشکیلات امنیتی گسترده آن کشور می‌باشند.

ـ وضعیت چین از نظر صنعت و نوآوری: چین کشوری است که صنعت و فن‌آوری آن بر پایه مونتاژ، کپی سازی و مشابه سازی استوار است و به همین علت سعی دارد با تمام کشورهای جهان ارتباط برقرار نماید تا در جهت جلب همکاری به منظور تکمیل فن‌آوری و بعضاً تبادل و آموزش اطلاعات فنی بهره جوید و از طرفی نیز در صدد برقراری رابطه با کشورهای جهان سوم به ویژه کشورهای آسیایی و خاورمیانه است تا به این وسیله بازار فروش تولیدات خود را رونق بخشد. در خلال ایجاد رابطه با کشورهای صنعتی و جهان سوم یک هدف مشترک را نیز دنبال می‌کند و آن این است که تلاش جدی می‌نماید تا به هر طریق ممکن افراد متخصص و دانشمند را شناسایی نموده و

از دانش، تجربه و اطلاعات فنی آنان در راستای برنامه‌های تولیدی و نوآوری خویش استفاده نماید تا به این وسیله نسبت به جمع‌آوری اطلاعات فنی اقدام جدی نماید، و در مقابل این حرکت کاملاً حساب شده و برنامه‌ریزی شده شدیداً از افشای علوم پیشرفته خود به صورت باز پرهیز می‌نماید. حتی کتابخانه‌ها و کتب و نسخ ارزشمند فنی را نیز دور از دسترس مهمانان خارجی قرار می‌دهد. علاوه بر آن بخش‌ها و قسمت‌های طراحی سیستم کنترل کیفیت و مراکز تولید را از دید نیروهای متخصص و اصولاً بیگانگان پنهان نگه می‌دارد. به طور مثال در خلال ۶ ماه مأموریت نیروهای ایرانی در کشور مزبور و طی دوره‌ی سیستم‌های ارتباطی در شرکت C.T.I ورود دانشجویان به کتابخانه ممنوع بود و نیز آنان را از بازدید از بخش‌های حساس و شعب طراحی سیستم و قسمت کنترل کیفیت شرکت بازداشتند. جالب‌تر این که در مسیر حراست و حفاظت شدید از دستآوردهای فنی و فن‌آوری، اساتید و دست اندرکاران مراکز فنی مهندسی به این امر واقف‌اند که دقیقاً می‌باید نسبت به حفظ اطلاعات فنی که از طبقه بندی بالا برخوردارند توجه جدی نمایند و در مقابل در صدد دست‌یابی به اطلاعات فنی و علمی هستند که برای رسیدن به این هدف بهترین ابزار تواضع و برخوردهای عاطفی و محبت‌آمیز با خارجیان است و گاهی همراه با اهدای هدیه و در اختیار گذاشتن امکانات از قبیل خودرو، محل اسکان خوب و مناسب و سایر امکانات رفاهی است و بعضاً ممکن است وعده‌ی بورس تحصیلی نیز به فرد مورد نظر داده شود.

- مردم چین از لحاظ عاطفی بسیار مهربان توصیف می‌گردند، آنان از تواضع بالایی برخودار هستند و غرور فردی را شکسته ولی غرور ملی را حفظ کرده و ارزش بالایی برای آن قائلند.

مردم چین ملتی دولت باور هستند. از اقدام‌های دولت حمایت می‌کنند، ملتی بسیار قانع، کم توقع و با پشتکار هستند، البته وجدان کار آنان در مقایسه با ملت ژاپن و کره ضعیف‌تر به نظر میرسد ولی اهمیت لازم را بکار می‌دهند. از لحاظ سیاسی و مذهبی بگونه‌یی تربیت شده‌اند که به امور مذهبی، دین و سیاست توجهی ندارند. حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد آنان به مذهب معتقدند که اکثریت ایشان بودایی هستند و برنامه مذهبی آنان به یک زیارت و تعظیم در مقابل مجسمه‌ی بودا که در معابد قرار دارد خلاصه می‌شود، البته در خلال زیارت اندکی چوب صندل به رسم نذر ممکن است

سوزانده شود و یا مبلغ ناچیزی پول نیز در صندوق‌های معبد ریخته شود.

ـ جمعیتی نزدیک به ۵۰ میلیون مسلمان در چین زندگی می‌کنند که اسلام را بسیار سطحی شناخته و چیزی که زیاد نمود دارد در برنامه‌های آنها وجود مساجد و برگزاری نماز جماعت، عدم استفاده از گوشت خوک و عدم فروش آن در بازارهای مسلمانان است اما از نظر حجاب، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر، پرهیز از شراب و سایر مسکرات و... خبری نیست و یا اندکی از افراد به این گونه مسایل توجه دارند.

اصولاً مسلمانان هیچ گونه دستگاه و تشکیلات تبلیغی ندارند و مجاز به این کار به صورت علنی و آشکار هم نیستند تنها و شاید بزرگترین امتیازی که دولت برای مسلمانان قایل گردیده این است که مسلمانان حق داشتن دو فرزند را دارند که امید است در آتی با ازدیاد نسل انشاء ا... توجه بیشتر به دین و دینداری بین مسلمانان صورت گیرد.

در رستوران‌های مسلمانان انواع و اقسام نوشابه‌های الکلی و غیرالکلی یافت می‌شود، خدمتکاران آنان زنان و دختران نیمه عریان هستند، تنها تابلوی آن به لفظ جلاله‌ی لااله‌الاالله مزین گردیده و تصاویری از اماکن مقدسه در آن نصب گردیده است.

مسلمانان مرده‌های خود را به سبک و سنت اسلامی غسل می‌دهند، نماز می‌گذارند و دفن می‌کنند و یکی از راه‌های پی‌بردن به مناطق مسلمان نشین وجود قبرستان‌های آنهاست که در مزارع کشاورزی و یا کنار جاده‌ها پیداست و ازاین طریق و یا از نمایان بودن گنبد مساجد و یا نصب نمودن تابلوهای مزین به لفظ لااله الاالله و محمد رسول الله (ص) و یا کثرت تعداد دام‌هایی نظیر بز و گوسفند که در چراگاه‌ها مشغول چرا هستند می‌توان پی برد که منطقه مسلمان نشین است.

ـ قرمز رنگ ملی و مورد دلخواه مردم چین است، پرچم چین قرمز یکدست همراه ۵ ستاره که نمایانگر ۵ قومیت می‌باشد که آرم داس و چکش (سمبل کمونیست) نیز در گوشه‌ی آن به چشم می‌خورد، اکثر خودروها به ویژه خودروهای دولتی و ارگانی یک پرچم به آنتن آن نصب گردیده، در مراسم عروسی، لباس عروس قرمز یکدست می‌باشد، البته گاهی نیز دیده می‌شود که عروس لباس سفید پوشیده است.

ـ حدود ۹۰٪ مردان چینی معتاد به سیگار هستند و چیزی حدود ۲۰٪ زنان نیز چنین حالتی دارند، عموماً مصرف سیگار مردم چین از تولیدات داخلی است، لیکن سیگارهای خارجی به ویژه آمریکایی در چین یافت می‌شود ولی درصد کمی از مردم از آنها استفاده می‌نمایند.

۸۰٪ مردم چین از انواع مشروبات الکلی استفاده می‌کنند که عمده‌ی آنان مبادرت به نوشیدن آبجو می‌نمایند، آن هم همراه یا پس از صرف شام.

ـ سرگرمی مردم چین: مهم‌ترین سرگرمی مردم چین بازی بیلیارد، ورق بازی و بازی شطرنج است. البته شطرنج آنها با شطرنج بین‌المللی تفاوت اساسی دارد هم از نظر نوع بازی و هم تعداد مهره‌ها. در گوشه و کنار خیابان‌ها و بعضاً پارک‌ها میزهای بیلیارد به چشم می‌خورد و تعدادی جوان نیز مشغول بازی هستند.

ـ ***وضعیت هتل شیان:*** در پایان این مجموعه اطلاعاتی از هتل شیان که حاصل تلاش برخی از همکاران در جمع‌آوری آشکار از کشور چین می‌باشد جهت آشنایی خوانندگان محترم به رشته تحریر در آمده است.

این هتل محل حضور و تجمع بیگانگان و مسافران به پکن بوده ولذا به عنوان یک نشانگاه دایمی مورد بررسی قرار می‌گیرد. از آنجاکه هر فرد اطلاعاتی در سفر به چین ناگزیر باید در چنین مکانی اطراق نماید، شناسایی این هتل می‌تواند اثر سازنده‌یی در طرحریزی‌های عملیاتی قبل از سفر داشته باشد.

هتل مزبور یکی از هتل‌های چهار ستاره است که در شمال غربی پکن و در اطراف باغ وحش و یک پارک نسبتاً بزرگ و زیبا واقع گردیده است. هتل شیان دارای ۲۵ طبقه است که در طبقه‌ی بیست و پنجم دیسکو و یک رستوران کوچک همراه بار ساخته شده و شب‌ها تا پاسی از شب برنامه دارد.

در طبقه‌ی همکف دو سالن رستوران وجود دارد که یکی از آنها با تابلوی لااله الا الله بیانگر اسلامی بودن آن است. البته صرفاً تعدادی تابلو در داخل و بیرون آن نصب گردیده که مزین به الفاظ جلاله و شعائر اسلامی است، در حالی که کارکنان آن هیچ شباهتی به مسلمان واقعی ندارند.

طبقه بیست و سوم به طور کامل در اختیار شرکت‌های امریکائی است و چنان چه اتاق‌های آن طبقه خالی باشد به کسی اجاره داده نمی‌شود.

در طبقه‌ی همکف تریایی وجود دارد که گاهی زنان بدکاره جهت جذب مسافرین خارجی در آن ظاهر می‌شوند تا به نوعی نسبت به جذب مشتریان خود و احیاناً رسیدن به مطامع شیطانی موفق شوند.

به نظر می‌رسد مدیر اصلی هتل امریکائی است اما برای بخش‌های مختلف هتل افرادی از مردم چین گمارده شده‌اند.

در طبقه‌ی چهارم هتل، حمام سونا و استخر و در نیمه طبقه سوم نیز سالن بیلیارد، پینگ پنگ بازی با رایانه و آرایشگاه قرار دارد.

سالن‌های عمومی داخل آسانسورها، بار و تریاها، همگی به وسیله‌ی دوربین مدار بسته و سیستم کنترل مرکزی، کنترل می‌گردد و تمام امور پذیرش به وسیله رایانه انجام می‌گردد.

درب اتاق‌ها به وسیله کارت باز می‌شود، ولی در صورت نیاز از طریق اتاق کنترل نسبت به باز یا بسته شدن هر یک از اتاق‌ها می‌توان اقدام نمود.

ویژگیهای امنیتی یک دیپلمات در کشور چین:

با توجه به شناخت نسبی از سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی چین و نیز جامعه‌ی این کشور می‌توان پیشنهادات زیر را برای مأموران سیاسی که به کشور چین اعزام می‌گردند، تشریح نمود:

۱ – عنصر سیاسی باید نسبت به مأموریت خویش کاملاً توجیه بوده و کلیات موضوع مأموریت را بداند.

۲ – نسبت به وضعیت پرسنل و شرایط همکاران واقف باشد و این کار از طریق مصاحبه با ایشان صورت گیرد. رابطه‌ی مأمورین باید تنگاتنگ باشد و در خوشی و ناخوشی یار و مونس یکدیگر باشند.

۳ – با عنایت به این که زبان انگلیسی در تمام کشورهای جهان کاربرد دارد، بهتر است هر

کارمند اعزامی حداقل در حد رفع نیاز به زبان انگلیسی به ویژه مکالمه آن آشنایی داشته باشد.

۴ – عنصر سیاسی در روابط سازمانی خود با اتباع کشور میزبان باید از قاطعیت و صراحت برخوردار باشد.

۵ – اعتماد بنفس و خونسردی در برخورد با مسایل از عوامل موفقیت محسوب می‌گردد.

۶ – خوشرویی، خوش رفتاری و مردم‌داری، عامل جذب دیگران خواهد بود.

۷ – هر دیپلمات در همه‌ی امور باید به فکر کلیه‌ی اعضای تیم باشد و آنها را از هر جهت یاری و مساعدت نماید.

۸ – باید تلاش نمود تا اعتماد همکاران را به خود جلب کرد، البته جلب اعتماد باید به صورت واقعی و حقیقی باشد نه صوری و تصنعی برای این که باید به پرسنل میدان داد تا حرف خود را بزنند و رفتار خود را به صورت طبیعی جلوه دهند و آنها را از دوگانه عمل کردن و پنهان کاری بر حذر داشت.

۹ – باید گروه را از لحاظ رفاهی حمایت و پشتیبانی نمود و هرکاری که باعث تقویت روحیه و افزایش تسهیلات و رفاه آنان می‌گردد، با جدیت پیگیری نمود.

اقدام‌های نظیر بهبود وضع غذا و مسکن، اجرای برنامه‌های هنری، تشویق پرسنل برای شرکت در برنامه‌های ورزشی، برنامه‌ریزی برای بازدید از مراکز علمی و تفریحی، شرکت در اردوهای دسته جمعی از جمله اعمالی است که نیازمندی افراد به تفریحات سالم را مرتفع نموده و خطرات آمیختگی با پرسنل اطلاعاتی کشور میزبان را کاهش می‌دهد.

۱۰ – تأیید و تقویت مدیریت عالی تیم به شکل صحیح و منطقی آن، به نحوی که سفیر در باور اصلی اعضای سفارت قرار گیرد.

۱۱ – هر دیپلمات کارگزار دولت و یکی از افراد امین کشور بوده ولذا به نحوی عمل می‌کند که به عنوان فردی مطمئن در سفارت مطرح شده و مرجعی برای حل مشکلات سایر همکاران باشد.

بدیهی است در صورت حل مشکلات همکاران در محیط محدود یک نمایندگی که در سایه سعه‌صدر و تحمل دیگران به وجود می‌آید، بهانه‌های نزدیکی به مأمورین خودی به حداقل می‌رسد.

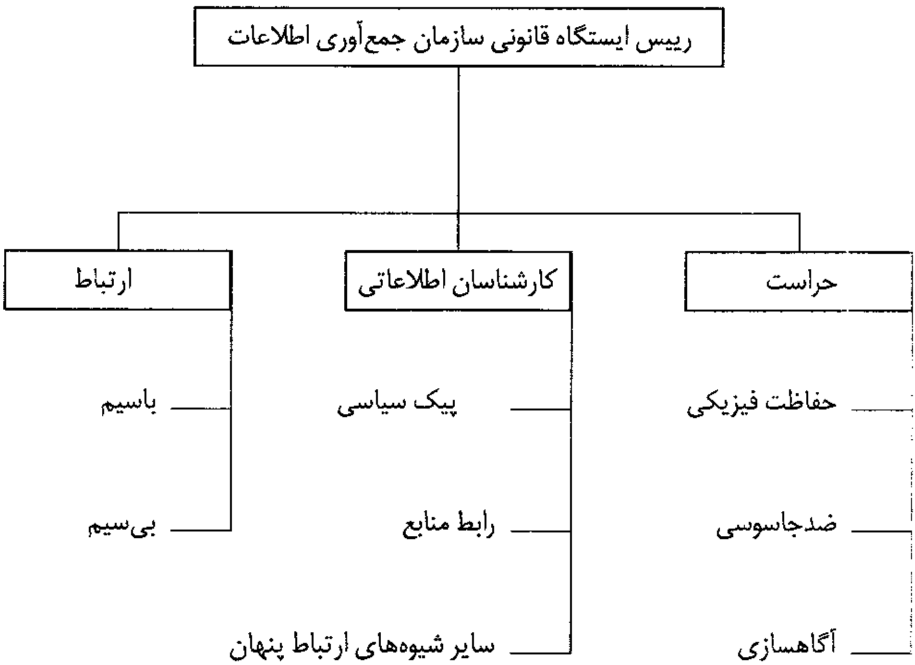
۱۲ – در جهت حفظ شعائر دینی جدیت و تلاش خالصانه از خود نشان دهد، به طور مثال

نسبت به برپایی نماز جماعت، دعای کمیل، جلسات قرائت قرآن و... پیشقدم باشد و مسؤولین را در این خصوص یاری نماید.

۱۳ - چنان چه فردی از همکاران به هر دلیل دچار ناراحتی جسمی و یا بیماری گردید سایر همکاران باید با تمام وجود جهت درمان و تقویت روحیه فرد مریض تلاش و از خودگذشتگی نشان دهند. تنها گذاشتن فرد بیمار و نیازمند به دور از جوانمردی بوده و در واقع به مسلخ فرستادن وی محسوب می‌گردد.

۱۴ - با سرکشی به محل کار افراد سعی کنید در برخوردها و مراودات خود با پرسنل آنها را از لحاظ روحی تقویت نمایید و پای درد دل و حرف‌های آنها بنشینید که در این صورت پرسنل با بیان مشکلات خویش و نیز همدردی نمودن با آنها آرامش خاصی گرفته و روحیه بالاتری می‌یابند.

ایستگاه قانونی سازمان جمع‌آوری اطلاعات

باید دانست عـمده فـعالیت‌های بـرون مـرزی سـازمان جـمع‌آوری اطـلاعات در پـوشش سفارتخانه‌های رسمی و با بهره‌گیری از مصونیت سیاسی انجام می‌پذیرد، زیرا این مراکز به طور طبیعی علاوه بر حفاظت از نیروهای اطلاعاتی امکانات گسترده‌یی از قبیل پـیک سـیاسی، مـرکز مخابراتی، تجمع آزاد نیروهای اطلاعاتی و مقبولیت عامه را در اختیار می‌گذارد، بـه هـمین دلایـل استفاده از چنین پوششی امری سنتی در امور اطلاعاتی محسوب می‌گردد که سـازمان جـمع‌آوری اطلاعات نیز از آن غافل نبوده است.

شمای یک ایستگاه قانونی سازمان جمع‌آوری اطلاعات به شرح زیر است:

لیست برخی از سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی جهان

ردیف	نام سازمان اطلاعاتی	علایم اختصاری	ملاحظات
۱	آلمان؛ سازمان اطلاعات خارجی	B.N.D	----
۲	= ؛ سازمان اطلاعات داخلی	B.F.V	----
۳	انگلستان؛ سازمان ضد جاسوسی	M.I.5 (SB)	SECRET SERVICE SCOTLAND YARD SPECIAL BRANCH
۴	= ؛ سازمان اطلاعات خارجی	M.I.6 (SIS)	SECRET INTELLIGENCE SERVICE MILLITARY INTELLIGENCE S.6
۵	ایتالیا؛ سازمان اطلاعات و امنیت ارتش	S.I.S.M	SERVIZIO AI INFORMAZIONI EDI SICUREZZA MILLITAR
۶	= ؛ سازمان اطلاعات و امنیت کشور	S.I.S.D	----
۷	اوکراین؛ سرویس خدمات امنیتی	S.B.U	----
۸	افغانستان، وزارت امنیت ملی	وام	SERVICE GENERAL DE REN SEIGNENTS
۹	بلژیک؛ سازمان اطلاعات ارتش	S.G.R	----
۱۰	پاکستان؛ سازمان اطلاعات و امنیت کشور	I.S.I	----
۱۱	ترکیه؛ سرویس اطلاعاتی	M.I.T	----
۱۲	چین؛ وزارت امنیت ملی	---	----
۱۳	روسیه؛ اطلاعات مرکزی	T.S.S.R	----
۱۴	= ؛ سازمان امنیت ارتش	G.R.U	----

ردیف	نام سازمان اطلاعاتی	علایم اختصاری	ملاحظات
۱۵	روسیه ؛ وزارت امنیت داخلی	M.B	----
۱۶	=؛ سازمان امنیت داخلی جمهوری‌های مشترک‌المنافع	M.S.B	----
۱۷	=؛ سازمان امنیت اتحادیه جمهوری‌های مشترک‌المنافع	N.D	----
۱۸	=؛ کمیسیون نظارت بر مرزهای کشور	K.O.G.G	----
۱۹	رومانی؛ سرویس اطلاعاتی	S.R.I	----
۲۰	رژیم اشغالگر قدس؛ سرویس اطلاعات خارجی	موساد	MOSSAD
۲۱	= ؛ سازمان ضدجاسوسی	شین بث	----
۲۲	= ؛ سازمان اطلاعات ارتش	امان	----
۲۳	ژاپـن؛ اطلاعات ارتش	N.I.B.E.T.S.U	----
۲۴	سوئیس؛ سازمان امنیت	U.N.A	----
۲۵	عراق؛ سازمان اطلاعات ارتش	استخبارات	----
۲۶	=؛ سازمان امنیت عمومی	امن العـام	----
۲۷	=؛ سازمان ضدجاسوسی	المخابرات	----
۲۸	=؛ سازمان امنیت ویژه (گارد صدام)	امن الخاص	----
۲۹	=؛ سازمان امنیت قوم عرب	امن القومـی	----

ردیف	نام سازمان اطلاعاتی	علایم اختصاری	ملاحظات
۳۰	فرانسه؛ سازمان اطلاعات خارجی	D.G.S.E	DIRECTION GENERAL DE LA SECRITE EXTEREURE
۳۱	= ؛ سازمان اطلاعات داخلی	D.S.T	DIRECTION DE LA SECURITEDE TERRITOIRE
۳۲	لیبی؛ سازمان امنیتی	جمهوریه	----
۳۳	هلند؛ سازمان اطلاعات داخلی	B.V.D	----
۳۴	= ؛ سازمان اطلاعات خارجی	I.D.B	----
۳۵	هنـــد؛ سرویس اطلاعاتی	R.A.W	RESEARCH & ANALYSIS WING

فهرست منابع و مآخذی که در تهیه‌ی این کتاب مورد استفاده واقع شده‌اند:

۱ ـ دکتر عزتی، عزت‌اله ـ ژئوپولتیک ـ دانشگاه افسری ـ تهران ـ سال ۱۳۷۱

۲ ـ اگی، فیلیپ ـ خاطرات C.I.A ـ ترجمه‌ی حمید احمدی ـ مؤسسه‌ی اطلاعات تهران ـ سال ۱۳۶۲

۳ ـ آپشتین، اداوار جی ـ قصه‌ی کودتا ـ ترجمه‌ی حسن رهنما ـ انتشارات رسا ـ تهران ـ سال ۱۳۶۳

۴ ـ فردوست، حسین ـ ظهور و سقوط سلطنت پهلوی، جلدیکم، انتشارات اطلاعات ـ تهران ـ ۱۳۷۱

۵ ـ دانشجویان پیرو خط امام ـ اسناد لانه‌ی جاسوسی (جلدهای ۱۰، ۱۱، ۵۲، ۵۴، ۶۸، ۷۲، ۶۹، ۷۱، ۷۲، ۷۳)

۶ ـ صبوری، حسین ـ اهمیت حفاظت اطلاعات از دیدگاه اسلام ـ نشر صحیفه ـ تهران ـ ۱۳۶۹

۷ ـ قمی، شیخ عباس ـ منتهی الامال ـ مطبوعات حسینی ـ تهران ـ سال ۱۳۵۵

۸ ـ محمدی اشتهاردی، داستان‌های شیندنی از جنگ بدر احد و فتح مکه ـ انتشارات اسلامی قم ۱۳۷۲

۹ ـ پری، ماکس ـ کسوف (اسناد منتشر نشده از جنگ ایران و عراق) ـ ترجمه‌ی غلامحسین صالحیار ـ نشر اطلاعات ـ تهران ـ ۱۳۷۳

۱۰ ـ ریچلسون، جفری ـ سازمان‌های جاسوسی جهان ـ ترجمه‌ی بابک ساعدی ـ انتشارات کیهان ـ تهران ـ ۱۳۷۴

۱۱ ـ الخلیل، سمیر، جمهوری وحشت، ترجمه‌ی احمد تدین ـ انتشارات طرح نو ـ تهران، ۱۳۷۰

۱۲ ـ کاملی، رضا ـ نفوذ جاسوسان ـ انتشارات دانشکده‌ی علوم و فنون فارابی ـ تهران ـ ۱۳۷۱

۱۳ ـ بارون، جان ـ ک گ ب ـ ترجمه‌ی سیاوش میرزابیگی ـ انتشارات ادب ـ قم ـ سال ۱۳۷۰

۱۴ ـ هالپرین، مورتون ـ دولت بی قانون ـ ترجمه‌ی رضا سندگل ـ انتشارات وزارت ارشاد ـ تهران ـ ۱۳۶۹

۱۵ ـ تافلر، هیدی و الوین ـ جنگ و پاد جنگ ـ ترجمه‌ی مهدی بشارت ـ انتشارات اطلاعات ـ تهران ـ سال ۱۳۷۲

۱۶ ـ تافلر، الوین ـ جابجایی در قدرت ـ ترجمه‌ی شهیندخت خوارزمی ـ نشر سیمرغ، تهران ـ ۱۳۷۱

۱۷ ـ تافلر، الوین ـ موج سوم ـ مترجم شهیندخت خوارزمی ـ نشر سیمرغ ـ تهران ـ سال ۱۳۷۳

۱۸ ـ تزو، سن ـ هنر جنگ ـ مترجم حسن حبیبی ـ نشر قلم ـ سال ۱۳۶۴

۱۹ ـ آمیگه، فیلیپ ـ عصر زرین دیپلماسی ـ ترجمه‌ی کاظم شیوا رضوی ـ نشر رضوی ـ سال ۱۳۶۳

۲۰ ـ ماکیاولی، نیکولو ـ شهریار ـ ترجمه‌ی داریوش عاشوری ـ نشر پرواز ـ تهران سال ۱۳۶۶

۲۱ ـ رایت، پیتر ـ شناسایی و شکار جاسوس ـ مترجم محسن اشرفی ـ انتشارات اطلاعات ـ تهران ـ ۱۳۷۴

۲۲ ـ استروفسکی، ویکتور ـ راه نیرنگ ـ ترجمه‌ی محسن اشرفی ـ انتشارات اطلاعات ـ سال ۱۳۷۳

۲۳ ـ آپشتین، ادواردجی ـ نیرنگ ـ ترجمه‌ی فریدون دولتشاهی ـ انتشارات اطلاعات ـ سال ۱۳۷۴

۲۴ ـ کوزیچکین، ولادیمیر ـ ک گ ب در ایران ـ ترجمه‌ی اسماعیل زند و دکتر ابوترابیان ـ نشر زند ـ سال ۱۳۶۸

۲۵ ـ گرین، آلن ـ چهره‌های C.I.A ـ ترجمه‌ی ایروانی و ف حامد ـ انتشارات ابوریحان ـ تهران ـ سال ۱۳۶۷

۲۶ ـ کیو بروان، آنتونی ـ حصاری از دروغ ـ جلد اول و دوم ـ ترجمه‌ی محسن اشرفی ـ نشر نی ـ تهران ـ ۱۳۷۱

۲۷ ـ فورسایت، فردریک ـ سازش چهارم ـ ترجمه‌ی الوند پور ـ انتشارات درسا ـ تهران ـ ۱۳۷۲

۲۸ ـ فورسایت، فردریک ـ فریبکار ـ ترجمه‌ی کیومرث دانشور ـ نشر کوشش ـ تهران ـ ۱۳۷۲

۲۹ ـ فورسایت، فردریک ـ گریز راه شیطان ـ ترجمه‌ی عبدالرضا هوشنگ مهدوی ـ نشر گفتار ـ تهران ـ ۱۳۷۰

۳۰ ـ فورسایت، فردریک ـ سگ‌های جنگ ـ ترجمه‌ی ایرج خلیلی وارسته ـ نشراساطیر ـ تهران ـ ۱۳۶۳

۳۱ – سازمان‌های جاسوسی دنیا، احمد ساجدی

۳۲ – جاسوسی و ضد جاسوسی، ژان پیرآلم

۳۳ – سازمان مخفی امریکا، ترجمه‌ی م جعفری

۳۴ـ سیا و کنترل مغزها

۳۵ـ مشت آهنین، ترجمه‌ی دکتر ابوترابیان.

۳۶ـ جنگ جهانی چهارم

۳۷ـ جاسوسی که از اسراییل آمد، اِلی کهن

۳۸ـ یک نفر در مقابل پنجهزار نفر، ولفگانگ لوتز

۳۹ـ از پلی‌مـــی تا طبس، چارلی بکویث

فهرست مجلات و روزنامه‌هایی که مورد استفاده واقع شده‌اند:

۱. اطلاعات سیاسی اقتصادی ـ دوره‌ی یکم ـ سال ۱۳۷۱ شماره‌های ۳ تا۱۷، وزارت امور خارجه

۲. پیک امنیت ـ دوره‌ی یکم ـ سال ۱۳۷۵ ـ دانشکده‌ی علوم و فنون فارابی

۳. کیهان سال ۱۳۷۳ دوره‌ی یکم ـ سال ۱۳۷۳ ـ موسسه‌ی کیهان

۴. مجله سیاست دفاعی ـ دوره‌ی یکم ـ ۱۳۷۰ ـ شماره‌های پاییز و زمستان دانشگاه امام حسین

In the Name of God

Study of Structure & Functions of Inteligence Organizations

Training & Research Section of General Department of Security
Ministry of Foreign Affairs